

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ποία λοιπὸν ὠφέλεια προκύπτει ἐκ τῆς δόξης ἢ ἐκ τῆς καλῆς φήμης, τῆς εἰς μάτην διαδιδομένης, εἴαν ἀφ' ἐνὸς μὲν λέγωσιν ὅτι αἱ Ἀθηναὶ εἶναι θεοσεβέσταται, καὶ ὅτι μόναι αὗται εἶναι ἱκαναὶ νὰ σώζωσι τὸν βασιανιζόμενον ξένον, καὶ ὅτι μόναι αὗται δύνανται νὰ ὑπερασπίζωνται αὐτόν, ἀφ' ἐτέρου δὲ πῶς συμβαίνουσιν εἰς ἐμὲ ταῦτα ἐξ ὑμῶν, οἵτινες ἐγείραντες ἐμὲ ἐκ τῶν καθισμάτων τούτων εἶτα μὲ ἀποδιώκετε, μόνον τὸ ὄνομά μου φοβηθέντες; διότι ποτὲ βεβαίως δὲν φοβεῖσθε τὸ σῶμά μου οὐδὲ τὰ ἔργα μου· ἐπειδὴ τὰ ἔργα μου τοῦλάχιστον μᾶλλον ἄλλος μὲ ἠνάγκασε νὰ τὰ πάθω· δὲν τὰ ἔπραξα ἐγὼ ἐκουσίως, εἴαν ἔχῃς ἀνάγκην νὰ σοὶ εἶπω τὰ τῆς μητρὸς καὶ τοῦ πατρὸς μου ἔργα, διὰ τὰ ὁποῖα μὲ φοβεῖσαι· τοῦτο ἐγὼ καλῶς γνωρίζω. Καὶ ὅμως πῶς εἶναι δυνατόν ἐγὼ νὰ ἤμαι κακῆς φύσεως ἄνθρωπος, ὅστις, ἀφ' οὗ πρῶτον ἔπαθον (1), εἶτα ἔπραξα ταῦτα, ὥστε, καὶ εἴαν ἐκουσίως ἔπραττον αὐτά, οὐδὲ τότε δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ γείνω κακός; Ἀλλ' ὅμως χωρὶς νὰ γνωρίζω τίποτε ἔφθασα τότε εἰς τὸ σημεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔφθασα· ἐν ᾧ ἐκεῖνοι, ὑπὸ τῶν ὁποίων ἔπασχον ταῦτα, ἐν γνώσει ἐζήτησαν νὰ μὲ καταστρέψωσιν. Ὅθεν ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν καθικετεύω ὑμᾶς, ᾧ ξένοι, καθὼς μὲ ἐσηκώσατε, τοιοῦτοτρόπως νὰ μὲ σώσητε, καὶ προσέξατε μήπως, ἐν ᾧ ἀφ' ἐνὸς μὲν τιμᾶτε τοὺς θεοὺς, ἀφ' ἐτέρου δὲν θεω-

(1) Ὅντως πολλὰ ἔπαθεν ὁ Οἰδίπους, ἀσπλίγγῃως ὑπὸ τῶν γονέων του διατρυπηθεὶς τὰ σφυρά καὶ εἰς τὰ ὄρη ἐκτεθειὲς βορᾶ τῶν ἀγρίων θηρίων.

ρῆτε αὐτοὺς οὐδεμιᾶς τιμῆς ἀξίους· πιστεύσατε δ' ὅτι αὐτοὶ ἐπιβλέπουσι μὲν καὶ τοὺς εὐσεβεῖς ἀνθρώπους, ἐπιβλέπουσι δὲ καὶ τοὺς ἀσεβεῖς, καὶ οὐδέποτε μέχρι τοῦδε οὐδεὶς ἀσεβῆς ἄνθρωπος δὲν ἠδυνήθη νὰ διαφύγη αὐτούς. Ὅθεν μὴ καταισχύνης μετὰ τῶν θεῶν καὶ τὰς εὐτυχεῖς Ἀθήνας, ἀνόσια ἔργα ἐκτελῶν. Ἄλλ' ὅπως ἔλαβες σῶον ἐμὲ τὸν ἰκέτην, οὕτω σῶζέ με καὶ φύλαττέ με, καὶ μὴ μὲ ἀτιμάσης ἀποβλέπων εἰς τὸ δυσειδές μου πρόσωπον· διότι ἔχω ἐλθεῖ ἐνταῦθα καθαρὸς καὶ εὐσεβῆς καὶ φέρων ὠφέλειαν (1) εἰς τοὺς πολίτας τούτους. Ὅταν δὲ παρουσιασθῇ ἐδῶ κύριός τις, ἐκεῖνος ὅστις εἶναι βασιλεὺς ὑμῶν, τότε ἀκούων τὰ πάντα θέλεις μάθει· ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τούτῳ μὴ γίνεσαι διόλου κακὸς πρὸς ἐμέ.

ΧΟΡΟΣ.

Λίαν βεβαίως ἀναγκαῖον εἶναι, ὦ γέρον, νὰ μὲ ἐκφοβίζωσιν αἱ περὶ σοῦ ἀναμνήσεις μου· διότι οὐχὶ διὰ μικρῶν λόγων αὐταὶ ἀνηγγέλθησαν τότε εἰς ἐμέ· οὐχ' ἦττον ἀρκετὸν εἶναι δι' ἐμὲ νὰ γνωρίζωσι ταῦτα οἱ ἄρχοντες ταύτης τῆς χώρας.

ΟΙΔΗΠΟΥΣ.

Καὶ ποῦ εἶναι, ὦ ξένοι, ὁ ἄρχων ταύτης τῆς χώρας;

ΧΟΡΟΣ.

Κατέχει τὴν πατρικὴν τοῦ πόλιν τῆς χώρας ταύτης· ὁ δὲ φύλαξ, ὅστις καὶ ἐμὲ ἔστειλεν ἐνταῦθα, οὗτος ἔχει πορευθῆ ἵνα στείλῃ ἐδῶ καὶ ἐκεῖνον.

(1) Εἶχέ ποτε δοθῆ εἰς τὸν Οἰδίποδα χρησμός τις, καθ' ὃν οἱ κάτοικοι τῆς χώρας, ἐν ἣ ἔμελλεν οὗτος νὰ ἐνταριασθῇ, ὅα περιήρχοντό ποτε εἰς πόλεμον πρὸς τοὺς Θηβαίους καὶ νικηταὶ ἐξ αὐτοῦ θά ἐξήρχοντο.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Καὶ νομίζετε ἄρα γε ὅτι αὐτὸς θὰ λάβῃ ἐπιμέλειάν τινα καὶ φροντίδα δι' ἐμὲ τὸν τυφλόν, καὶ ὅτι προθύμως θὰ ἔλθῃ ἐνταῦθα;

ΧΟΡΟΣ.

Καὶ ταχέως μάλιστα, ὅταν βεβαίως ἀκούσῃ τὸ ὄνομά σου.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Καὶ ποῖος εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις μέλλει νὰ ἀναγγεῖλῃ τοῦτον τὸν λόγον εἰς αὐτόν;

ΧΟΡΟΣ.

Μακρὰ εἶναι ἡ ὁδός· ἀλλὰ πολλοὶ λόγοι διαβατῶν συνήθως ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸν ἄλλον διαδίδονται, παρὰ τῶν ὁποίων ἐκεῖνος ἀκούσας (ἔχω θάρρος) θὰ ἔλθῃ ἐνταῦθα. Διότι τὸ μέγα σου ὄνομα, ὃ γέρον, εἶναι γνωστόν εἰς πάντας, ὥστε καὶ ἂν ἐκεῖνος ἦναι εἰς ὑπνον βεθυθισμένος, ἀκούων ὁμως περὶ σοῦ ταχέως θὰ φθάσῃ ἐδῶ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἄλλ' εἴθε νὰ φθάσῃ εὐτυχῆς καὶ διὰ τὴν πόλιν του καὶ δι' ἐμέ. διότι ποῖος εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις δὲν ἀγαπᾷ ἑαυτόν;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ὦ Ζεῦ! τί νὰ εἰπῶ; εἰς ποίαν γνώμην νὰ τραπῶ, ὦ πάτερ;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἄλλὰ τί συμβαίνει τέκνον μου, Ἀντιγόνη;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Βλέπω μίαν γυναῖκα ἐρχομένην πλησίον ἡμῶν καὶ φερομένην ἐπὶ Αἰτναίας (1) φοράδος· Θεσσαλικὴ δὲ πε-

(1) Οἱ ἐκ τῆς Αἰτνης ἵπποι ἦσαν περίφημοι παρὰ τοῖς ἀρχαί-

ρικεφαλαία ἐπὶ τῆς κεφαλῆς της ἀποκρύουσα τὸν ἥλιον ἐπισκιάζει τὸ πρόσωπόν της. Τί νὰ εἶπω; Ἐρα αὐτὴ νὰ ἦναι; Ἐρά γε νὰ μὴ ἦναι; ἢ ἡ ἰδέα μου μὲ ἀποπλανᾷ; καὶ τὸ λέγω καὶ δὲν τὸ λέγω, καὶ δὲν ἤξεύρω τί νὰ εἶπω. Ἡ ταλαίπωρος! δὲν εἶναι ἄλλη· διότι φαιδρῶς τοὺς ὀφθαλμούς της κινεῖ πρὸς με πλησιάζουσα ὅπερ σημαίνει ὅτι ἡ κεφαλὴ αὐτὴ φανερῶς εἶναι μόνῃς τῆς Ἰσμήνης.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Τί εἶπες, ὦ θύγατερ;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἽΟτι βλέπω τὴν σὴν θυγατέρα καὶ τὴν ἐμὴν ἀδελφὴν· δύνασαι δὲ τώρα νὰ ἐννοήσῃς αὐτὴν ἐκ τῆς φωνῆς.

ΙΣΜΗΝΗ.

ἽΩ προσφιλέσταται εἰς ἐμὲ διπλαῖ προσφωνήσεις τοῦ πατρὸς καὶ τῆς ἀδελφῆς μου, μεθ' ὀπόσης, μόλις τώρα εὔρουσα ὑμᾶς, μεθ' ὀπόσης λύπης δευτέραν φορὰν τώρα μόλις σᾶς βλέπω.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἽΩ τέκνον, ἤλθες;

ΙΣΜΗΝΗ.

ἽΩ πάτερ, δυστυχῆς τὴν θέαν!

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Τέκνον μου, ἀνεφάνης;

οις διὰ τὴν ταχύτητα καὶ ζωηρότητα αὐτῶν. Ἐντεῦθεν τὸ ἐπίθ. Αἰτναῖος (ἐκ τῆς Αἰτνης) λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ μέγας, ταχὺς κ.τ.λ. Ἴδε Ἄριστοφ. ἐν Εἰρ. 82. Πaus. 3 XXIII. 9. Αἰσχ. ἐν Προμ. 365 κ.τ.λ. Οὐχὶ ὀλιγώτερον ἐρημίζοντο καὶ τὰ πρόβατα τῆς Αἰτνης περὶ ὧν ὁ Στράβων λέγει ἐν 5' «Τὰς τε βίβλας, ἃς ἐκφέρει τὰ κατατεφρωθέντα χωρία παινεῖν ἐπὶ τοσοῦτον τὰ πρόβατά φησιν, ὥστε πνίγασθαι· δι' ὅπερ ἐκ τῶν ὤτων ἀφαιροῦσιν αἷμα δι' ἡμερῶν τετταράκοντα...»

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἄλλ' ὅμως ὄχι ἔνευ μόχθου.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἐναγκαλίσθητί με, ὦ τέκνον.

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἐναγκαλίζομαι καὶ τοὺς δύο ἑμοῦ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ σπέρμα μου γνήσιον!

ΙΣΜΗΝΗ.

ὦ τρισάθλιοι ἀνατροφαί!

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ταύτης ἔννοεῖς καὶ ἑμοῦ;

ΙΣΜΗΝΗ.

Καὶ ἑμοῦ τῆς δυστυχοῦς τρίτης!

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Πρὸς τί δ', ὦ τέκνον, ἦλθες;

ΙΣΜΗΝΗ.

Διὰ τὴν περὶ σοῦ, ὦ πάτερ, φροντίδα μου.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ποῖον ἐκ τῶν δύο, ἐπειδὴ με ἐπεθύμησας;

ΙΣΜΗΝΗ.

Καὶ εἰδήσεις τινὰς ἔχουσα νὰ σοὶ ἀναγγείλω, ἦλθον
μετὰ τούτου τοῦ μόνου πιστοῦ ἐξ ὅσων ὑπηρετῶν εἶχον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Οἱ δὲ νέοι ἀδελφοί σου εἰς τί ἀσχολοῦνται;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Εἶναι ἐκεῖ, ὅπου εἶναι. Δεινὰ δὲ δι' ἐκείνους εἶναι τὰ
παρόντα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ ! ἐκεῖνοι, οἵτινες κατὰ πάντα ὁμοιώθησαν πρὸς τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ (1) νόμους, καὶ κατὰ τὴν φύσιν καὶ κατὰ τὸν τρόπον τοῦ ζῆν ! Διότι ἐκεῖ οἱ μὲν ἄνδρες μένουσιν εἰς τὸν οἶκον ὑφαίνοντες, αἱ δὲ σύντροφοι αὐτῶν πάντοτε ἐτοιμάζουσι τὰς πρὸς ζωὴν τροφὰς ἐκτὸς τοῦ οἴκου. Οὕτω καὶ περὶ ὑμῶν τῶν δύο, ὦ τέκνα μου, ἐκεῖνοι μὲν, οἱ ὁποῖοι πρέπον ἦτο νὰ κοπιάζωσιν εἰς ταῦτα, οὗτοι εἰς τὸν οἶκον διαμένουσιν, ὡς παρθένοι, ὑμεῖς δ' αἱ δύο ἀντ' ἐκείνων κοπιάζετε διὰ τὰ κακὰ ἐμοῦ τοῦ δυστυχοῦς. Αὕτη μὲν, ἐξ ὅτου ἐξῆλθεν ἐκ τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ ἀπέκτησεν ἰσχυρότερον σῶμα, πάντοτε ἢ ταλαίπωρος μεθ' ἡμῶν πλανωμένη ὁδηγεῖ ἐμέ εἰς τὰ γηρατειά μου, ἀφ' ἑνὸς μὲν πολλὰς ὑφισταμένη περιπλανήσεις ἀνά τὰ ἀγρία δάση ἄσιτος καὶ ἀνυπόδητος, ἀφ' ἑτέρου δ' ὑπὸ πολλῶν καταγιγδων καὶ ἡλιακῶν καυμάτων βασανιζομένη ἢ ταλαίπωρος, κατωτέραν θεωρεῖ τὴν ἐν τῷ οἴκῳ δίαιταν αὐτῆς, ἐὰν ὁ πατήρ τις δύναται νὰ ἔχῃ τροφήν· σὺ δέ, ὦ τέκνον μου, πρότερον μὲν ἦλθες κρυφίως τῶν Καδμείων, φέρουσα εἰς τὸν πατέρα πάντας τοὺς χρησμούς, οἵτινες ἐχρησιμοδοτήθησαν περὶ τούτου τοῦ σώματος· πιστὴ δὲ φύλαξ εἰς ἐμέ κατέστης, ὅτε ἐδιώκομένη μακρὰν τῆς πατρίδος. Καὶ τώρα πάλιν ποίαν εἶδησιν, ὦ Ἰσμήνη, ἔρχεσαι φέρουσα εἰς τὸν πατέρα;

(1) Ἴδου τί περὶ τούτου ἀναφέρει ὁ Ἡρόδ. ἐν II. 35. « . . . Αἰγύπτιοι . . . τὰ πολλὰ πάντα ἔμπαλιν τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι ἐστήσαντο ἡθεά τε καὶ νόμους· ἐν τοῖσι αἱ μὲν γυναῖκες ἀγοράζουσι καὶ καπηλεύουσι, οἱ δὲ ἄνδρες κατ'οἴκους ἐόντες ὑφαίνουσι. . . . ».

Ποῖον συμβεβηκὸς σὲ ἐσήκωσεν ἐκ τῆς οἰκίας σου; διότι βεβαίως ἔχεις ἔλθει οὐχὶ εἰς μάτην, (τοῦτο ἐγὼ σαφῶς γνωρίζω)· δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴ φέρῃς εἰς ἐμέ φόβον τινά.

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἐγὼ τὰ μὲν παθήματα, τὰ ὁποῖα ἔπαθον, ὦ πάτερ, ζητοῦσα ποῦ διαιτᾶσαι, ποῦ κατοικεῖς, παραμελήσασα θέλω ἐγκαταλείψει· διότι δὲν ἐπιθυμῶ δὲς νὰ λυπῶμαι, ὅταν ἔπασχον ταῦτα, καὶ τώρα πάλιν διηγουμένη αὐτά. Ὅσα δὲ κακὰ τώρα συμβαίνουσιν εἰς τοὺς δύο δυστυχεῖς σου παῖδας, ταῦτα ἤλθον ἵνα σοὶ ἀναγγείλω. Κατ' ἀρχὰς μὲν δηλαδὴ ἐφιλοτιμήθησαν αὐτοὶ νὰ ἀφήσωσι τὸν θρόνον εἰς τὸν Κρέοντα καὶ νὰ μὴ μαιίνωσι τὴν πόλιν, ἀναλογιζόμενοι τὴν παλαιὰν τοῦ γένους των καταστροφήν, ἣ ὁποῖα κατέλαβε τὸν ἄθλιόν σου οἶκον· τώρα ὁμως ἐκ θεοῦ τινος καὶ ἐκ μιαρᾶς τινος σκέψεως εἰσῆλθεν εἰς τοὺς τρισαθλίους τούτους ἕρις κακὴ, ἵνα γείνωσι κύριοι τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς τυραννικῆς ἐξουσίας. Καὶ ὁ μὲν νεώτερος ⁽¹⁾ καὶ μικρότερος ὢν τὴν ἡλικίαν, ἀποστερεῖ ἐκ τῶν θρόνων τὸν πρότερον γεννηθέντα Πολυνείκην καὶ ἀπεδίωξεν αὐτὸν ἐκ τῆς πατρίδος· οὗτος ⁽²⁾ δέ, καθὼς λέγει ὁ καθ' ἡμᾶς διαδιδόμενος λόγος, πορευθεὶς ὡς φυγὰς εἰς τὸ κοῖλον ⁽³⁾ Ἄργος προσλαμβάνει καὶ νέαν δόξαν καὶ φίλους βοηθοὺς, λέ-

(1) Δηλαδὴ ὁ Ἐτεοκλῆς.

(2) Ὁ Πολυνείκης πορευθεὶς εἰς τὸ Ἄργος ἔλαβεν ὡς σύζυγον τὴν Ἀργείαν, κόρην τοῦ ἐκεῖ βασιλεύοντος Ἀδράστου, μεθ' οὗ συνεξεστράτευσεν κατὰ τῶν Θηβῶν.

(3) Τὸ Ἄργος καλεῖται κοῖλον ὡς ἐν πεδίῳ ὑπὸ ὀρέων περικυκλωμένη.

γων ὅτι ἀμέσως καὶ τὸ Ἄργος μέχρις οὐρανοῦ θέλει ἀνυψῶσαι, καὶ τὴν χώραν τῶν Καδμείων θέλει τιμωρήσει καὶ καταλάβει. Ταῦτα δὲ εἶναι, ὦ πάτερ, σωρεία λόγων, ἀλλ' ἔργα φοβερά· πότε δ' οἱ θεοὶ θέλουσι λάβει οἶκτον διὰ τὰς δυστυχίας σου δὲν δύναμαι νὰ μάθω!

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Καὶ ἔχεις πλέον ἐλπίδα ὅτι οἱ θεοὶ θὰ ἔχωσι φροντίδα τινὰ περὶ ἐμοῦ, ὥστε νὰ σωθῶ ποτε;

ΙΣΜΗΝΗ.

Βεβαίως, ὦ πάτερ, τοῦλάχιστον ἐκ τῶν παρόντων μαντευμάτων.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ποῖα εἶναι ταῦτα; τί δ' ἔχει χρησιμοδοτηθῆ, ὦ τέκνον;

ΙΣΜΗΝΗ.

Ὅτι σὺ μέλλεις ποτὲ νὰ γείνης ζητητὸς εἰς τοὺς ἐκεῖ ἀνθρώπους καὶ νεκρὸς ὢν καὶ ζῶν, χάριν τῆς εὐτυχίας τῶν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἄλλὰ τίς δύναται νὰ καταστῆ εὐτυχὴς ἐξ ἑνὸς τοιούτου ἀνδρός;

ΙΣΜΗΝΗ.

Εἰς σὲ λέγεται ὅτι ἔγκειται ἡ δύναμις ἐκείνων.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Τώρα λοιπὸν εἶμαι ἀνὴρ (¹), ὅτε δὲν εἶμαι πλέον τοιούτος;

ΙΣΜΗΝΗ.

Βεβαίως· διότι τώρα οἱ θεοὶ σὲ ἀνυψόνουσιν, ἐγὼ ᾧ πρότερον σὲ κατέστρεψαν.

(¹) Δηλαδή ἀνὴρ χρήσιμος, καλὸς ἢ τι τοιούτον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἄλλ' ἀνωφελές εἶναι νὰ ἀνορθώνωσιν, ὅταν γηράσῃ, ἐκεῖνον, ὅστις νέος ὦν ἤθελε καταπέσει.

ΙΣΜΗΝΗ.

Καὶ ὅμως μάθε ὅτι ὁ Κρέων χάριν τούτων θέλει ἔλθαι πρὸς σέ ἐντὸς ὀλίγου καὶ οὐχὶ μακροῦ χρόνου.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἰνα τί πράξῃ, ὦ θύγατερ; δίδασκέ με.

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἰνα σέ τοποθετήσωσι πλησίον τῆς Καδμείας (¹) χώρας, ὅπως ἀφ' ἐνός μὲν γείνωσι κύριοι σοῦ, ἀφ' ἑτέρου δ' ὅπως μὴ ὑπερβαίνης τὰ ὅρια τῆς χώρας.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ποία δὲ μέλλει νὰ ἴηαι ἡ ὠφέλεια, ἐάν ἐγὼ κῆμαι πλησίον τῶν θυρῶν;

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἐάν ὁ ἰδικός σου τάφος καταστῇ δυστυχῆς (²), μέλλει νὰ ἀποβῇ ὀλέθριος εἰς ἐκείνους.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Τοῦτο δύναται τις νὰ ἐνγοήτῃ ἐξ ἰδίας σκέψεως καὶ ἄνευ θεοῦ τις.

ΙΣΜΗΝΗ.

Τούτου λοιπὸν ἔνεκα θέλωσι νὰ σέ θέσωσι πλησίον τῆς χώρας των, ἵνα μηδὲ σεαυτοῦ ἴσαι κύριος.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Λοιπὸν καὶ θὰ μὲ καλύψωσιν ἄρά γε μὲ Θηβαϊκὴν κόνιν;

(¹) Ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τῶν Θηβῶν Καδμείας (τῆς ὑπὸ τοῦ Κάδμου κτισθείσης) ὀνομάζεται οὕτω ἄπκσα ἡ Θηβαϊκὴ χώρα.

(²) Ἦθελε καταστῇ δυστυχῆς ὁ τάφος τοῦ Οἰδίπου, ἐάν οὗτος ἀπίθνησεν εἰς ξένην χώραν.

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἄλλὰ δὲν ἐπιτρέπει τοῦτο εἰς σέ, ὦ πάτερ, τὸ συγ-
γενικόν (1) αἷμα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ποτὲ ἐπομένως δὲν θὰ δυνηθῶσι νὰ γείνωσι κύριοι
ἐμοῦ.

ΙΣΜΗΝΗ.

Τοῦτο λοιπὸν θὰ ἀποβῆ ποτε ὀλέθριον εἰς τοὺς
Καδμείους.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἐπειδὴ ποῖον συμβεβηκός, ὦ τέκνον μου, πρὸς τοῦτο
ἀνεφάνη;

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἐνεκα τῆς σῆς ὀργῆς, ὅταν σταθῶσι πλησίον τοῦ
τάφου σου.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Παρά τίνος δ' ἀκούσασχ λέγεις, ὅσα λέγεις, ὦ τέκνον;

ΙΣΜΗΝΗ.

Παρ' ἀνδρῶν ἐλθόντων ἐκ τοῦ Δελφικοῦ μαντείου,
εἰς ὃ πρὸς τοῦτο εἶχον σταλῆ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Καὶ ταῦτα ὁ Φοῖβος ἔχει εἰπεῖ περὶ ἡμῶν;

ΙΣΜΗΝΗ.

Οὕτως λέγουσιν οἱ ἐλθόντες εἰς τὴν χώραν τῶν
Θηβῶν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἦκουσε λοιπὸν ταυτά τις ἐκ τῶν ἰδிகῶν μου υἱῶν;

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἄμρότεροι ὁμοίως καὶ καλῶς τὸ γνωρίζουσιν.

(1) Τὸ χυθὲν αἷμα τοῦ πατρὸς τοῦ Λαίου, ὃν αὐτὸς ὁ Οἰδίπους
ἐγέννησεν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Καὶ ἔπειτα οἱ κάκιστοι ἀφ' οὗ ταῦτα ἤκουσαν, ἐθεώρησαν τὴν τυραννίδα ἀνωτέραν τῆς πρὸς ἐμὲ ἀγάπης;

ΙΣΜΗΝΗ.

Λυποῦμαι ἀκούουσα ταῦτα ἐγώ· ἀλλ' ὅμως τὰ ὑποφέρω.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἄλλ' εἶθε οἱ θεοὶ νὰ μὴ κατασβέσωσι τὴν πεπρωμένην ταύτην ἔριν, ἀλλ' εἰς ἐμὲ εἶθε νὰ ἔγκειται τὸ τέλος ταύτης αὐτῶν τῆς μάχης, τὴν ὁποίαν τώρα συνάπτουσι, καὶ κατ' ἀλλήλων ὑφόνουσι τὸ δόρυ· διότι οὔτε ἐκεῖνος, ὅστις τώρα κατέχει τὰ σκῆπτρα καὶ τοὺς θρόνους, εἶναι δυνατὸν νὰ μείνη, εὔτε δ' ἔχων ἐκδιωχθῆ εἶναι ποτε δυνατὸν νὰ ἐπανέλθῃ πάλιν· αὐτοί, οἵτινες ἐμὲ τὸν γεννήσαντα, ἐν ᾧ τόσον ἀτίμως μακρὰν τῆς πατρίδος ἀπεδιωκόμην, δὲν μὲ ἔκράτησαν, οὐδὲ μὲ ὑπερησπίσθησαν· ἀλλ' ἐξόριστος ὑπ' αὐτῶν ἀπεδιώχθην καὶ φυγὰς ἀνεκηρύχθην! Δύνασαι ἴσως νὰ εἶπῃς ὅτι τότε ἡ πόλις εὐλόγως παρέσχε τὸ δῶρον τοῦτο εἰς ἐμὲ, διότι τὸ ἤθελον· (1) ἀλλ' ὅμως ὅχι· ἐπειδὴ βεβηχίως κατὰ μὲν τὴν τότε ἡμέραν, ὅτε ἔβραζεν ἀκόμη ὁ θυμὸς μου, ἦτο δὲ εἰς ἐμὲ εὐχαριστότατον τὸ νὰ ἀποθάνω καὶ νὰ λιθοβολιθῶ, οὐδεὶς ἐπαρουσιάζετο νὰ ἐκπληρώσῃ εἰς ἐμὲ τὴν ἐπιθυμίαν μου ταύτην· ὅτε δὲ πλέον μὲ τὸν καιρὸν ὅλη ἡ δυστυχία μου ἐκείνη κατεπραύνθη καὶ εὕρισκον ὅτι ὁ θυμὸς μου ἀπέβη εἰς ἐμὲ τιμωρὸς πολὺ μεγαλήτερος τῶν προτέρων ἀμαρτημάτων μου, τότε δὰ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ πόλις βιαίως μακρὰν

(1) Ταῦτα ἀναφέρονται ἐν τῷ προηγουμένῳ δράματι «Οἰδίπους Τύραννος» οὗτινος συνέχειαν, οὕτως εἶπεῖν, ἀποτελεῖ τὸ παρόν.

τῆς χώρας μὲ ἀπεδίωκεν αἰωνίως, ἀφ' ἑτέρου δ' οὔτοι, οἱ υἱοὶ ἐμοῦ τοῦ πατρός, οἱ τὸν πατέρα δυνάμενοι νὰ βοηθῶσι, δὲν ἠθέλησαν νὰ πράξωσι τοῦτο, ἀλλ' ἔνεκα μικροῦ λόγου (1) ἠναγκάσθην ὑπὸ τούτων πτωχός, φυγὰς μακρὰν ἐγὼ νὰ περιπλανῶμαι! Ἐκ δὲ τούτων, ἂν καὶ εἶναι παρθένοι, ἐφ' ὅσον ἡ φύσις ἐπιτρέπει εἰς ταύτας, ἔχω καὶ τὰς πρὸς ζωὴν τροφὰς καὶ ἀσφάλειαν γῆς καὶ συγγενικὴν βοήθειαν· οὔτοι ὁμως οἱ δύο ἀντὶ τοῦ γεννήσαντος αὐτοὺς ἐπροτίμησαν νὰ λάβωσι: ὄρνους καὶ σκῆπτρα καὶ νὰ γείνωσι τύραννοι τῆς χώρας. Ἄλλὰ δὲν εἶναι ποτε δυνατὸν νὰ εὐρωσιν ἐμὲ σύμμαχον, οὔτε ποτὲ θέλει προκύψει εἰς αὐτοὺς ὠφέλειά τις ἐκ ταύτης τῆς ἐπὶ τῶν Θηβῶν κυριαρχίας των. Τοῦτο ἐγὼ γνωρίζω καὶ ταύτης τὰ μαντεύματα ἀκούων, καὶ ἀναλογιζόμενος τὰς περὶ ἐμοῦ προρρήσεις, ὅσας ποτὲ μοι ἔδωκεν ὁ Φοῖβος. Πρὸς ταῦτα ἄ; στείλωσι καὶ τὸν Κρέοντα, ἵνα ζητήσῃ ἐμέ, καὶ οἷονδ' ἂν ποτε ἄλλον ἔχοντα ἰσχὺν ἐν τῇ πόλει. Διότι ἐὰν ὑμεῖς, ὦ ξένοι, θέλητε ὁμοῦ μὲ ταύτας τὰς Σεμνὰς Θεάς, τὰς τοῦ δήμου προστατρίας, νὰ μὲ βοηθήσητε, θέλετε περιποιηθῆ ἄνδρα, εἰς μὲν ταύτην τὴν πόλιν μεγάλην σωτηρίαν ἐπιφέροντα, εἰς δὲ τοῦ ἐχθροῦ μου πόνους.

ΧΟΡΟΣ.

Ἐπάξιός μὲν εἶσαι, ὦ Οἰδίπους, νὰ κινήσῃς τὸν οἶκτον ἡμῶν, καὶ σὺ καὶ αἱ θυγατέρες σου αὐταί· ἐπειδὴ δὲ διὰ τούτου τοῦ λόγου φέρεις σεαυτὸν σωτῆρα ταύ-

(1) Καὶ πρὶν ἢ ὁ Οἰδίπους ἀναγνωρίσῃ τὰ ἀμαρτήματά του καὶ μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν τούτων, ἐν ὀργῇ εὐρισκόμενος, ἐκήρυξεν ἑαυτὸν ἄξιον ἐξορίας. Οὗτος λοιπὸν εἶναι ὁ μικρὸς λόγος. Περὶ τούτου ἴδε ἐν Οἰδ. Τυράννῳ.

της τῆς χώρας, ἐπιθυμῶ νὰ σὲ συμβουλευίσω τὰ συμφέροντα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

᾽Ω φίλτατε, ἐπειδὴ τώρα τὸ πᾶν θέλω πράξει, λέγε μοι.

ΧΟΡΟΣ.

Ποίησον ἀμέσως θυσίαν ἐξιλαστήριον πρὸς τὰς θεὰς ταύτας, πρὸς τὰς ὁποίας κατὰ πρῶτον ἦλθες καὶ τῶν ὁποίων τὸ ἔδαφος κατεπάτησας.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Κατὰ ποίους τρόπους; ᾽ὦ ξένοι, πληροφορεῖτέ με.

ΧΟΡΟΣ.

Πρῶτον μὲν φέρε ἱεράς σπονδὰς ἐκ τῆς ἀεννάως βεούσης κρήνης, διὰ καθαρῶν χειρῶν ἐγγίσας αὐτάς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Καὶ ὅταν λάβω τὴν καθαρὰν ταύτην σπονδὴν;

ΧΟΡΟΣ.

Ἵπάρχουτιν ἀγγεῖα, τεχνικὰ ἔργα ἀνδρὸς ἐπιτηδείας ἔχοντος χειρᾶς, τῶν ὁποίων στέψον τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ ἑκατέρωθεν τοῦ στόματος ὠτία.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Μὲ κλάδους ἢ μὲ μαλλία ἢ κατὰ ποῖον τρόπον;

ΧΟΡΟΣ.

Περιβαλὼν αὐτὰ μὲ νεοκουρευμένον μαλλίον νεαρᾶς ἀμνάδος.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἔστω· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ποῦ πρέπει νὰ καταλήξω;

ΧΟΡΟΣ.

Νὰ χύσης σπονδὰς στραφεῖς πρὸς τὴν πρώτην (1) ἀτολήν.

(1) Οἱ ἀρχαῖοι συνείθισον, ὅσάκις ἐξετέλουν ἱερά τινα πράξιν,

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἐκ τούτων ἄρα γε τῶν ἀγγείων, περὶ ὧν μοι λέγεις, νὰ χύσω ταῦτα ;

ΧΟΡΟΣ.

Νὰ χύσης τρία μέρη ὕδατος τὸ δὲ τελευταῖον ἀγγεῖον νὰ ἐκκενώσης ὀλόκληρον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Μὲ τί πρέπει νὰ γεμίσω τούτο ; εἶπέ μοι καὶ αὐτό.

ΧΟΡΟΣ.

Μὲ ὕδωρ καὶ μέλι· ἀλλὰ νὰ μὴ προσθέσης (1) οἶνον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ὅ : αν δὲ δεχθῆ ταῦτα ἢ ὑπὸ δένδρων σκιαζομένη γῆ;

ΧΟΡΟΣ.

Θέσας τότε ἐπ' αὐτῆς εἴκοσιν ἐπτὰ κλώνους ἐλαίας ἐξ ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν, νὰ προσφέρῃς τὰς ἐξῆς εὐχάς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ταῦτα ; ἐπιθυμῶ νὰ ἀκούσω· διότι τούτο εἶναι τὸ σπουδαιότατον.

ΧΟΡΟΣ.

Παρακάλεσον καὶ σὺ αὐτός, καὶ ὅστισδήποτε ἄλλος ἀντὶ σοῦ, ὀμιλῶν χαμηλοφώνως καὶ χωρὶς νὰ μηκύνης τὸν λόγον, ἵνα, ὅπως ὀνομάζομεν αὐτὰς Εὐμενίδας, οὕτω μὲ εὐμενῆ καρδίαν νὰ δεχθῶσι καὶ σώτῳσι

νὰ στρέψωσι πάντοτε πρὸς ἀνατολὰς. Οὕτω ἐν «Ἠλέκτρᾳ» ἡ Κλυταιμνήστρα δεῖκνυε εἰς τὸν Ἥλιον τὸ ὄνειρόν της. Οὕτω καὶ ἡμεῖς νῦν.

(1) Αἱ σπονδαὶ συνήθως συνέκειντο ἐκ μέλιτος, ὕδατος καὶ οἴνου· ἀλλ' εἰς τὰς θεὰς Εὐμενίδας εἰς τὴν Μνημοσύνην, εἰς τὰς Μούσας δὲν ἔθετον οἶνον, δι' ὅπερ καὶ αἱ θεαὶ αὗται ἐκαλοῦντο ἄσπινοι.

σὲ τὸν ἰκέτην· ἔπειτα νὰ ἀπέλθῃς χωρὶς νὰ στραφῆς ὀπίσω. Καὶ εἴαν ταῦτα πράξῃς, ἡδυνάμην μετὰ θάρρους νὰ σὲ πλησιάσω ἐγώ· ἄλλως ὁμως ἤθελον ἔχει φόβον τινὰ διὰ σέ, ὦ ξένε.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ θυγατέρες μου, ἠκούσατε τοὺς ἐγγχωρίους τοῦτους ξένους;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Καὶ τοὺς ἠκούσαμεν, καὶ διάταξόν μας τί πρέπει νὰ πράξωμεν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἐπ' ἐμοῦ βεβαίως ταῦτα δὲν δύνανται νὰ ἐκτελεσθῶσι· ἐπειδὴ εἶμαι ἀνίκανος διὰ δύο κακά, καὶ διότι δὲν ἔχω δυνάμεις καὶ διότι δὲν βλέπω· ἢ μία δ' ἐξ ὑμῶν τῶν δύο πορευθεῖσα ἄς πράξῃ ταῦτα. Διότι νομίζω ὅτι καὶ μία μόνη ψυχὴ ἀντὶ μυρίων ἀρκεῖ νὰ ἐκπληρώσῃ ταῦτα, εἴαν αὕτη ᾗναι εὐνοϊκὴ. Ἀλλὰ ταχέως ἐνεργεῖτέ τι· μὴ ἀφήσητε δ' ἐμὲ μόνον· διότι δὲν ἤθελεν εἶναι ἱκανὸν τὸ σῶμά μου νὰ ἔρηκῃ ἔρημον καὶ χωρὶς ὁδηγόν.

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἐγὼ πορεύομαι ἵνα ἐκτελέσω ταῦτα. Ἀλλὰ τὸν τόπον, ὅπου θὰ ἐπιστῇ ἀνάγκη νὰ ἀνεύρω ταῦτα, τοῦτον ἐπιθυμῶ νὰ μάθω.

ΧΟΡΟΣ.

Ἐκεῖθεν τοῦ ἱεροῦ τούτου δάσους, ὦ ξένη. Ἐὰν δὲ λάβῃς ἀνάγκην τινὸς ὁδηγίας, ὑπάρχει ἐγγχώριός τις ὅστις θὰ σὲ πληροφόρησῃ.

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἄς προχωρήσω λοιπὸν πρὸς τοῦτο· σὺ δέ, ὦ Ἀντιγόνη, φύλαττε ἐνταῦθα τὸν πατέρα ἡμῶν. Διότι καὶ

ἐὰν κοπιᾶζῃ τις διὰ τοὺς γονεῖς του, δὲν πρέπει νὰ ἐνθυμῆται τοὺς κόπους.

ΧΟΡΟΣ.

Δεινὸν μὲν εἶναι, ὦ ξένε, νὰ ἀνανεώνωμεν κακόν, ὅπερ πρὸ πολλοῦ ἤδη ἔχει συμβῆ· ἀλλ' ὅμως ἐπιθυμῶ νὰ σὲ ἐρωτήσω . . .

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Τί εἶναι τοῦτο ;

ΧΟΡΟΣ.

περὶ τοῦ ἀξιολυπήτου καὶ πικραδόξως ἀναφανέντος τούτου πάθους, εἰς τὸ ὁποῖον περιέπεσας.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Μή, ἐν ὀνόματι τῆς φιλοξενίας σου, μὴ ἀνοίξης, ὦ φίλε, ἔργα αἰσχρά.

ΧΟΡΟΣ.

Ἐπιθυμῶ, ὦ ξένε, νὰ ἀκούσω ἀληθῶς τὸ μέγα τοῦτο καὶ οὐδέποτε λησμονούμενον ἄκουσμα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Δυστυχία μου !

ΧΟΡΟΣ.

Στέρξον, σὲ ἱκετεύω.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Φεῦ ! φεῦ !

ΧΟΡΟΣ.

Πείσθητι· διότι καὶ ἐγὼ πείθομαι, ὅσον σὺ θέλεις.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Περιέπεσα, ὦ ξένοι, περιέπεσα εἰς κακόν, ἀκουσίως βεβαίως, ὁ θεὸς τὸ γνωρίζει· οὐδὲν δ' ἐκ τούτων δὲν ἐξέλεξα αὐθορμήτως.

ΧΟΡΟΣ.

Ἄλλ' εἰς πῶσον κακόν ;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Εἰς κακὴν κλίνην ὄλεθρίων γάμων, χωρὶς οὐδὲν νὰ
γνωρίζω, μὲ περιέπλεξεν ἡ πόλις.

ΧΟΡΟΣ.

Ἄληθῶς λοιπὸν, ὡς ἀκούω, ἐχορτάσθης μὲ τὸν
ἀποτρόπαιον γάμον μετὰ τῆς μητρὸς σου ;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Δυστυχία μου ! θάνατος μὲν εἶναι νὰ ἀκούω ταῦτα,
ὦ ξένε· αὗται δ' αἱ δύο, φεῦ !

ΧΟΡΟΣ.

Πῶς λέγεις ;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἐξ ἐμοῦ θυγατέρες, μᾶλλον δὲ διπλῆ συμφορὰ

ΧΟΡΟΣ.

ὦ Ζεῦ !

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἀνεβλάστηταν ἐκ τῶν ὠδίνων μητρὸς κοινῆς πρὸς
τὴν ἰδικήν μου!

ΧΟΡΟΣ.

Αὗται λοιπὸν εἶναι ἰδικαὶ σου θυγατέρες ;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Βεβαίως· καὶ κοιναὶ πρὸς τὸν πατέρα ἀδελφαί.

ΧΟΡΟΣ.

Φεῦ !

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Φεῦ τρώντι πλῆθος μυρίων συμφορῶν !

ΧΟΡΟΣ.

Ἐπαθες . . .

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἐπαθον κακὰ μὴ δυνάμενα νὰ λησμονηθῶσιν :

ΧΟΡΟΣ.

Ἐπραξας . . .

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Δὲν ἔπραξα.

ΧΟΡΟΣ.

Πῶς ὄχι;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἐδέχθην δῶρον, (1) τὸ ὁποῖον εἶθε ποτὲ νὰ μὴ ἐπέ-
 πρωτο νὰ λάβω ὁ ταλαίπωρος ἐκ τῆς πόλεως.

ΧΟΡΟΣ.

Τί δέ, ὦ δυστυχῆς; διέπραξας τὸν φόνον. . .

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Τί εἶναι τοῦτο; τί θέλεις νὰ μάθῃς;

ΧΟΡΟΣ.

Τοῦ πατρός σου;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Φεῦ! Δευτέραν ταύτην πληγὴν ἐπὶ πληγῆς κατ' ἐ-
 μοῦ ἐκτόπησας!

ΧΟΡΟΣ.

Ἐφόνευσας. . .

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἐφόνευσα. Ἄλλ' ὅμως ἔχω. . .

ΧΟΡΟΣ.

Τί εἶναι τοῦτο;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἐν μέρει δίκαιον.

ΧΟΡΟΣ.

Πῶς τοῦτο;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἐγὼ θὰ σοὶ εἶπω· διότι ἀπειληθεὶς ἐφόνευσα καὶ
 κατέστρεψα· εἶμαι δὲ καθαρὸς ὡς πρὸς τὸν νόμον, χω-
 ρὶς νὰ τὸ γνωρίζω, ἔφθασα εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο.

(1) Ἐλαβε σύζυγον τὴν μητέρα Ἰοκάστην ὡς δῶρον, διότι ἔλυσε
 τὸ τῆς Σφιγγὸς αἶνιγμα.

ΧΟΡΟΣ.

'Αλλ' ἰδοὺ ὁ υἱὸς τοῦ Αἰγέως, ὁ βασιλεὺς Θησεύς εὐρίσκεται πλησίον ἡμῶν συμφώνως πρὸς τοὺς λόγους σου δι' ὃν σκοπὸν ἐζητήθη.

ΘΗΣΕΥΣ.

Παρά πολλῶν καὶ κατὰ τὸν πρότερον χρόνον ἀκούων τὴν αἵματηρὰν τῶν ὀμμάτων σου (1) ἐξώρυξιν σὲ ἐγνώρισα, ὦ υἱὲ τοῦ Λαΐου· καὶ τώρα κατὰ τὰς ὁδοὺς ταύτας ἀκούων περὶ σοῦ, ἔτι μᾶλλον σὲ ἀναγνωρίζω. Διότι καὶ ἡ ἐνδυμασία σου καὶ τὸ δυστυχές σου πρόσωπον φανερόνουσιν εἰς ἡμᾶς ὁποῖος εἶσαι, καὶ εὐσπλαγχνισθεὶς σὲ ἐπιθυμῶ νὰ σὲ ἐρωτήσω, ὦ δυστυχῆς Οἰδίπους, ποίαν ὠφέλειαν ἐλπίζων παρὰ τῆς πόλεως καὶ παρ' ἐμοῦ ἤλθες ἐνταῦθα καὶ σὺ καὶ ἡ δυστυχῆς σου αὕτη σύντροφος. Λέγε· διότι μόνον ἐὰν φοβερὰν τινα πράξιν τύχη νὰ ζητήσης παρ' ἐμοῦ, μόνον τότε ἐγὼ ἤθελον ἀποποιηθῆ ταύτην. Διότι γνωρίζω καὶ ἐγὼ, διότι ἐβασανίσθην εἰς τὰ ξένα, καθὼς καὶ σὺ, καὶ ὅσον περισσοτέρους δύναται εἰς ἄνθρωπος ἀγῶνας ἐπικινδυνώδεις εἰς τὴν κεφαλὴν μου ἠγωνίσθην (2) ἐπὶ

(1) Ὁ Οἰδίπους μετὰ τὴν ἀποκάλυψιν τῶν συμφορῶν ἐκείνων, εἰς ἃς ἀκουσίως περιέπεσεν, ἐξώρυξε τοὺς ὀφθαλμούς του, ἵνα μὴ βλέπῃ τὰ περὶ αὐτὸν κακά.

(2) Ὁ Θησεύς, υἱὸς τοῦ Αἰγέως καὶ τῆς Αἰθρας, ἀνετράφη ὑπὸ τοῦ πάππου του Πιθέως ἐν Τροίῳ, πόλει τῆς Ἀργολίδος, ἐξ ἧς ἀπῆλθεν ἀνδρωθεὶς εἰς Ἀθήνας κατὰ νικήσας καθ' ὁδὸν πολλοὺς καὶ πάντοίους κακούργους. Καὶ πρῶτον μὲν ἐφρόνευσεν ἐν τῇ Ἐπιδαυρίῳ Περιφῆτην τινὰ διὰ φοβεροῦ ῥοπάλου κωλύοντα αὐτὸν τῆς πορείας· ἐν δὲ τῷ Ἰσθμῷ τὸν Σίνιν· ἐν τῇ Κρομμυῳνι (μεταξὺ Μεγαρίδος καὶ Κορίνθου) ἀγριόχοιρόν τινα, πρὸ τῆς Μεγαρικῆς τὸν Σχεῖρωνα, ἐν Ἐλευσίῳ τὸν Κερκύονα καὶ τὸν Προκρούστην, τὸν

ξένης χώρας, ὥστε οὐδένα ποτὲ ξένον ὄντα τοιοῦτον, ὅποῖος εἶσαι σύ, δὲν ἤθελον ἀποστραφῆ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ φροντίζω διὰ νὰ τὸν σώσω· ἐπειδὴ γνωρίζω ὅτι εἶμαι εἰς ἄνθρωπος, καὶ ὅτι οὐδὲν δικαίωμα περισσότερον σὺ ἔχω ἐπὶ τῆς αὔριον ἡμέρας.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἦ Ἐθρσεῦ, ἡ γενναιότης σου τοσοῦτον διὰ τοῦ μικροῦ τούτου λόγου μὲ διευκόλυνεν, ὥστε ὀλίγα ἔχω ἀνάγκη νὰ σοὶ εἶπω. Διότι σὺ καὶ ποῖος εἶμαι, καὶ ἐκ ποίου πατὴρ ἐγεννήθην, καὶ ἐκ ποίας χώρας ἦλθον, ἔχεις εἰπεῖ. Ὡστε τίποτε πλέον δὲν ὑπολείπεται εἰς ἐμέ, εἰμὴ νὰ εἶπω ὅσα ἐπιθυμῶ, καὶ οὕτως ὁ λόγος περατοῦται.

ΘΗΣΕΥΣ.

Τοῦτ' αὐτὸ ἀμέσως εἰπέ μοι, ἵνα καλῶς τὸ μάθω.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἔχω ἔλθει ἵνα σοὶ προσφέρω δῶρον τὸ ἄθλιόν μου σῶμα, τὸ ὅποιον κατὰ μὲν τὴν θεάν δὲν εἶναι σπουδαῖον· ἀλλ' ὅμως τὰ παρ' αὐτοῦ κέρδη εἶναι καλλίτερα παρὰ ἡ ὠραία μορφή.

ΘΗΣΕΥΣ.

Καὶ ποῖον κέρδος ἔχεις τὴν ἀξίωσιν ὅτι φέρεις πρὸς ἡμᾶς;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Μὲ τὸν καιρὸν δύνασαι νὰ μάθης τοῦτο, οὐχὶ βεβαίως ἐπὶ τοῦ παρόντος.

ΘΗΣΕΥΣ.

Πότε λοιπὸν ἡ σὴ ὠφέλεια θέλει καταστῆ φανερά;

Μαραθῶνιον ταῦρον, τὸν ἐν Κρήτῃ Μινώταυρον κλπ. (Πλούτ. VIII - XV).

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ὅταν ἐγὼ ἀποθάνω, καὶ σὺ γείνης ἐνταφιαστῆς ἐμοῦ.

ΘΗΣΕΥΣ.

Τὸ τέλος τῆς ζωῆς σου ζητεῖς· τὰ δ' ἐν τῷ μέσῳ παρεμπίπτοντα ἢ εἰς λήθην παραδίδεις ἢ οὐδόλως λαμβάνεις ὑπ' ὄψιν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Βεβαίως· διότι εἰς τοῦτο συμπεριλαμβάνονται ἐκεῖνα.

ΘΗΣΕΥΣ.

Ἄλλὰ μικρὰ βεβαίως εἶναι ἢ χάρις αὕτη, τὴν ὁποίαν παρ' ἐμοῦ ζητεῖς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἄλλ' ὅμως πρόσεξον· δὲν εἶναι μικρός, ὅχι, ὁ περὶ τούτου ἀγών.

ΘΗΣΕΥΣ.

Ποῖον ἐκ τῶν δύο, περὶ τῶν ἀπογόνων σου ἢ περὶ ἐμοῦ λέγεις ταῦτα;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἐκεῖνοι διὰ τῆς βίας ζητοῦσι νὰ με φέρωσιν ἐκεῖ.

ΘΗΣΕΥΣ.

Ἄλλ' ἐὰν ὄντως ἐπιθυμῶσι τοῦτο, οὐδ' εἰς σέ δὲν εἶναι καλὸν νὰ φεύγῃς ἀπ' ἐκεῖ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἄλλ' οὔτε αὐτοί, ὅτε ἐγὼ ἐπεθύμουν τοῦτο, δὲν μοὶ τὸ ἐπέτρεψαν.

ΘΗΣΕΥΣ.

Ἦ ἀπερίσκεπτε, ὁ θυμὸς δὲν συμφέρει ἐν καιρῷ τῶν δυστυχιῶν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ὅταν λάβῃς παρ' ἐμοῦ πληροφορίας, συμβούλευέ με· τῶρα ὅμως ἄφησον ταῦτα.

Λέγε· διότι χωρίς νὰ μάθω δὲν πρέπει νὰ ἐκφέρω γνώμην.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἔχω πάθει, ὦ Θησεῦ, φοβερὰ κακὰ ἐπὶ κακῶν !

ΘΗΣΕΥΣ.

Θέλεις ἄρα γε ὁμιλήσει περὶ τῆς ἀρχαίας τοῦ γένους σου συμφορᾶς ;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Οὐχὶ βεβαίως· ἐπειδὴ πᾶς Ἕλληγν ὁμιλεῖ περὶ τούτου.

ΘΗΣΕΥΣ.

Καὶ τί πάθημα μεγαλύτερον ἢ δι' ἓνα ἄνθρωπον ὑποφέρεις ;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Οὕτως ἔχουσι ταῦτα· ἀπεδιώχθην μακρὰν τῆς πατρίδος μου ὑπὸ τῶν ἰδίων μου τέκνων· εἶναι δ' ἐπιβεβλημένον εἰς ἐμέ νὰ μὴ κατέλθω ποτὲ πλέον εἰς αὐτὴν ὡς φονεὺς τοῦ πατρός μου.

ΘΗΣΕΥΣ.

Πῶς λοιπὸν δύνανται νὰ σὲ μετακαλέσωσιν, ἀφ' οὗ πρέπει νὰ κατοικῆς μακρὰν ;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ὁ θεῖος λόγος ἐξαναγκάζει αὐτούς.

ΘΗΣΕΥΣ.

Πῶσον πάθημα φοβηθέντες ἐκ τινος χρησμοῦ ;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ὅτι εἶναι πεπρωμένον εἰς αὐτούς νὰ ὑποστῶσι τραῦμα ὑπὸ ταύτης τῆς χώρας.

ΘΗΣΕΥΣ.

Καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν μεταξὺ ἐμοῦ καὶ ἐκείνων νὰ ἐπέλθῃ ἔχθρα ;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἦ φίλτατε τοῦ Λιγέως υἱέ, εἰς μόνους τοὺς θεοὺς

δὲν ἐπέρχεται ποτε τὸ γῆρας οὐδὲ ὁ θάνατος· πάντα ὁμως τὰ ἄλλα διαταράττει ὁ πανίσχυρος χρόνος· μαραινεται μὲν ἡ δύναμις τῆς γῆς, μαραινεται καὶ ἡ ἰσχύς τοῦ σώματος· ἡ πίστις ἀποθνήσκει, ἀναβλαστάνει δ' ἡ ἀπιστία· καὶ ποτὲ δὲν διατηροῦνται αἱ αὐταὶ πάντοτε διαθέσεις οὔτε μεταξὺ φίλων ἀνδρῶν οὔτε μεταξὺ πόλεως πρὸς πόλιν· διότι εἰς ἄλλους μὲν τώρα, εἰς ἄλλους δὲ μετὰ μακρὸν χρόνον τὰ εὐάρεστα δυσάρεστα γίνονται καὶ πάλιν εὐχάριστα. Καὶ πρὸς τὰς Θήβας λοιπὸν ἐὰν ἐπὶ τοῦ παρόντος σὺ διάκησαι εὐμενῶς, ἀπείρους ὁ ἄπειρος χρόνος νύκτας καὶ ἡμέρας γεννᾷ περιφερόμενος, κατὰ τὰς ὁποίας αἱ ἐπὶ τοῦ παρόντος σύμφωνοι δεξιώσεις διὰ τοῦ δόρατος διασκορπίζονται ἐκ μικροῦ λόγου· τότε δ' ὁ κοιμώμενος καὶ κεκρυμμένος νεκρὸς μου θέλει πίνει ψυχρὸς τὸ θερμὸν αὐτῶν αἷμα, ἐὰν ὁ Ζεὺς ἦναι ἀκόμη Ζεὺς, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Διὸς ἀληθής! Ἄλλ' ἐπειδὴ δὲν εἶναι εὐχάριστον εἰς ἐμὲ νὰ ἐκφέρω λόγους ἀρρήτους, ἀφησόν με εἰς ὅσα ἐν ἀρχῇ εἶπον, διατηρῶν μόνον τὴν πίστιν σου· καὶ ποτὲ δὲν θὰ εἴπῃς ὅτι ἐπιβλαβὴς ἦτον ὁ Οἰδίπους, τὸν ὁποῖον ἐδέχθης νὰ κατοικήσῃ εἰς τοὺς ἐνταῦθα τόπους, ἐὰν βεβαίως οἱ θεοὶ δὲν με ἐξαπατήσωσιν.

ΧΟΡΟΣ.

Πρὸ πολλοῦ, βασιλεῦ, καὶ τούτους καὶ τοιούτους λόγους ἐφαίνετο ὁ ἀνὴρ ὅτι θέλει νὰ ἀναγγεῖλῃ εἰς ταύτην τὴν χώραν.

ΘΗΣΕΥΣ.

Γίς ἄρά γε δύναται νὰ καταφρονήσῃ τὴν εὐμένειαν ἀνθρώπου τοιούτου, πρὸς τὸν ὁποῖον πρῶτον μὲν ὑπάρχει εἰς ἡμᾶς κοινὴ οἰκιακὴ φιλία, ἔπειτα δ' ἔχων ἐλ-

θεῖ ἰκέτης τῶν θεῶν οὐχὶ μικρὸν δασμὸν καὶ εἰς τὴν
 χώραν ταύτην καὶ εἰς ἐμὲ ἀποτίνει; Ταῦτα ἐγὼ σεβα-
 σθεῖς, ποτὲ δὲν θέλω ἀποποιηθῆ τὴν πρὸς αὐτὸν χά-
 ριν, ἀλλὰ θέλω καταστήσει αὐτὸν κάτοικον καὶ πο-
 λίτην τῆς χώρας. Καὶ ἐὰν ἦναι εὐχάριστον εἰς τὸν ξέ-
 νον νὰ μένη ἐνταῦθα, σὲ θέλω ὀρίσει ἵνα τὸν φυλάτ-
 τῃς· ἐὰν ὁμως ἐπιθυμῆς νὰ ἔλθῃς μετ' ἐμοῦ, σοὶ ἐπι-
 τρέπω, ὦ Οἰδίπους, νὰ μεταχειρισθῆς οἴονδ' ἕποτε ἐκ
 τούτου ἐκλέξεις· διότι θέλω παραδεχθῆ τὴν ἐκλο-
 γὴν σου.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ Ζεῦ, εἴθε ἀγαθὰ νὰ παρέχῃς εἰς τοὺς τοιοῦτους!

ΘΗΣΕΥΣ.

Τί λοιπὸν ἐπιθυμεῖς; νὰ ἔλθῃς ἄρα γε εἰς τὰ ἀνά-
 κτερά μου;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἐὰν βέβαια μοὶ ἦτο συγκεχωρημένον. Ἄλλ' ὁμως
 οὗτος εἶναι ὁ τόπος . . .

ΘΗΣΕΥΣ.

Εἰς ὃν τί θὰ κάμῃς; διότι δὲν θέλω ἐναντιωθῆ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Εἰς τὸν ὁποῖον θέλω νικήσει τοὺς ἐκδιώξαντάς με.

ΘΗΣΕΥΣ.

Μέγα βεβαίως δῶρον ἀντὶ τῆς μεθ' ἡμῶν συναν-
 τήσεώς σου μοὶ λέγεις.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἐὰν βέβαια σὺ ἐμμείνῃς καὶ ἐκτελέσῃς ὅσα ὑπεσχέ-
 θῃς πρὸς ἐμέ.

ΘΗΣΕΥΣ.

Ἐχε θάρρος διὰ τοῦτον τὸν ἄνδρα· μὴ φοβῆσαι
 μήπως σὲ προδώσω.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ποτὲ βεβαίως δὲν θὰ θελήσω νὰ ἐπικυρώσης τὴν
πίστην σου δι' ὄρκου ὡς τις κακός.

ΘΗΣΕΥΣ.

Ἄλλ' οὐδὲν περισσότερο τῆς διὰ τοῦ λόγου μου πί-
στεως δύνασαι παρ' ἐμοῦ νὰ λάβῃς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Τί λοιπὸν θέλεις πράξει ;

ΘΗΣΕΥΣ.

Περὶ τίνος τοσοῦτος σὲ κατέχει φόβος ;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Θὰ ἔλθωσιν ἄνδρες . . .

ΘΗΣΕΥΣ.

Ἄλλὰ περὶ τούτου θὰ φροντίωσιν οὗτοι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Πρόσεξον μήπως ἐγκαταλείπων ἐμέ . . .

ΘΗΣΕΥΣ.

Μὴ μὲ συμβουλεύῃς τί πρέπει νὰ πράξω.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἐπειδὴ φοβοῦμαι ἀναγκάζομαι εἰς τοῦτο.

ΘΗΣΕΥΣ.

Ἡ ἰδική μου καρδία δὲν αἰσθάνεται φόβον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Δὲν γνωρίζεις τὰς ἀπειλάς . . .

ΘΗΣΕΥΣ.

Ἐγὼ γνωρίζω ὅτι οὐδεὶς ἀνὴρ δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ σὲ
ἀπαγάγῃ ἐντεῦθεν παρὰ τὴν θέλησίν μου. Πολλοὶ
δ' ἀπειλαί, πολλοὶ λόγοι εἰς μάτην βεβαίως ἐκ θυμοῦ
ἐλέγχθησαν· ἀλλ' ὅμως, ὅταν ὁ νοῦς αὐτῶν συνέλθῃ,
μάταιαι ἀποβαίνουσιν αἱ ἀπειλαί. Οὕτω καὶ εἰς ἐκεί-
νους καὶ ἐὰν ἐπῆλθεν ἡ τόλμη δεινὰ νὰ ἐκφέρωσι περὶ

τῆς ἀπαγωγῆς σου, τὸ γνωρίζω ἐγώ, θὰ φανῆ ἴσως μακρὸν τὸ πέλαγος τοῦτο καὶ ἀδιάβατον. Ἐγὼ μὲν λοιπὸν καὶ ἄνευ τῆς ἰδικῆς μου ἀποφάσεως, σὲ συμβουλεύω νὰ ἔχῃς θάρρος, ἐὰν ὁ Φοῖβος σὲ ἀπέστειλῃ ἐνταῦθα· οὐχ ἦττον καὶ ἐὰν ἐγὼ δὲν ἦμαι παρὼν, γνωρίζω ὅτι τὸ ἰδικόν μου ὄνομα θὰ σὲ διαφυλάξῃ ἀπὸ τοῦ νὰ πάθῃς κακόν τι.

ΧΟΡΟΣ.

Ἦλθες, ὦ ξένε, εἰς τὴν ὠραιοτάτην ἔπαυλιν τῆς ἰππικῆς ταύτης χώρας, εἰς τὸν λευκόγειον Κολωνόν, ὅπου πρὸ πάντων ἡ γλυκύφθογγος ἀηδῶν κελαδεῖ εἰς τὰς καταφύτους συχνάζουσα κοιλάδας, καθημένη ἐπὶ τοῦ εἰνωποῦ κισσοῦ, καὶ εἰς τὸ ἀπάτητον τοῦ θεοῦ δάσος, τὸ μυριόκαρκον, τὸ μὴ προσβαλλόμενον οὔτε ὑπὸ τοῦ ἡλίου οὔτε ὑπὸ τῶν ἀνέμων πάντων τῶν χειμῶνων· ὅπου ὁ τοῦ οἴνου θεὸς Διόνυσος ἐνδιατρίβει, περιστοιχούμενος ὑπὸ τῶν θρεψασῶν αὐτὸν θεῶν. Ἀναθάλλει δ' ὑπὸ τῆς οὐρανιας δρόσου καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὁ ἀείποτε ἀνθηρὸς νάρκισσος (1), τὸ ἀρχαῖον τοῦτο στεφάνωμα τῶν μεγάλων (2) θεῶν, καὶ ὁ χρυσοειδῆς (3) κρόκος· οὐδέποτε δὲ καταπαύουσιν αἱ αὔπνοι κρῆναι, αἱ ἐκ τῶν ρεῖθρων τοῦ Κηφισσοῦ διανεμόμεναι, ἀλλ' ἀεννάως καθ' ἡμέραν οὗτος ἀρδεύει τὰς πεδιάδας τῆς παχείας γῆς, ταχέως καθιστῶν αὐτὰς εὐφόρους διὰ τοῦ διαυγοῦς τοῦ ὕδατος· ἀλλ' οὐδ' οἱ χοροὶ τῶν Μου-

(1) Εἶδος φυτοῦ ὠραῖον ἔχοντος ἄνθος (ζιμποῦλι).

(2) Μεγάλας θεάς κατά τινες μὲν ὀνομάζει τὴν Δήμητραν καὶ Κόρην, κατ' ἄλλους ὅμως τὰς Ἐριννύας.

(3) Κρόκος εἶδος φυτοῦ ἔχοντος ἄνθος κιτρινοειδές, ὅμοιον τῷ χρυσῷ.

σῶν δὲν ἐμίσησαν τὸν τόπον τοῦτον, οὐδ' ἠ χρυσοῦν ἄρμα ἔχουσα Ἀφροδίτη. Πρὸς τούτοις ὑπάρχει φυτὸν, ὁπεῖτον ἐγὼ ἀκούω ὅτι οὔτε ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Ἀσίας, οὔτε ἐν τῇ μεγάλῃ Δωρικῇ νήσῳ τοῦ Πέλοπος δύναται ποτε νὰ ἀναβλαστήσῃ, φυτὸν μὴ φυτευθὲν ἐκ χειρός, ἀπ' ἑαυτοῦ βλαστῆσαν, φόβητρον τῶν ἐχθρῶν δοράτων, τὸ ὁποῖον ἀναβλαστάνει ζωηρότατα ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ, φύλλον ἐλαίας λαμπρᾶς παιδοτρόφου· τοῦτο οὐδεὶς, οὔτε νέος οὔτε εἰς γῆρας βεβυθισμένος δὲν δύναται νὰ βλάψῃ, διὰ τῆς χειρός του καταστρέφων αὐτό. Διότι ἐπιβλέπει τοῦτο ὁ πάντα βλέπων ὀφθαλμὸς τοῦ Μορίου (1) Διός, καὶ ἡ γαλανόφθαλμος Ἀθηναῖα! Ἄλλον δ' ἔπαινον μέγιστον ἔχω νὰ εἶπω διὰ τὴν μητρόπολιν ταύτην, δῶρον τοῦ μεγάλου (2) θεοῦ, μέγιστον τῆς χώρας καύχημα, τὸ ὅτι ἔχει καλοὺς πῶλους, καλὴν θάλασσαν, ὣς υἱὲ τοῦ Κρόνου· διότι σὺ προήγαγες αὐτὴν εἰς ταύτην τὴν δόξαν, ὦ θεὲ Ποσειδῶν, κατασκευάσας τὸν τοὺς ἵππους ἐξημεροῦντα χαλινὸν πρῶτον εἰς τὰς ὁδοὺς ταύτας. Ἡ δ' ὠραία

(1) Μορίαι ἐκαλοῦντο αἱ ἱερὰὶ περὶ τὴν Ἀκρόπολιν καὶ Ἀκαδημαίαν ἐλαίαι τῆς Ἀθηναῖς· ὠνομάσθησαν δ' οὕτως ἐκ τοῦ μόρου, ἧτοι τοῦ θανάτου τοῦ Ἀλερροβίου, τὸν ὁποῖον ὁ Ποσειδῶν, ἵνα ἐκδικηθῇ τὴν Ἀθηναῖν, ἔστειλεν ὅπως ἀποκώψῃ τὴν ἱερὰν ἐλαίαν· πλὴν κατὰ λάθος ἀπέκωψε τὸν πόδα του καὶ ἀπέθανεν. (Ἀριστ. Νεφ. 1003). Ἐντεῦθεν ὁ προστατεύων αὐτὰς Ζεὺς ἐκκαλεῖτο Μόριος.

(2) Μέγας θεὸς εἶναι ὁ Ποσειδῶν, ὅστις ἐμυθολογεῖτο ὡς ἐφευρέτης τοῦ χαλινῶς καὶ οἱ διὰ τῆς τριαινῆς του κτυπήσας τὴν περὶ τὴν Ἀκρόπολιν γῆν ἔκαμε νὰ ἀναρῶν πηγὴ τις ἐρχομένη ὑπογείως ἐκ τῆς θαλάσσης καὶ κλυομένη Ἐρεχθίδις, ὡς βέουσα ἐντὸς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἐρεχθίδος Ποσειδῶνος.

ἔχουσα κώπας ναῦς, διὰ τῶν χειρῶν ὠθουμένη, παραδόξως πλέει ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἀκολουθοῦσα τὰς ἐκατόμποδας Νηρηΐδας.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ᾠ χώρα, ἣτις ὑπὸ πλείστων ἐγκωμιάζεσαι ἐπαίνων, τώρα δὰ ἔχεις καθῆκον νὰ ἀποδείξης ἀληθεῖς τοὺς λόγους τούτους.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἄλλὰ τί νέον συμβαίνει, ᾧ τέκνον μου;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἰδοῦ ἔρχεται πλησίον ἡμῶν ὁ Κρέων οὐχὶ ἄνευ ἀκολούθων, ᾧ πάτερ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ᾠ φίλτατοι γέροντες, ἐξ ὑμῶν ἤδη δύναται νὰ ἐπέλθῃ εἰς ἐμὲ ἡ τελευταία μου σωτηρία.

ΧΟΡΟΣ.

Ἔχε θάρρος, θὰ σοὶ ἐπέλθῃ αὕτη· διότι, καὶ ἐὰν ἡμῖν γέρων, ἡ ἰσχὺς ὁμῶς τῆς χώρας ταύτης δὲν ἔχει γηράσει.

ΚΡΕΩΝ.

ᾠ ἄνδρες, εὐγενεῖς κάτοικοι τῆς χώρας ταύτης, βλέπω ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν σας ὅτι ἔχετε λάβει φόβον τινὰ αἰφνίδιον ἔνεκα τῆς ἐνταῦθα εισόδου μου, τὸν ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ ἔχητε, οὔτε πρέπει νὰ ἐκφέρητε κακόν τινα δι' ἐμὲ λόγον. Διότι ἔγω ἐλθεῖ ἐνταῦθα οὐχὶ διότι διεννοήθην νὰ πράξω τι καθ' ὑμῶν, ἐπειδὴ ἀφ' ἐνός μὲν εἶμαι γέρων, ἀφ' ἑτέρου δὲ γνωρίζω ὅτι ἔρχομαι πρὸς πόλιν ἔχουσαν δύναμιν μεγαλητέραν πάσης ἄλλης ἐν Ἑλλάδι. Ἄλλ' ἀπεστάλην ἵνα πείσω τοῦτον τὸν τόσον ἡλικιωμένον ἄνδρα νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ πρὸς τὴν

χώραν τῶν Καδμείων· καὶ δὲν μὲ ἔστειλεν εἰς μόνος, ἀλλὰ διατάχθην ὑφ' ὄλων τῶν ἀνδρῶν, διότι εἰς ἐμὲ ἔνεκα τῆς συγγενείας ἦτο πρέπον νὰ πενθῶ περισσό- τερον ὄλης τῆς πόλεως διὰ τὰς ἐκ τούτου προερχο- μένας συμφοράς. Ἄλλ', ὦ ταλαίπωρε Οἰδίπους, ἀκούων ἐμέ, ἐλθὲ εἰς τὴν πατρίδα. Ὅλος τῶν Καδμείων ὁ λαὸς δικαίως σὲ προσκαλεῖ, καὶ μεταξὺ τούτων ἐγώ, το- σοῦτω μᾶλλον, καθόσον, ἐὰν βεβαίως δὲν ἐγεννήθην ὁ πλέον χειρότερος ἐξ ὄλων τῶν ἀνθρώπων, λυποῦμαι διὰ τὰς συμφοράς σου, ὦ γέρον, βλέπων σὲ τὸν δυ- στυχῆ ὄντα μὲν εἰς τὰ ξένα, ἀδιακόπως δὲ περιπλα- νώμενον, καὶ διὰ μιᾶς ὁδηγοῦ ἄνευ τρεφίμων βαδί- ζοντα! οὐδέποτε ἠδυνάμην νὰ φαντασθῶ ἐγώ ὁ ταλαί- πωρος ὅτι αὕτη εἰς τοσοῦτον βαθμὸν δυστυχίας ἤθελε περιπέσει, εἰς ὅσον ἔχει περιπέσει αὕτη ἢ δυστυχῆς, πάντοτε περιποιουμένη σὲ καὶ τὴν κεφαλὴν σου διὰ πτωχῆς διαίτης, ἔχουσα τοιαύτην ἡλικίαν, μὴ λα- βοῦσα πείρων γάμου, ἀλλ' ἐκτεθειμένη εἰς τὴν διάθεσιν παντὸς τοῦ πρὸς ἀρπαγὴν ἐπερχομένου. Ἄρά γε ἐγώ τὸ ἄθλιον τοῦτο ὄνειδος, ὦ ταλαίπωρε, ἔχω προσά- φει εἰς σέ, καὶ εἰς ἐμέ, καὶ εἰς ὄλον ἡμῶν τὸ γένος; Ἄλλ' ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατόν τὰ φανερά νὰ ἀποκρύ- πτωμεν, σὺ τοῦλάχιστον, ἐν ὀνόματι τῶν πατρῶων θεῶν, σύ, ὦ Οἰδίπους, πεισθεῖς εἰς ἐμέ, κρύψον αὐτά, θελήσας νὰ ἔλθῃς εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς πατρικούς σου οἴκους, φιλικῶς ἀποχαιρετήσας ταύτην τὴν πόλιν· διότι εἶναι ἐπαξία τούτου· ἀλλ' ὅμως ἡ πατρίς εἶναι δικαίως ἀξία μεγαλητέρου σεβασμοῦ, καθ' ὃ οὔσα ἀρ- χαία τροφός σου.

ΟΙΔΗΠΟΥΣ.

Ὡς οὖν, ὅστις τὰ πάντα τολμᾶς, καὶ ἐκ παντὸς δι-
 καίου λόγου ποικίλον μηχανήματα δύνασαι νὰ εξαγά-
 γης, πρὸς τί ἀποπειρᾶσαι ταῦτα, καὶ δευτέραν ἤδη
 φοράν θέλεις νὰ μὲ ρίψῃς εἰς παγίδα, εἰς τὴν ὁποίαν
 ἐγὼ ἐμπεσὼν ὑπὲρ τὸ δέον ἤθελον λυπηθῆ; διότι καὶ
 πρότερον ὅτε ἐγὼ ἐνόσουν μὲ τὰ ἰδιά μου παθήματα,
 ὅτε ἦτο εἰς ἐμὲ εὐχάριστον νὰ ριφθῶ μακρὰν τῆς πα-
 τρίδος, δὲν ἤθελες, ὅταν ἤθελον, νὰ μοὶ παράσχῃς
 χάριν· ἀλλ' ὅτε πλέον εἶχον κορέσει τὸν θυμόν μου, καὶ
 ἦτο γλυκὺ εἰς ἐμὲ νὰ διαιτῶμαι εἰς τὸν οἶκόν μου, τότε
 μακρὰν μὲ ἀπόθεις καὶ μὲ ἐξέβαλλες· οὐδὲ ἦτο τότε
 ἡ συγγένεια αὕτη ὁ δόλως εἰς σὲ ἀγαπητή. Καὶ τώρα
 πάλιν, ὅτε βλέπεις ὅτι καὶ ἡ πόλις αὕτη διάκειται εὐ-
 νοϊκῶς πρὸς με, ὡς καὶ ὅλον τὸ γένος μου, προσπαθεῖς
 νὰ μὲ ἀποσπάσῃς, σκληροῦς λόγους μετὰ μαλθακό-
 τητος λέγων. Καὶ ὅμως τίς ἠδονὴ εἶναι αὕτη νὰ ἀγαπᾶ
 τις τὸν μὴ θέλοντα; καθὼς εἴαν τις δὲν ἤθελε παρέχει
 τίποτε εἰς σέ, ἐν ᾧ ἐκλιπαρεῖς αὐτὸν ὅπως ἀπολαύσῃς
 τι, μηδὲ ἤθελε τότε νὰ σὲ βοηθήσῃ, ὅταν δ' ἔχῃς τὴν
 καρδίαν πλήρη ὄλων ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἐπιθυμεῖς, τότε
 ἤθελε δίδει εἰς σὲ ταῦτα, ὅτε πλέον οὐδεμίαν χάριν
 ἢ χάρις προξενεῖ· ἄρα γε δὲν ἤθελες ἀπολαύσει τὴν
 ἠδονὴν ταύτην ματαίως; Τοιαῦτα ἐν τούτοις καὶ σὺ
 προσφέρεις εἰς ἐμέ, μὲ τὰ λόγια μὲν ἀγαθὰ, πράγματι
 ὅμως κακά. Θέλω δὲ ὁμιλήσει καὶ πρὸς τούτους, ἵνα
 σὲ ἀποδείξω κακόν. Ἐχεις ἔλθει ἵνα ἀπαγάγῃς ἐμέ,
 οὐχὶ ἵνα μὲ φέρῃς ἐντὸς τοῦ οἴκου μου, ἀλλ' ἵνα μὲ
 κατοικήσῃς πλησίον τῆς πατρίδος, καὶ ἵνα ἡ πόλις σου
 ἐξέλθῃ ἀβλαβῆς ἐκ τῶν ἐκ ταύτης τῆς χώρας ἀπειλου-

λουμένων κακῶν. Δέν γίνονται εἰς σέ ταῦτα· ἀλλὰ διὰ σέ ὑπάρχει τὸ ἐξῆς, ὅτι ἐκεῖ εἰς τὴν χώραν ἐκείνην πάντοτε κατοικεῖ ὁ ἐμὸς ἐκδικητής· εἰς δὲ τοὺς υἱούς μου εἶναι πεπρωμένον τόσον μόνον μέρος τῆς χώρας μου νὰ λάβωσιν, ὅσον ἀρκεῖ ἵνα ἐνταφιασθῶσιν. Ἄρα γε δέν γνωρίζω καλλίτερον σέυ τὴν τῶν Θηβῶν τύχην; Πολὺ βεβαίως, καθ' ὅσον μάλιστα μανθάνω ταῦτα καὶ παρὰ σοφωτέρων, παρὰ τοῦ Φοίβου καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ Διός, ὅστις εἶναι πατήρ ἐκείνου. Σὺ δ' ἔχεις ἐλθεῖ ἐνταῦθα μὲ ὑποκριτικὸν στόμα, πολλὴν ἔχον πανουργίαν· διὰ δὲ τῶν λόγων σου τούτων ἤθελες ἀποκτήσει κακὰ περισσότερα παρὰ σωτήρια. Ἄλλ' ἐπειδὴ γνωρίζω ὅτι ταῦτα δέν πείθουσι σέ, πορεύθητι, καὶ ἄφησον ἡμᾶς νὰ ζῶμεν ἐνταῦθα· διότι, καὶ εἰς τοιαύτην εὐρισχόμενοι κατάστασιν, δέν ἠθέλομεν ζῆ κακῶς, ἀφ' οὗ θὰ ἤμεθα εὐχαριστημένοι ἐκ τούτου.

ΚΡΕΩΝ.

Λοιπὸν διὰ τοῦ παρόντος λόγου νομίζεις ὅτι ἐκ τῆς καταστάσεώς σου ταύτης ἐγὼ μᾶλλον εἶμαι δυστυχής, ἢ σὺ ἐκ τῶν ἰδίων σου παθημάτων;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Εἰς ἐμέ τοῦλάχιστον εἶναι λίαν εὐχάριστον, ἐὰν σὺ δέν ἦσαι ἄξιος νὰ πείθης μήτε ἐμέ, μήτε τούτους τοὺς πλησίον ἱσταμένους.

ΚΡΕΩΝ.

Ἦ ἄθλιε, οὐδὲ κατόπιν τοῦ χρόνου τούτου δέν θέλεις ποτὲ φανῆ ὅτι ἔχεις νοῦν, ἀλλὰ μωρίας εἰς τὸ γῆράς σου ἀναπτύσσεις;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Σὺ εἶσαι δεινὸς κατὰ τὴν γλῶσσαν· ἐγὼ ὁμως δέν

γνωρίζω οὐδένα δίκαιον ἄνθρωπον, ὅστις ἐξ ἅπαντος
νὰ ὁμιλῇ ὀρθῶς.

ΚΡΕΩΝ.

Καὶ τὸ νὰ λέγῃ τις πολλά, καὶ τὸ νὰ λέγῃ τὰ ἀ-
ναγκαῖα, εἰσὶ πράγματα κεχωρισμένα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

᾽Ω! σὺ δὰ καὶ συντόμως καὶ καταλλήλως λέγεις
ταῦτα.

ΚΡΕΩΝ.

Οὐχὶ βεβαίως ὡς πρὸς ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον ὑ-
πάρχει νοῦς ἴσος μὲ τὸν ἰδικόν σου.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

᾽Απελθε· (διότι θὰ εἶπω τοῦτο καὶ πρὸ (!) τούτων),
καὶ μὴ παραφυλάττης ἐνεδρεύων ποῦ πρέπει ἐγὼ νὰ
κατοικήσω.

ΚΡΕΩΝ.

᾽Επικαλοῦμαι μάρτυρας τούτους, αὐχὶ σέ, ὁ ὁ-
ποῖος θὰ μάθῃς ὁποῖους λόγους ἀποτείνεις πρὸς τοὺς
φίλους, ἐάν ποτε σέ συλλάβω.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Καὶ τί; δύναται διὰ τῆς βίας νὰ μὲ συλλάβῃ ἐνώ-
πιον τούτων τῶν συμμάχων;

ΚΡΕΩΝ.

᾽Εσο βέβαιος ὅτι σὺ καὶ ἄνευ τούτου θέλεις λυπηθῆ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἐκ ποίας πράξεως ταύτην ἐκφέρεις τὴν ἀπειλήν;

ΚΡΕΩΝ.

Ἐκ τῶν δύο σου θυγατέρων τὴν μὲν μίαν ἐγὼ πρὸ

(!) Ἐννοεῖ τοὺς ἄνδρας ἐξ ὧν συνέκειτο ὁ χορὸς καὶ τοὺς ὁποῖους
κατέλιπεν ὁ Θησεύς πρὸς φύλαξιν τοῦ Οἰδίποδος. Ἐπομένως ἦσαν
σύμμαχοι αὐτοῦ.

δλίγου ἀναρπάσας ἀπέστειλα ἐκεῖ, ταύτην δὲ ταχέως θέλω στείλει.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Οἴμοι!

ΚΡΕΩΝ.

Ταχέως θέλεις εὐρεθῆ εἰς θέσιν νὰ ἀναστενάζης περισσότερον διὰ ταῦτα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Τὴν θυγατέρα μου ἔχεις ἀρπάσει;

ΚΡΕΩΝ.

Καὶ ταύτην θὰ ἔχω μετ' οὐ πολὺν χρόνον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Φεῦ! ὦ ξένοι ⁽¹⁾, τί θὰ πράξητε; λοιπὸν θὰ μὲ προδώσητε; καὶ δὲν ἐκβάλλετε τὸν ἀσεβῆ τοῦτον ἐκ ταύτης τῆς χώρας;

ΧΟΡΟΣ.

*Ἐξελθε, ξένε, ἔξω τὸ ταχύτερον· διότι οὔτε τὰ παρόντα πράττεις δικαίως, οὔτε ὅσα πρότερον ἔχεις πράξει.

ΚΡΕΩΝ.

Εἰς ὑμᾶς ⁽²⁾ ἤδη εἶναι καιρὸς νὰ ἐκβάλλητε αὐτὴν ἔξω ἀκουσίως, ἐὰν δὲν θέλῃ ἐκουσίως νὰ πορευθῆ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

*Ἀλλοίμονον ἢ δυστυχίης! ποῦ νὰ καταφύγω; ποίαν νὰ λάβω βοήθειαν παρὰ θεῶν ἢ παρ' ἀνθρώπων;

ΧΟΡΟΣ.

Τί πράττεις, ὦ ξένε;

(1) Ὁ Οἰδίπους ἀποτείνεται πρὸς τὸν χορὸν.

(2) Τὰυτα λέγει ὁ Κρέων πρὸς τοὺς ἀκολουθοῦς του.

ΚΡΕΩΝ.

Δὲν θέλω ἐγγίσει τοῦτον τὸν ἄνδρα ἀλλὰ τὴν ἰδικήν μου (1).

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ᾠ ἄρχοντες τῆς χώρας !

ΧΟΡΟΣ.

ᾠ ξένε, δὲν πράττεις δίκαια.

ΚΡΕΩΝ.

Δίκαια.

ΧΟΡΟΣ.

Πῶς δίκαια ;

ΚΡΕΩΝ.

Τοὺς ἰδικούς μου ζητῶ νὰ λάβω.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ᾠ πόλις !

ΧΟΡΟΣ.

Τί πράττεις, ᾠ ξένε; Δὲν θὰ τὴν ἀφήσης; Ταχέως θὰ περιέλθῃς εἰς δοκιμασίαν χειρῶν.

ΚΡΕΩΝ.

Ἄπεχε.

ΧΟΡΟΣ.

Ἄπο σοῦ μὲν οὐδόλως, ἐν ὅσω ζητεῖς ταῦτα.

ΚΡΕΩΝ.

Ἄλλὰ πρὸς τὴν ἐμὴν πόλιν ἀντιστρατεύεσαι, ἐὰν κατὰ τι βλάβηται ἐμέ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Δὲν ἔλεγον ταῦτα ἐγώ ;

ΧΟΡΟΣ.

Ἄφησον τὴν κόρην ἐκ τῶν χειρῶν σου τὸ ταχύτερον.

(1) Ἡ Ἀντιγόνη ἦτο θυγάτηρ τῆς Ἰοκάστης ἀδελφῆς τοῦ Κρέοντος.

ΚΡΕΩΝ.

Μὴ μὲ διατάττης δι' ἐκεῖνα, τὰ ὅποια δὲν ἐξουσιάζεις.

ΧΟΡΟΣ.

Σοὶ λέγω νὰ τὴν ἀφήσης.

ΚΡΕΩΝ.

Καὶ εἰς σὲ ἐγὼ λέγω νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸν δρόμον σου.

ΧΟΡΟΣ.

Προσέλθετε ἐνταῦθα, ἔλθετε, ἔλθετε, πατριῶται! Ἡ πόλις, ἡ πόλις μου βιαίως πορθεῖται! Τρέξατε εἰς βοήθειάν μου!

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἄποσπῶμαι ἢ δυστυχῆς, ὦ ξένοι, ξένοι!

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ποῦ εἶσαι, τέκνον μου;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Διὰ τῆς βίας πορεύομαι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Τεῖνον πρὸς με, ὦ θύγατερ, τὰς χεῖρας.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἄλλ' ἂν δὲν δύναμαι διόλου.

ΚΡΕΩΝ.

Δὲν θὰ τὴν ἐξαγάγητε σεῖς;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ᾧ ταλαίπωρος, ἐγὼ, ταλαίπωρος!

ΚΡΕΩΝ.

Δὲν εἶναι πλέον ποτὲ δυνατὸν σὺ νὰ ὀδοιπορήσης στηριζόμενος ἐπὶ τῶν βακτηριῶν (1) τούτων· ἀλλ' ἐπειδὴ θέλεις νὰ ὑπερισχύῃς καὶ τῆς πατρίδος σου καὶ

(1) Βακτηρίας ὀνομάζει ἐκ μεταφορᾶς τὰς δύο θυγατέρας τοῦ Οἰδίποδος ἐφ' ὧν οὗτος, ὡς ἐπὶ βακτηριῶν, ἐστηρίζετο βαδίζων.

τῶν φίλων, ὑπὸ τῶν ὁποίων ἐγὼ διαταχθεὶς πράττω
ταῦτα ἂν καὶ εἶμαι τύραννος, ὑπερίσχυε. Διότι μὲ τὸν
καιρόν, τὸ γνωρίζω, θέλεις ἐννοήσει ταῦτα, ὅτι οὔτε
τώρα πράττεις καλὰ εἰς σεαυτὸν, οὔτε πρότερον ἔπρα-
ξας τῶν ταῦτα, παρὰ τὴν θέλησιν τῶν φίλων χαριζόμε-
νος εἰς τὴν ὀργήν, ἣτις ἀδιακόπως σὲ καταστρέφει.

ΧΟΡΟΣ.

Μεῖνε αὐτοῦ, ὦ ξένε.

ΚΡΕΩΝ.

Μὴ μὲ ἐγγίξῃς, λέγω.

ΧΟΡΟΣ.

Ποτὲ δὲν θὰ σὲ ἀφήσω, ἐν ὅσῳ εἶμαι ἔστερημένος
τούτων.

ΚΡΕΩΝ.

Καὶ μεγαλῆτερον βεβαίως ἐνέχυρον θέλεις ἴσως
θέσει εἰς τὴν πόλιν σου· διότι δὲν θέλω ἐγγίσει ταύ-
τας τὰς δύο μόνον.

ΧΟΡΟΣ.

Ἄλλ' εἰς τί θέλεις τραπῆ;

ΚΡΕΩΝ.

Θέλω ἀπαγάγει συλλαβῶν αὐτόν.

ΧΟΡΟΣ.

Δεινὰ λέγεις.

ΚΡΕΩΝ.

Καὶ ὄντως θέλει ἀμέσως ἐκτελεσθῆ τοῦτο, ἐὰν ὁ
ἄρχων τῆς χώρας ταύτης δὲν μὲ ἐμποδίσῃ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ φωνὴ ἀναδῆς! ἀληθῶς σὺ θὰ ἐγγίσης ἐμέ;

ΚΡΕΩΝ.

Σοὶ λέγω νὰ σιωπήσῃς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἄλλ' εἶθε αὐταὶ αἰ θεαὶ νὰ μὴ μὲ καταστήσωσιν

ἄφρωνον διὰ ταύτην τὴν κατὰ σοῦ κατάραν, ὅστις, ὦ
 κάχιστε, ἀπέρχεσαι, ἀφ' οὗ διὰ τῆς βίας ἀπέσπασας ἀπ'
 ἐμοῦ τὸν μόνον μου τοῦτον ὀφθαλμὸν πρὸς τοῖς ἄλ-
 λοις ὀφθαλμοῖς μου. Ὅθεν εἶθε καὶ εἰς σέ τὸν ἴδιον, καὶ
 εἰς τὸ γένος σου, ὃ τὰ πάντα βλέπων θεὸς Ἥλιος εἶθε
 νὰ δώσῃ ποτὲ εἰς τὸ γῆράς σου βίον τοιοῦτον, ὅποιον
 καὶ εἰς ἐμέ εἰδωκεν.

ΚΡΕΩΝ.

Βλέπετε ταῦτα ὑμεῖς, οἱ τῆς χώρας ταύτης κάτοικοι;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Βλέπουσι καὶ ἐμέ καὶ σέ. Καὶ φρονοῦσιν ὅτι ἐν ᾧ δι'
 ἔργων ἔχω κακοποιηθῆ, διὰ λόγων μόνον σέ ἐκδικουῦμαι.

ΚΡΕΩΝ.

Δὲν θὰ κρατήσω πλέον τὸν θυμόν μου, ἀλλὰ θὰ σύρω
 διὰ τῆς βίας τοῦτον, ἂν καὶ εἶμαι μόνος καὶ βραδυκί-
 νητος ἐκ τῆς ἡλικίας.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Φεῦ, ὃ ταλαίπωρος!

ΧΟΡΟΣ.

Ὅποσῃν τόλμην ἔχων ἤλθες, ὦ ξένε, ἐὰν φαντάζη-
 σαι ὅτι θὰ ἐκτελέσῃς ταῦτα!

ΚΡΕΩΝ.

Τὸ φαντάζομαι.

ΧΟΡΟΣ.

Ποτὲ πλέον ἐπομένως δὲν θέλω θεωρήσει ταύτην
 ὡς πόλιν.

ΚΡΕΩΝ.

Σὺν τῷ δικαίῳ βεβαίως καὶ ὁ μικρὸς νικᾷ τὸν μέγαν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἄκούετε ὅποια φλυαρεῖ;

ΧΟΡΟΣ.

Ταῦτα τοῦλάχιστον δὲν θὰ ἐκτελέσῃ.

ΚΡΕΩΝ.

Ὁ Ζεὺς δύναται νὰ γνωρίζῃ ταῦτα, σὺ ὅμως ὄχι.

ΧΟΡΟΣ.

Δὲν εἶναι ἄρα γε ὕβρις τοῦτο;

ΚΡΕΩΝ.

Ὑβρις· ἀλλὰ πρέπει νὰ τὴν ἀνεχθῆτε.

ΧΟΡΟΣ.

Ἐμπρὸς ἅπας ὁ λαός, ὦ προὔχοντες τῆς χώρας, ἔλθετε ταχέως, ἔλθετε· ἐπειδὴ πέραν τῶν ὀρίων οὗτοι τῶρα δὲ περῶσιν!

ΘΗΣΕΥΣ.

Τίς ἄρα γε εἶναι ἡ βοή αὐτῆ; ποῖον τὸ ἔργον; ἔνεκα τίνος ἄρα γε φόβου μὲ ἐσταματήσατε ἐν ᾧ προσέφερον περὶ τὸν βωμὸν θυσίαν εἰς τὸν θαλάσσιον θεόν, τὸν προστάτην τοῦ Κολωνοῦ τούτου; Εἶπατέ μοι, ἵνα μάθω τὸ πᾶν, ἔνεκα τίνος ἔτρεξα ἐνταῦθα ταχύτερον ἢ ὅσον εὐχαριστεῖται ὁ ποῦς μου.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ φίλτατε (διότι ἐννόησα τὴν φωνήν σου) ἔχω πάθει πρὸ ὀλίγου φοδερὰ ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς τούτου.

ΘΗΣΕΥΣ.

Ποῖα εἶναι ταῦτα; ποῖος δὲ σέ ἔβλαψε; λέγε μοι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ὁ Κρέων οὗτος, τὸν ὁποῖον βλέπεις, ἀπέρχεται ἀφ' οὗ ἀπέσπασεν ἀπ' ἐμοῦ τὸ μόνον ζευγὸς τῶν τέκνων μου.

ΘΗΣΕΥΣ.

Πῶς εἶπας;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἐχεις ἀκούσει ὅ,τι ἔπαθον.

ΘΗΣΕΥΣ.

Δὲν πηγαίνει λοιπὸν ὅσον οἶόν τε τάχιστα εἰς ἐκ

τῶν ὑπηρετῶν πρὸς τοὺς βωμοὺς τούτους, νὰ πρὸ-
τρέψῃ ὅλον τὸν λαόν, ἵνα, ἀφήσας τὰς θυσίας, πεζός
τέ καὶ ἔφιππος σπεύσῃ ἀπὸ ῥυτῆρος εἰς τὸ μέρος,
ἐνθα ἀκριβῶς συναντῶνται τὰ στόματα τῶν δύο δια-
βατικῶν ὁδῶν, ἵνα μὴ περάσωσιν ἐκεῖθεν αἱ κόραι, καὶ
ἐγὼ γείνω ἀντικείμενον γέλωτος εἰς τὸν ξένον τοῦτον,
ὡς νικηθεὶς διὰ τῆς βίας; Σπεύσατε, ὡς διέταξα, τα-
χέως. Τοῦτον δ' ἐγὼ, ἐὰν μὲν ἤρχόμενῃ μετ' ὀργῆς, τῆς
ὁποίας οὗτος εἶναι ἄξιος, δὲν ἤθελον ἀφήσει αὐτὸν
ἀπλήρωτον ἐκ τῆς χειρός μου· τῶρα δέ, μὲ ὁποῖους
αὐτὸς νόμους εἰσῆλθεν ἐνταῦθα, μὲ τούτους, καὶ οὐχὶ
μὲ ἄλλους, θέλει ἀντιμετρηθῆ. Διότι ποτὲ δὲν θὰ ἐξέλ-
θῃς ἐκ τῆς χώρας ταύτης, πρὶν ἢ πασιφανῶς φέρῃς
καὶ στήσῃς ἔμπροσθέν μου ἐκεῖνας· διότι οὔτε ἐμοῦ
ἐπαξίως ἔπραξας ταῦτα, οὔτε ἐκεῖνων, ἐξ ὧν σὺ ἐγεν-
νήθης, οὔτε τῆς πατρίδος σου, σὺ, ὅστις εἰσελθὼν εἰς
πόλιν δίκαια πράττουσαν, καὶ μὴ ἀποφασίζουσιν οὐ-
δὲν ἄνευ νόμου, ἔπειτα παραμελήσας τῆς χώρας ταύ-
της τὰ ἀξιώματα, καὶ τοιουτοτρόπως εἰς αὐτὴν ἐπι-
πεσὼν, ἀπάγεις ὅ,τι θέλεις, καὶ διὰ τῆς βίας θέλεις νὰ
παρασταθῆς ὡς κύριος, καὶ πρὸς τούτοις ἐφαντάσθης
ὅτι ἡ πόλις μου εἶναι ἔρημος ἀνδρῶν ἢ δούλη τις, καὶ
ἐμὲ ἐθεώρησας ἴσον μὲ τὸ μηδέν! Ἄν καὶ αἱ Θῆβαι βε-
βαίως δὲν σοὶ παρέσχον παιδείαν κακὴν· διότι δὲν ἀ-
γαπῶσι νὰ τρέφωσιν ἄνδρας ἀδίκους. Οὐδὲ ἤθελόν ποτε
ἐπαινέσει σέ, ἐὰν ἐμάνθανον ὅτι καταπατεῖς τὰ δικαιώ-
ματα ἐμοῦ καὶ τὰ τῶν θεῶν, διὰ τῆς βίας ἀπάγων ἀ-
ξιολυπήτους ἰκέτας. Ἐγὼ τούλάχιστον οὐδέποτε, ἐμ-
βαίνων ἐντὸς τῆς χώρας σου, οὐδὲ ἐὰν εἶχον καθ' ὅλα
μέγιστον δίκαιον, ἄνευ βεβαίως τοῦ ἄρχοντος τῆς χώ-

ρας, ὅστισδήποτε καὶ ἀνῆτο οὗτος, οὐδέποτε οὔτε θὰ ἀπέσπων οὔτε θὰ ἀπήγόν τινα· ἀλλὰ θὰ ἐγνώριζον, ποίαν συμπεριφορὰν πρέπει νὰ ἔχη ὁ ξένος πρὸς τοὺς ἐγχωρίους. Σὺ ὁμῶς καταισχύνεις ὁ ἴδιος τὴν ἰδίαν σου πόλιν, ἐν ᾧ αὕτη δὲν εἶναι ἀξία τούτου, καὶ ὁ αὐξανόμενος χρόνος γέροντα συγχρόνως σὲ ἀποδεικνύει καὶ ἐστερημένον τοῦ νοός. Καὶ τέλος πάντων εἶπον καὶ πρότερον, λέγω καὶ τώρα, νὰ φέρῃ τις ἐνταῦθα ὅσον δύναται τάχιστα τὰς κόρας, εἴαν δὲν θέλῃς νὰ γείνης κάτοικος τῆς χώρας ταύτης διὰ τῆς βίας καὶ χωρὶς νὰ θέλῃς. Καὶ ταῦτα, τὰ ὅποια σοὶ λέγω, εἶναι ἀποτελέσματα καὶ τῆς καρδίας μου ἐξ ἴσου ὅσον καὶ τῆς γλώσσης μου!

ΧΟΡΟΣ.

Βλέπεις ποῦ περιπίπτεις, ὦ ξένε; βλέπεις ὅτι ἀφ' ἑνός μὲν φαίνεσαι δίκαιος ἐξ ἐκείνων, ἐκ τῶν ὁποίων κατὰγεσαι, ἀφ' ἑτέρου δ' ἀνευρίσκεσαι ὅτι διαπράττεις ἄδικα;

ΚΡΕΩΝ.

Ἐγὼ διέπραξα τὸ ἔργον τοῦτο, ὦ υἱέ τοῦ Αἰγέως, οὐχὶ διότι ἐθεώρουν τὴν πόλιν ταύτην ἀνανδρον καὶ ἄνομον, καθὼς λέγεις σύ, ἀλλὰ διότι ἐγνώριζον ὅτι οὐδεμὶα ποτὲ ἐπιθυμία διὰ τοὺς ἐμοὺς συγγενεῖς ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπέλθῃ εἰς αὐτούς, ὥστε νὰ τρέφωσι τούτους παρὰ τὴν θέλησίν μου. Ἐγνώριζον ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ δεχθῶσιν ἄνδρα καὶ πατροκτόνον καὶ μεμολυσμένον, ἄνδρα, ὑπὸ τοῦ ὁποίου ἐτελέσθησαν ἀνόσιοι γάμοι τέκνων μετὰ μητρός! Ἐγνώριζον καλῶς ἐγὼ ὅτι ὁ δίκαιος καὶ αὐτόχ'ων Ἄρειος (1). Πάγος

(1) Οὕτως ἐκαλεῖτο τὸ ὑπέρτατον ἐν Ἀθήναις δικαστήριον, ὅπερ,

εἶναι τοιοῦτος, ὥστε δὲν ἐπιτρέπει εἰς τοιούτους τυ-
 χοδιώχτας νὰ ἐγκατοικῶσιν εἰς ταύτην τὴν πόλιν. Εἰς
 τοῦτον ἐγὼ πεπειθῶς συνελάμβανον τὸ θήρευμα τοῦτο.
 Καὶ πάλιν δὲν ἤθελον πράξει ταῦτα, ἐὰν αὐτὸς δὲν
 ἐξέφερε πικρὰς κατάρας καὶ κατ' ἐμοῦ καὶ κατὰ τοῦ
 γένους μου· ἀντὶ τούτων, τὰ ὅποια ἐπαθον, ἔσχον τὴν
 ἀξίωσιν νὰ ἀνταποδώσω ταῦτα. Διότι οὐδὲν ἄλλο γῆ-
 ρας τοῦ θυμοῦ ὑπάρχει εἰμὴ ὁ θάνατος· ὅταν δ' ἀπο-
 θάνωμεν, οὐδεμίᾳ ὀργῇ δὲν μᾶς ἐγγίξει. Πρὸς ταῦτα
 δύνασαι νὰ πράξης ὅ,τιδὴποτε θέλεις, ἐπειδὴ, ἂν καὶ
 λέγω δίκαια, ἡ ἐρημία ὅμως μὲ καθιστᾷ μικρόν· εὐχ-
 ῆττον ὅμως πρὸς τὰς πράξεις σου, ἃ καὶ εἶμαι τόσον
 μικρός, θέλω προσπαθῆσαι νὰ ἐναντιωθῶ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ ἀναιδὲς τόλμημα, ποῖον νομίζεις ὅτι ὑβρίζεις διὰ
 τούτων, ἐμὲ ἄρ' ἀγέ τὸν γέροντα ἢ σεαυτὸν; ὅστις φό-
 νους καὶ γάμους καὶ συμφορὰς κατ' ἐμοῦ διὰ τοῦ στό-
 ματός σου ἀνέφερες, τὰ ὅποια ἐγὼ ὁ ταλαίπυρος ὑπέ-
 στην ἀκουσίως· διότι τοιοῦτοτρόπως ἦτο ἀρεστόν εἰς
 τοὺς θεοὺς, ὀργισθέντας ἴσως διὰ τινὰ αἰτίαν κατὰ τοῦ
 γένους μου· ἐπειδὴ δὲν εἶναι ποτε δυνατόν νὰ ἀνεύρης

κατὰ Πλούταρχον, ὁ Σόλων «ἐπίσκοπον πάντων καὶ φύλακα τῶν
 νόμων ἐκάθισεν». Ὁ δὲ Πυρρῆς ἀναφέρει τὰ ἑξῆς. «Καθὸ (ὑπὸ
 τὰ προπύλαια) καὶ ὁ "Ἄρειος Πάγος" ἔστι δὲ "Ἄρειος Πάγος κα-
 λούμενος, ὅτι πρῶτος Ἄρῆς ἐνταῦθα ἐκρίθη". . . . τοὺς δὲ ἄρ-
 γοὺς λίθους, ἐφ' ὧν ἐστᾶσιν ὅσοι δίκας ὑπέχουσι καὶ οἱ διώκοντες,
 τὸν μὲν "Υβρεας τὸν δὲ "Ἀναιδείας αὐτῶν ὀνομάζουσι". Ἐκρίθη
 δὲ κατὰ τὴν μυθολογίαν ὁ Ἄρῆς, ὡς φονεύσας τὸν Ἀλιερόβιον,
 υἱὸν τοῦ Ποσειδῶνος, διότι παρεβίβασε τὴν αὐτοῦ θυγατέρα Ἀλ-
 κίπην.

εἰς ἐμὲ τὸν ἴδιον οὐδὲν ὄνειδος ἀμαρτίας, ἀντὶ τοῦ
 ὁποίου ἐγὼ διέπραξα τὰ ἀμαρτήματα ταῦτα πρὸς
 ἑμαυτὸν καὶ πρὸς τοὺς συγγενεῖς μου. Διότι διδάξόν
 με, ἐὰν ἐχρησιμοδοτήθῃ θεῖός τις λόγος εἰς τὸν πατέρα
 μου, ὅτι θὰ ἀποθάνῃ ὑπὸ τῶν τέκνων του, πῶς δύνασαι
 δικαίως νὰ ὀνειδίξῃς διὰ τοῦτο ἐμέ, ὅστις δὲν εἶχον
 ἀκόμη τότε γονιμοποιηθῆ οὔτε ἐκ τοῦ πατρὸς οὔτε ἐκ
 τῆς μητρός μου, ἀλλ' ἤμην ἀκόμη ἀγέννητος; ἐὰν δὲ
 πάλιν, καταστάς τοσοῦτον δυστυχῆς ὅσον ἐγὼ κατέ-
 στην, ἦλθον εἰς χεῖρας πρὸς τὸν πατέρα, καὶ ἐφόνευσα
 αὐτόν, χωρὶς νὰ γνωρίζω οὐδὲν ἐξ ὧν ἔπραττον
 καὶ πρὸς ποίους τὰ ἔπραττον, πῶς δύνασαι εὐλόγως
 νὰ ψέγῃς ἐμὲ διὰ τὴν ἀκουσίαν ταύτην πράξιν; Δὲν
 ἐντρέπεσαι δέ, ὦ ἄθλιε, νὰ μὲ ἀναγκάζῃς νὰ ἀναφέρω
 τοὺς γάμους τῆς μητρός μου, ἣτις εἶναι ἰδική σου
 ἀδελφή, περὶ τῆς ὁποίας ἀμέσως θὰ ἀναφέρω; διότι
 ποτὲ βεβαίως δὲν θέλω σιωπήσει, ἀφ' οὗ οὐ εἰς τοιοῦ-
 τον προέβῃς σχμεῖον μὲ τὸ ἀνόσιόν σου στόμα. Διότι
 μὲ ἐγέννα ἐκείνη, μὲ ἐγέννα—φεῦ, φεῦ τῶν συμφορῶν
 μου! χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζω, χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃ καὶ
 ἀφ' οὗ ἐγέννησεν ἐμέ, ἐγέννησε μετ' ἐμοῦ τέκνα —
 ὄνειδος ἑαυτῆς. Ἄλλ' ἐν τυλλάχιστον καλῶς γνωρίζω·
 ὅτι σὺ μὲν ἐκουσίως κακολογεῖς διὰ τούτων ἐμὲ καὶ
 ἐκείνην· ἐγὼ ὁμως ἀκουσίως ἔλαβον σύζυγον ἐκείνην,
 καὶ ἀκουσίως λέγω ταῦτα. Ἄλλ' οὐδέποτε οὔτε διὰ
 τούτους τοὺς γάμους δὲν θέλω ὀνομασθῆ καχός, οὔτε
 διὰ τοὺς πατρικούς μου φόνους, τοὺς ὁποίους σὺ ἀ-
 διακόπως ἀναφέρεις, πικρῶς ὀνειδίξων με· διότι ἐν μό-
 νον ἀποκρίθητι εἰς ἐμέ, ἐξ ὧν σὲ ἐρωτῶ· ἐὰν τις
 σέ, τὸν δίκαιον ἄνθρωπον, ἐπιτεθεῖς ἐζήτει ἀμέσως

ἐνταῦθα νὰ σὲ φονεύσῃ, ποῖον ἐκ τῶν δύο ἤθελες ἐρωτήσῃ αὐτόν, ἐὰν ἦναι πατήρ ὁ ζητῶν νὰ σὲ φονεύτῃ, ἢ παρευθὺς ἤθελες φροντίσει νὰ τιμωρήσῃ αὐτόν; Ἐγὼ τοῦλάχιστον νομίζω ὅτι, ἐὰν βεβαίως ἐπιθυμῆς νὰ ζῆς, ἤθελες τιμωρήσῃ τὸν αἴτιον, καὶ δὲν ἤθελες οὐδόλως ἀποβλέπει εἰς τὸ δίκαιον. Καὶ ὅμως εἰς τοιαῦτα καὶ ἐγὼ περιέπεσα κακά, εἰς τὰ ὅποια μὲ ἔφεραν οἱ θεοί. Εἰς ταῦτα ἐγὼ νομίζω ὅτι οὐδ' αὐτὴ ἡ ψυχὴ τοῦ πατρός μου, ἐὰν ἔζη, δὲν ἤθελεν ἀντεῖπει. Σὺ ὅμως, ἐπειδὴ δὲν εἶσαι δίκαιος ἄνθρωπος, ἀλλὰ νομίζεις καλὸν νὰ λέγῃς τὸ πᾶν, θεμιτὸν καὶ ἀθέμιτον λόγον, τοιουτοτρόπως μὲ ὄνειδίζεις ἐνώπιον τούτων. Καὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν θεωρεῖς καλὸν νὰ θωπεύσῃς τὸ ὄνομα τοῦ Θεσέως καὶ τὰς Ἀθήνας, ὅτι τάχα κυβερνῶνται καλῶς· ἀφ' ἑτέρου δέ, ἐν ᾧ τόσον πολλοὺς ἐκφέρεις ἐπαίνους, ἐλησμόνησας τοῦτο, ὅτι, ἐὰν χώρα τις γνωρίζῃ νὰ τιμᾷ καὶ νὰ σέβηται τοὺς θεοὺς, αὕτη ὑπερτερεῖ ἐκείνην κατὰ τοῦτο, ἀπὸ τῆς ὁποίας σὺ κλέψας ἐμὲ τὸν γέροντα ἰκέτην, καὶ τὸν ἴδιον διὰ τῶν χειρῶν σου μὲ ἀπέσπας, καὶ τὰς κόρας μου λαβὼν ἀπήρχες. Ἀντὶ τῶν ὁποίων ἐγὼ τώρα παρακαλῶ καὶ καθικετεύω τὰς θεὰς ταύτας δεόμενος ὅπως ἔλθωσιν ἀρωγοὶ καὶ σύμμαχοι εἰς ἐμέ, ἵνα καλῶς μάθῃς, ὑπὸ ποίων ἀνδρῶν περιφρουρεῖται αὕτη ἡ πόλις.

ΧΟΡΟΣ.

Ὁ ξένος, ὦ βασιλεῦ, εἶναι ἄνθρωπος χρηστός· αἱ δὲ συμφοραὶ αὐτοῦ εἶναι πανωλέθριαι, καὶ ἄξιαι νὰ ἀποκρουσθῶσιν.

ΘΗΣΕΥΣ.

Ἀρκοῦσιν οἱ λόγοι· διότι οἱ μὲν ἄρπαγες σπεύδουσιν, ἡμεῖς δὲ οἱ παθόντες καθήμεθα.

ὡς ἐλάττωσθε νῦν καὶ ΚΡΕΩΝ.

Τί λοιπὸν προστάττεις εἰς ἐμέ τὸν ἀδύνατον ἦδη
ἄνδρα νὰ πράξω;

Ὁ ΗΣΕΥΣ.

Νὰ προηγήσῃς τῆς πρὸς τὰ ἐκεῖ ὁδοῦ, καὶ ἐγὼ νὰ
βαδίζω ἀκολουθῶν σε, ἵνα, ἐὰν μὲν ἔχῃς πλησίον τού-
των τῶν τόπων τὰς θυγατέρας ἡμῶν, ὁ ἴδιος δείξῃς
ταῦτα· εἰς ἐμέ· ἐὰν δὲ οἱ ἔχοντες τὰς κόρας φεύγωσιν,
δὲν πρέπει διόλου νὰ κοπιᾶζωμεν· διότι ἄλλαι εἶναι
οἱ πρὸς τοῦτο σπεύδοντες τοὺς ὁποίους δὲν εἶναί ποτε
δυνατὸν νὰ διαφύγωσιν ἀπομακρυνθέντες ἐκ ταύτης
τῆς χώρας, καὶ θυσίας διὰ τοῦτο εἰς τοὺς θεοὺς νὰ
προσφέρωσιν. Ἀλλὰ προπορεύου· μάθε δ' ὅτι ἄλλους
κρατῶν κρατεῖσαι σύ, καὶ ὅτι, ἐν ᾧ ἄλλους ἐκυνήγεις,
σὲ συνέλαβεν ἡ τύχη· διότι τὰ διὰ δόλου ἀποκτώμενα
κτήματα δὲν διατηροῦνται εἰς τὸν ἀδίκον ἄνθρωπον.
Ἀλλὰ δὲν θὰ ἔχῃς πλέον ἄλλον δόλον εἰς τὸ ἐξῆς·
διότι καλῶς γνωρίζω ὅτι σὺ δὲν προέβεις ἄοπλος οὔτε
ἀπαράσκευος εἰς τόσῃν ἀναιδῆ τόλμην, ὅποια ἡ νῦν
παροῦσα· ἀλλ' ὑπάρχει τις εἰς τὸν ὅποιον σὺ πεπειθὸς
ἔπραττες ταῦτα. Αὐτὰ πρέπει ἐγὼ νὰ λάβω ὑπ' ὄψιν
καὶ νὰ μὴ καταστήσω ταύτην τὴν πόλιν ἀσθενεστέραν
ἐνθὸς ἀνθρώπου. Καταλαμβάνεις ἄρα γε ταῦτα, ἢ νομί-
ζεις ὅτι καὶ τῶρα εἰς μάτην ἔχουσιν αὐτὰ λεχθῆ, κα-
θὼς καὶ ὅταν ἐμηχανᾶσο ταῦτα;

ΚΡΕΩΝ.

Οὐδέν, ἐξ ὧν σύ, ἐνταῦθα εὐρισκόμενος, θὰ εἴπῃς,
δὲν δύναμαι νὰ μεμψῶ. Ὅταν ὁμως ἐπανέλθωμεν εἰς
τὴν χώραν ἡμῶν, θὰ σκεφθῶμεν καὶ ἡμεῖς τί πρέπει
νὰ πράξωμεν.

ΘΗΣΕΥΣ.

Προχωρῶν τώρα ἀπειλεῖ· σὺ δέ, Οἰδίπους, μείνε αὐτοῦ ἤσυχος, ὧν πεπεισμένος ὅτι, ἐὰν δὲν ἀποθάνω ἐγὼ πρότερον, δὲν θέλω παύσει πρὶν ἢ σὲ καταστήσω κύριον τῶν τέκνων σου.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Εὐτυχῆς εἶθε νὰ ἦσαι, ὦ Θησεῦ, καὶ χάριν τῆς γενναϊότητός σου καὶ χάριν τῆς δικαίας πρὸς ἡμᾶς φροντίδος σου.

ΧΟΡΟΣ.

Εἶθε νὰ εὕρισκόμην ἐκεῖ, ἐνθα αἱ συστροφαι ἀνδρῶν μαχίμων θέλουσιν ἀναμίξει τὸν χαλκόφονον Ἄρην, ἢ πλησίον τῶν Πυθικῶν (1) ἢ πλησίον τῶν με λαμπάδας φωτιζομένων ἀκτῶν ὅπου αἱ Πότνιαι (2) Θεαὶ ἐπιμελοῦνται τὰ σεβαστὰ μυστήρια διὰ τοὺς ἀνθρώπους, ὑπὸ τῶν ὁποίων καὶ χρυσῆ κλεῖς ἐτέθη ἐπὶ τῆς γλώσσης τῶν ὑπηρετούντων αὐτὰς Εὐμολπιδῶν· ὅπου νομίζω ὅτι ὁ πολεμικὸς Θησεῦς καὶ αἱ δύο παρθένοι ἀδελφαὶ θέλουσι μετ' ὀλίγον συμπλακῆ εἰς τούτους τοὺς τόπους.

Βεβαίως ἤδη θὰ πλησιάζωσι πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ λευκοῦ βράχου (3) ἐκ τοῦ δήμου τῆς Οἴας, δι' ἀμιλλωμένων ἵππων καὶ ὀρμητικῶν ἀρμάτων τρέχον-

(1) Πυθικὰς ἀκτὰς ἐννοεῖ τὸν ἐν Μαραθῶνι κείμενον βωμὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἀκτὰς δὲ διὰ λαμπάδων φωτιζομένας ἐννοεῖ τὰ περὶ Ἐλευσίνα μέρη, ἐνθα ἐτελοῦντο τὰ Ἐλευσίνα μυστήρια, τὰ ὅποια λέγεται ὅτι πρῶτος ἐποίησεν ὁ Εὐμολπος.

(2) Πότνιαι Θεαὶ εἶναι ἡ Δήμητρα καὶ ἡ Κόρη.

(3) Λευκὸν βράχον ἐννοεῖ τὸ Αἰγάλεων ὄρος τῆς Ἀττικῆς, τῆς ὁποίας δῆμος ἦτο ἡ Οἴα.

τες. Θὰ συλληφθῆ. Φοβερός εἶναι ὁ Ἄρης τῶν ἐγγω-
ρίων, φοβερά δ' εἶναι ἡ ἀνδρεία τῶν ὑπὸ τὸν Θησέα.
Διότι πάντες οἱ χαλινοὶ ἀστράπτουσιν, ὅλοι δ' οἱ ἰπ-
πεῖς ἐφορμῶσι προβάλλοντες τὰ ἐστολισμένα καὶ
λευκὰ τῶν ἵππων μέτωπα, οἵτινες τιμῶσι τὴν Ἰππίαν
Ἀθηνᾶν καὶ τὸν θαλάσσιον καὶ κρατοῦντα τὴν γῆν
ἀγαπητὸν υἱὸν τῆς Ῥέας.

Ἄρά γε ἐν τῷ ἔργῳ εὐρίσκονται ἢ βραδύνουσιν ; πό-
σον μοὶ προλέγει ἡ ψυχὴ μου, ὅτι ταχέως ἐκεῖνος,
θέλει ἀποδώσει τὴν φοβερά ὑπομείναςαν καὶ φοβερά
εὐροῦσαν πάθη ἐκ μέρους τῶν συγγενῶν τῆς. Θὰ ἐκ-
τελέσῃ, θὰ ἐκτελέσῃ καὶ τι ὁ Ζεὺς κατὰ τὴν ἡμέραν
ταύτην· εἶμαι μάντις ἐπωφελῶν ἀγῶνων. Εἶθε ὡς περι-
στερά τις ταχύπτερος, ὡς ἄνεμος, νὰ ἡδυνάμην, πε-
τῶσα διὰ τῆς οὐρανίης νεφέλης, νὰ παρατηρῶ ἰδίους
ὀφθαλμοῖς αὐτοῦς τοὺς ἀγῶνας.

ὦ θεὲ παντοδύναμε ! ὦ Ζεῦ παντεπόπτα ! καὶ σύ,
σεβασμία θύγατερ Παλλᾶς (1) Ἀθηνᾶ, δόσατε εἰς τοὺς
ἄρχοντας τοῦ λαοῦ τῆς χώρας ταύτης, ἵνα διὰ δυνά-
μεως νικητρίας τελειώσωσιν αἰσίως τὸν ἀγῶνα τοῦτον.
Πρὸς δὲ καὶ τὸν κυνηγὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν ἀδελ-
φὴν (2) αὐτοῦ, τὴν καταδιώκουσαν τὰς πυκνῶς πεποιχιλ-
μένας καὶ ταχεῖς ἐλάφους, καὶ τούτους παρακαλῶ,
ἵνα ἐλθόντες διπλὴν παράσχωσι βοήθειαν εἰς τὴν χώ-
ραν ταύτην καὶ εἰς τοὺς πολίτας. ὦ ταλαίπωρε ξένε,
δὲν θὰ εἶπης βεβαίως εἰς ἐμὲ τὸν σκοπὸν ὅτι εἶμι ψευ-

(1) Ἡ Ἀθηνᾶ ὠνομάσθη Παλλᾶς ὡς πάλλουσα καὶ περιστρέ-
φουσα τὸ δένρον.

(2) Ἀδελφὴ τοῦ Ἀπόλλωνος εἶναι ἡ κυνηγετικὴ Ἄρτεμις.

δόμαντις· διότι ἰδοῦ βλέπω τὰς θυγατέρας σου πάλιν
εἰδῶ πλησίον ἐρχομένας.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ποῦ; ποῦ; τί λέγεις; πῶς εἶπες;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὦ Πάτερ, πάτερ μου, τίς θεὸς ἠδύνατο νὰ δώσῃ
εἰς σὲ νὰ ἴδῃς τὸν ἄριστον τοῦτον ἄνδρα, ὅστις ἐπα-
νέφερεν ἡμᾶς ἐνταῦθα πρὸς σέ;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ τέκνα μου, ἀληθῶς ἦλθετε ἐνταῦθα;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἀληθῶς· διότι αὐταὶ αἱ χεῖρες τοῦ Θησέως καὶ τῶν
ὀπαδῶν αὐτοῦ ἔσωσαν ἡμᾶς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Προσέλθετε, ὦ κόραι μου, εἰς τὸν πατέρα, καὶ δώ-
σατε εἰς αὐτὸν νὰ κρατήσῃ τὸ σῶμα ὑμῶν, τὸ ὅποῖον
οὐδεμίᾳ ὑπῆρχεν ἐλπίς νὰ ἐπανέλθῃ ἐνταῦθα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ζητεῖς πράγματα, τὰ ὅποια θέλεις ἐπιτύχει· διότι
εὐχαρίστως γίνετ' ἡ χάρις αὐτῆ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ποῦ λοιπόν, ποῦ εἴσθε;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἰού· καὶ αἱ δύο ἐμοῦ πλησιάζομεν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ προσφιλέστατοι βλαστοί!

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Τὸ πᾶν εἰς τὸν γεννήσαντα αὐτὸ εἶναι ἀγαπητόν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ στηρίγματα τοῦ ἀνδρὸς τούτου!

ΑΝΤΙΓΟΝΗ, ὄσθ' ἰσθὺς εἴτενα δδ
 Δυστυχοῦς βεβαίως δυστυχῆ στήρήγματα!

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἔχω τὰ προσφιλέστ' ἐπ' αὐτῶν ἀντικείμενα· αὐδ' ἠελ-
 λον πλέον εἶναι δυστυχέστατος ἀποθανῶν, ὅταν ὑμεῖς
 αἱ δύο εὕρισκεσθε πλησίον μου. Ἄναστηθῶσατε, ὦ
 κόραι μου, ἀμφοτέρως τὰς πλευρὰς μου, πλησιάσασαι
 εἰς τὸν γεννήσαντα, καὶ ἀναπαύσατέ με ἐκ τῆς προ-
 τέρας ἐρημίας καὶ τῆς δυστυχοῦς ταύτης περιπλανή-
 σεως! Καὶ εἶπατέ μοι τὰ διαπραχθέντα ὅσον δύνασθε
 συντομώτατα, ἐπειδὴ διὰ τοιαύτης ἡλικίας νεάνιδας
 ὀλίγοι λόγοι εἶναι ἀρκετοί.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Οὗτος εἶναι ὁ σώσας ἡμᾶς· τοῦτον πρέπει νὰ ἀκούης,
 ὦ πάτερ, καὶ θὰ ἦναι τὸ ἔργον καὶ διὰ σέ καὶ δι' ἐμέ
 σύντομον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἦ ξένη, μὴ θαυμάζης, ἐὰν ἀρέσκωμαι νὰ μηκύνω
 τὸν λόγον διὰ τὴν ἀνέλπιστον τῶν τέκνων μου ἐμφά-
 νισιν· διότι γνωρίζω ὅτι αὕτη ἡ δι' αὐτὰς χαρὰ μου
 παρ' οὐδενὸς ἄλλου δὲν ἐπῆλθεν εἰς ἐμέ· διότι σὺ διέ-
 σωσας ταύτας, οὐχὶ ἄλλος τις ἄνθρωπος. Ὅθεν εἶθε
 οἱ θεοὶ νὰ δώσωσιν ὅσα ἐγὼ ἐπιθυμῶ καὶ εἰς σέ καὶ εἰς
 ταύτην τὴν χώραν· ἐπειδὴ εἰς μόνους ὑμᾶς ἐκ τῶν
 ἀνθρώπων εὖρον ἐγὼ τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ἐπιήκειαν
 καὶ τὴν ἀψευδολογίαν. Καὶ καλῶς γνωρίζων περι-
 βάλλω ταῦτα διὰ τούτων τῶν λόγων· διότι ὅσα ἔχω,
 τὰ ἔχω ἕνεκα σοῦ, καὶ οὐχὶ ἄλλου τινὸς ἀνθρώπου.
 Ὅθεν τείνόν μοι τὴν χειρὰ σου, ὦ βασιλεῦ, ἵνα ἐγγίσω
 αὐτήν, καὶ ἵνα φιλήσω, ἐὰν ἦναι συγκεχωρημένον, τὴν

κεφαλήν σου. Ἄλλ' ὅμως τί λέγω; Πῶς εἶναι δυνατόν ἐγὼ ὁ ἄθλιος νὰ θελήσω νὰ ἐγγίσω ἄνδρα, εἰς τὸν ὁποῖον οὐδεμία κηλὶς κακῶν ἐνυπάρχει; Ποτὲ ἐγὼ τοῦλάχιστον, ποτὲ δὲν θὰ σοὶ ἐπιτρέψω τοῦτο· διότι εἰς μόνους τοὺς ἐμπείρους εἰς τοιαῦτα ἀνθρώπους εἶναι δυνατόν νὰ συνθλίβωνται διὰ ταῦτα. Σὺ λοιπὸν καὶ ἀπ' αὐτοῦ χαῖρε, καὶ φρόντιζε δικαίως περὶ ἐμοῦ καὶ διὰ τὰ λοιπά, καθὼς καὶ κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν.

ΘΗΣΕΥΣ.

Οὔτε ἐάν πως μετεχειρίσθης λίαν μακροὺς λόγους, χαρεῖς διὰ τὰ τέκνα σου ταῦτα, θαυμάζω, οὐδὲ ἐάν πρὸ τῶν ἰδικῶν μου λόγων προὔτιμησας τοὺς λόγους τούτων· διότι οὐδεμία δυσαρέσκεια δὲν κατέχει ἡμᾶς διὰ ταῦτα· ἐπειδὴ δὲν φροντίζομεν νὰ καθιστῶμεν τὸν βίον ἡμῶν λαμπρὸν μὲ τὰ λόγια ἀλλὰ μᾶλλον μὲ τὰ ἔργα. Ἀπόδειξιν δὲ τούτου σοὶ φέρω, ὅτι εἰς οὐδέν, ἐξ ὧν ὠρκίσθη, ἐφάνη ψευδὴς πρὸς σέ, ὦ γέρον· διότι ἦλθον ἐνταῦτα φέρων ταύτας ζώσας, καὶ ἀβλαβεῖς ἐξ ὧν ἠπειλήθησαν. Καὶ πῶς μὲν ἐξετελέσθη ὁ ἀγὼν, τίς ἢ ἀνάγκη μετὰ κόμπου νὰ διηγῶμαι, ἀφ' οὗ ταῦτα θέλεις μαθεῖ σὺ πλησίον αὐτῶν εὕρισκόμενος; Εἷς τινα ὅμως λόγον, ὅστις ἐλέχθη πρὸ ὀλίγου εἰς ἐμὲ ἐρχόμενον ἐνταῦθα, εἰς ταῦτον ἐπίστησον τὴν προσοχὴν σου· διότι εἶναι μικρὸς μὲν νὰ τὸν εἶπῃ τις, ἄξιός ὅμως νὰ ἐπισύρῃ τὸν θαυμασμόν. Οὐδέν δὲ πρᾶγμα δὲν πρέπει νὰ καταφρονῇ ὁ ἄνθρωπος.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἄλλὰ τί συμβαίνει, ὦ υἱὲ τοῦ Αἰγέως; λέγε μοι, διότι ἐγὼ δὲν γνωρίζω οὐδέν ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα σὺ ἔχεις ἀκούσει.

ΘΗΣΕΥΣ.

Λέγουσιν ὅτι ἀνὴρ τις, ὅστις δὲν εἶναι μὲν συμπατριώτης (1) σου, εἶναι ὁμῶς συγγενῆς σου, ἔχει καθήσει προσπεσῶν πως εἰς τὸν βωμὸν τοῦ Ποσειδῶνος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγὼ ἔτυχε νὰ προσφέρω θυσίαν, ὅταν ἤρχομένη ἐνταῦθα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Πόθεν εἶναι οὗτος; τί ἄρά γε ζητεῖ διὰ τῆς ἰκεσίας του;

ΘΗΣΕΥΣ.

Δὲν γνωρίζω εἰμὴ ἕν· ζητεῖ δηλαδή, ὡς μοι λέγουσι, νὰ εἴπη πρὸς σέ σύντομόν τινα λόγον, καὶ οὐχὶ ὀγκώδη.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ποῖον ἄρά γε λόγον; διότι βεβαίως τὸ νὰ καθήση ἐνταῦθα δὲν προῆλθεν ἐκ μικροῦ λόγου.

ΘΗΣΕΥΣ.

Λέγουσιν ὅτι αὐτὸς ἐλθὼν ζητεῖ νὰ ἔλθῃ εἰς λόγους μετὰ σοῦ, καὶ ἔπειτα νὰ ἀπέλθῃ ἀσφαλῶς διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Τίς ἄρά γε νὰ ᾔηται ὁ προσπεσῶν εἰς τοῦτο τὸ κάθισμα;

ΘΗΣΕΥΣ.

Συλλογίσθητι ἐὰν ὑπάρχη εἰς τὸ Ἄργος συγγενῆς τις ὑμῶν, ὅστις ἐνδεχόμενον εἶναι νὰ ζητῇ νὰ ἐπιτύχῃ τοῦτο παρὰ σοῦ.

(1) Ὁ Πολυνεΐκης ἀπῆλθεν ἐκ Θηβῶν καὶ μετέβη εἰς Ἄργος, ἐνθα ἔλαβε σύζυγον τὴν κόρην τοῦ Ἀδράστου Ἀργίου.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ φίλτατε, σταμάτησον αὐτοῦ, ὅπου εἶσαι!

ΘΗΣΕΥΣ.

Ἄλλὰ τί σοῦ συνέβη;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Μὴ μὲ ἐρωτᾷς.

ΘΗΣΕΥΣ.

Περὶ ποίου πράγματος; λέγε μοι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Καλῶς ἐννοῶ, ἀκούων ταῦτα, ποῖος εἶναι ὁ ἰκέτης.

ΘΗΣΕΥΣ.

Καὶ τίς ἄρα γε εἶναι οὗτος, τὸν ὅποιον ἐγὼ ἠδυνάμην
νὰ μεμφθῶ κατὰ τι;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ὁ ἰδικός μου υἱός, ὦ βασιλεῦ, ὁ μισητός, τῷ ὀποίου
τούς λόγους ἐγὼ ἀκούων ἤθελον ὑπομείνει λυπηρό-
τατα ἐκ τῶν λόγων ὅλων τῶν ἀνθρώπων.

ΘΗΣΕΥΣ.

Τί δέ; δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὸν ἀκούσης καὶ νὰ μὴ
πράξης ὅσα δὲν θέλεις; Ποίαν λύπην προξενεῖ εἰς σέ
τοῦτο, τὸ νὰ τὸν ἀκούτης;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἡ φωνὴ τούτου, ὦ βασιλεῦ, εἶναι μισητοτάτη εἰς
τὸν πατέρα· ὅθεν μὴ μοῦ ἐπιβάλλης τὴν ἀνάγκην νὰ
ὑποχωρήσω εἰς ταῦτα.

ΘΗΣΕΥΣ.

Ἄλλ' ἐὰν τὴν ἀνάγκην ταύτην ἐπιβάλλη ἡ ἰκεσία,
πρόσεξον μήπως ὀφείλης νὰ διαφυλάξης τὸ πρὸς τὸν
Θεὸν σέβας.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Πάτερ, πείσθητι εἰς ἐμέ· ἂν καὶ νέα θὰ σὲ συμβου-

λεύσω. Ἄφητον τὸν ἄνδρα τοῦτον νὰ παράσχη χ' ἄρῃ
καὶ εἰς τὴν ἑαυτοῦ καρδίαν καὶ εἰς τὸν θεὸν εἰς ὅσα
ἐπιθυμῆ· καὶ ὑποχωρήσας εἰς ἡμᾶς ἐπίτρεψον νὰ ἔλθῃ
ὁ ἀδελφός μας. Διότι ποτέ, ἔχε θάρρος, δὲν θέλει διὰ
τῆς βίας σὲ ἀποσπάσει ἐκ τῆς γνώμης σου, καθ' ὅσα
δὲν θὰ εἴπῃ συμφέροντα εἰς σέ. Ποῖα δὲ βλάβη εἶναι
νὰ ἀκούσῃ τις λόγους; Βεβαίως τὰ κακῶς διαπρα-
χθέντα ἔργα διὰ τοῦ λόγου δεικνύονται. Ἐγέννησας
αὐτόν· ὥστε εὐδ' ἂν ἔπραξεν εἰς σὲ τὰ κάκιστα καὶ
ἀσεβέστατα ἔργα, εὐδὲ τότε, ὦ πάτερ, δὲν ἦτο συγκε-
χωρημένον εἰς σὲ νὰ ἀνταποδώσῃς κακὸν εἰς ἐκείνον·
ἀλλ' ἄφησον αὐτόν. Ὑπάρχουσι καὶ εἰς ἄλλους σπέρ-
ματα κακὰ καὶ θυμὸς ὀξύς· ἀλλ' ὅμως εὗτοι συμβουλευό-
μενοι διὰ τῶν συμβουλῶν τῶν φίλων καταπραΰνονται
κατὰ τὴν φύσιν. Σὺ δὲ ἀναλογίσθητι συγχρόνως καὶ
ἐκεῖνα τὰ πατρικὰ καὶ μητρικὰ παθήματα, τὰ ὅποια
ἔπαθες· καὶ ἂν ἐκεῖνα συλλογισθῆς, τὸ γνωρίζω, θέ-
λεις κατανοήσῃς ὅτι τὰ ἀποτελέσματα τοῦ κακοῦ θυ-
μοῦ κακὰ ἀποβαίνουσιν. Ἐχθροὶ δὲ οὐχὶ ὀλίγας τὰς
ἀναμνήσεις στερούμενος τῶν ὀφθαλμῶν σου, οἵτινες
δὲν βλέπουσιν ἤδη! Ἀλλ' ὑποχώρησον εἰς ἡμᾶς· διότι
δὲν εἶναι καλὸν νὰ σὲ καθικετεύωμεν ἐν ᾧ ζητοῦμεν
πράγματα δίκαια, καὶ ἐν ᾧ ἀφ' ἑνὸς μὲν σὺ εὐεργετεῖ-
σαι, ἀφ' ἑτέρου δ' εὐεργετούμενος νὰ μὴ γνωρίζῃς νὰ
ἀνταποδίδῃς εὐεργεσίαν!

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ᾧ τέκνον μου, βαρεῖαν δι' ἐμέ χαρὰν λαμβάνετε
παρ' ἐμοῦ νικήσαντές με διὰ τῶν λόγων· ἀλλ' ἔστω
ὅπως εἶναι ἀρεστὸν εἰς ὑμᾶς. Μόνον, ὦ ξένη, ἐὰν βε-

βαίως ἐκείνος ἔλθη ἐνταῦθα, οὐδεὶς ποτε ἄς μὴ γείνη κύριος τῆς ψυχῆς μου.

ΘΗΣΕΥΣ.

Ἄπαξ ἔχω ἀνάγκην νὰ ἀκούω τὰ τοιαῦτα, οὐχὶ δὲ, ὦ γέρον. Δὲν θέλω νὰ κομπορρημονῶ· σὺ δὲ θὰ μένης ἀβλαβής, εἰν βεβαίως καὶ ἐμὲ σώζη θεός τις.

ΧΟΡΟΣ.

Ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ ζῆ ἐπὶ πλεῖστον χρόνον παραμελήσας τὴν μετριότητα, οὗτος θέλει εἶναι κατάδηλος εἰς ἐμὲ ὅτι ἐγκλείει ἐν ἑαυτῷ μωρίαν. Ἐπειδὴ βεβαίως τὰ μὲν περισσότερα αἱ μακρὴ ἡμέραι ἔθεσαν πλησιέστερον τῆς λύπης· τὰ δ' εὐχάριστα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἴδῃ τις ποῦ εὐρίσκονται, ὅταν μάλιστα ἐμπέσῃ εἰς τὴν ἀπληστίαν τῶν ἐπιθυμιῶν· μόλις δ' ὁ θάνατος ἐρχόμενος εἰς πάντας κοινὸς σύμμαχος θέτει τέρμα εἰς ταῦτα, ὅταν ἢ ἄνευ ἁσμάτων, ἢ ἄνευ λύρας, ἢ ἄνευ χοροῦ μοῖρα τοῦ Ἄδου ἀναφανῆ.

Τὸ νὰ μὴ γεννηθῆ τις εἶναι ὁ προτιμώτερος ὄλων τῶν λόγων· ὅταν ὁμως γεννηθῆ, τὸ κατὰ δεύτερον λόγον προτιμητέον εἶναι, νὰ ὑπάγῃ ὅσον δύναται τάχιστα ἐκεῖ ἀφ' ὅπου ἦλθε. Διότι ἐν ὅσῳ ὑφίσταται ἡ ἀκμαία ἡλικία, ματαίας μωρίας ἐπιφέρουσα, τίς περιπλανᾶται μακρὰν πολλῶν πόνων, τίς δὲν εὐρίσκεται ἐντὸς τῶν ταλαιπωριῶν; Φόνοι, στάσεις, ἐριδες, μάχαι καὶ φθόνος· καὶ πρὸς τούτοις τελευταῖον ἐπέρχεται τὸ ἐπονείδιστον, τὸ ἀχαλίνωτον, τὸ ἀκοινώνητον, τὸ μισητὸν γῆρας, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐγκατοικοῦσι παντοειδῆ κακὰ ἐπὶ κακῶν!

Εἰς τοῦτο τὸ γῆρας καὶ ὁ ταλαιπώρος οὗτος, οὐχὶ ἐγὼ μόνος, εὐρίσκεται, καὶ καθὼς βορεινὴ τις παραλία

διασειέται κτυπωμένη πανταχόθεν ὑπὸ τῶν κυμάτων ἐν καιρῷ χειμῶνος, τοιουτοτρόπως διαταράττουσι καὶ τοῦτον φοβεραὶ συμφοραὶ, ἀδιακόπως ὡς ὀγκώδη κύματα ἐπερχόμεναι, ἄλλαι μὲν ἀπὸ τῆς δύσεως τοῦ Ἥλιου, ἄλλαι δ' ἐξ ἀνατολῶν, ἄλλαι δ' ἐκ τοῦ μέσου οὐρανοῦ καὶ τέλος ἄλλαι ἐκ τῶν Ῥιπαίων (1) ὀρέων τῶν τὴν νύκτα ἐπιφερόντων!

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἄλλ' ἰδοὺ πρὸς ἡμᾶς, ὡς φαίνεται, ὁ ξένος μόνος ἄνευ ἄλλων ἀνθρώπων, ὦ πάτερ, βαδίζει, ἀλλεπάλληλα ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του χύνων δάκρυα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ποῖος εἶναι οὗτος;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον καὶ πρὸ ὀλίγου ὑπεθέτομεν ἐν τῇ διανοίᾳ μας, ὁ Πολυνείκης εὐρίσκεται ἐνταῦθα.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

Ἄλλοίμονον! τί νὰ πράξω; Ποῖον ἐκ τῶν δύο διὰ τὰς ἰδικὰς μευ συμφορὰς πρῶτον νὰ δακρύσω, ὦ κόραι, ἢ δι' ὅσα βλέπω παθήματα τοῦ γέροντος τούτου πατρός μου; τὸν ὁποῖον ἔχω εὖρει ἐνταῦθα μεθ' ὑμῶν ἐκβεδλημένον ἐπὶ ξένης χώρας μετὰ τοιαύτης ἐσθῆτος, τῆς ὁποίας ὁ μισητὸς ῥυπος γέροντα εἰς γέροντα ἔχει συγκατοικήσει, μαραίνων τὰς πλευράς του· ἢ δὲ κόμη αὐτοῦ ἀκτένιστος περιστρέφεται ἐν τῷ ἀέρι ἐπὶ τῆς ἐστερημένης ὀφθαλμῶν κεφαλῆς του! ἀναλόγους δ' ὡς

(1) Τὰ Ῥιπαῖα ὄρη ἐμυθολογοῦντο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων κείμενα εἰς τὸ βορειότερον τῆς γῆς σημεῖον, διὰ τῶν ὁποίων οὗτοι ἔχωρίζοντο ἀπὸ τῶν ὑπερβορείων. Ὅπισθεν τούτων κρυπτομένου τοῦ Ἥλιου, ἐγεννᾶτο ἡ νύξ.

φαίνεται, πρὸς ταῦτα θὰ ἔχη βεβαίως καὶ τὰς τροφὰς τῆς ταλαιπώρου κοιλίας του. Τὰ ὅποια ἐγὼ ὁ πανάθλιος λίαν βραδέως μανθάνω καὶ ὁμολογῶ ὅτι ἐκ τῆς τοιαύτης ζωῆς σου εἶμαι ὁ κάκιστος ὄλων τῶν ἀνθρώπων. Τὰ ἰδικά μου μὴ μάθης παρ' ἄλλων. Ἄλλ' ἀφ' οὗ καὶ εἰς τὸν Δία ὑπάρχει δι' ὄλας του τὰς πράξεις Αἰδῶς καθημένη πλησίον τῶν θρόνων του, ἅς ὑπάρξῃ τοιαύτη καὶ εἰς σέ, ὦ πάτερ. Διότι ἤδη ὑπάρχει θεραπεία τῶν ἀμαρτημάτων μου, καὶ οὐχὶ πλέον ἑτέρα δόσις ἐξ αὐτῶν. Διατί σιωπᾶς; Ὁμίλητόν μοι, ὦ πάτερ! Μὴ μὲ περιφρονήσῃς! Δὲν μοὶ ἀποκρίνεσαι τίποτε; Ἀτίμως λοιπὸν θὰ μὲ ἀποπέμψῃς, χωρὶς νὰ μοὶ ὀμιλήσῃς, χωρὶς νὰ μοὶ εἴπῃς διατί εἶσαι ὠργισμένος; Ἄλλ' ὦ σπέρματα τοῦ ἀνδρὸς τούτου, καὶ ἰδικαί μου ἀδελφαί, ὑμεῖς τοῦλάχιστον προσπαθήσατε νὰ ἀνοίξητε τὸ ἀπρόσιτον καὶ ἀνέκφραστον τοῦ πατρὸς στόμα, ἵνα μὴ τόσο ἀτίμως, ἐν ᾧ μάλιστα εἶμαι ἰκέτης τοῦ θεοῦ, μὲ καταφρονήσῃ, χωρὶς οὐδένα νὰ μοὶ ἀποκριθῇ λόγον.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Λέγε οὐ, ὦ ταλαίπωρε, τίνος ἕνεκα ἔχεις ἔλθει ἐνταῦθα· διότι πολλάκις οἱ πολλοὶ λόγοι, ἢ χαρὰν τινὰ προξενήσαντες ἢ παροργίσαντες, ἢ ὅπωςδῆποτε συγκίνησιν τινὰ ἐμποιήσαντες, παρέσχον φωνήν τινὰ εἰς τοὺς ἀφώνους.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

Ἄλλὰ θὰ εἶπω τοῦτο (διότι σὺ καλῶς μὲ συμβουλεύεις) πρῶτον μὲν ἐπικαλούμενος τὴν βοήθειαν αὐτοῦ τοῦ θεοῦ, ἀπὸ τοῦ ὁποίου μὲ ἐσήκωσεν ἵνα ἔλθω ἐνταῦθα ὁ βασιλεὺς ταύτης τῆς χώρας, ἐπιτρέψας εἰς ἐμὲ νὰ εἶπω καὶ νὰ ἀκούσω καὶ ἐξασφαλίσας τὴν ἀναχώ-

ρησίν μου· καὶ ταῦτα ἤθελον ἐπιθυμήσει νὰ ἀπολαύσω καὶ παρ' ὑμῶν, ὦ ξένοι, καὶ παρὰ τῶν δύο ἀδελφῶν μου καὶ παρὰ τοῦ πατρός μου. Ἐκεῖνα δέ, διὰ τὰ ὅποια ἤλθον, ἀμέσως θέλω διηγηθῆ εἰς σέ, ὦ πάτερ. Ἔχω ἐκδιωχθῆ ὡς φυγὰς μυχρὰν τῆς πατρικῆς μου γῆς, διότι ὢν γεροντότερος κατὰ τὴν γέννησιν εἶχον τὴν ἀξίωσιν νὰ καθήσω ἐπὶ τῶν παντοδυνάμων σου Ὁρόνων· πλὴν ἔνεκα τούτου ὁ Ἐτεοκλῆς, ὢν νεώτερος τὴν ἡλικίαν, μὲ ἐξεδίωξεν ἐκ τῆς χώρας, χωρὶς οὔτε διὰ τοῦ λόγου νὰ μὲ νικήσῃ, οὔτε νὰ προβῆ εἰς ἀγῶνα χειρὸς καὶ ἔργων, ἀλλὰ πείσας εἰς τοῦτο τὴν πόλιν. Τῶν ὁποίων ἐγὼ τοῦλάχιστον αἰτία λέγω ὅτι εἶναι ἡ σὴ Ἐριννός, καθόσον μάλιστα ἤκουσα ταῦτα καὶ παρὰ μάντεων. Διότι ἀφ' οὗ ἤλθον εἰς τὸ Δωρικὸν Ἄργος ⁽¹⁾ καὶ ἕκαμα πενθερὸν τὸν Ἄδραστον, ἐπεισα νὰ συνωμόσωσι μετ' ἐμοῦ πάντες, ὅσοι φημίζονται ὡς οἱ πρῶτοι τῆς Ἀπίας ⁽²⁾ χώρας, καὶ ἀπολαμβάνουσι τιμὰς διὰ τὴν ἀνδρίαν των, ἵνα, συναθροίσας μετὰ τούτων τὴν ἐπτάλοχον κατὰ τῶν Θηβῶν ἐκστρατεῖαν, ἢ νὰ ἀποθάνω ἐντίμως ἢ νὰ ἐκβάλω ἐκ τῆς χώρας τοὺς διαπράξαντας ταῦτα. Ἔστω. Πρὸς τί λοιπὸν τώρα ἔχω ἐλθεῖ ἐνταῦθα; ἤλθον ἵνα ἀποτείνω πρὸς σέ, ὦ πάτερ, ἱκετευτικὰς παρακλήσεις καὶ ἐκ μέρους ἐμαυτοῦ καὶ ἐκ μέρους τῶν συμμάχων μου, οἵτινες τώρα κατὰ ἑπτὰ τάξεις, καὶ μὲ ἑπτὰ ὠπλισμένους λόχους περι-

(1) Τὸ Ἄργος τῆς Πελοποννήσου ὠνομάζετο Δωρικὸν, πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τοῦ ἐν Ἀκρνανίᾳ Ἀμφιλοχικοῦ Ἄργους, καὶ ἀπὸ τοῦ ἐν Θεσσαλίᾳ Πελασγικοῦ.

(2) Ἀπία χώρα ὠνομάζετο ἡ Πελοπόννησος ἀπὸ τὸν Ἀπιν ἀρχαῖον αὐτῆς βασιλεῖα.

κυκλοῦσιν ἅπασαν τὴν πεδιάδα τῶν Θηβῶν· ὁποῖος εἶναι ὁ τὸ δόρυ περιστρέφων Ἀμφιάραος (1), ὅστις τὴν πρώτην κατέχει θέσιν εἰς τὸ δόρυ, τὴν πρώτην δὲ καὶ εἰς τὴν οἰωνοσκοπίαν· ὁ δεύτερος δ' εἶναι ὁ Αἰτωλὸς Τυδεὺς (2), ὁ υἱὸς τοῦ Οἰνέως· τρίτος δὲ ὁ ἐν Ἄργει γεννηθεὶς (3) Ἐτέοκλος· τέταρτον δ' ἀπέστειλε τὸν Ἴππομέδοντα (4) ὁ πατήρ του Ταλαός· ὁ δὲ πέμπτος ὁ (5) Καπανεὺς καυχᾶται ὅτι κατασκάψας θέλει καταστρέψει διὰ τοῦ πορὸς τὴν πρωτεύουσαν τῶν Θηβῶν· ἔκτος δ' ἠγέρθη ὁ ἐξ Ἀρκαδίας Παρθενοπαῖος, ἐπωνομασθεὶς οὕτως ἐκ τῆς κατὰ τὸν πρότερον χρόνον παρθένου διαμενεύσης μητρὸς του, ὡς γεννηθεὶς ἐξ αὐτῆς, ὁ πιστὸς τῆς Ἀταλάντης (6) υἱός· τέλος δ' ἐγὼ ὁ ἰδι-

(1) Ὁ Ἀμφιάραος, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, ὑπῆρξε περίφημος μάντις, συμμετασχὼν τῆς Ἀργοναυτικῆς ἐκστρατείας. Ἔλαβε σύζυγον τὴν Εὐριπίην, κόρην τοῦ Ἀδράστου. Προγνωρίζων τὴν ἔκβασιν τῆς κατὰ τῶν Θηβῶν ἐκστρατείας ἐκρόβη· ἀλλ' ἡ Εὐριπίη λαθούσα παρὰ τοῦ Πολυνεΐκου χρυσοῦν περιδέραιον ἔδειξεν αὐτὸν, καὶ οὕτως ἠναγκάσθη νὰ μετασχη τῆς ἐκστρατείας, καθ' ἣν καὶ ἐφονεύθη.

(2) Ὁ Τυδεὺς οὗτος διωχθεὶς ἐκ τῆς πατρίδος του Καλυδῶνος, κἄτέρυγεν εἰς Ἄργος, λαθὼν σύζυγον τὴν κόρην τοῦ Ἀδράστου Δακτύπυλιν καὶ φονευθεὶς ἐν τῇ αὐτῇ ἐκστρατείᾳ.

(3) Ὁ Ἐτέοκλος, ἦν υἱὸς τοῦ Ἴριος, τὴν αὐτὴν μετὰ τῶν ἄλλων ἠρώων λαθὼν τύχην ἐν τῇ ἐκστρατείᾳ.

(4) Κατ' ἄλλους ὁ Ἴππομέδων ἦτον υἱὸς οὐχὶ τοῦ Ταλαοῦ, ἀλλὰ τοῦ Ἀριστομάχου, (ἴδε Ἀπολλίδ. ἀ. 9. 13.).

(5) Ὁ Καπανεὺς, υἱὸς τοῦ Ἴππονόου καὶ τῆς Λαοδίκης, ἐμυθολογεῖτο ὅτι ἀναθὰς ἐπὶ τῶν τειχῶν τῶν Θηβῶν, ἐκερκυνώθη ὑπὸ τοῦ Διός.

(6) Ἡ Ἀταλάντη ἦτο θυγάτηρ τοῦ Ἰάσου καὶ τῆς Κλυμένης, ἐκτεθεῖσα ὑπὸ τοῦ πατρὸς της εἰς τὸ Παρθένιον τῆς Ἀρκαδίας ὄρος, ἔνθα εὐρόντες αὐτὴν κυνηγοὶ τινες ἀνέθρεψαν· μετασχοῦσα

κός σου υἱός — ἂν καὶ δὲν ἤμαι ἰδικός σου, ἀλλ' ὑπὸ τῆς κακῆς μοίρας φυτευθεῖς, ἰδικός σου ἐν τούτοις ὀνομάζομαι. — ὀδηγῶν ἐναντίον τῶν Θηβῶν τὸν ἀτρόμητον τοῦ Ἄργους στρατόν! Ἡμεῖς σύμπαντες ἐν ἐνόματι τῶν τέκνων σου τούτων καὶ τῆς ψυχῆς σου, ὦ πάτερ, σὲ ἱκετεύομεν, ἐξαιτούμενοι ἵνα μετριάσης τὴν βαρεῖαν ὀργὴν σου ἐναντίον τοῦ ἀνδρός τούτου, ὅστις ὀρμῶμαι ἵνα ἐκδικηθῶ τὸν ἀδελφόν μου, ὁ ὁποῖος μὲ ἐξεδίωξε καὶ μὲ ἀπεστέρησε τῆς πατρίδος μου. Διότι ἐὰν ἐξέρχεται ἀλήθειά τις ἐκ τῶν μαντείων, ταῦτα ἀπεφάνθησαν ὅτι εἰς ὁποίους σὺ ἤθελες προστεθῆ, εἰς τούτους θέλει ἐπέλθει ἡ νίκη. Ἐν ὀνόματι λοιπὸν τῶν πατρικῶν κρηνῶν, ἐν ὀνόματι τῶν πατρικῶν θεῶν, σὲ παρακαλῶ νὰ πεισθῆς καὶ νὰ ὑποχωρήσης, ἐπειδὴ πτωχοὶ μὲν ἡμεῖς εἴμεθα καὶ ξένοι, ξένος δ' ἐπίσης καὶ σὺ καὶ ἄλλους κολακεύοντες εὐρίσκομεν κατοικίαν καὶ σὺ καὶ ἐγώ, τὴν αὐτὴν ἔχοντες ὑποστῆ τύχην. Ἐκεῖνος δ' ἐν τῇ πατρίδι βασιλεύων — ὦ ταλαίπωρος ἐγώ! — ἐναβρύνεται γελῶν ἐναντίον ὄλων ἡμῶν τὸν ὁποῖον, ἐὰν σὺ θελήσης νὰ σταθῆς πλησίον ἐμοῦ, διὰ μικρᾶς δυνάμεως καὶ ἐντὸς ὀλίγου χρόνου θέλω καταρρίψει. Ὅστε θέλω σὲ ἀποκαταστήσει ἐπὶ τῶν ἀνακτόρων σου, συγχρόνως δὲ θέλω ἀποκαταστήσει καὶ ἐμαυτόν, ἐκβαλὼν ἐκεῖνον διὰ τῆς βίας. Καὶ διὰ ταῦτα, ἐὰν μὲν σὺ συγκατανεύης, δύναμαι νὰ κομπάζω· χωρὶς ὅμως σοῦ οὐδὲ νὰ σωθῶ δύναμαι.

ΧΟΡΟΣ.

Εἰπὼν, ὦ Οἰδίπους, εἰς τὸν ἄνδρα, χάριν τοῦ ἀπο-

δὲ πολλῶν ἠρωϊκῶν ἐπιχειρήσεων, ἐνυμνεύθη τέλος τὸν Μελα-
νίωνα, ἐξ οὗ ἐγέννησε τὸν Περθενοπαῖον.

στείλαντος αὐτόν, ποῖα εἶναι τὰ συμφέροντα, ἀπόπεμψον πάλιν αὐτόν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἄλλ' ἐὰν βεβαίως, ὦ ἄνδρες, δὲν συνέβαινε νὰ ἀποστείλῃ αὐτόν ἐνταῦθα πρὸς ἐμέ ὁ τῆς χώρας ταύτης ἄρχων Θησεύς, κρίνων δίκαιον νὰ ἀκούσῃ ἐμὲ ὁμιλοῦντα περὶ τούτου, οὐδέποτε δὲν ἤθελεν ἀκούσει τὴν φωνὴν μου· τώρα ὅμως θέλει ἀπέλθαι οὗτος ἀξιωθείς τούτου καὶ ἀκούσας παρ' ἐμοῦ τοιαῦτα, τὰ ὅποια οὐδέποτε δὲν θέλουσι χαραιοῖσιν τὸν βίον τούτου. Ὅστις, ὦ χάριστε, ἔχων τοὺς θρόνους καὶ τὰ σκῆπτρα, τὰ ὅποια τώρα κατέχει εἰς Θήβας ὁ ἀδελφός σου, ὁ ἴδιος τὸν ἰδικόν σου τοῦτον πατέρα ἐξεδίωξας, καὶ κατέστησας αὐτόν ἀπάτριδα, καὶ τὸν ἕκαμες νὰ φορῇ ἐνδυμασίας τοιαύτας, τὰς ὁποίας παρατηρῶν δακρύεις τώρα, ὅτε συμβαίνει νὰ ἔχῃς περιπέσει εἰς τὸν αὐτόν μὲ ἐμὲ πόνον δυστυχιῶν! Ἄλλὰ ταῦτα δὲν εἶναι ἄξια θρήνων, ἀλλὰ πρέπει ἐγὼ νὰ τὰ ὑποφέρω, ἐν ὅσῳ ζῶ, ἐνθυμούμενος ὅτι σὺ εἶσαι φονεὺς μου. Διότι σὺ μὲ κατέστησας σύντροφον μὲ τὰς δυστυχίας ταύτας, σὺ μὲ ἐξόρισας· ἔνεκα σὺ δὲ περιπλανώμενος, γίνομαι εἰς ἄλλους ἐπαίτης διὰ τὸν ἐπιούσιον ἄρτον. Ἐὰν δὲ δὲν εἶχον γεννήσει τὰς θυγατέρας ταύτας ἵνα τρέφωσιν ἤδη ἐμέ, ἐγὼ βεβαίως δὲν ἤθελον πλέον ὑπάρχει, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἐξηρητᾶτο ἀπὸ σοῦ· τώρα ὅμως αὐταὶ μὲ διασώζουσιν, αὐταὶ εἶναι διατροφεῖς μου, αὐταὶ εἶναι ἄνδρες, οὐχὶ γυναῖκες, καθ' ὅσους πόνους ὑφίστανται· ὑμεῖς δὲ ἀπὸ ἄλλον τινά, καὶ οὐχὶ ἀπὸ ἐμέ, ἐφυτεύθητε. Διὰ ταῦτα οὐδέποτε ἄλλοτε, ὅσον τώρα, τὸ περωμένον σὲ καιροφυλακτεῖ, ἐὰν ὄντως αἱ στρατιαι

αὖται κινῶνται πρὸς τὴν πόλιν τῶν Θηβῶν. Διότι δὲν εἶναι ποτε δυνατόν νὰ κατακρημνίσῃς τὴν πόλιν ἐκείνην· ἀλλὰ πρὶν τούτου θέλεις πέσει μολυνθεὶς διὰ τοῦ αἵματος, καὶ ὁ ἀδελφός σου ἐπίσης. Τοιαύτας ἐναντίον ὑμῶν κατάρας καὶ πρότερον ἐξέφερον ἐγώ, καὶ τώρα πάλιν ἐπικαλοῦμαι αὐτὰς νὰ ἔλθωσι σύμμαχοι εἰς ἐμέ, ἵνα κρίνητε ἄξιον νὰ σέβησθε τοὺς γονεῖς σας, καὶ νὰ μὴ ἀτιμάζητε αὐτούς, ἐὰν ἐγεννήθητε τοιοῦτοι ἐκ πατρὸς τυφλοῦ. Αὖται ὅμως δὲν ἔπραξαν ταῦτα, καὶ διὰ τοῦτο αὐταὶ θέλουσι καταλάβει τὴν ἔδραν σου καὶ τοὺς θρόνους σου, ἐὰν βεβαίως ἢ παλαιὰ Δίκη συνυπάρχη ἀκόμη μετὰ τῶν ἀρχαίων νόμων τοῦ Διός. Σὺ δὲ ἄπελθε ἐντεῦθεν κατάπτυστος καὶ μὴ ἀποκαλῶν πλέον ἐμὲ πατέρα σου, ὦ κακῶν κάκιστε, συλλαβὼν τὰς κατάρας ταύτας, τὰς ὁποίας ἐκφέρω κατὰ σοῦ, καὶ εἶθε μήτε νὰ γείνης κύριος τῆς πατρικῆς σου χώρας διὰ τοῦ δόρατος, μήτε νὰ ἐπανεέλθῃς ποτὲ εἰς τὸ κοῖλον Ἄργος, ἀλλὰ νὰ ἀποθάνῃς διὰ χειρὸς συγγενοῦς, καὶ νὰ φονευθῆς ὑπ' ἐκείνου, ὑπὸ τοῦ ὁποίου ἔχεις ἐκδιωχθῆ. Τοιαῦτα καταρῶμαι, καὶ πρὸςκαλῶ τὸ μισητὸν τοῦ Γαρτάρου Ἐρεβος ἵνα, ὡς ποτε τὸν πατέρα (¹), σὲ λάβῃ ἐκεῖ κάτοικόν του· συγχρόνως δ' ἐπικαλοῦμαι καὶ τὰς θεὰς ταύτας (²), ἐπικαλοῦμαι καὶ τὸν Ἄρην, ὅστις ἔχει ἐμβάλει εἰς ὑμᾶς τὸ δεινὸν τοῦτο μῖσος. Καὶ ταῦτα ἀκούσας ἄπελθε, καὶ ἀνάγγειλον πορευθεὶς καὶ εἰς πάντας τοὺς Καδμείους, καὶ συγχρόνως εἰς τοὺς πιστοὺς σου συμμάχους, ὅτι ὁ Οἰδίπους τοιαῦτα βραβεῖξ ἀπένειμεν εἰς τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας!

(¹) Δηλαδή τὸν πατέρα του Λαίῳ.

(²) Ἐννοεῖ τὰς Ἐρινυῖς.

ΧΟΡΟΣ.

Πολύνεικες, καὶ διὰ τὴν προτέραν σου ὁδοιπορίαν
δὲν δύναμαι χαρὴν μετὰ σοῦ νὰ ἐκφράσω, καὶ τώρα
ἄπελθε πάλιν ὅσον δύνασαι ταχέως.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

Φεῦ! ὀλεθρία ὁδοιπορία καὶ ἀπιτυχία μου! φεῦ σύμ-
μαχοι! ὅποιον μέλλει νὰ ᾖ τὸ τέλος τῆς ἐκστρα-
τείας, τὴν ὁποίαν ἐκ τοῦ Ἄργους ἐκινήσαμεν, ὦ τα-
λαίπωρος ἐγώ! τοιαῦτον βεβαίως, τὸ ὅποιον οὔτε νὰ
ἀναγγείλω εἰς τινὰ τῶν συμμάχων ἐπιτρέπεται, εὔτε
πάλιν νὰ ὀπισθοχωρήσω, ἀλλὰ μένων ἄφωνος θὰ ρι-
φθῶ εἰς ταύτην τὴν τύχην. Ἄλλ' ὑμεῖς, ὦ θυγατέρες
τούτου καὶ ἀδελφαί μου, ἐπειδὴ ἀκούετε τὸν πατέρα
τοῦτον σκληρὰς ἐκφέροντα κατάρας, μὴ, πρὸς θεοῦ,
ὑμεῖς τοῦλάχιστον, ἐὰν αἱ κατάραι αὗται τοῦ πατρὸς
ἐκτελεσθῶσι, καὶ συμβῆ ποτε νὰ ἐπανέλθῃτε εἰς τὸν
οἶκον, μὴ μὲ ἀτιμάσητε, ἀλλὰ ἐνταφιάσατε καὶ κη-
δεύσατέ με! Καὶ ὁ παρῶν ἔπαινος ὑμῶν, τὸν ὅποιον
ἀπολαμβάνετε δι' ὅσους κόπους τώρα ὑφίστασθε ὑπὲρ
τοῦ ἀνδρὸς τούτου, θέλει ἐπιέρει καὶ ἄλλον προσέτι
οὐχὶ μικρότερον διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ ὑπηρεσίαν σας.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἦ Πολύνεικες, σὲ καθικετεύω νὰ πεισθῆς εἰς ἐμὲ
κατὰ τι.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

Ποῖον εἶναι τοῦτο, ὦ φιλτάτη Ἀντιγόνη; λέγε.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Νὰ στρέψῃς τὸ στράτευμα ὅσον δύνασαι τάχιστα εἰς
τὸ Ἄργος, καὶ νὰ μὴ καταστρέψῃς καὶ σεαυτὸν καὶ
τὴν πόλιν.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

Ἄλλὰ δὲν εἶναι δυνατόν τοῦτο. Διότι πῶς ἤθελον
δυνηθῆναι νὰ ὀδηγήσω πάλιν ποτὲ τὸ αὐτὸ στράτευμα,
ἀφ' οὗ ἄπαξ ἐράνην δειλός;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Τίς δὲ πάλιν, ὦ τέκνον, ἀνάγκη θέλει παραστῆναι νὰ
ἐξοργισθῆς; τίς ὠφέλεια θέλει ἐπέλθει εἰς σέ, ἐάν κα-
τασκάψῃς τὴν πατρίδα σου;

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

Δυσχερὲς εἶναι νὰ ἤμαι φυγὰς καὶ νὰ ἐμπαίζωμαι τοι-
ουτοτρόπως παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ μου ἐγὼ ὁ πρεσβύτερος.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Βλέπεις λοιπόν ὅτι πλησιάζουσι νὰ ἀποβῶσιν ἀληθῆ
τὰ μαντεύματα τούτου, ὅστις λέγει ὅτι θὰ ἀλληλο-
φονευθῆτε;

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

Τὸ λέγει, διότι τὸ ἐπιθυμῶ· ἀλλ' ἡμεῖς δὲν εἶναι δυ-
νατὸν νὰ συμφιλιωθῶμεν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἀλλοίμενον ἢ ταλαίπωρος! καὶ ποῖος θὰ ἔχη τὴν
τόλμην νὰ σὲ ἀκολουθήσῃ ἀκούων ὁποῖους λόγους ὁ
ἀνὴρ οὗτος ἐξέφερεν;

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

Ἄλλ' οὐδὲ θὰ ἀναγγεῖλωμεν ποσῶς λόγους ἀπαι-
σίους· ἐπειδὴ ἴδιον χρηστοῦ στρατηγεῦ εἶναι, νὰ λέγῃ
τὰ συμφορώτερα καὶ οὐχὶ τὰ ἐπιβλαβῆ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Οὕτως λοιπόν, ὦ τέκνον, ἔχεις ἀποφασίσει ταῦτα;

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

Καὶ μὴ ζητῆς νὰ μὲ ἐμποδίσῃς· ἀλλ' εἰς ἐμὲ μὲν ἢ

ὁδὸς αὕτη ἔσται ἀναπόφευκτος, ὀλεθρία καὶ κακὴ ἔνεκα τούτου τοῦ πατρὸς καὶ τῶν Ἐρινύων αὐτοῦ. Εἰς ὑμᾶς δὲ τὰς δύο εὐτυχίας εἶθε νὰ παρέχη ὁ Ζεὺς, ἐὰν ἐκτελέσητε ταῦτα εἰς ἐμέ ἀφ' οὗ ἀποθάνω· ἐπειδὴ βεβαίως δὲν θὰ μὲ ἔχητε ποτὲ πλέον ζῶντα. Ἀφήσατέ με δὲ τώρα καὶ χαίρετε· διότι οὐδέποτε ἄλλοτε πλέον δὲν θὰ μὲ ἴδητε ζῶντα!

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὦ ταλαίπωρος ἐγώ!

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

Μὴ μὲ θρηνῆς ποσῶς.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Καὶ τίς δύναται νὰ μὴ θρηνῆ σέ, ἐν ᾧ πασιφανῶς διευθύνεσαι εἰς τὸν Ἄδην, ὦ ἀδελφέ μου;

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

Ἐὰν πρέπη, θὰ ἀποθάνω.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Μὴ, ἀδελφέ μου· ἀλλὰ πείσθητε εἰς ἐμέ!

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

Μὴ ζητῆς νὰ μὲ πείσης εἰς ὅσα δὲν πρέπει.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὦ δυστυχῆς ἐγώ! ἐὰν σέ χάσω!

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

Ἄλλ' εἰς τὸν θεὸν ἔγκειται τὸ νὰ ἀποβῶσι ταῦτα οὔτως ἢ ἄλλως. Δι' ὑμᾶς ἐν τούτοις ἐγὼ παρακαλῶ τοὺς θεοὺς, ἵνα μὴ ποτε περιπέσητε εἰς συμφοράς. Διότι ὄντως εἶθε ἀνάξια νὰ δυστυχήητε.

ΧΟΡΟΣ.

Νέα πάλιν νεωστὶ ἐπῆλθον εἰς ἐμέ δυσβάστακτα κακὰ παρ' ἐνός τυφλοῦ ξένου, ἐκτὸς βεβαίως ἐὰν ἡ

μοῖρα ἐπιφέρῃ ταῦτα. Διότι οὐδεμίαν ἀξίωσιν τῶν θεῶν δὲν δύναμαι νὰ εἶπω ματαίαν. Ἐπειδὴ βλέπει, βλέπει πάντα πάντοτε ὁ χρόνος, ἄλλα μὲν καθ' ἡμέραν αὐξάνων, ἄλλα δὲ πάλιν μεταβάλλων. . . ἔβροντήσεν ὁ οὐρανός! ὦ Ζεῦ!

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ᾠ τέκνα, τέκνα μου, πῶς νὰ ἦτο δυνατόν, ἐὰν ὑπάρχη ἐγγώριός τις, νὰ φέρῃ ἐνταῦθα τὸν καθ' ὅλα ἄριστον Θεσεία;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἄλλὰ ποῖον, ὦ πάτερ εἶναι τὸ ἀντικείμενον, διὰ τὸ ὁποῖον τὸν προσκαλεῖς;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἡ περωτὴ αὐτῆ βροντῆ τοῦ Διὸς ἀμέσως θέλει μὲ καταβιβάσει εἰς τὸν Ἄδην. Ἄλλὰ στείλατε ὅσον δύνασθε ταχέως.

ΧΟΡΟΣ.

Ἴδου λίαν μέγας βροντᾶ ὁ παράδοξος οὗτος κτύπος, ὁ ὑπὸ τοῦ Διὸς σταλεῖς μέχρι τῶν ἄκρων τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς μου ὑπεισηλθεν ὁ φόβος! Ἐξεπλάγη ἡ ψυχὴ μου! Διότι πάλιν ἀστραπὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀναλάμπει! Ποῖον ἄρα γε θέλει εἶναι τὸ τέλος; Φοβοῦμαι διότι τὸ τοιοῦτον δὲν ἐπέρχεται ποτὲ εἰς μάτην, ποτὲ ἄνευ συμφορᾶς. ᾠ μέγας αἰθήρ! ὦ Ζεῦ!

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ᾠ τέκνα μου, ἔφθασε πλέον εἰς τὸν ἄνδρα τοῦτον τὸ χρησιμοδοτηθὲν τέλος τῆς ζωῆς μου, καὶ δὲν ὑπάρχει πλέον διαφυγὴ ἀπὸ τούτου.

ΧΟΡΟΣ.

Πῶς τὸ γνωρίζεις; Πόθεν δὲ συνεπέρανες τοῦτο;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Καλῶς τὸ γνωρίζω. Ἄλλ' ἄς πορευθῆ τις ὅσον τάχιστα νὰ φέρῃ πρὸς ἐμὲ τὸν ἄρχοντα τῆς χώρας ταύτης.

ΧΟΡΟΣ.

Φεῦ! φεῦ! Ἴδου ἀκόμη περισσότερο ἐπέρχεται περίξ ἡμῶν ὁ διαπεραστικός κρότος! Ἰλεως, ἰλεως γενοῦ, ὦ θεέ, ἐὰν σκοπεύῃς νὰ προξενήσῃς ἀπαίσιόν τι εἰς τὴν γεννήσασάν με πατρίδα. Εἶθε νὰ εὑρισκόν σωτηρίαν τινά, καὶ νὰ μὴ ὑποστῶ χάριν ἐπιζημίαν, ἰδὼν ἓνα δυστυχῆ ἄνθρωπον. ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, σὲ ἐπικαλοῦμαι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Εἶναι ἄρα γε πλησίον ὁ ἀνὴρ; ἄρα γε, ὦ τέκνα μου, θὰ μὲ εὔρη ζῶντα ἀκόμη καὶ ἔχοντα σῶας τὰς φρένας;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἄλλὰ τί εἶναι τὸ σπουδαῖον τοῦτο, τὸ ὁποῖον θέλεις νὰ ἐμφυτεύσῃς εἰς τὸν νοῦν του;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἄντι τῶν εὐεργεσιῶν τὰς ὁποίας ἔλαβον, θέλω ἤδη νὰ παράσχω εἰς τούτους ἱκανοποιητικὴν χάριν, τὴν ὁποίαν εὐεργετούμενος ὑπεσχέθημι εἰς αὐτούς.

ΧΟΡΟΣ.

Ἰού! Ἰού! τέκνον μου, σπεῦσον, σπεῦσον· καὶ ἐὰν συμβαίνη νὰ προσφέρῃς θυσίαν ἐκ βοῶν εἰς τὸν θαλάσσιον θεὸν Ποσειδῶνα ἐπὶ τοῦ ἄκρου τῆς πεδιάδος, ἔλθέ. Διότι ὁ ξένος θεωρεῖ πρέπον νὰ ἀπονεύμῃ δικαίαν εὐγνωμοσύνην καὶ εἰς σὲ καὶ εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς φίλους, διότι εὐηργετήθη. Σπεῦσον! τρέξον, ὦ βασιλεῦ!

ΘΗΣΕΥΣ.

Τίς πάλιν ἐξ ὑμῶν κοινὸς ἐγείρεται θόρυβος, ἀφ' ἑνὸς μὲν σαφῶς ἐξ ὑμῶν αὐτῶν διαδιδόμενος, ἀφ' ἑτέρου δὲ φανερώς ἐκ τοῦ ξένου; Μὴ ἄρά γε κεραυνὸς τις τοῦ Διὸς ἢ χάλαζά τις μετὰ βροχῆς ἐπῆλθε; Διότι πάντα τὰ τοιαῦτα ἐπόμενον εἶναι νὰ συμπεράνη τις, ὅταν ὁ θεὸς ἐπιφέρῃ κατχιγίδα.

ΟΙΔΗΠΟΥΣ.

ὦ βασιλεῦ, ἀνεφάνης ἐνώπιόν μου, ὅστις ἐπόθουν τοῦτο, καί τις ἐκ τῶν θεῶν παρέσχεν εἰς σέ τύχην ἀγαθὴν διὰ τῆς ὁδοιπορίας σου ταύτης.

ΘΗΣΕΥΣ.

Τί δὲ νέον, ὦ υἱὲ τοῦ Λαΐου, ἐπῆλθε πάλιν;

ΟΙΔΗΠΟΥΣ.

Ἡ τελευταία τοῦ βίου μου στιγμή. Ἐπιθυμῶ λοιπὸν νὰ ἀποθάνω, χωρὶς νὰ φανῶ ψεύστης πρὸς σέ καὶ πρὸς τὴν πόλιν ταύτην δι' ὅσας ὑποσχέσεις ἔδωσα.

ΘΗΣΕΥΣ.

Καὶ εἰς ποῖον περὶ τοῦ θανάτου σου τεκμήριον στηρίζεσαι;

ΟΙΔΗΠΟΥΣ.

Αὐτοὶ οἱ θεοί, ὡς κήρυκες, ἀγγέλλουσιν εἰς ἐμέ τοῦτο, οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ἀφίνοντες διὰ τῶν παρόντων τούτων σημείων.

ΘΗΣΕΥΣ.

Ποῖα εἶπας, ὦ γέρον, ὅτι φανερόνουςι ταῦτα;

ΟΙΔΗΠΟΥΣ.

Αἱ πολλαὶ καὶ ἀδιάσκοποι βρονταί, καὶ αἱ πολλαὶ ἀστραπαί, ὡς βέλη ἐκ τῆς ἀνικῆτου χειρὸς ἐπελθοῦσαι.

ΘΗΣΕΥΣ.

Μὲ πείθεις· διότι βλέπω ὅτι σὺ χρησιμοδοτεῖς πολλὰ, καὶ μάλιστα οὐχὶ ψευδῆ. Ἐπομένως λέγε τί νὰ πράξω.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ἐγὼ θέλω διδάξει σέ, ὦ τέκνον τοῦ Λιγέως, ἐκεῖνα, τὰ ὅποια θέλουσιν ἀποβῆ ἀμέτοχα τῆς ἐκ τῆς παρακμῆς λύπης εἰς ταύτην τὴν πόλιν. Πρὸς μὲν τὸν τόπον, ἐνθα πρέπει νὰ ἀποθάνω, ἐγὼ αὐτὸς ἀμέσως θέλω σέ ὀδηγήσει, χωρὶς νὰ κρατῶμαι ὑπὸ ὀδηγοῦ τινος. Τοῦτον δὲ μὴ μαρτυρήσης εἰς οὐδένα ποτὲ ἐκ τῶν ἀνθρώπων, μήτε ποῦ εἶναι κεκρυμμένος, μήτε μεταξὺ ποίων τόπων εὐρίσκεται, διότι οὗτος πάντοτε θέλει δίδει εἰς σέ δύναμιν ἐναντίον πολλῶν ἀσπίδων καὶ δοράτων ἐκ τῶν γειτόνων ἐπερχομένων. Ὅσα δ' εἶναι ἱερά καὶ δὲν δύνανται νὰ λεχθῶσι, σὺ μόνος θέλεις μάθει, ἐκεῖ ὅταν ἔλθης· διότι ταῦτα δὲν δύναμαι νὰ εἶπω οὔτε εἰς τινὰ τῶν πολιτῶν τούτων, οὔτε εἰς αὐτὰ τὰ τέκνα μου, ἂν καὶ τὰ ἀγαπῶ. Ἀλλὰ σὺ αὐτὸς φύλαττε αὐτά, καὶ ὅταν φθάσης εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς σου, φανέρωσον ταῦτα εἰς μόνον τὸν πρεσβύτερον· καὶ οὗτος κατὰ σειρὰν ἄς τὰ φανερόνη εἰς τὸν ἐπόμενον. Καὶ τοιοῦτοτρόπως θέλεις καταστήσει τὴν πόλιν ταύτην ἀβλαβῆ ἐκ μέρους τῶν Σπαρτῶν (1) ἀνδρῶν. Μυρίαὶ δὲ πόλεις, καὶ ἐάν τις διοικῆ αὐτάς καλῶς, εὐκόλως εἰς ἀδίκιαν περιπίπτουσιν. Οἱ δὲ θεοὶ καλῶς, ἂν καὶ βραδέως, ἐπιβλέπουσιν, ὅταν τις παραμελήσας τὰ

(1) Σπαρτοὶ ἄνδρες ἐκαλοῦντο οἱ Θεβαῖοι διότι ἐμυθολογοῦντο ὡς ἔνοπλοι ἀναφυέντες ἐκ τῶν σπαρέντων ὀδόντων τοῦ δράκοντος, τὸν ὁποῖον ὁ Κάδμος ἐφόνευσε πρὸ τῶν Θεβῶν.

θεῖα, τραπῆ εἰς τὴν μανίαν· τὸ ὄπαῖον σύ, ὦ τέκνον τοῦ Αἰγέως, μὴ ἐπιθυμῆς νὰ πάθῃς. Ἄν καὶ τὰ τοιαῦτα βεβαίως διδάσκομεν εἰς ἄνθρωπον, ὅστις τὰ γνωρίζει· ἄς πορευθῶμεν δὲ τῶρα πρὸς τὸν τόπον (διότι μὲ κατεπείγει τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ προσερχόμενον σημεῖον) καὶ ἄς μὴ χρονοτριβῶμεν πλέον. ὦ κόραι μου, ἀκολουθήσατε ἐνταῦθα· διότι ἐγὼ τῶρα παραδόξως ἀνεφάνην ὁδηγὸς εἰς ὑμᾶς, καθὼς καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν πατέρα. Προχωρεῖτε, καὶ μὴ μὲ ἐγγίζετε, ἀλλ' ἀφήσατέ με μόνον νὰ εὕρω τὸν ἱερὸν τάφον, ὅπου εἶναι πεπρωμένον εἰς τοῦτον τὸν ἄνδρα νὰ ἐνταφιασθῆ εἰς ταύτην τὴν χώραν. Ἄπ' ἐδῶ, ἐνταῦθα, ἐδῶ ἔλθετε. Διότι ἐνταῦθα μὲ ὁδηγεῖ ὁ ὁδηγὸς Ἑρμῆς καὶ ἡ καταχθονία θεά (1) ὦ φῶς σκοτεινόν, πρότερόν ποτε βεβαίως καὶ ἐγὼ μετεἶχον σοῦ· τῶρα ὁμῶς τελευταῖον σὲ ἐγγίζει τὸ σῶμά μου! Διότι τῶρα βαδίζω, ἵνα κρύψω ἐν τῷ Ἄδη τὴν τελευτῶσαν ζωὴν μου. Ἄλλ' ὦ φίλτατε ἐκ τῶν ξένων μου, εἴθε καὶ σὺ αὐτός, καὶ ἡ χώρα αὕτη, καὶ οἱ σοὶ ἀκόλουθοι, εἴθε νὰ γείνητε εὐδαίμονες, καὶ πάντοτε εὐτυχοῦντες μὴ λησμενήσητε πρὸς τῆ προτέρα εὐεργεσία καὶ ἐμὲ ἀποθανόντα.

ΧΟΡΟΣ.

Ἐάν μοι ἦναι συγκεχωρισμένον νὰ τιμῶ διὰ δεήσεων τὴν ἀφανῆ (1) θεάν καὶ σέ, ὦ βασιλεῦ τῶν ἐν σκότει, ὦ Αἰδωνεῦ, παρακαλῶ ἵνα μὴ ὁ ξένος κατέλθῃ ἐκεῖ κάτω εἰς τὸν τοὺς πάντας καλύπτοντα τόπον τῶν νεκρῶν καὶ εἰς τὸν οἶκον τῆς Στυγὸς διὰ θανάτου ἐπιπόνου καὶ ὀδυνηροῦ. Διότι πολλῶν δυστυχη-

(1) Ἐννοεῖ τὴν Περσεφόνην. Αἰδωνεύς δ' εἶναι ὁ Πλούτων.

μίτων, καὶ ἀκουσίως μάλιστα ἐπελθόντων εἰς σέ, εἶθε πάλιν ὁ δίκαιος θεὸς νὰ σέ ἐλευθερώσῃ.

᾽Ω καταχθόνιαι (¹) θεαί, καὶ σύ, ὦ σῶμα τοῦ ἀνικητοῦ θηρίου (²), τὸ ὁποῖον λέγουσιν ὅτι κοιμᾶσαι πρὸ τὸν πεποικιλμένων πυλῶν, καὶ μετ' ἐπιτάσεως διαδίδουσι, ὅτι γαυγίζεις ἐκ τῶν σπηλαίων, ὃν ἀκαταδάμστος φύλαξ τοῦ Ἄδου· σέ, ὦ υἱέ τῆς Γῆς καὶ τοῦ Τερτάρου, παρακαλῶ ἵνα εὐμενῶς φανῆς πρὸς τὸν ξένον κατερχόμενον πρὸς τὴν καταχθονίαν τῶν νεκρῶν χώραν· σέ ἐπικαλοῦμαι, σέ τὸν διὰ παντὸς κοιμῶμενον.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Ἄνδρες πολῖται, συντομώτατα δύναμαι νὰ ἀναγγείλω εἰς ὑμᾶς ὅτι ἀπέθανεν ὁ Οἰδίπους· ποῖα δ' εἶναι τὰ ἐκεῖ συμβάντα, οὔτε ὁ λόγος ἀρκεῖ ἵνα ἐντὸς βραχέως χρόνου διηγηθῶ, οὔτε ὅσα ἔργα ἐκεῖ ἐπράχθησαν.

ΧΟΡΟΣ.

Ἄληθῶς ἀπέθανεν ὁ δυστυχής;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Καλῶς γνώριζε ὅτι ἐκεῖνος ἀπέβαλεν αἰωνίως τὴν ψυχὴν του.

ΧΟΡΟΣ.

Πῶς; μὲ θεῖαν ἄρά γε καὶ ἄπονον ὁ ταλαίπωρος τύχην;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Τοῦτο πρὸ πάντων εἶναι ἄξιον νὰ ἀποθαυμάσῃ τις. Ὅτι μὲν βέβαια ἀπῆλθεν ἐντεῦθεν, χωρὶς οὐδεὶς τῶν

(¹) Καταχθόνιαι θεαί εἶναι αἱ Ἑριννύες.

(²) Οὕτως ὀνομάζει τὸν κῆνα Κέρβερον, ὅστις ἐμυθολογεῖτο ὡς φύλαξ τῶν ψυχῶν ἐν τῷ Ἄδη, ὧν κατὰ τινὰς μὲν τρικέφαλος, κατ' ἄλλους δὲ πεντηκοντακέφαλος.

φίλων νὰ ὀδηγήσῃ αὐτόν, ἀλλ' αὐτὸς ὀδηγῶν ὅλους ἡμᾶς, καὶ σὺ βεβαίως παρῶν γνωρίζεις τοῦτο· ὅταν δ' ἔφθασεν εἰς τὸν κατεσκαμμένον (1) τόπον, τὸν διὰ χαλκῶν βαθμίδων πρὸς τὴν γῆν ἐρριζωμένον, ἐστάθη εἰς μίαν τῶν πολλὰς διακλαδώσεις ἐχουσῶν ὁδῶν, πλησίον τοῦ κοίλου χάσματος, ὅπου κεῖνται τὰ αἰώνια σύμβολα τῆς μεταξὺ (2) Θησέως καὶ Πειρίθου πίστεως· μεθ' ὃ σταματήσας ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Θορυκίου (3) βράχου καὶ τῆς κοίτης ἀχέρδου (4) καὶ τοῦ λιθίνου τάφου, ἐκάθητο· ἔπειτα ἔλυσεν τὰ πενιχρὰ ἐνδύματά του καὶ ἀκολούθως φωνάζας τὰς θυγατέρας του, διέταξε νὰ φέρωσιν ἀπὸ μέρος τι λουτρὰ καὶ σπονδὰς ἐκ διαυγῶν ὑδάτων. Αὗται δ' ἐλθοῦσαι εἰς τὸν πασιφανῆ βράχον τῆς τὰ σπαρτὰ προστατευούσης Δήμητρος (5), ἐντὸς βραχείως χρόνου ἐξετέλεσαν τὰς διαταγὰς ταύτας τοῦ πατρός, καὶ ἔλουσαν καὶ ἐνέδυσαν αὐτόν, καθὼς ὑπάρχει συνήθεια. Ἄφ' οὗ δ' ἐξ ὅλων τῶν πραττομένων ἦτο εὐχαριστημένος, καὶ δὲν ἦτο ἀνεκτέλεστον οὐδὲν ἐξ ὅσων ἐπεθύμει, ἔβρόντισεν ὁ καταλθόνιος Ζεὺς, αἱ δὲ παρθέναι ὑπὸ ῥίγους κατελή-

(1) Εἰς τὸν τόπον τοῦτον ἐμυθολογεῖτο ὅτι ἐγένετο ἡ ὑπὸ τοῦ Πλούτωνος ἀρπαγὴ τῆς Κόρης.

(2) Περὶ τῆς μεταξὺ τοῦ Θησέως καὶ Πειριθίου, υἱοῦ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Δίας, καὶ βασιλείας τῶν Λαπίθων φιλίας, ἴδε Πλούτ. Θησ. XXX. καὶ ἐξῆς.

(3) Θόρυκος ἦτο δῆμος τῆς Ἀκαμαντίδος φυλῆς.

(4) Ἀχέρδης εἶναι ἄγριόν τι φυτόν, ἴσως ἡ ἀγριογορτισιά.

(5) Φαίνεται ὅτι ὑπῆρχεν αὐτόθι που ναὸς τῆς Δήμητρος, ἣτις ἐκαλεῖτο Εὐχλόος καὶ Χλόη, ὡς προστάτρια τῶν ἐκ τῆς γῆς ἐνγένει ἀναφυομένων. Ἔθυσον εἰς αὐτὴν τῇ ἕκτῃ τοῦ Θαραγγλιῶνος (ἐκ τῶν μέσων Μαΐου μέχρι τῶν μέσων Ἰουνίου).

φθισαν, ὡς ἤκουσαν ταῦτα· πεσοῦσαι δ' εἰς τὰ γόνατα τοῦ πατρὸς ἔκλαιον, καὶ δὲν ἔπαυον νὰ κτυπῶσι τὰ στήθη των καὶ ὑπερβολικῶς νὰ ὀδύρωνται! Ἐκεῖνος δ' εὐθύς ὡς ἀκούει αἰφνηδίως τὰς πικρὰς ταύτας φωνάς, ἐναγκαλισθεὶς αὐτὰς διὰ τῶν χειρῶν του εἶπεν· «ᾠ τέκνα μου! δὲν ὑπάρχει πλέον εἰς ὑμᾶς κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν πατήρ. Διότι ἤδη τὰ πάντα δι' ἐμὲ ἀπωλέσθησαν, καὶ δὲν θὰ ὑφίστασθε πλέον κόπους νῖνα τρέφητε ἐμέ! σκληρὸν μὲν ἦτο τοῦτο, τὸ γνωρίζω· ἀλλ' εἰς μόνον λόγος ἐπιφέρει ἀνακούφισιν ὄλων τούτων τῶν μόχθων· τὸ ὅτι δηλαδὴ παρ' οὐδενὸς ἄλλου ἀνδρὸς δὲν ἠγαπήθητε περισσότερο ἢ ὅσον παρὰ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, τοῦ ὁποίου ἐστερημέναί θελετε πλέον διάγει τοῦ λοιποῦ τὸν βίον!» Τοιαυτοτρόπως ὁ εἰς ἐπὶ τοῦ ἄλλου κείμενοι ἔκλαιον καὶ ἐστέναζον ἅπαντες. Ἀφ' οὗ δ' ἔφθασαν εἰς τὸ τέλος τῶν θρήνων, καὶ δὲν ἠκούετο πλέον βοή τις, ἀλλ' ἦτο σιωπή, αἰφνηδίως φωνή τις ἐφώναξεν αὐτὸν οὕτως, ὥστε ἀνωρθώθησαν αἱ τρίχες ὄλων ἡμῶν ὑπὸ αἰφνηδίου φόβου καταληφθέντων! Διότι θεὸς τις φωνάζει αὐτὸν μὲ πολλὰς πολλαχόθεν φωνάς λέγων· «ᾠ σύ, ὦ σύ Οἰδίπου, διὰ τί βραδύνομεν νὰ ὑπάγωμεν; πρὸ πολλοῦ ἤδη ἐπέρχεται βραδύτης ἐκ σοῦ». Εὐθύς δ' ὡς ἤκουσεν ἐκεῖνος ὅτι προσκαλεῖται ὑπὸ τοῦ θεοῦ, λέγει νὰ ἔλθῃ πρὸς αὐτὸν ὁ τῆς χώρας βασιλεὺς Θεσεύς. Καὶ ἀφ' οὗ προσῆλθε, τῷ εἶπεν· «ᾠ ἀγαπητὴ κεφαλὴ, ὅσον πρὸς χάριν μου τὴν χεῖρά σου εἰς ἐνδειξιν μακρᾶς πίστεως πρὸς τὰ τέκνα μου, καὶ ὑμεῖς κόραι μου, εἰς τοῦτον, καὶ ὑποσχέθητί μοι ὅτι ποτὲ δὲν θέλεις προδώσει ταύτας ἐκουσίως, ἀλλ' ὅτι ὅσα

«καὶ ἂν μέλλῃς νὰ πράξῃς, θέλεις πράξει πάντοτε
 ἡδιακείμενος εὐνοϊκῶς πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῶν». Ἐκείνος δέ, ὡς ἀνὴρ γενναῖος οὐχὶ μετὰ θρήνων ἐνόρ-
 κῶς ὑπεσχέθη εἰς τὸν ξένον ὅτι θέλει πράξει ταῦτα. Εὐθύς δ' ὡς ἔπραξε ταῦτα ὁ Οἰδίπους, ἐναγκαλισθεὶς μὲ
 τὰς ἐξησθεμισμένας χεῖράς του τὰ τέκνα του, λέγει
 «ὦ τέκνα μου, πρέπει μετὰ γενναίας καρδίας νὰ ὑπο-
 σμείνητε νὰ ἀπέλθῃτε ἐκ τῶν τόπων τούτων, μηδὲ νὰ
 ἠνομιζήτε δίκαιον νὰ βλέπητε, ὅσα δὲν εἶναι συγκε-
 κχωρημένον, μηδὲ νὰ ἀκούητε ἡμᾶς ὀμιλοῦντας. Ἄλλ'
 πᾶπέλθῃτε ὅσον δύνασθε τάχιστα· μόνος ὁ κύριος Θη-
 σσεὺς νὰ μείνῃ ἵνα μάθῃ τὰ πράγματα». Τόσα μόνον
 σύμπαντες ἤκούσαμεν αὐτὸν νὰ λέγῃ· μετὰ πολλῶν δὲ
 δακρύων ἀναστενάζοντες ἐπορευόμεθα ὁμοῦ μὲ τὰς
 παρθένους. Ὅταν δ' ἀπήλθομεν, μετ' ὀλίγον χρόνον
 στραφέντες, τὸν μὲν ἄνδρα τοῦτον δὲν εἶδομεν νὰ εὐ-
 ρίσκηται εἰς κανὲν μέρος πλέον, ἀλλὰ μόνον τὸν βα-
 σιλέα εἶδομεν νὰ κρατῇ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τὴν χεῖρα,
 ἵνα καλύπτῃ τοὺς ὀφθαλμούς του, ὡς νὰ ἐπῆλθε δεινός
 τις φόβος, τὸν ὁποῖον δὲν ἀνέχεται τις νὰ βλέπῃ!
 Ἐπειτα δὲ μετ' ὀλίγον, καὶ οὐχὶ μετὰ πολὺν χρόνον,
 βλέπομεν αὐτὸν νὰ προσκυνῇ τὴν γῆν ἐκείνην καὶ
 συγχρόνως καὶ τὸν θεῖον Ὀλυμπον. Μὲ ποῖον λοιπὸν
 θάνατον ἐκεῖνος ἀπώλεσθη, οὐδὲ εἰς θνητὸς δύναται νὰ
 εἴπῃ, ἐκτὸς αὐτοῦ τοῦ Θεσέως. Διότι οὔτε πύρινός τις
 τοῦ θεοῦ κεραυνὸς ἀπώλεσεν αὐτόν, οὔτε σφοδρά τις
 καταιγὶς ἐπελθοῦσα κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην· ἀλλ'
 ἢ ἀπεσταλμένος τις ἐκ τῶν θεῶν, ἢ τὸ ἔδαφος τῶν τῆς
 γῆς νεκρῶν εὐνοϊκῶς καὶ ἀλυπήτως διασχισθέν. Διότι
 ὁ ἀνὴρ δὲν ἐπήγαγε μετὰ στεναγμῶν, οὔτε μετ' ἀλ-

γαινῶν νόσων, ἀλλ' ἦτο ἀξιθαύμαστος ὑπὲρ πάντα ἀνθρώπων. Ἐὰν δὲ φαίνωμαι ὅτι δὲν ὀμιλῶ μετὰ φρονήσεως, δὲν ἤθελον ὑποχωρήσει ἀπέναντι ἐκείνων, εἰς τοὺς ὁποίους φαίνομαι ὅτι δὲν ἔχω φρόνησιν.

ΧΟΡΟΣ.

Ποῦ δὲ εἶναι αἱ κόραι καὶ οἱ προπέμφαντες αὐτὸν φίλοι;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Δὲν εἶναι αὐταὶ μακράν· διότι αἱ οὐχὶ δυσδιάκριτοι φωναὶ τῶν ὄδουρων ἐκείνων φανερόνουςιν ὅτι πλησιάζουσιν ἐνταῦθα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Αἶ, αἶ! Ὑπάρχουσιν, ὑπάρχουσι τώρα εἰς ἡμᾶς τὰς δυστυχεῖς καὶ πολλὰ ἄλλα ἵνα στενάζωμεν, οὐχὶ μόνον τὸ γεννήσαν ἡμᾶς ἄθλιον τῷ πατρὸς αἵμα, διὰ τὸν ὁποῖον ἄλλοτε μὲν ποτε εἶχομεν ἀναπόσπαστον τὸν πολὺν ἐκείνον κόπον, ἐν δὲ τῷ τέλει ἀνυπολόγιστα θά διέλθωμεν ἰδοῦσαι καὶ παθεῦσαι!

ΧΟΡΟΣ.

Τί δὲ συμβαίνει;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Εὐκολον βεβαίως εἶναι νὰ τὸ συμπεράνητε, ὦ φίλοι.

ΧΟΡΟΣ.

Ἀπῆλθεν;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Μεθ' ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλειτέρας ἐπιθυμίας δύναται τις νὰ λάβῃ τοιοῦτον θάνατον. Πῶς ὄχι, ἀφ' οὗ οὔτε ὁ Ἄρης οὔτε ἡ θάλασσα δὲν ἐπετέθησαν κατὰ τούτου, ἀλλ' ἀόρατα ἐδάφη παρέλαβον αὐτὸν ἀρπάζαντα δι' ἀκατανοήτου τινὸς θανάτου; ὦ δυστυχία! Ὁλέθριον σκότος ἐπῆλθεν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν.

Διότι πῶς θὰ δυνηθῶμεν νὰ ὑπομείνωμεν ζωὴν ἀνυπόφορον περιπλανώμεναι ἐπὶ μεμακρυσμένης τινὸς χάρας ἢ ἐπὶ τῶν θαλασσιῶν καταγίδων;

ΙΣΜΗΝΗ.

Δὲν ἤξεύρω. Εἶθε νὰ μὲ ἀρπάσῃ ὁ φονικὸς Ἄδης, ἵνα ἡ ταλαίπωρος συναποθάνῃ μετὰ τοῦ γηραιοῦ πατρός μου· καθόσον ὁ μέλλων βίος μου ἀβίωτος εἶναι εἰς ἐμέ!

ΧΟΡΟΣ.

᾽Ω ἄριστον ζεῦγος τέκνων, δὲν πρέπει καθ' ὑπερβολὴν νὰ λυπῆσθε διὰ τὸ κιλῶς ἐκ τοῦ θεοῦ ἐπερχόμενον· δὲν περιήλθετε βεβαίως εἰς θέσιν ἀξιόμεμπτον.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἄλλ' ὑπῆρχε βέβαια καὶ ἐπιθυμία τις τῶν συμφορῶν ἐκείνων. Διότι καὶ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον κατ' οὐδένα βεβαίως τρόπον δὲν ἦτο εὐχάριστον, εὐχάριστον ἦτο τοῦτο εἰς ἐμέ, καὶ ὅποταν μάλιστα ἐκράτουν τοῦτον εἰς τὰς ἀγκάλας μου. ᾽Ω πάτερ, ὦ ἀγαπητέ μου πάτερ, ὅστις τὸ αἰώνιον ὑπὸ τὴν γῆν σκότος ἐνεδύθη, δὲν εἶναι ποτε δυνατὸν νὰ συμβῇ ὥστε νὰ μὴ ἀγαπᾶσαι ὑπ' ἐμοῦ καὶ ὑπὸ ταύτης.

ΧΟΡΟΣ.

Ἐπραξεν;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἐπραξεν ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἤθελεν.

ΧΟΡΟΣ.

Τὸ ποῖον;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἐφ' ἧς ἐπεθύμει ξένης γῆς ἀπέθανεν· ἔχει δ' ἐν τῷ Ἄδῃ κοίτην κατάσκιον καὶ αἰώνιαν, οὐδ' ἔχει ἐγκαταλείψει πένθος ἀθρήνητον. Διότι τὸ ὄμμα τοῦτο τὸ ἐμόν, ἀναστενάζει διὰ σέ, ὦ πάτερ, χύνον δάκρυα.

οὐδ' ἤξεύρω τίνι τρόπῳ ἢ ταλαίπωρος νὰ ἐξαφανίσω
τὴν τόσῳ μεγάλην διὰ σέ λύπην μου. Φεῦ! Εἴθε νὰ
μὴ ἐπεθύμεις νὰ ἀποθάνης ἐπὶ γῆς ξένης. Ἐρημος
ἀπέθανες ἐνταῦθα!

ΙΣΜΗΝΗ.

ᾠ ταλαίπωρος ἐγώ! τίς ἄρά γε τύχη ἀναμένει ἐμέ
καὶ σέ, ὦ φίλη, αἵτινες τοιοῦτοτρόπως ἐμείναμεν ὀρ-
φαναὶ πατρός;

ΧΟΡΟΣ.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ἐκεῖνος εὐτυχῶς κατέλυσε τὸ τέλος
τῆς ζωῆς του, παύσατε, ὦ φίλοι, τούτους τοὺς θρή-
νους· διότι οὐδεὶς δὲν καταλαμβάνεται δυσκόλως ὑπὸ
τῶν δυστυχιῶν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἄς σπεύσωμεν, ὦ ἀγαπητή, ὀπίσω.

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἴνα τί πράξωμεν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Μὲ κατέχει ἡ ἐπιθυμία

ΙΣΜΗΝΗ.

Ποία;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Νὰ ἴδω τὴν καταχθόνιον κατοικίαν

ΙΣΜΗΝΗ.

Τίνος;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Τοῦ πατρός! ᾠ ταλαίπωρος ἐγώ!

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἄλλὰ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ συγχωρηθῶσι ταῦτα;
ἄρά γε δὲν βλέπεις . . .

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Τί εἶναι τοῦτο, μὲ τὸ ὅποιον μὲ ἐξέπληξας;

ΙΣΜΗΝΗ.

καὶ τοῦτο, ὅτι . . .

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Τί εἶναι τοῦτο, τὸ ὁποῖον πάλιν καὶ πάλιν ἐπανα-
λαμβάνεις ;

ΙΣΜΗΝΗ.

ἄταφος ἀπέθανε, καὶ ἐστερημένος τῶν πάντων;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἰοδήγησόν με ἐκεῖ, καὶ εὐθύς φόνευσόν με.

ΙΣΜΗΝΗ.

Φεῦ ἡ δυστυχῆς ! Πῶς λοιπὸν θὰ ὑποφέρω πάλιν
ζωὴν ἀθλίαν τοιουτοτρόπως ἐγκαταλελειμμένη καὶ
ἐστερημένη πόρων ;

ΧΟΡΟΣ.

Μὴ φοβῆσθε διόλου, ὦ φίλοι.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἄλλὰ ποῦ νὰ καταφύγω ;

ΧΟΡΟΣ.

Καὶ πρὸ πολλοῦ ἔχετε διαφύγει . . .

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Τί ;

ΧΟΡΟΣ.

τὸ νὰ μὴ περιέλθωσι τὰ πράγματά σας εἰς κακὴν
θέσιν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Σκέπτομαι . . .

ΧΟΡΟΣ.

Τί πάλιν εἶναι τοῦτο τὸ ὁποῖον διανοεῖται ;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Δὲν ἤξεύρω τίνα τρόπον θὰ πορευθῶμεν εἰς τὴν πα-
τρίδα.

ΧΟΡΟΣ.

Ἄλλ' οὐδὲ νὰ ζητῆς τοῦτο.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Λύπη μὲ κατέχει.

ΧΟΡΟΣ.

Καὶ πρότερον αὐτὴ σὲ κατείχε.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Καὶ τότε βεβαίως εἰς δυστυχίαν εὐρισκόμην, ἀλλὰ καὶ τώρα εἰς μεγαλητέραν.

ΧΟΡΟΣ.

Μέγα τρώντι πέλαγος συμφορῶν ὑπέστητε!

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ναί, ναί.

ΧΟΡΟΣ.

Συμφωνῶ καὶ ἐγώ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Φεῦ! Ποῦ νὰ ὑπάγωμεν, ὦ Ζεῦ; Εἰς ποῖον ἄρά γε εἶδος ἐλπίδων ἢ τύχη μὲ φέρει τώρα;

ΘΗΣΕΥΣ.

Παύσατε, τοὺς θρήνους, κόραι μου· διότι δὲν πρέπει νὰ θρηνῶμεν ἐκείνους, τοὺς ὁποίους συνοδεύει ἡ τοῦ Ἄδου χάρις· διότι τὸ τοιοῦτον εἶναι ἄξιον τιμωρίας.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ᾧ τέκνον τοῦ Αἰγέως, σὲ καθιχετεύομεν.

ΘΗΣΕΥΣ.

Ποίας, ὦ κόραι μου, ἀνάγκης τὴν ἐκπλήρωσιν ζητεῖτε;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Θέλομεν ἰδίαις ὄμμασιν νὰ ἴδωμεν τὸν τάφον τοῦ πατρὸς ἡμῶν.

ΘΗΣΕΥΣ.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι συγκεχωρημένον νὰ πορευθῆτε ἐκεῖ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Πῶς εἶπας, ὦ ἄρχων, βασιλεῦ τῶν Ἀθηνῶν;

ΘΗΣΕΥΣ.

ὦ κόραι, ἀπηγόρευσεν εἰς ἐμὲ ἐκεῖνος, νὰ μὴ πλησιασῇ οὐδεὶς ἄνθρωπος εἰς τοὺς τόπους τούτους, οὔτε νὰ ἐκβάλῃ τις φωνὴν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ τάφου, τὸν ὁποῖον ἐκεῖνος κατέχει. Καὶ ἐὰν πράξω καλῶς ταῦτα μοι εἶπεν ὅτι θέλω πάντοτε διατηρήσει τὴν πόλιν μου μακρὰν λύπης. Καὶ ταῦτα ἤκουσε παρ' ἡμῶν ὁ θεός, καὶ ὁ τὰ πάντα ἀκούων ὄρκιος (1) Ζεὺς.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἄλλ' ἐὰν ταῦτα ἀρέσκωσιν εἰς ἐκεῖνον, ταῦτα ἤθελον εἶναι καὶ δι' ἡμᾶς ἀρκετά· ἀλλὰ πέμψον ἡμᾶς εἰς τὰς Θήβας τὰς Ὠγυγίους (2), ἵνα ἴδωμεν ἐὰν πῶς θὰ δυνηθῶμεν νὰ παρακλώσωμεν τὸν ἐπερχόμενον φόνον μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν.

ΘΗΣΕΥΣ.

Θέλω πράξει καὶ ταῦτα, καὶ πάντα, ὅσα καὶ ἂν μέλλω νὰ πράξω, θέλωσιν εἶναι καὶ εἰς ὑμᾶς συμφέροντα, καὶ εἰς τὸν κατὰ γῆς κείμενον, τὸν πρὸ ὀλίγου ἀποθανόντα, εὐχάριστα· δὲν πρέπει νὰ ἀποκάμνω.

ΧΟΡΟΣ.

Ἄλλὰ παύσατε τέλος, καὶ μὴ ἐγείρετε περισσοτέρους θρήνους. Διότι ἐξάπαντος ταῦτα ἔχουσι κῦρος.

(1) Ὁ Ζεὺς ἐκαλεῖτο ὄρκιος, ὡς προστάτης τῶν ὀρκίων φροντίων περὶ τῆς ἐκπληρώσεως αὐτῶν καὶ τιμωρῶν τοὺς ἐπιόρκους.

(2) Οὕτως ἐκαλοῦντο αἱ Θῆβαι ἐκ τοῦ Ὠγύγου, ἀρχαιοτάτου βασιλέως τῶν Θηβῶν, ἐν τῇ μυθῶδει ἐποχῇ ἀκμάσαντος. Περὶ τούτου ὁ Πausanias ἐν 9. V. ἀναφέρει: «Γῆν δὲ τὴν Θηβαίδα οἰκῆσαι πρῶτον λέγουσιν Ἐκτήνας, βασιλέα δὲ εἶναι τῶν Ἐκτήνων ἄνδρα αὐτόχθονα Ὠγύγον· καὶ ἀπὸ τούτου τοῖς πολλοῖς τῶν ποιητῶν ἐπικλήσις εἰς τὰς Θήβας ἐστὶν Ὠγύγισαι».

Ε΄.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ
ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΝΤΙΓΟΝΗΝ.

Πάν ἔθνος μικρὸν ἢ μέγα, ὅπωςδήποτε γνωστὸν ἐν τῇ ἱστορίᾳ, προσεπάθησεν ἀναλόγως τῆς ἐσωτερικῆς τοῦ ἀναπτύξεως νὰ περιβάλη ὑπὸ ὠρισμένους καὶ θετοὺς κανόνας πᾶν ὅ,τι ὑπὸ τῆς συνειδήσεώς του ὡς ἀληθές, ὡς δίκαιον ὑπηγορεύετο· καὶ ἐντεῦθεν προῆλθον οἱ γραπτοὶ νόμοι, τὸ θετὸν δίκαιον. Ἐπομένως τὸ γραπτὸν δίκαιον οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ἀπλοῦν μέσον ἐκδήλωσεως τοῦ κατὰ συνείδησιν δικαίου. Πολλάκις ὁμως συμβαίνει ταῦτα νὰ ἔρχωνται εἰς σύγκρουσιν ἐναντίον ἀλλήλων, κατὰ τὴν ὁποίαν νικητῆς ἐξέρχεται πάντοτε τὸ κατὰ συνείδησιν δίκαιον, ὅταν μάλιστα πρόκειται περὶ ζητημάτων ὑπὸ θρησκευτικῶν παραδόσεων περιφρουρουμένων. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ σύγκρουσις λαμβάνει διαστάσεις τηλικαύτας, ὥστε ἀφθονον παρέχει ὕλην πρὸς ἐποικοδόμησιν ὀλοκλήρου δράματος. Τὴν τοιαύτην σύγκρουσιν δὲν παρεῖδεν ἡ μεγάλη τοῦ Σοφοκλέους εὐφυΐα, ἀλλὰ καὶ ἐντὸς αὐτῆς ἔρριψε τὰς ἑαυτῆς ρίζας, καὶ ἐντεῦθεν ἀνεβλάστησε ὄρθος ὑψικάρηνος, ἀπαράμιλλον ῥόδον, ἀνεβλάστησεν ἡ «Ἀντιγόνη» σκοποῦσα νὰ διδάξῃ ἡμᾶς ὅτι «ἡ φρόνησις εἶναι τὸ πρῶτιστον τῆς εὐδαιμονίας προσόν· καὶ ἢ δὲν πρέπει οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην πρὸς τοὺς θεοὺς ἀσέβειαν νὰ δεικνύμεν· οἱ δ' ἀλαζονικοὶ τῶν ὑπερηφά-

ΘΗΣΕΥΣ.

Ἦ κόραι, ἀπηγόρευσεν εἰς ἐμέ' ἐκεῖνος, νὰ μὴ πλησιάσῃ οὐδεὶς ἄνθρωπος εἰς τοὺς τόπους τούτους, οὔτε νὰ ἐχβάλη τις φωνὴν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ τάφου, τὸν ὁποῖον ἐκεῖνος κατέχει. Καὶ ἔὰν πράξω καλῶς ταῦτα μοι εἶπεν ὅτι θέλω πάντοτε διατηρήσει τὴν πόλιν μου μακρὰν λύπης. Καὶ ταῦτα ἤκουσε παρ' ἡμῶν ὁ θεός, καὶ ὁ τὰ πάντα ἀκούων ὄρκιος (1) Ζεὺς.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἄλλ' ἔὰν ταῦτα ἀρέσκωσιν εἰς ἐκεῖνον, ταῦτα ἤθελον εἶναι καὶ δι' ἡμᾶς ἀρκετά· ἀλλὰ πέμψον ἡμᾶς εἰς τὰς Θήβας τὰς Ὠγυγίους (2), ἵνα ἴδωμεν ἔὰν πως θὰ δυνηθῶμεν νὰ παρακλώσωμεν τὸν ἐπερχόμενον φόνον μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν.

ΘΗΣΕΥΣ.

Θέλω πράξει καὶ ταῦτα, καὶ πάντα, ὅσα καὶ ἂν μέλλω νὰ πράξω, θέλωσιν εἶναι καὶ εἰς ὑμᾶς συμφέροντα, καὶ εἰς τὸν κατὰ γῆς κείμενον, τὸν πρὸ ὀλίγου ἀποθανόντα, εὐχάριστα· δὲν πρέπει νὰ ἀποκάμνω.

ΧΟΡΟΣ.

Ἄλλὰ παύσατε τέλος, καὶ μὴ ἐγείρετε περισσοτέρους θρήνους. Διότι ἐξάπαντος ταῦτα ἔχουσι κῦρος.

(1) Ὁ Ζεὺς ἐκαλεῖτο ὄρκιος, ὡς προστάτης τῶν ὄρκων φροντίζων περὶ τῆς ἐκπληρώσεως αὐτῶν καὶ τιμωρῶν τοὺς ἐπιόρκους.

(2) Οὕτως ἐκαλοῦντο αἱ Θῆβαι ἐκ τοῦ Ὠγύγου, ἀρχαιοτάτου βασιλείως τῶν Θηβῶν, ἐν τῇ μυθῶδει ἐποχῇ ἀκμάσαντος. Περὶ τούτου ὁ Πausanίας ἐν 9. V. αναφέρει· «Γῆν δὲ τὴν Θηβαΐδα οἰκῆσαι πρῶτον λέγουσιν Ἐκτήνας, βασιλέα δὲ εἶναι τῶν Ἐκτήνων ἄνδρα αὐτόχθονα Ὠγυγον· καὶ ἀπὸ τούτου τοῖς πολλοῖς τῶν ποιητῶν ἐπίκλησις εἰς τὰς Θήβας ἐστὶν Ὠγυγίαί.»

Ε΄.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ
ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΝΤΙΓΟΝΗΝ.

Πᾶν ἔθνος μικρὸν ἢ μέγα, ὅπωςδήποτε γνωστὸν ἐν τῇ ἱστορίᾳ, προσεπάθησεν ἀναλόγως τῆς ἐσωτερικῆς του ἀναπτύξεως νὰ περιβάλῃ ὑπὸ ὠρισμένους καὶ θετοὺς κανόνας πᾶν ὅ,τι ὑπὸ τῆς συνειδήσεώς του ὡς ἀληθές, ὡς δίκαιον ὑπηγορεύετο· καὶ ἐντεῦθεν προῆλθον οἱ γραπτοὶ νόμοι, τὸ θετὸν δίκαιον. Ἐπομένως τὸ γραπτὸν δίκαιον οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ἀπλοῦν μέσον ἐκτελέσεως τοῦ κατὰ συνείδησιν δικαίου. Πολλάκις ὁμως συμβαίνει ταῦτα νὰ ἔρχωνται εἰς σύγκρουσιν ἐναντίον ἀλλήλων, κατὰ τὴν ὁποίαν νικητῆς ἐξέρχεται πάντοτε τὸ κατὰ συνείδησιν δίκαιον, ὅταν μάλιστα πρόκειται περὶ ζητημάτων ὑπὸ θρησκευτικῶν παραδόσεων περιφρουρουμένων. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ σύγκρουσις λαμβάνει διαστάσεις τεληικαύτας, ὥστε ἀφθονον παρέχει ὕλην πρὸς ἐποικοδόμησιν ὀλοκλήρου δράματος. Τὴν τοιαύτην σύγκρουσιν δὲν παρεῖδεν ἡ μεγάλη τοῦ Σοφοκλέους εὐφυΐα, ἀλλὰ καὶ ἐντὸς αὐτῆς ἔρριψε τὰς ἑαυτῆς ρίζας, καὶ ἐντεῦθεν ἀνεβλάστησε δρῶς ὑψικάρηνος, ἀπαράμιλλον ῥόδον, ἀνεβλάστησεν ἡ «Ἀντιγόνη» σκοποῦσα νὰ διδάξῃ ἡμᾶς ὅτι «ἡ φρόνησις εἶναι τὸ πρῶτιστον τῆς εὐδαιμονίας προσόν· καὶ ἢ δὲν πρέπει οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην πρὸς τοὺς θεοὺς ἀσέβειαν νὰ δεικνύωμεν· οἱ δ' ἀλαζονικοὶ τῶν ὑπερηφά-

νων λόγοι, βαρείας τιμωρίας εἰς αὐτοὺς ἐπιφέροντες, »τελευταῖον τὴν φρόνησιν διδάσκουσιν».

Ὁ ἐκ τῶν προηγουμένων δραμάτων τοῦ «Οἶδ. Τυράννου» καὶ τοῦ «Οἶδ. ἐπὶ Κολωνῶν» γνωστὸς ἤδη καταστάς Οἰδίπους, ἀποθανὼν ἀφῆκε τέσσαρα τέκνα, δύο υἱοὺς τὸν Πολυνεΐκην καὶ τὸν Ἐτεοκλῆ, καὶ δύο θυγατέρας τὴν Ἀντιγόνην καὶ τὴν Ἰσμήνην. Οἱ δύο οὗτοι υἱοὶ του, φοβούμενοι μὴ κατὰ τὴν πατρικὴν κατάραν ἀλληλοσφαγῶσιν ἕνεκα τοῦ θρόνου, συνεφώνησαν ὥστε ἐκάτερος τούτων ἀνὰ ἓτος γὰ βασιλεύῃ. Πλὴν ὁ νεώτερος Ἐτεοκλῆς τὴν συμφωνίαν ἀθετήσας δὲν παραδίδει τὸ ἐπόμενον ἔτος τὴν βασιλείαν εἰς τὸν Πολυνεΐκην, ὅστις διὰ τοῦτο ἀπέρχεται ἐκ τῶν Θηβῶν καὶ πορεύεται εἰς Ἄργος, ἔνθα λαμβάνει σύζυγον τὴν Ἀργεΐαν, κόρην τοῦ βασιλέως τοῦ Ἄργους Ἀδράστου, τῇ συμμαχίᾳ τοῦ ὁποῦοῦ ἐκστρατεύει μετὰ ἐξ ἄλλων στρατηγῶν ἐναντίον τῶν Θηβῶν· μάχης δὲ συγκροτηθείσης ὀρμῶσι λυσσῶδῶς ἐναντίον ἀλλήλων οἱ δύο ἀδελφοὶ καὶ πίπτουσιν ἀλληλοσφαγέστες! Οὕτω δέ, ἀπελθόντων τῶν ἠττηθέντων Ἀργείων, ἐναπομένει βασιλεὺς τῶν Θηβῶν ὁ γυναικάδελφος τοῦ Οἰδίποδος Κρέων, ὅστις διατάττει ἵνα τὸν μὲν Ἐτεοκλῆ, ἀνδρείως ὑπὲρ τῆς πόλεως πολεμήσαντα, μεγαλοπρεπῶς ἐνταφιάσῃ, ἀφήτῃσι δ' ἄταφον τὸν ἐναντίον τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος ἐπελθόντα Πολυνεΐκην. — Καὶ ἐντεῦθεν ἡ σύγκρουσις μεταξὺ τῆς διαταγῆς ταύτης τοῦ Κρέωντος καὶ ἐνὸς τῶν μεγαλητέρων τῆς ἀρχαιότητος θρησκευτικῶν καθήκοντων — τοῦ ἐνταφιασμοῦ τῶν νεκρῶν.

Ἡ Ἀντιγόνη, ἡ τοῦ Πολυνεΐκου ἀδελφή, συναίσθανομένη τὰ ἑαυτῆς καθήκοντα καὶ συγχρόνως ἔχουσα

ἐμφυτὸν τὴν ἰκανότητα, ὅπως ὑπερβῆ πᾶν κώλυμα πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῶν, ἀποτροπιάζεται ἀπέναντι τοῦ ἀνεπίστου τούτου κηρύγματος τοῦ Κρέοντος, καταφρονεῖ τὴν ἀνθρωπίνην ἐνὸς θνητοῦ διαταγὴν, ἐμμένει πιστῆ εἰς τὴν πατροπαράδοτον καὶ θεῖαν διαταγὴν, τὴν ἐν τῇ συνειδήσει τῆς ἐγκεχαράγμενῆν καὶ ὑπαγορευούσαν αὐτῇ, ἵνα ἐνταφιάσῃ τὸν ἑαυτῆς ἀδελφὸν καὶ μὴ ἀφήσῃ αὐτὸν ἄταφον ἐκτεθειμένον καὶ βορὰν τῶν σαρκοδόρων ἀρνέων γενόμενον!

Ὑπὸ τοιούτων ἐμφορουμένη αἰσθημάτων ἡ ἡμετέρα ἡρώϊς, παρίσταται ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ ἐν τῇ σκηνῇ ἐμφανιζομένη πρὸ τῆς ἀδελφῆς Ἰσμήνης, εἰς ἣν ἀναγγέλλει τὸ ἀποτρόπαιον τοῦ Κρέοντος διάταγμα καὶ ζητεῖ τὴν συνδρομὴν τῆς, ἵνα ἀμφότεραι τὸν ἀδελφὸν ἐνταφιάσωσι. Πλὴν ἡ Ἰσμήνη, μὴ ἔχουσα τὸν ἀνδροπρεπῆ τῆς Ἀντιγόνης χαρακτῆρα, φρικτὰ μὲν ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τοῦ Κρέοντείου κηρύγματος, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἀποτροπιάζεται πρὸ τῆς παραδόξου ἀποφάσεως τῆς Ἀντιγόνης, εἰς ἣν ὑπενθυμίζει τὰς τοσαύτας καὶ τηλικαύτας τῆς οἰκογενείας τῶν συμφορὰς, ἐπενθυμίζει τὴν ἰδίαν ἀσθένειαν κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ἀπείρον τοῦ τυράννου δύναμιν καὶ καταλήγει λέγουσα ὅτι μωρία εἶναι νὰ ἐπιχειρῇ τις πράγματα ἀκατόρθωτα. Πλὴν μακρὰν τοῦ νὰ πείσῃ διὰ τούτων τὴν Ἀντιγόνην, ὅπως μεταβάλλῃ γνώμην, τούναντίον ἐξερεθίζει αὐτήν, ἥτις καταφρονήσασα τὴν δειλὴν Ἰσμήνην ἀπέρχεται!

Ταύτης ἀπελθούσης ἐμφανίζεται ὁ χορός, ὅστις ἐξυμνεῖ τὴν πρόσφατον νίκην τῶν Θηβαίων κατὰ τῶν Ἀργείων, τοὺς μὲν πρώτους πρὸς ἀετὸν παραβάλλων,

τοὺς δ' Ἀργεῖους πρὸς δράκοντα. Μεθ' ὃ παρουσιάζεται ὁ Κρέων, ὅστις, γενόμενος ἤδη ἐξ ἀγχιστείας βασιλεύς, ἐκτίθησιν εἰς τὸν χορὸν τὸ πρόγραμμά του καὶ ἀναγγέλλει τὴν περὶ τοῦ Πολυνείκου ἀπόφασίν του. Ταύτην ὁ χορὸς ἀκούσας δίδει ἀπόκρισιν ἐμφαίνουσαν τὴν δυσαρέσκειάν του, λέγει δηλ. ὅτι ὁ τύραννος τὰ πάντα δύναται νὰ πράττῃ, καὶ ὅτι οὐδεὶς εἶναι τόσω μαφρός, ὥστε νὰ παραβῇ τὸ τοῦ βασιλέως διάταγμα. Πλὴν παρὰ πᾶσαν αὐτῶν προσδοκίαν ἔρχεται εἰς τῶν φυλάκων, ὅστις, μετὰ κωμικῆς ἀπλότητος ὁμιλῶν, ἀγγέλλει τέλος κατόπιν πολλῶν ὑπεκφυγῶν ὅτι τὸ πτώμα τοῦ Πολυνείκου εὑρεθῆ ὑπὸ κόνεως, κεκαλυμμένον καὶ οὐδεὶς τὸν δράστην γνωρίζει! Ὁ Κρέων τὸ ἀνέλπιστον τοῦτο ἀκούσας, καθ' ὑπερβολὴν ὀργίζεται καὶ τὴν ὀργὴν αὐτοῦ ἐπαυξάνει ἢ ἀπόκρισις τοῦ χοροῦ εἰπόντος, ὅτι πιθανὸν ταῦτα ὑπὸ θεοῦ τινος νὰ ἐγένοντο, καὶ προσβαλόντος εὖτω τὴν διαταγὴν τοῦ Κρέοντος, ὅστις — κατὰ τὴν κοινὴν τῶν τυράννων συνήθειαν — νομίζει ἐν τῇ φαντασίᾳ του, ὅτι ἀνεῦρε τὸν δράστην, καὶ οὕτως εἶναι . . . τὸ ἀργύριον, ἢ δωροδοκία τῶν φυλάκων, τοὺς ὁποίους ἀπειλεῖ ὅτι θά φονεύσῃ ἐὰν τὸ πᾶν δὲν ἐξακριβώσωσιν. Ἀπελθόντος δὲ τοῦ διὰ τὴν σωτηρίαν του χαίροντος φύλακος, ὁ χορὸς, ἐκ τῆς μεγάλης τόλμης τοῦ πράξαντος ταῦτα ἀφορμὴν λαμβάνων, ἐξυμνεῖ λίαν ἐπιτηδεῖως καὶ ἀμιμήτως τὴν ἀνθρωπίνην μεγαλοφυΐαν, τὰ ἀνθρώπινα κατορθώματα· πλὴν αἰφνης θέαμα ἀπροσδόκητον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του παρίσταται . . . ὁ φύλαξ φέρει μετὰ χαρᾶς τὴν συλληφθεῖσαν Ἀντιγόνην καὶ ἀγγέλλει εἰς τὸν Κρέοντα, ὅτι συνέλαβεν αὐτὴν ἐν ἧ

στιγμῇ ἔθαπτε τὸν ἀδελφόν της! Μεγάλη ἐπὶ τούτοις τόν τε χορόν καὶ τὸν Κρέοντα ἔκπληξις καταλαμβάνει, τὴν ὁποίαν μείζονα καθιστᾷ ἢ ἀρρενοπρεπῆς ἀπόκρισις τῆς Ἀντιγόνης, ἣτις δὲν ἀρνεῖται, ἀλλ' ὁμολογεῖ ὅτι ἔπραξε ταῦτα, διότι δὲν θεωρεῖ μίαν διαταγὴν ἑνὸς θνητοῦ ἀνωτέραν τῶν ἀγράφων καὶ ἰσχυρῶν καὶ αἰώνιων νόμων τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων θεῶν· καὶ ἐν τέλει εἰς τὸν ἀπειλήσαντα αὐτὴν καὶ τὴν Ἰσμήνην Κρέοντα ἀποτόμως λέγει νὰ ἐπιταχύνῃ τὸν θάνατόν της, διότι βαρύνεται νὰ ἀκούῃ τοὺς μωρούς του λόγους!

Ὅτε ἐμφανίζεται κλαίουσα ἡ Ἰσμήνη, καὶ παραδόξως αὐτῇ, ἣτις πρὸ ὀλίγου μετὰ τόσου φόβου τὴν Ἀντιγόνην ἀπὸ τοῦ ἔργου ἀπέτρεπεν, ἤδη αὐτὴ ζητεῖ ἑαυτὴν νὰ ἐνοχοποιήσῃ καὶ ἀφόβως πρὸς τὸν ἀπειλοῦντα Κρέοντα λέγει ὅτι μετέσχε τοῦ ἔργου· πλὴν ἤδη ἢ πρότερον παρακαλοῦσα αὐτὴν Ἀντιγόνη δὲν καταδέχεται νὰ ὀνομάσῃ αὐτὴν κοινωὸν τοῦ ἔργου! Ὁ Κρέων ἐν μέσῳ τοσούτων παραδόξων εὕρισκόμενος ἀγνοεῖ τί νὰ εἴπῃ, μωρὰς ἀμφοτέρας ὀνομάζει, καὶ μ' ὅλας τὰς παρατηρήσεις τῆς Ἰσμήνης καὶ τοῦ χοροῦ ἀποφασίζει νὰ θανατώσῃ τὴν τοῦ υἱοῦ του Αἴμονος νύμφην Ἀντιγόνην. Ταῦτα ἰδὼν ὁ χορὸς ταλανίζει ἤδη τὸ ἀσθενὲς ἀνθρώπινον γένος, δι' ὅσας ὑφίσταται συμφοράς, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν παντοδύναμον Δία.

Πλὴν ἀναγκάζεται τὸν λόγον του νὰ διακώψῃ βλέπων ἐρχόμενον τὸν Αἴμονα, τὸν ὁποῖον ὁ Κρέων ἐρωτᾷ ἐὰν συμφωνῇ πρὸς τὰ ἔργα ταῦτα τοῦ πατρὸς του. Ὁ Αἴμων, ὁ εὐπειθὲς οὗτος υἱός, ἀποκρίνεται, ὅτι προθύμως θέλει ἀκολουθεῖ τὰς φρονίμους συμβουλάς αὐ-

τοῦ. Ἡ ἀπόκρισις αὕτη εὐχαριστεῖ τὸν Κρέοντα, ὅστις λίαν ἐπιτηδεῶς περιγράφει τὰ κακὰ τῆς ἀναρχίας, ἐξαίρει δὲ τὰ τῆς πειθαρχίας ἀγαθὰ, καὶ ἐν τέλει συμβουλεύει τὸν Αἴμωνα ἵνα καταφρονήσῃ τὴν ἀθλίαν Ἀντιγόνην. Ὁ Αἴμων, ὡς υἱὸς ἀγαπῶν τὸν πατέρα, οὐδένα περὶ τοῦ ἔρωτος ποιεῖται λόγον, ἀλλ' ἀποτρέπει αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἀποφάσεώς του, λέγων ὅτι ἅπανα ἡ πόλις ἀποδοκιμάζει αὐτήν. Πλὴν ὁ θρασὺς Κρέων μακρὰν τοῦ νὰ πεισθῇ εἰς τὰς συμβουλάς αὐτοῦ, μακρὰν τοῦ νὰ χαρῇ, διότι ηὔτύχησε νὰ ἔχῃ υἱὸν δυναμνον νὰ τὸν συμβουλεύσῃ, δὲν ἀνέχεται αὐτὸς γέρων παρὰ τοῦ νέου υἱοῦ του νὰ λάβῃ συμβουλήν, ἀλλ' ὡς ἀλαζῶν τύραννος καταφρονεῖ τὴν κοινὴν γνώμην ἀπέναντι τῆς ἰδικῆς του, παρεχτρέπεται, βαναύσως τὸν υἱὸν του ὑβρίζει καὶ προσθέτει ὅτι ἐκείνη θ' ἀποθάνῃ, καὶ θὰ ἀποθάνῃ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Αἴμωνος. Οὗτος ὁμως ἀπέρχεται εἰπὼν ὅτι ὁ θάνατος ἐκείνης καὶ ἄλλου τινὸς τὸν θάνατον θέλει ἐπιφέρει, καὶ ὅτι ὁ Κρέων δὲν θέλει πλέον ἰδεῖ τὸ πρόσωπόν του! Εἰς μάτην ὁ χορὸς λέγει εἰς τὸν Κρέοντα ὅτι κακόν τι θέλει πράξῃ ὁ υἱὸς του· ἐκεῖνος παραφερόμενος ἀποκρίνεται « Ἄς κάμῃ ὅ, τι θέλει », καὶ ἀφ' οὗ τῆ συμβουλῆ τοῦ χοροῦ παρήτησε τὴν Ἰσμήνην, λέγει ὅτι ζῶσαν ἐντὸς τάφου θέλει ἐγκλείσει τὴν Ἀντιγόνην!

Ἐντεῦθεν ἀφορμὴν λαμβάνων ὁ χορὸς ἐξυμνεῖ τὴν παντοδυναμίαν τοῦ ἀνικητοῦ καὶ πανταχοῦ εἰσχωρουμένου ἔρωτος, ὅστις καὶ τὴν διένεξιν ταύτην τοῦ πατρὸς καὶ υἱοῦ ἐπέφερε, καὶ δακρύει βλέπων ἀπαγομένην εἰς τὸν θάνατον τὴν Ἀντιγόνην, ἥτις εἰς ἀπίρους καὶ συγκινητικωτάτους παραδίδεται θρήνους,

τούς ὁποίους διακόπτει ὁ Κρέων, ἀπειλῶν ὅτι θέλει φονεύσει τούς φύλακας, ἐάν δὲν ἀπαγάγωσιν αὐτήν. Οὕτως ἀπάγεται εἰς τὸν θάνατον ἡ Ἀντιγόνη θρηγοῦσα καὶ ἀποχαιρετῶσα διὰ τελευταίαν πλέον φορὰν τὸν κόσμον τοῦτον !

Τῆς Ἀντιγόνης εἰς τὸν θάνατον ἀπαχθείσης, ἐμφανίζεται ὁ μάντις Τειρεσίας, ὅστις τυφλὸς ὢν καὶ ὑπὸ ἄλλου χειραγωγούμενος, συμβουλεύει τὸν Κρέοντα, ἵνα ἐνταφιάσῃ τὸν Πολυνεΐκην, διότι τοῦτο εἶναι ὀλέθριον εἰς τὴν πόλιν, τῆς ὁποίας οἱ βωμοὶ ἐπληρώθησαν κατεσπαραγμένων σαρκῶν τοῦ Πολυνεΐκου. Πλὴν ὁ Κρέων οὐδ' αὐτὸν τὸν γηραιὸν καὶ πολλαχῶς ὠφελήσαντα αὐτὸν μάντιν σεβασθεῖς, πάλιν ὑπὸ τοῦ θυμοῦ παραφέρεται, πάλιν εἰς τὸ ἀργύριον καταφεύγει, πάλιν δωροδοκίαν τοῦ μάντεως ὄνειροπολεῖ! — Καὶ ἐντεῦθεν ἄρχεται ἡ λύσις τοῦ δράματος. — Ὁ Τειρεσίας ὀργίζεται διὰ τὰς ὑβρεῖς ταύτας, λέγει εἰς τὸν Κρέοντα τὰ μέλλοντα νὰ συμβῶσι καὶ οὕτως ἀπέρχεται. Τούτου δ' ἀπελθόντος ὁ χορὸς ὑπομιμνήσκει εἰς τὸν Κρέοντα τὴν ἀκρίβειαν τοῦ μάντεως καὶ ἐκφράζει τὸν φόβον μὴ ἐπαληθεύσωσιν οἱ λόγοι αὐτοῦ. Καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ὁ πρῶην θρασὺς Κρέων ὑπὸ φόβου καταλαμβάνεται, αἱ φρένες αὐτοῦ ταρασσονται, συμβουλὰς ζητεῖ παρὰ τοῦ χοροῦ, ὅστις τῷ λέγει νὰ φροντίσῃ ὅσον τάχιστα, ὅπως θάψῃ τὸν Πολυνεΐκην καὶ ἐλευθερώσῃ τὴν Ἀντιγόνην. Ὁ πεφοβισμένος Κρέων πείθεται ἤδη, διατάττει τούς ὑπηρέτας νὰ τρέξωσι, καὶ κατόπιν αὐτῶν σπεύδει καὶ αὐτός· πλὴν εἰς μάτην !

Διότι, ἀφ' οὗ ὁ χορὸς ἐτόνισεν ὕμνον τινὰ πρὸς τὸν

Βάκχον, ἔρχεται ἄγγελος, ἀγγέλλων ὅτι ὁ Αἴμων ἠτύτοχειριάσθη! Ταῦτα δ' αὐτοῦ λέγοντος, καταφθάνει ἡ Εὐρυδίκη ἡ σύζυγος τοῦ Κρέοντος, καὶ τοῦ Αἴμονος ἡ μήτηρ, ἣτις ἀκούσασά πως ταῦτα, ζητεῖ πληροφορίας. Ὁ Ἄγγελος τότε λέγει αὐτῇ ὅτι πορευθέντες εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, εὔρον τὴν μὲν Ἀντιγόνην ἀπηγγονισμένην, ἐκεῖνον δ' ἐνηγκαλισμένον ταύτην. Ἐπὶ τῇ θεᾷ ταύτῃ ὁ Κρέων θρηνεῖ, καὶ μετὰ θερμῶν δακρῦων καθικετεύει τὸν Αἴμονα, ἵνα ἐξέλθῃ ἐκεῖθεν. Πλὴν εἰς μάτην! Ἐκεῖνος ἀγριοκυττάξας τὸν πατέρα, δίκοπον ἀνασπᾶ ξίφος καὶ ὄρμα, πλὴν ἀποτυγχάνει, φυγόντος τοῦ Κρέοντος· εἶτα δὲ στρέψας τὸ ξίφος ἐμπήγει ἐντὸς τῶν ἑαυτοῦ πλευρῶν καὶ ἄψυχος πίπτει! — Ἴδου τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πατρικῆς ἀπερισκεψίας, ἕνεκα τῆς ὁποίας ὁ Κρέων δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι ἐφ' ὅσον ὁ υἱὸς του καλὸς καὶ ἀγαθὸς ἀνεδείχθη, ἐπὶ τοσοῦτον ὠμοίαζε πρὸς λεπτότατον καὶ ὠραιότατον ἄγαλμα, τὸ ὁποῖον δεῖται προσοχῆς μεγάλῃς, τὸ ὁποῖον καὶ τὸ ἐλάχιστον κτύπημα ἀρκεῖ ὅπως καταθραύσῃ! Βλεπέτωσαν ταῦτα οἱ τῷ Κρέωντι ὅμοιοι γονεῖς! —

Ἄλλὰ δὲν ἤρκει τοῦτο. Ἡ Εὐρυδίκη τοὺς λόγους τοῦ ἀγγέλου ἀκούσασα, ἀπῆλθεν ἐν βαθείᾳ σιγῇ, ἕνεκα τῆς ὁποίας ὅτε χορὸς καὶ ὁ ἄγγελος κακόν τι ὑποπτεύονται. Ἐν τῇ στιγμῇ ταύτῃ ἐπιστρέφει καὶ ὁ Κρέων κλαίων, θρηνῶν, καταρώμενος ἑαυτὸν δι' ὅσα αὐτὸς καθ' ἑαυτοῦ ἔπραξε. Πλὴν πρὶν προφθάσῃ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του νὰ θρηνήσῃ, ἐτέρα συμφορὰ πλήσσει τὰ ὦτά του! Δεύτερος ἔρχεται ἄγγελος, ἀγγέλλων ὅτι ἀπέθανεν ἡ Εὐρυδίκη, ὑπὸ τὸ ἦπαρ πληγωθεῖσα,

ἀφ' οὗ πρῶτον δεινὰς κατὰ τοῦ Κρέοντος ἐξέφερε κατάρτας! Καὶ ταῦτα τοῦ ἀγγέλου λέγοντος φέρεται ἔμπροσθεν τοῦ Κρέοντος τὸ πτώμα τῆς Εὐρυδίκης! Ἀπερίγραπτοί εἰσιν ἤδη οἱ θρήνοι τοῦ Κρέοντος, ὅστις ἀγνοεῖ ποῦ πρῶτον τοὺς ὀφθαλμοὺς νὰ στρέψῃ, πρὸς τὸν αὐτοκτονήσοντα υἱὸν του ἢ πρὸς τὴν αὐτοχειρασθεῖσαν σύζυγον! Ἐπικαλεῖται τὸν θάνατον, ζητεῖ ξίφος νὰ σφαγῇ, πλὴν οὔτε ἡ ἐσχάτη αὕτη ἀνακούφισις δὲν τῷ παρέχεται!

Τέλος ὀδηγεῖται ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων, καὶ οὕτω λαμβάνει πέρας τὸ δράμα, τοῦ χοροῦ ἐκφράζοντος τὸ ἐκ τῶν συμβάντων συμπέρασμα του, ὅτι δηλ. ἡ φρόνησις εἶναι τὸ πρῶτιστον τῆς εὐδαιμονίας προσόν· ὅτι δὲν πρέπει οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην πρὸς τοὺς θεοὺς ἀσεβειαν νὰ δεικνύωμεν· καὶ τέλος ὅτι οἱ ἀλαζονικοὶ τῶν ὑπερηφάνων λόγοι, βαρείας τιμωρίας εἰς αὐτοὺς ἐπιφέροντες, τελευταῖον τὴν φρόνησιν διδάσκουσιν.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ΙΣΜΗΝΗ

} κόραι τοῦ Οἰδίποδος.

ΧΟΡΟΣ, ἐκ Θηβαίων γερόντων.

ΚΡΕΩΝ, βασιλεὺς τῶν Θηβῶν.

ΔΙΜΩΝ, υἱὸς τοῦ Κρέοντος.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, μάντις.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ, σύζυγος τοῦ Κρέοντος.

ΦΥΛΑΞ.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

Ἡ σκηνὴ ὑποτίθεται ἐν τοῖς ἀνακτόροις τοῦ Κρέοντος ἐν Θήβαις.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὦ προσφιλέσ, καὶ ἀδελφικὸν τῆς Ἰσμήνης πρόσωπον !
ἄρα γε γνωρίζεις τινὰ ἐκ τῶν ἀπὸ τοῦ Οἰδίποδος προερ-
χομένων συμφορῶν, τὴν ὁποίαν ὁ Ζεὺς δὲν ἐπροξένησεν
ἀκόμῃ εἰς ἡμᾶς τὰς δύο ζώσας; Διότι δὲν ὑπάρχει οὐδὲν
οὔτε λυπηρὸν οὔτε βλαβερὸν οὔτε αἰσχρὸν οὔτε ἄτιμον,
τὸ ὁποῖον ἐγὼ δὲν βλέπω συγκαταριθμούμενον μεταξὺ
τῶν ἰδικῶν σου καὶ τῶν ἰδικῶν μου δυστυχημάτων! Καὶ
τώρα πάλιν ποῖον εἶναι τὸ κήρυγμα τοῦτο, τὸ ὁποῖον
λέγουσιν ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐκήρυξε πρὸ ὀλίγου εἰς ἅπα-
σαν ἐν γένει τὸν πόλιν; Γνωρίζεις καὶ ἤκουσάς τι περὶ
αὐτοῦ, ἢ ἀγνοεῖς τὰς συμφοράς, αἵτινες ἐκ τῶν ἐχθρῶν
λαθραίως πρὸς τοὺς φίλους ἐπέρχονται;

ΙΣΜΗΝΗ.

Εἰς ἐμέ μὲν οὐδεμία περὶ τῶν φίλων εἶδησις, ὦ Ἀν-
τιγόνη, οὔτε ἡδονὴν οὔτε λύπην προξενούσα ἀνεκοι-
νώθη, ἐξ οὗ χρόνου ἡμεῖς αἱ δύο ἐστερήθημεν τῶν δύο
ἀδελφῶν μας, οἵτινες μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἀπέθανον
ἡμέραν, ἀλλήλους φονεύσαντες. Ἄφ' ὅτου δὲ ὁ τῶν
Ἄργείων στρατὸς ἀνεχώρησε κατὰ τὴν νύκτα ταύτην,
οὐδὲν περισσότερον γνωρίζω, οὔτε ἐὰν μεγαλητέρα τις
εὐτυχία, οὔτε ἐὰν δυστυχία τις ἐπῆλθεν εἰς ἐμέ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἐγνώριζον τοῦτο καλῶς, καὶ τούτου ἕνεκα προσεκάλεσά σε ἐκτὸς τῶν αὐλείων πυλῶν, ἵνα σὺ μόνῃ ἀκούσης ὅ,τι θὰ σοὶ εἶπω.

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἄλλὰ τί συμβαίνει; διότι φαίνεται ὅτι μετὰ ταραχῆς τινος λέγεις ταῦτα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Δὲν γνωρίζεις ὅτι ἐκ τῶν δύο ἀδελφῶν μας ὁ Κρέων τὸν μὲν ἕνα ἐντίμως ἔκριεν ἄξιον ἐνταφιασμοῦ, τὸν δ' ἄλλον ἀτίμως ἐστέρησε τῆς ταφῆς; Τὸν μὲν Ἐτεοκλέα, ὡς λέγουσιν, ἐν τῇ γῆ ἔθαψεν ἐντιμον εἰς τοὺς ἐν τῷ Ἄδῃ νεκρούς, τὸν δὲ νεκρὸν τοῦ ἀθλίως ἀποθανόντος Πολυνείκου, λέγουσιν ὅτι ἔχει κηρύξει εἰς τοὺς πολίτας μήτε νὰ τὸν ἐνταφιάσωσι, μηδὲ νὰ τὸν κλαύση τις, ἀλλὰ νὰ τὸν ἀφήσωσιν ἀκλαυστον, ἀταφον, γλυκεῖαν τροφήν εἰς τὰ ὄρνεα τὰ χάριν βορᾶς ἐπερχόμενα! Τοιαῦτα λέγουσιν ὅτι ὁ ἀγαθὸς Κρέων ἔχει κηρύξει καὶ διὰ σέ καὶ δι' ἐμέ (διότι ἄς συγκαταριθμήσω καὶ ἐμαυτῆν) καὶ προσέτι ὅτι θὰ ἔλθῃ ἐνταῦθα, ἵνα προκηρύξῃ ταῦτα σαφῶς εἰς τοὺς μὴ γνωρίζοντας, καὶ ὅτι δὲν θεωρεῖ τὸ πρᾶγμα τοῦτο ὡς μηδαμινόν, ἀλλ' ὅστισδήποτε καὶ ἂν πράξῃ τι ἐκ τῶν ἀπαγορευθέντων τούτων, θέλει ὑποστῆ ἐν τῇ πόλει τὸν διὰ λιθοβολισμοῦ θάνατον. Οὕτως ἔχουσι ταῦτα καὶ νῦν θέλεις δεῖξει ἐὰν φύσει εὐγενῆς ἢ κακῆ ἐξ ἀγαθῶν ἐγεννήθῃς.

ΙΣΜΗΝΗ.

Τί δέ, ὦ ταλαίπωρος, ἐὰν ὄντως ταῦτα οὕτως ἔ-

χωσι, τί ἐγὼ προσθέτουσα ἢ ἀφαιροῦσα ἠδυναμένη περι-
ρισσότερον νὰ ὠφελήσω;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Σκέφθητι, ἐὰν θελήσης νὰ συγκοπιάσης καὶ νὰ συν-
εργασθῆς μετ' ἐμοῦ.

ΙΣΜΗΝΗ.

Πρὸς ποῖόν τινα κίνδυνον; Τί ἄρά γε σκέπτεσαι;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Σκέφθητι ἐὰν θελήσης με ταύτην δὰ τὴν χειρὰ σου
νὰ θάψῃς τὸν νεκρόν.

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἄληθῶς σὺ διανοεῖσαι νὰ θάψῃς τοῦτον, ἐν ᾧ εἶναι
ἀπηγορευμένον ἐν τῇ πόλει;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Βεβαίως· θὰ θάψω τὸν ἰδικόν μου καὶ τὸν ἰδικόν σου
ἀδελφόν, διότι· δὲν θέλω νὰ συλληφθῶ ὡς προδώσασα
αὐτόν.

ΙΣΜΗΝΗ.

ᾠ ἀθλία! θὰ πράξῃς τοῦτο, ἐν ᾧ ὁ Κρέων τὸ ἔχει
ἀπαγορεύσει;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἄλλ' οὐδὲν δικαίωμα ἔχει οὗτος νὰ μὲ ἐμποδίξῃ ἀπὸ
τῶν ἐμῶν!

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἄλλοίμογον! Συλλογίσθητι, ᾧ ἀδελφῇ μου, ὅτι ὁ
πατὴρ ἡμῶν, μισητὸς καὶ δυσφημισμένος ἀπέθανεν,
ἐνεκα τῶν αὐτοφώρων ἐγκλημάτων του, διὰ τῆς ἰδίας
του χειρὸς τοὺς δύο ἐξορύξας ὀφθαλμούς του. Ἐπειτα
ἡ μήτηρ καὶ συγχρόνως ἡ γυνὴ τοῦ Οιδίποδος, διπλὴν
οὕτω λαβοῦσα ὀνομασίαν, διὰ πλεκτῆς ἀγχόνης τὸν
βίον της καταστρέφει. Τρίτον οἱ δύο ἀδελφοί μας, ἐν

μῖα καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ αὐτοκτονήσαντες οἱ ταλαίπωροι, θάνατον κοινὸν κατ'ἀλλήλων διὰ τῶν ἰδίων τῶν χειρῶν διέπραξαν! Νῦν δὲ ἡμεῖς αἱ δύο μόναι ἀπομείνασαι σκέφθητι πόσον ὀλεθριώτατα θὰ καταστραφῶμεν, ἔάν, παραβιάζουσαι τὸν νόμον, τολμήσωμεν νὰ καταφρονήσωμεν τὴν ἀπόφασιν ἢ τὴν ἰσχὺν τῶν ἀρχόντων. Ἀλλὰ πρέπει νὰ συλλογισθῆς ἀφ'ἑνὸς μὲν ὅτι γυναῖκες ἐκ φύσεως ἐγεννήθημεν καὶ ἐπομένως δὲν δυνάμεθα νὰ ἐναντιωθῶμεν ἐναντίον ἀνδρῶν· ἀφ' ἑτέρου δ' ὅτι ἐξουσιαζόμεθα ὑπὸ ἀνωτέρων, καὶ πρέπει ὄχι μόνον εἰς ταῦτα νὰ πειθώμεθα, ἀλλὰ καὶ εἰς ἔτι λυπηρότερα τούτων. Ἐγὼ μὲν τοῦλάχιστον, ζητοῦσα συγγνώμην παρὰ τῶν ὑποχθονίων θεῶν, διότι ἐξαναγκάζομαι νὰ πράξω ταῦτα, θέλω πεισθῆ εἰς τοὺς ἀνωτέρους ἀρχοντας· διότι τὸ νὰ πράττῃ τις ἀνώτερα τῆς δυνάμεώς του εἶναι ἀφροσύνη.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Οὔτε ἤθελον πλέον σὲ παρακαλέσει, οὔτε, καὶ ἔάν συγκατνεύσῃς νὰ συνεργασθῆς μετ'ἐμοῦ, ἤθελες πράξει τοῦτο εὐχαρίστως πρὸς ἐμέ. Ἀλλὰ σὺ μὲν φρόνει οἰαδῆποτε καὶ ἂν θέλῃς, ἐγὼ ὁμως θέλω θάψαι ἐκεῖνον. Ἐντιμον εἰς ἐμὲ εἶναι ν'ἀποθάνω, ἀφ' οὗ πράξω τοῦτο. Θὰ κεῖμαι φίλη μετ' αὐτοῦ τοῦ φίλου, ὅσιον ἔργον διαπράξασα· διότι ὁ χρόνος, καθ'ὃν πρέπει ἐγὼ νὰ ἦμαι ἀρεστὴ εἰς τοὺς καταχθονίους θεούς, εἶναι μεγαλῆτερος τοῦ ἐνταῦθα· καθόσον ἐκεῖ θὰ κεῖμαι αἰωνίως. Σὺ δέ, ἔάν σοι φαίνεται καλόν, ἀτίμασον τὰ τῶν θεῶν νόμιμα.

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἐγὼ μὲν δὲν ἀτιμάζω ταῦτα, ἐγεννήθην ὁμως φύ-

σει ἀδύνατος, εἰς τὸ νὰ πράττω ἐναντία ὄλων τῶν πολιτῶν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Σὺ μὲν δύνασαι νὰ προφασίζησαι ταῦτα, ἐγὼ ὁμῶς θέλω πορευθῆ, ἵνα βάλω εἰς τάφον τὸν ἀδελφόν μου.

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἄλλοίμονον! Πόσον πολὺ φοβοῦμαι περὶ σοῦ τῆς δυστυχοῦς!

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Μὴ φοβῆσαι περὶ ἐμοῦ· τὴν ἰδικήν σου βλέπε τύχην.

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἄλλὰ τέλος πάντων μὴ φανέρωσῃς πρότερον εἰς κανένα τὸ ἔργον τοῦτο, ἀλλὰ διατήρησον αὐτὸ κρυφόν· ὁμοίως δὲ καὶ ἐγὼ θέλω πράξει.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Φεῦ! μαρτύρησον αὐτά· πολὺ μισητοτέρα εἰς ἐμέ ὀὰ ἦσαι, ἐὰν σιωπήσῃς, ἐὰν δὲν κηρύξῃς ταῦτα εἰς ὄλους.

ΙΣΜΗΝΗ.

Θερμὴν εἰς ψυχρὰ πράγματα ἔχεις καρδίαν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἄλλὰ γνωρίζω νὰ ἦμαι ἀρεστή εἰς ἐκείνους, εἰς τοὺς ὁποίους πρὸ πάντων πρέπει νὰ ἀρέσκω.

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἐὰν βέβαια θέλῃς δυνηθῆ· ἀλλὰ σὺ ζητεῖς ἀκατόρθωτα πράγματα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἐστὼ· ὅταν δὲν δυνηθῶ, τότε βεβαίως θέλω παύσει.

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἄλλ' ἐξ ἀρχῆς δὲν πρέπει τις νὰ ζητῇ τὰ ἀδύνατα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἐὰν τοιαῦτα ἔξακολοιθήσης νὰ λέγῃς, θὰ μισηθῆς μὲν ὑπ' ἐμοῦ, ἐχθρὰ δὲ — καὶ δικαίως — θὰ ἦσαι εἰς τὸν ἀποθανόντα. Ἄλλ' ἄφες ἐμὲ τὴν κακῶς σκεπτομένην νὰ πάθω τὸ δεινὸν τοῦτο πάθημα· διότι δὲν θέλω πάθει οὐδὲν κακὸν τόσον μέγα, ὥστε νὰ μὴ ἀποθάνω ἐντίμως.

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἄλλ' ἐὰν τοῦτο σοὶ φαίνεται καλόν, πορεύθητι· μάθε ὁμῶς τοῦτο, ὅτι ἀφρόνως μὲν πορεύεσαι, ὄντως ὁμῶς φίλη εἰς τοὺς φίλους.

ΧΟΡΟΣ.

ὦ ἀκτίς τοῦ Ἥλιου, τὸ λαμπρότατον φῶς ἐξ ὄλων τῶν μέχρι τοῦδε φανέντων εἰς τὰς ἑπταύλους (1) Θήβας, ἀνέτειλας τέλος πάντων, ὧ βλέφαρον χρυσῆς ἡμέρας, ἐλθοῦσα ὑπεράνω τῶν ρείθρων τῆς Δίρκης (2), καὶ δρομαίως φυγαδεύσασα μετὰ ἐλευθεριωτέρου χαλινοῦ τὸν ἐκ τοῦ ὀπλισμοῦ λάμποντα ἄνδρα (3), τὸν μετὰ πανοπλίας ἐκστρατεύσαντα ἐξ Ἄργους· ὅστις παρακινήθεις ἐκ τῆς τοῦ Πολυνεΐκου πρὸς τὸν ἀδελ-

(1) Ὁ Ἀμφίων καὶ ὁ Ζήθος, υἱοὶ τῆς Ἀντιόπης, ἐπελθόντες κατὰ τῶν Θεβῶν καὶ ἐκδιώξαντες τὸν ὑπὸ τοῦ Λύκου ἐπιτροπευόμενον Λαῖον, ἔκτισαν τὰς μεγάλας Θήβας, περικλείσαντες αὐτάς διὰ τείχους, ἐν τῷ ὁποίῳ ἦσαν ἑπτὰ τὸν ἀριθμὸν πύλαι. (Παυσ. 9. V. 3. καὶ VIII. 3).

(2) Δίρκη ἐν Θήβαις ἐκαλεῖτο κρήνη ἢ ποταμὸς τις, ἐκ τῆς Δίρκης θυγατὶς τοῦ Ἥλιου καὶ γυναικὸς τοῦ Λύκου, ἣτις, κακοποιήσασα τὸν Ἀντιόπην, ἐδίθη ὑπὸ τοῦ Ἀμφίωνος καὶ Ζήθου, υἱῶν τῆς Ἀντιόπης, εἰς κέρατα ταύρου, καὶ οἰκτρῶς διαμελισθεῖσα ἐρρίφθη εἰς τὴν κρήνην ἢ τὸν ποταμὸν τοῦτον.

(3) Ἐννοεῖ τὸν Ἄδραστον, βασιλέα τοῦ Ἄργους, ὅστις ἐπελθὼν μετὰ τοῦ Πολυνεΐκου κατὰ τῶν Θεβῶν ἠτήθη.

φόν του φιλονεικίας περί τῆς ἡμετέρας χώρας, ὡσπερ ἄετος ὀξέως φωνάζων ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς χώρας ἡμῶν, κεκαλυμμένος ὑπὸ λευκῆς, ὡς τὴν χιόνα, ἀσπίδος μετὰ πολλῶν ὄπλων καὶ πολλῶν περικεφαλαιῶν, δι' οὐρῶν ἵππων κεκοσμημένων. Σταθεὶς δ' ἀντικρὺ τῶν οἰκιῶν καὶ περιτριγυρίζων κύκλῳ τὸ ἐπτάπυλον στόμα ἡμῶν μὲ φονικά δόρατα ἐτράπη εἰς φυγὴν, πρὶν ἢ τὰ χεῖλη αὐτοῦ κορεσθῶσιν ἐκ τοῦ ἡμετέρου αἵματος, καὶ πρὶν ἢ ὁ τὰ πεύκη κατακαίων Ἡφαιστος ἀποτεφρώσῃ τὰς ἐπάλξεις τῶν πύργων ἡμῶν. Τοιοῦτος τοῦ Ἄρεως ἀλαλαγμός, καθιστῶν ἀήττητον τὸν ἀντίπαλον δράκοντα (1), κατέλαβε τὰ νῶτα ἐκείνου· διότι ὁ Ζεὺς τοὺς ἀλαζονικοὺς λόγους ὑπερηφάνου γλώσσης καθ' ὑπερβολὴν μισεῖ, καὶ ἰδὼν αὐτοὺς μετ' ἀκατασχέτου ἐπερχομένους ὄρμῆς, καὶ ὑπερηφάνους διὰ τὸν κρότον τῶν κεχρυωμένων ὄπλων των, κατακεραυνοβολεῖ αὐτὸν δι' ἐκσφενδονιζομένου πυρός, καθ' ἣν πλέον στιγμὴν ἦτο ἔτοιμος νὰ ψάλῃ τὴν νίκην του ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ἐπάλξεων!

Σφενδονισθεὶς δὲ κατέπεσεν ἐπὶ τῆς ἀντηχησάσης γῆς ἐκεῖνος, ὅστις μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης μετὰ λυσσώδους ὄρμῆς μανιωδῶς ἔπνεε κατὰ τῆς πόλεως μὲ πνοὰς ἐχθρικοτάτων ἀνέμων. Καὶ ἄλλα μὲν τοῦ στρατοῦ μέρη εἰς ἄλλην ἐκράτει θέσιν, ἄλλα δ' ἐναντίον ἄλλων διηύθυνε, βιαίως ὠθῶν αὐτοὺς ὁ μίγας καὶ ἰσχυρὸς Ἄρης. Διότι ἂν καὶ ἐπτά λοχαγοὶ κατὰ ἐπτά πυλῶν ἐτάχθησαν ἴσοι πρὸς ἴσους, κατέλιπον ὁμως

(1) Πρὸς τὸν δράκοντα παραβάλλονται οἱ Θηβαῖοι, ἐν ᾧ οἱ Ἀργεῖοι πρὸς τὸν ἄετον.

εἰς τὸν εἰς φυγὴν αὐτοὺς τρέψαντα Δία πάγκαλκα δῶρα, πλὴν τῶν δύο μισητῶν ἀδελφῶν, οἵτινες, μολονότι ἐγεννήθησαν ἐξ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ πατρός, ἐκ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς μητρός, ἐναντίον ὅμως ἀλλήλων διευθύναντες τὰς ἀποτελεσματικὰς λόγγας τῶν, ἀμφοτέροι κοινὸν ἔλαβον θάνατον. Ἄλλ' ἤδη ἦλθεν εἰς ἡμᾶς ἡ μεγαλῶνυμος Νίκη, ἀντὶ λύπης χαρὰν εἰς τὰς πολυαρμάτους Θήβας προξενήσατα. Ἄς λησμονήσωμεν λοιπὸν τὰ ἐκ τῶν προσφάτων πολέμων ἐπελθόντα κακά, ἃς εἰσέλθωμεν δ' εἰς πάντας τοὺς ναοὺς τῶν θεῶν, ἵνα χορεύσωμεν καθ' ἅπασαν τὴν νύκτα, ἔστω δὲ ἀρχηγὸς τοῦ χοροῦ ὁ τὰς Θήβας προστατεύων Βάκχος. Ἄλλ' ἰδοὺ ὁ τῆς χώρας ταύτης βασιλεὺς, ὁ Κρέων, ὁ υἱὸς τοῦ Μενοικέως, ἔρχεται πρὸς ἡμᾶς, διαλογιζόμενος βεβαίως σκέψιν τινὰ διὰ τὰς νέας τῶν Θεῶν ἀποφάσεις, διότι συνεκάλεσε καὶ τὸ συμβούλιον τοῦτο, τὸ ἐκ γερόντων ἀποτελούμενον, κοινὸν πρὸς ὅλους πέμψας κήρυγμα.

ΚΡΕΩΝ.

Τὰ μὲν λοιπὸν τῆς πόλεως πράγματα οἱ θεοί, ὧ ἄνδρες, πάλιν εἰς ἀσφαλῆ ἀνώρθωσαν θέσιν, πρὸ ὀλίγου μετὰ πολλῆς καταιγίδος διασεΐσαντες αὐτά. Ἐγὼ δὲ προσεκάλεσα ὑμᾶς ἐξ ὅλων ἰδιαιτέρως δι' ἀγγέλων νὰ ἔλθητε ἐνταῦθα διὰ δύο αἰτίας· πρῶτον μὲν, διότι γνωρίζω καλῶς, ὅτι ὑμεῖς σέβεσθε ἀνέκαθεν τὰ δικαιώματα τοῦ θρόνου τοῦ Λαίου· δεύτερον δέ, διότι πάλιν, ὅτε ὁ Οἰδίπους διηθύνη τὴν πόλιν, καὶ μετὰ ταῦτα, ἀφ' οὗ ἐκεῖνος ἀπωλέσθη, ὑμεῖς ἐμένετε ἔτι μετὰ σταθερᾶς ἀφοσιώσεως περὶ τοὺς παῖδας ἐκείνου. Ἐξ ὅτου λοιπὸν ἐκεῖνοι ὑπὸ κοινῆς τύχης μίαν καὶ τὴν αὐτὴν

ἀπωλέσθησαν ἡμέραν, κτυπήσαντες καὶ κτυπηθέντες
 διὰ τῆς ἰδίας αὐτῶν μισαρᾶς χειρός, ἐγὼ βεβαίως κατ-
 ἔχω πάντα τὰ δικαιώματα καὶ τοὺς θρόνους, λαβὼν
 αὐτὰ ἐκ συγγενείας πρὸς τὸ γένος τῶν ἀποθανόντων.
 Εἶναι δὲ ἀδύνατον νὰ ἐξακριβώσῃ τις τὴν ψυχὴν καὶ
 τὸ φρόνημα καὶ τὴν γνώμην οἰουδήποτε ἀνδρός, πρὶν
 οὗτος ἀναδειχθῆ ἔμπειρος εἰς ἀρχάς καὶ νόμους. Διότι
 ἐκεῖνος, ὅστις, ὀλόκληρον διοικῶν πόλιν, δὲν πράττει
 τὰ ἄριστα βουλευόμενα, ὁ τοιοῦτος καὶ νῦν καὶ πρὸ
 πολλοῦ μοί φαίνεται ὅτι εἶναι κάκιστος ἄνθρωπος. Καὶ
 ὅστις νομίζει φίλον ἄλλον μεγαλύτερον ἀντὶ τῆς ἑαυτοῦ
 πατρίδος, τοῦτον οὐδενὸς λόγου ἄξιον ἐγὼ θεωρῶ.
 Διότι ἐγὼ — ἔστω μάρτυς ὁ Ζεὺς ὁ τὰ πάντα πάντοτε
 βλέπων — οὔτε ἤθελον σιωπήσει βλέπων τὴν συμφο-
 ρὰν ἐπερχομένην εἰς τοὺς πολίτας ἀντὶ τῆς σωτηρίας,
 οὔτε ποτὲ ἤθελον θεωρήσει φίλον μου τὸν ἄνδρα ἐ-
 κεῖνον, ὅστις εἶναι ἐχθρὸς τῆς πατρίδος· καθόσον γνω-
 ρίζω ὅτι αὕτη ἡ πατρίς εἶναι ἡ σώζουσα ἡμᾶς καὶ ἐπὶ
 ταύτης εὐτυχοῦσης πλέοντες ἀποκτιῶμεν τοὺς φίλους.
 Διὰ τοιούτων ἐγὼ ἀρχῶν θέλω διοικήσει τὴν πόλιν
 ταύτην, καὶ τῶρα ὁμοίᾳ τούτων ἔχω κηρύξει πρὸς
 τοὺς πολίτας περὶ τῶν ἐκ τοῦ Οἰδίποδος καταγομέ-
 νων παιδῶν· τὸν μὲν Ἐτεοκλέα, ὅστις ἔπασσε μαχόμε-
 νος ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης καὶ ἀριστεύσας κατὰ
 πάντα διὰ τοῦ δόρατος, ἐκήρυξα καὶ νὰ ἐνταφιάσῃ
 καὶ νὰ ἐκτελέσωσιν ἀπάσας τὰς θυσίας, αἵτινες προσ-
 φέρονται εἰς τοὺς ἀρίστους ἐν τῷ Ἄδῃ νεκρούς· τὸν
 ἀδελφὸν ὁμῶς τούτου — τὸν Πολυνείκην λέγω —
 ὅστις ἐξόριστος κατελθὼν ἠθέλησε μὲν νὰ κατακαύσῃ
 ἐντελῶς διὰ τοῦ πυρός τὴν πατρικὴν του γῆν καὶ

τοὺς ἐγχωρίους θεοὺς, ἠθέλησε δὲ νὰ γευσθῆ συγγενικοῦ αἵματος, καὶ τοὺς συμπολίτας νὰ ἐξανδραποδίση, τοῦτον ἔχει κηρυχθῆ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ μήτε νὰ ἐνταφιάσῃ τις, μήτε νὰ θρηνήσῃ, ἀλλὰ νὰ τὸν ἀφήσωσιν ἄταφον, καὶ οὕτως ἀτιμασθέντα, νὰ ἴδωσιν αὐτὸν ὑπὸ τῶν ὀρνέων κατασπαρασσόμενον καὶ ὑπὸ τῶν κυνῶν κατατρωγόμενον! Τοιοῦτον εἶναι τὸ φρόνημά μου· καὶ οὐδέποτε ὑπ' ἐμοῦ τοῦλάχιστον δὲν ἤθελον τιμηθῆ οἱ κακοὶ ἄνθρωποι περισσότερον τῶν ἀγαθῶν. Ἀλλ' ὅστις εἶναι φίλος εἰς τὴν πόλιν ταύτην, οὗτος καὶ ἐν ὄσῳ ζῆ καὶ ἀφ' οὗ ἀποθάγῃ ἐξ ἴσου θὰ τιμᾶται ὑπ' ἐμοῦ.

ΧΟΡΟΣ.

Εἰς σέ, ὦ υἱὲ τοῦ Μενοικέως Κρέον, εἶναι ἀρεστὸν νὰ πράττῃς ταῦτα περὶ τοῦ ἐχθροῦ καὶ περὶ τοῦ φίλου ταύτης τῆς πόλεως· δύνασαι δὲ βεβαίως νὰ μεταχειρισθῆς οἷονδῆποτε θέλεις νόμον καὶ πρὸς τοὺς τεθνεῶτας καὶ πρὸς ἡμᾶς τοὺς ζῶντας ἔτι.

ΚΡΕΩΝ.

Πῶς λοιπὸν ἤθελεν εἶναι δυνατὸν νὰ γείνητε ἐπιτηρηταὶ τῶν κηρυχθέντων;

ΧΟΡΟΣ.

Εἰς νεώτερόν τινα ἀνάθεσον νὰ ἐκτελέσῃ τὸ βᾶρος τοῦτο.

ΚΡΕΩΝ.

Ἀλλ' εἶναι βέβαια ἔτοιμοι οἱ τοῦ νεκροῦ φύλακες.

ΧΟΡΟΣ.

Τί λοιπὸν ἄλλο, πλὴν τούτου, κελεύεις ἡμᾶς προσέειναι νὰ πράξωμεν;

ΚΡΕΩΝ.

Τὸ νὰ μὴ ἐπιτρέπητε τὴν παράβασιν τῶν διαταγῶν μου εἰς τοὺς ἀπειθοῦντας εἰς ταύτας.

ΧΟΡΟΣ.

Δὲν ὑπάρχει οὐδείς τόσοσ μωρός, ὥστε νὰ θέλῃ ν' ἀποθάνῃ.

ΚΡΕΩΝ.

Καὶ ὄντως ὁ θάνατος θέλει εἶναι ἀμοιβὴ εἰς τὸν παραβάτην τούτων· ἀλλὰ πολλοὺς πολλὰκις ἄνδρας αἱ ἐλπίδες κέρδους κατέστρεψαν.

ΦΥΛΑΞ.

ὦ βασιλεῦ, δὲν θὰ σοὶ εἶπω βεβαίως, ὅτι ἀσθμαίνων ἔνεκα τῆς ταχύτητός μου ἔρχομαι, ταχέως κινῶν τὸν πόδα μου. Διότι πολλὰ διαλογιζόμενος ἐβράδυνα, στρέφων ἑμαυτὸν καθ' ὁδόν, ἵνα ἐπιστρέψω· καθόσον ἢ ψυχὴ μου πολλὰ μὲ συνεβούλευε, λέγουσα ὅτὲ μὲν: «ταλαίπωρε, τί πορεύεσαι ἐκεῖ, ὅπου ἐὰν ὑπάγῃς, θέλεις τιμωρηθῆς;» ἄλλοτε δὲ πάλιν: «δυστυχηῖ, ἀκόμη βραδύνεις; Καὶ ταῦτα θέλει μάθει ὁ Κρέων παρ' ἄλλου ἀνδρός; Πῶς λοιπὸν εἶναι δυνατόν σὺ νὰ μὴ τιμωρηθῆς;» Τοιαῦτα κατ' ἑμαυτὸν διαλογιζόμενος διήνυον βραδέως τὴν ὁδόν, καὶ τοιοῦτοτρόπως μακρὰ κατέστη βραχεῖα ὁδός. Ἐπὶ τέλους ὁμως ἐνίκησεν ἡ γνώμη νὰ ἔλθω ἐνταῦθα χάριν σοῦ· καὶ μολονότι ἀσαφές εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον μέλλω νὰ σοὶ εἶπω, ὁμως θὰ σοὶ τὸ εἶπω· διότι ἔρχομαι πεποιθώς ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ πάθω ἄλλο τι· πλὴν ὅ,τι μοὶ εἶναι πεπρωμένον.

ΚΡΕΩΝ.

Τί δὲ εἶναι ἐκεῖνό, διὰ τὸ ὁποῖον τόσοσ ἀθυμεῖς;

ΦΥΛΑΞ.

Θέλω πρῶτον νὰ σοὶ εἶπω τὰ κατ' ἐμέ· ὅτι δηλαδὴ οὔτε ἐγὼ ἐπράξα τὴν πράξιν ταύτην, ἀλλ' οὔτε εἶδον

τίς εἶναι ὁ πράξας αὐτήν· ἐπομένως οὔτε δίκαιον εἶναι
 νὰ πάθω κακόν τι.

ΚΡΕΩΝ.

Καλῶς τῶνόντι ἐπιδιώξεις τὸ συμφέρον σου, καὶ
 περιέρχεσαι τριγύρω τῆ; ὑποθέσεως. Φαίνεσαι δ' ὅτι
 παράδοξόν τι μέλλεις νὰ ἀναγγείλης εἰς ἡμᾶς.

ΦΥΛΑΞ.

Πράττω τοῦτο, διότι τὰ δεινὰ μεγάλην προξενοῦσι
 δειλίαν.

ΚΡΕΩΝ.

Τέλος πάντων δὲν θέλεις εἰπεῖ τοῦτο, καὶ ἔπειτα
 ἐλευθερωθεῖς νὰ ἀπέλθης;

ΦΥΛΑΞ.

Ἄλλ' ἰδοὺ σοὶ τὸ λέγω· πρὸ ὀλίγου ἄνθρωπός τις
 θάψας τὸν νεκρὸν ἀπῆλθεν, ἐπιρρίψας ἐπὶ τοῦ πτώμα-
 τος ξηρὰν κόνιν καὶ ἐκτελέσας τὰ νενομισμένα ἔθιμα.

ΚΡΕΩΝ.

Τί μοὶ λέγεις; Τίς εἶναι ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος, ὅστις ἐ-
 τόλμησε νὰ πράξῃ ταῦτα;

ΦΥΛΑΞ.

Δὲν γνωρίζω· διότι οὔτε ἀξίνης τομὴ ὑπῆρχεν ἐκεῖ,
 οὔτε ὑπὸ δικέλλης ἐσκαμμένον χῶμα· ἀλλ' ἡ γῆ ἦτο
 σκληρὰ καὶ χέρσος, ἄσκαπτος καὶ μὴ φέρουσα ἴχνη
 τροχῶν ἀμάξης· τόσον ἄγνωστός τις εἶναι ὁ πράξας
 ταῦτα! Ἄλλ' εὐθὺς ὡς ὁ πρῶτος ἡμεροσκόπος ἔδει-
 ξεν εἰς ἡμᾶς τὸ πρᾶγμα, εἰς πάντας ἐφάνη τοῦτο
 θαῦμα ἀκατανόητον! Διότι ὁ μὲν νεκρὸς ἦτο κεκαλυμ-
 μένος, οὐχὶ βεβαίως κεχωσμένος ἐντὸς τάφου, ἀλλὰ
 λεπτὴ κόνις εἶχε τεθῆ ἐπ' αὐτοῦ, ὡς νὰ ἐρρίφθη ὑπ'
 ἀνδρὸς τινος ἀποφεύγοντος τὸ ἐγκλήμα. Δὲν ἀνεφαί-

νοντο δὲ ἴχνη οὔτε θηρίου τινός οὔτε κυνός ἐλθόντος ἢ κατασπαράξαντος τὸν νεκρόν. Μετὰ θορύβου δ' ἀντηλλάσσοντο λόγοι κακοὶ μεταξύ ἡμῶν, καὶ ὁ εἷς φύλαξ τὸν ἕτερον ἐξήλεγε· καὶ ἐπὶ τέλος ἤθελε συμβῆ ῥήξις τις, καθόσον μάλιστα οὐδεὶς ὑπῆρχεν, ὅστις νὰ ἐμποδίση ταύτην· διότι εἷς ἕκαστος ἐνομίζετο ὅτι εἶχε πράξει ταῦτα, καὶ οὐδεὶς φανερὰ ἀπεδεικνύετο, ἀλλὰ πάντες διῖσχυρίζοντο ὅτι δὲν ἔπραξαν ταῦτα. Προσέτι δ' ἡμεθα ἔτοιμοι καὶ μύδρους διαπύρους νὰ κρατήσωμεν διὰ τῶν χειρῶν, καὶ διὰ πυρός νὰ διέλθωμεν, καὶ νὰ ὀρκισθῶμεν εἰς τοὺς θεούς, ὅτι οὔτε ἡμεῖς ἐπράξαμεν τοῦτο, οὔτε γνωρίζομεν ἐκεῖνον, ὅστις ἐβουλεύθη τὸ πρᾶγμα, οὔτε ἐκεῖνον, ὅστις ἔχει πράξει τοῦτο. Ἐπὶ τέλος ὁμως, ἀφ' οὔ εἰς οὐδὲν διὰ τῶν ἐρευνῶν ἐφθάνομεν ἀποτέλεσμα, λαμβάνει εἰς τὸν λόγον, ὅστις, ἂν καὶ εἷς, ἠνάγκασεν ὁμως πάντας ἡμᾶς ἐκ φόβου νὰ κλίνωμεν τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν γῆν. Διότι οὔτε νὰ ἀντείπωμεν εἰς τοὺς λόγους τούτου ἠδυνάμεθα, οὔτε ἐγνωρίζομεν τίνι τρόπῳ ἐνεργοῦντες ἠθέλομεν πράξει καλῶς· ὁ δὲ λόγος ἐκεῖνος ἦτο, ὅτι πρέπει νὰ ἀναφέρωμεν εἰς σὲ τὸ πρᾶγμα τοῦτο καὶ νὰ μὴ τὸ ἀποκρύψωμεν. Καὶ αὕτη ἡ πρότασις του ὑπερίσχυσε, καὶ ὁ κληῖρος ἐμὲ τὸν ἀτυχῆ καταδικάζει νὰ λάβω τὸ ἀγαθὸν τοῦτο. Ἐρχομαι λοιπὸν ἀκουσίως πρὸς ἡμᾶς, οἵτινες δυσαρέστως θὰ μὲ δεχθῆτε· γνωρίζω τοῦτο· διότι οὐδεὶς ἀγαπᾷ τὸν ἄγγελον τὸν κακὰς φέροντα εἰδήσεις.

ΧΟΡΟΣ.

Βασιλεῦ, πρὸ πολλοῦ ὁ νοῦς μου διαλογίζεται μήπως καὶ ὑπὸ τῶν θεῶν τὸ ἔργον τοῦτο ἔχει τελεσθῆ.

Ἰσχυρὰ δὲ γένοιτο ΚΡΕΩΝ. ἄλλο δὲ πρὸς ἀντιφάσιον

Παῦσον πρὶν μὲ παροργίσης διὰ τῶν λόγων σου, μήπως εὐρεθῆς οὕτω ἀνόητος καὶ γέρων συγχρόνως. Διότι λέγεις πράγματα οὐχὶ ἀνεκτά, διίσχυριζόμενος ὅτι οἱ θεοὶ ἔλαβον πρόνοιαν περὶ τοῦ νεκροῦ τούτου. ποῖον ἔκ τῶν δύο, ὑπερτιμῶντες ὡς εὐεργέτην ἔθαψαν αὐτόν, ὅστις ἐπῆλθεν ἵνα κατακαύσῃ τοὺς ὑπὸ κιώνων βασταζομένους ναοὺς αὐτῶν καὶ τὰ ἀφιερώματα, καὶ ἵνα ἐξαφανίσῃ τὴν γῆν καὶ τοὺς νόμους ἐκείνων; Ἢ βλέπεις ἄρα γε ὅτι οἱ θεοὶ τιμῶσι τοὺς κακοὺς; Δὲν γίνονται ταῦτα. Ἀλλὰ καὶ πρότερον ἄνδρες τινὲς ἐκ τῶν πολιτῶν, μόλις ἀνεχόμενοι ταῦτα, ἐψιθύριζον ἐναντίον ἐμοῦ, κρυφίως σείοντες κατ' ἐμοῦ τὴν κεφαλὴν των, καὶ δὲν ἤθελον κατὰ τὸ δίκαιον νὰ κάμψωσι τὸν τράχηλόν των ὑπὸ τὸν ἐμὸν ζυγόν, ἵνα πείθωνται εἰς ἐμέ. Naί· γνωρίζω καλῶς ὅτι ὑπὸ τῶν πολιτῶν τούτων δωροδοκηθέντες οἱ φύλακες οὗτοι, ἔχουσι πράξει ταῦτα· διότι οὐδὲν πρᾶγμα δὲν ἀνεφύη μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων τόσον φθοροποιόν, ὅσον τὸ ἀργύριον. Τοῦτο καὶ πόλεις κυριεύει, τοῦτο καὶ ἄνδρας ἐκ τῶν οἰκιῶν των ἐκβάλλει, τοῦτο παραπείθει καὶ μεταβάλλει τὸν χρηστὸν νοῦν τῶν ἀνθρώπων, ὥστε νὰ παρεκκλίνωσιν εἰς αἰσχροῦς πράγματα· τοῦτο τέλος ἐδίδαξε τοὺς ἀνθρώπους νὰ μεταχειρίζωνται πανουργίας καὶ νὰ γίνωνται ἔμπειροι παντὸς ἀσεβοῦς ἔργου. Ὅσοι ὁμως δωροδοκηθέντες ἐπραξαν ταῦτα, μὲ τὸν καιρὸν κατώρθωσαν τέλος πάντων νὰ τιμωρηθῶσιν. Ἄλλ' ἐὰν βεβαίως ἐγὼ σέβωμαι ἔτι τὸν Δία, μάθε καλῶς τοῦτο — καὶ μεθ' ὄρκου σοὶ τὸ λέγω — ὅτι, ἐὰν δὲν ἀνακαλύψῃτε τὸν αὐτουργὸν τοῦ ἐνταφιασμοῦ τούτου, καὶ δὲν τὸν

παρουσιάσητε ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν μου, δὲν θέλει εἶναι ἀρκετὸν δι' ὑμᾶς ἀπλῶς νὰ σᾶς πέμψω εἰς τὸν Ἄδην, πρὶν ἢ ζωντανοὶ κρεμασθέντες μοὶ φανερώσητε τὸν αὐτουργὸν τῆς αἰσχρᾶς ταύτης πράξεως, ἵνα, ἀφ' οὗ γνωρίσητε πόθεν πρέπει νὰ προέρχεται τὸ κέρδος, ἀρπάζητε τοῦ λοιποῦ, καὶ ἵνα μάθητε, ὅτι δὲν πρέπει ἐκ πάντων πάντοτε νὰ ἀγαπᾷ τις νὰ κερδαίνῃ· διότι ἐκ τῶν αἰσchrῶν κερδῶν δύνασαι νὰ ἴδῃς, ὅτι οἱ περισσότεροι ἐβλάφθησαν μᾶλλον ἀντὶ νὰ ὠφεληθῶσιν.

ΦΥΛΑΞ.

Θὰ μοὶ ἐπιτρέψῃς νὰ εἶπω τι, ἢ στραφεῖς οὕτω νὰ ἀπέλθω;

ΚΡΕΩΝ.

Δὲν ἐννοεῖς ὅτι καὶ αὐτά, τὰ ὁποῖα νῦν λέγεις με δυσαρεστοῦσιν;

ΦΥΛΑΞ.

Εἰς τὰ ὦτα ἢ εἰς τὴν καρδίαν σὲ λυπεῖ τοῦτο;

ΚΡΕΩΝ.

Ἀλλὰ πρὸς τί ἐξετάζεις σὺ ποῦ ἐδρεύει ἡ λύπη μου;

ΦΥΛΑΞ.

Ὁ τὸν νεκρὸν ἐνταφιάσας σὲ λυπεῖ κατὰ τὴν ψυχὴν, ἐγὼ δὲ κατὰ τὰ ὦτα.

ΚΡΕΩΝ.

Ὁμοι! Πόσον εἶναι φανερὸν ὅτι ἐκ φύσεως εἶσαι πανοῦργος!

ΦΥΛΑΞ.

Ἴτωσ' ἀλλὰ τοῦλάχιστον ἐγὼ οὐδέποτε ἔπραξα τὸ ἔργον τοῦτο.

ΚΡΕΩΝ.

Καὶ μάλιστα ἀντὶ ἀργυρίου ἐπρόδωσας τὴν ζωὴν σου.

ΦΥΛΑΞ.

Φεῦ! Βεβαίως εἶναι δεινὸν νὰ ἔχη τις ὑποψίαν περὶ
τινος καὶ μάλιστα ὑποψίαν ἀνυπόστατον!

ΚΡΕΩΝ.

Ὅμιλει τώρα κομψῶς περὶ ὑποψίας· εἰάν ὅμως δέν
μοὶ φανερώσητε ἐκείνους, οἵτινες ἔπραξαν ταῦτα, θέ-
λετε ὁμολογήσει ὅτι τὰ αἰσχρὰ κέρδη συμφορὰς προ-
ξενοῦσιν.

ΦΥΛΑΞ.

Ἄλλ' εἶθε, μυριάκις εἶθε νὰ ἀνακαλυφθῇ ὁ πράξας
ταῦτα· εἶτε ὅμως συλληφθῇ οὗτος, εἶτε δέν συλλη-
φθῇ, — διότι περὶ τούτου θέλει ἀποφασίσει ἡ τύχη —
οὐδέποτε κατ' οὐδένα τρόπον σὺ δέν θέλεις ἰδεῖ ἐμέ
ἐλθόντα πλέον ἐνταῦθα. Διότι καὶ τώρα σωθεὶς παρ'
ἐλπίδα καὶ παρὰ τὴν ἰδέαν μου, μεγάλην εἰς τοὺς
θεοὺς χρεωστῶ εὐγνωμοσύνην.

ΧΟΡΟΣ.

Πολλὰ εἶναι τὰ θαυμάσια, ἀλλὰ δέν ὑπάρχει οὐδέν
θαυμασιώτερον τοῦ ἀνθρώπου! Οὗτος καὶ πέραν τῆς
ἀφριζούσης θαλάσσης μετὰ θυελλώδους ἀνέμου προ-
χωρεῖ ὑπὸ ταραχῶδων καὶ ἐξωγκωμένων κατακλυζό-
μενος κυμάτων. Οὗτος καὶ τὴν ὑπερτάτην ἐκ τῶν θεῶν,
τὴν ἀτελεύτητον καὶ ἀκούραστον Γῆν καταπονεῖ, διὰ
περιστρεφομένων ἀρότρων ἀνά πᾶν ἔτος καλλιεργῶν
αὐτήν, ἵππους εἰς τὸ ἄροτρον ζευγνύων. Οὗτος καὶ τὸ
γένος τῶν ἐλαφρονόων πτηνῶν καὶ ἀγέλας ἀγρίων
θηρευμάτων περιβάλλων διὰ δικτύων ἀγρεύει, καὶ τὴν
ἐν τῷ πόντῳ οὔσαν θαλασσίαν φύσιν διὰ σχοινίων εἰς
δίκτυα κεκλωσμένων θηρεύει ὁ εὐφύεστατος ἀνὴρ. Διὰ
μηχανημάτων δὲ γίνεται κύριος τῶν εἰς τὰ ὄρη ζών-

των ἀγρίων θηρίων, καὶ τὸν δασύτριχα ἵππον καὶ τὸν ὄρεσίτροφον καὶ ἀκαταδάμαστον ταῦρον καταδαμάζει, φέρων αὐτοῦς ὑπὸ τὸν ζυγὸν τὸν περιβάλλοντα τὸν τράχηλον!

Πρὸς δὲ τούτοις καὶ λόγον καὶ ὑψηλὰς ἰδέας καὶ νόμους πρὸς διοίκησιν τῶν πόλεων ἐφεῦρε, καὶ πῶς ν' ἀποφεύγη τὰς ψυχρὰς καὶ ἐκ σφοδρᾶς καταϊγίδος ἐπερχομένης προσβολᾶς τῶν πάγων, τῶν ἐπικινδύνων εἰς τοὺς ἀστέγους ἀνθρώπους. Πρὸς πάντα πόρους ἐφευρίσκων, δὲν εὐρίσκεται ἀπαρασκευος πρὸς οὐδὲν μέλλον νὰ ἐπέλθῃ. Πλὴν μόνον τὸν θάνατον δὲν θέλει δυνηθῆν ν' ἀποφύγῃ, ἀν καὶ ἔχῃ ἐπινοήσῃ μέσα ἀποφυγῆς ἀθεραπεύτων νόσων. Ἐχων δὲ τὸ ἐπινοητικὸν τῶν μηχανημάτων πνεῦμα σοφὸν περισσότερον πάσης προσδοκίας, ὅτε μὲν πρὸς τὸ κακόν, ἄλλοτε δὲ πρὸς τὸ ἀγαθὸν φέρεται· καὶ σεβόμενος μὲν τοὺς τῆς πατρίδος του νόμους καὶ τὴν ἔνορκον τῶν θεῶν δικαιοσύνην, ἐπιφανῆς πολίτης καθίσταται· ὅστις ὅμως ἐκ τόλμης διαπράττει τὸ κακόν, οὗτος ἄπατρις γίνεται· καὶ εἴθε μήτε συγκάτοικός μου νὰ γείνη μήτε ὁμόφρων μου ἐκεῖνος, ὅστις τοιαῦτα διαπράττει. Πλὴν ἐκπλήτσομαι βλέπων τὸ δαιμόνιον τοῦτο θαῦμα! Πῶς δύναμαι νὰ ἀντείπω ὅτι αὕτη δὲν εἶναι ἡ κόρη Ἀντιγόνη, ἐν ᾧ γνωρίζω ταύτην; Ὡς δυστυχὲς τέκνον δυστυχοῦς πατρὸς — τοῦ Οἰδίποδος! — τί ἄρά γε συμβαίνει; Σέ λοιπόν, ἐπειδὴ δὲν ὑπήκουσας εἰς τὰς βασιλικὰς διαταγὰς, σύρουσιν ἐνταῦθα, συλλαβόντες σὲ ἀνόητον πρᾶττουσαν ἔργον;

ΦΥΛΑΞ.

Αὕτη εἶναι ἐκείνη, ἣτις ἔχει διαπράξει τὸ ἔργον· συν-

ελάβομεν δ' αὐτὴν καθ' ἣν στιγμήν ἔθαπτε τὸν νεκρόν;
Ἄλλὰ ποῦ εἶναι ὁ Κρέων;

ΧΟΡΟΣ.

Ἴδου αὐτὸς ἔρχεται πάλιν πρὸς ἡμᾶς ἐκ τῆς οἰκίας
του εἰς κατάλληλον ὄραν.

ΚΡΕΩΝ.

Ἄλλὰ τί συμβαίνει; Ποῖον ἄρα γε συμβεβηκὸς ἦλ-
θον καταλλήλως νὰ μάθω;

ΦΥΛΑΞ.

Βασιλεῦ, δὲν ὑπάρχει οὐδὲν παρὰ τοῖς ἀνθρώποις,
τὸ ὁποῖον νὰ δύναται τις μεθ' ὄρκου νὰ ἀρνηθῆ· διότι
ἢ μεταγενεστέρα ἀπόφασις καθιστᾷ ψευδῆ τὴν πρῶ-
την γνώμην. Οὕτω καὶ ἐγὼ ἐκαυχῆθην ὅτι μετὰ δυ-
σκολίας ἤθελον ἐλθεῖ ἐνταῦθα, φοβούμενος τὰς ἀπει-
λὰς σου, δι' ἃς τότε ὑπὸ ῥίγους κατελήφθην· ἀλλ' ὅμως
τώρα, ὅτε ἡ ἐξαιρετικὴ καὶ ἀπροσδόκητος αὕτη χαρὰ
δὲν ὁμοιάζει κατὰ τὸ μέγεθος πρὸς οὐδεμίαν ἄλλην
ἡδονήν, ἔχω ἐλθεῖ ἐνταῦθα — ἂν καὶ εἶχον ὀρκισθῆ
νὰ μὴ ἔλθω — φέρων ταύτην τὴν κόρην, ἣτις συνε-
λήφθη τάφον εἰς τὸν νεκρὸν παρασκευάζουσα. Τώρα
ὅμως δὲν ἦλθον ἐκλεχθεὶς διὰ κλήρου, ἀλλ' εἶναι ἰδι-
κόν μου τὸ εὖρημα τοῦτο, καὶ οὐχὶ ἄλλου τινός. Ὅθεν
ἤδη, βασιλεῦ, σὺ ὁ ἴδιος, ὅπως ἐπιθυμῆς, λαβὼν αὐ-
τήν, καὶ ἀνάκρινε καὶ ἐξέταξέ την. Ἐγὼ δὲ δίκαιον
εἶναι νὰ ἀφροθῶ ἐλεύθερος, ἀπαλλαγείς ἐντελῶς ἐκ τῶν
κακῶν τούτων.

ΚΡΕΩΝ.

Ἄλλὰ πόθεν φέρεις αὐτήν, καὶ τίνι τρόπῳ τὴν συν-
έλαβες;

ΦΥΛΑΞ.
 Αὕτη συνελήφθη, ἐν ᾧ ἔθαπτε τὸν νεκρόν· πάντα ἤδη γνωρίζεις.

ΚΡΕΩΝ.

Λοιπὸν ἀληθῶς μὲ τὸν νοῦν σου καὶ ὀρθῶς λέγεις ταῦτα, τὰ ὁποῖα λέγεις;

ΦΥΛΑΞ.

Εἶδον αὐτὴν ἐν ᾧ ἔθαπτε τὸν νεκρόν, τὸν ὁποῖον σὺ ἀπηγόρευσας νὰ θάψωσιν. Ἐπομένως σοὶ λέγω πράγματα ἀποδεδειγμένα καὶ βέβαια.

ΚΡΕΩΝ.

Καὶ πῶς ἐφωράθη καὶ ἐπ' αὐτοφῶρῳ συνελήφθη;

ΦΥΛΑΞ.

Ἡ ὑπόθεσις ἔχει περίπου ὡς ἐξῆς : Εὐθύς ὡς ἐπανήλθομεν ἐκεῖ, ἀφ' οὗ ἠπειλήθημεν ὑπὸ σοῦ διὰ τῶν φοβερῶν ἐκείνων ἀπειλῶν, ἐκβαλόντες ἅπασαν τὴν κόνιν ἣτις ἔκειτο ἐπὶ τοῦ νεκροῦ, καὶ ἐντελῶς ἀπογυμνώσαντες τὸ ἀρχίζον νὰ σήπηται σῶμα, ἐκαθήμεθα ἐπὶ τῆς κορυφῆς βράχου, ὅπισθεν ἔχοντες τὸν ἄνεμον, ἵνα ἀποφύγωμεν τὴν δυσωδίαν, τὴν ὁποίαν ὁ νεκρὸς ἤθελε τυχὸν ἐκβάλλει. Ζωηρῶς δ' ἀνὴρ ἀνδρὰ παρσκίνει καὶ κακὰς ὕβρεις ἐξέφερε κατ' ἐκείνου, ὅστις ἤθελεν ἴσως παραμελήσει τὴν φροντίδα ταύτην. Ταῦτα δὲ ἐπὶ πολὺν διήρκεσαν χρόνον, μέχρις εὖ ὁ λαμπρὸς τοῦ ἡλίου κύκλος ἐφθασεν εἰς τὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὁ καύσων ἔτι μᾶλλον ἔκαιε· καὶ τότε αἰφνηδίως θυελλώδης ἄνεμος, ἐκ τῆς γῆς στρόβυλον ἐγείρας, κακὸν ἐξ οὐρανοῦ προελθόν, πληροῖ τὴν πεδιάδα, ἅπαντα τὰ βλαστήματα τοῦ πεδινοῦ δάσους καταστρέφων· ἐπλη-

ρώθη δ' ἔξ αὐτοῦ ὁ μέγας αἰθήρ· καὶ ἡμεῖς κλείσαντες
 τοὺς ὀφθαλμοὺς προεφυλαττόμεθα ἐκ τῆς θείας νόσου!
 Καὶ ἀφ' οὗ ἀπηλλάγημεν ἐκ τῆς καταιγίδος ταύτης
 μετὰ παρέλευσιν μακροῦ χρόνου, πικρατηρεῖται ὑφ'
 ἡμῶν ἡ κόρη αὕτη καὶ ὄξυν ἐκβάλλει θρῆνον, οἷον ἐκ-
 βάλλει περίλυπος ὄρνις ὅταν ἴδῃ τὴν φωλεάν της ὀρ-
 φανὴν καὶ ἐστερημένην τῶν νεοσσῶν. Παρομοίως καὶ
 αὕτη, εὐθύς ἅμα βλέπη τὸν νεκρὸν ἄνευ τῆς κόνεως,
 θρηνωδῶς ἀνεστέναξε, καὶ κακὰς κατάρας ἐξέφερε κατ'
 ἐκείνων, οἵτινες εἶχον πράξει τὸ ἔργον τοῦτο. Καὶ πα-
 ρευθὺς φέρει διὰ τῶν χειρῶν της ξηρὰν κόνιν καὶ
 περικοσμεῖ τὸν νεκρὸν διὰ τριμίκτων (1) σπονδῶν βαν-
 τίζουσα αὐτὸν ὑψηλὰ ἐκ καλῶς σφυρηλατημένης χαλ-
 κίνης λαγῆνου. Καὶ ἡμεῖς, ἅμα εἶδομεν αὐτήν, τρέ-
 χομεν, καὶ πάντες ὁμοῦ συλλαμβάνομεν εὐθύς ταύ-
 την, ποσῶς μὴ ἐκπλαγεῖσαν. Καὶ ἐξηλέγχομεν αὐτήν
 διὰ τε τὰς προτέρας καὶ διὰ τὰς νῦν πράξεις της. Οὐ-
 δὲν δ' ἐκ τούτων ἠρνεῖτο, ὅπερ καὶ ἠδονὴν καὶ λύπην
 συγχρόνως ἐπροξένει εἰς ἐμέ. Διότι ἀναλογιζόμενος
 μὲν ὅτι ἔχω διαφύγει τὰς συμφοράς, μεγίστην ἠσθα-
 νόμην εὐχαρίστησιν· ἀναλογιζόμενος ὅμως ὅτι εἰς δυ-
 στυχίαν ἐμβάλλω τοὺς φίλους, λύπην ἠσθανόμην.
 Ἀλλὰ πάντα ταῦτα ἐγὼ ἐθεώρησα φυσικῶ τῷ λόγῳ
 κατώτερα τῆς σωτηρίας μου.

ΚΡΕΩΝ.

Σέ· ναί, σέ, ἥτις τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ ἔδαφος ἔχεις
 προσηλωμένην, ἐρωτῶ, παραδέχεσαι ἢ ἀρνεῖσαι ὅτι
 ἔπραξας ταῦτα;

(1) Αἱ θυσίαι αὗται συνέκειντο ἐκ τριῶν τινῶν, ἐκ γάλακτος,
 ἐκ μέλιτος καὶ ἐξ οἴνου· συνήθως δ' ἐχύνοντο τρεῖς ἐπὶ τοῦ νεκροῦ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Βεβαίως· ὁμολογῶ ὅτι ἔπραξα τοῦτο καὶ δὲν τὸ ἀρνοῦμαι.

ΚΡΕΩΝ.

Σὺ μὲν δύνασαι νὰ ὑπάγῃς ἔξω ὅπου καὶ ἂν θέλῃς, ἐλευθερωθεὶς ἐκ βαρείας ἐνοχῆς. Σὺ δὲ εἶπέ μοι οὐχὶ μὲ πολυλογίαν, ἀλλὰ συντόμως. Ἐγνώριζες τὰ κηρυχθέντα, τὰ ὅποια ὑπηγόρευον νὰ πράξῃς ταῦτα;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Τὰ ἐγνώριζον. Πῶς ἦτο δυνατόν νὰ μὴ τὰ γνωρίζω; Ἄφ' οὗ ταῦτα ἦσαν φανερά.

ΚΡΕΩΝ.

Καὶ λοιπὸν ἐτόλμησας νὰ παραβῆς τοὺς νόμους τούτους;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Βεβαίως ἐτόλμησα· διότι οὔτε ὁ Ζεὺς ἦτο ἐκεῖνος, ὅστις διεκήρυξεν εἰς ἐμὲ ταῦτα, οὔτε ἡ σύνοικος τῶν κάτω θεῶν Δίκη τοιούτους εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὠρίσε νόμους, οὔτε ποτὲ ἐφантаζόμην, ὅτι τὰ ἰδικά σου κηρύγματα ἔχουσιν ἰσχύϊν τοσαύτην, ὥστε, ἐν ᾧ εἶσαι θνητός, νὰ δύνασαι νὰ παραβῆς τοὺς ἀγράφους καὶ σταθεροὺς τῶν θεῶν νόμους! Διότι βεβαίως οὐχὶ νῦν ἦ πρὸ ὀλίγου, ἀλλ' αἰωνίως ταῦτα ἰσχύουσι, καὶ οὐδεὶς γνωρίζει κατὰ ποῖον χρόνον ἔλαβον τὴν ἀρχήν. Περὶ τούτων ἐγὼ δὲ εἶχον σκοπὸν νὰ δικασθῶ ἐνώπιον τῶν θεῶν, φοβηθεῖσα τὰς διαταγὰς οἰουδήποτε ἀνδρός. Διότι καλῶς ἐγνώριζον ὅτι ἐμελλον νὰ ἀποθάνω, (πῶς ὄχι;) καὶ ἐὰν σὺ δὲν εἶχες κηρύξει τοῦτο. Ἐὰν δὲ ἤδη ἀποθάνω πρὸ τοῦ πεπρωμένου χρόνου, κέρδος πάλιν ἐγὼ θεωρῶ τοῦτο· διότι ὅστις ζῆ, εἰς

πολλάς, ὡς ἐγώ, εὐρισκόμενος συμφοράς, πῶς οὗτος δὲν ἔχει κέρδος, ἐὰν ἀποθάνῃ; Ὅθεν δὲν θέλω οὐδὲ λως λυπηθῆ, ἐὰν τὸν θάνατον τοῦτον ὑποστῶ. Ἄλλ' ἐὰν ἤθελον ἀνεχθῆ νὰ μείνῃ ἄταφος ὁ ἀποθανὼν υἱὸς τῆς μητρός μου, δι' ἐκεῖνο ἤθελον λυπηθῆ· διὰ ταῦτα ὁμως δὲν λυποῦμαι. Ἐὰν δὲ σὺ νομίζῃς, ὅτι μωρὰ ἤδη ἔχω πράξει, σχεδὸν ὑπὸ μωροῦ ὡς μωρὰ καταδικάζομαι!

ΧΟΡΟΣ.

Ἡ φύσις τῆς νεάνιδος ἀποδεικνύει ὅτι εἶναι σκληρὸν ὄν, ἐκ σκληροῦ πατρὸς γεννηθὲν· δὲν γνωρίζει δὲ νὰ ὑποχωρῆ εἰς τὰς δυστυχίας.

ΚΡΕΩΝ.

Ἄλλὰ γινώριζε βεβαίως, ὅτι τὰ ὑπερβολικῶς σκληρὰ φρονήματα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καταπίπτουσιν, καὶ δύνασαι νὰ παρατηρήσῃς, ὅτι ὁ στερεώτατος σίδηρος, σκληρὸς καταστάς, πλειστάκις ἐθραύσθη καὶ διεσπάσθη. Προσέτι γινώριζω, ὅτι οἱ θυμῶδεις ἵπποι διὰ μικροῦ καταδαμάζονται χαλινοῦ. Διότι δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον εἰς ἐκεῖνόν, ὅστις εἶναι δοῦλος τῶν ἄλλων, νὰ μεγαλοφρονῆ. Αὕτη δὲ ἐγινώριζε μὲν νὰ ὑβρίξῃ καὶ τότε, ὅτε παρέβαινε τοὺς κειμένους νόμους, καὶ ἀφ' οὗ ἐκεῖνα διέπραξε, δευτέραν ἤδη φοράν ὑβρίζει, καυχωμένη διὰ ταῦτα καὶ γελῶσα δι' ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἔπραξε. Βεβαίως ἤδη ἐγὼ μὲν γυνὴ θέλω γείνει, αὕτη δὲ ἀνὴρ, ἐὰν ἀτιμωρητὶ ἐπιτραπῆ εἰς ταύτην τοιαύτη ἐξουσία! Ἄλλ' εἴτε τῆς ἀδελφῆς μου θυγάτηρ εἶναι αὕτη, εἴτε ἄλλου τινὸς στενωτέρου συγγενοῦς τῆς οἰκογενείας μου, καὶ αὕτη καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς δὲν θέλουσι διαφύγει τὸν ὀδυνηρότατον θάνατον.

Διότι βεβαίως και ἐκείνην ἐξ ἴσου θεωρῶ συνένεχον εἰς τὴν περὶ τοῦ ἐνταφιασμοῦ τοῦ νεκροῦ ἀπόφασιν. Καὶ καλέσατε αὐτὴν ἐδῶ· διότι πρὸ ὀλίγου τὴν εἶδον ἐν- τὸς τοῦ εἴκου μαινομένην καὶ ἐστερημένην τοῦ νοός της. Συνειθίζει δ' ἡ ψυχὴ ἐκείνων, οἵτινες κακόν τι ἐν τῷ σκότει μηχανῶνται, νὰ γίνηται πρότερον προδότης αὐτῶν. Ἄλλ' ἔτι μᾶλλον μισῶ ἐκεῖνον, ὅστις, συλ- ληφθεὶς πρᾶττων κακόν τι, ἔπειτα θέλει νὰ δικαιολο- γήσῃ τοῦτο.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Θέλεις ἄλλο μεγαλήτερον, παρὰ νὰ μὲ φονεύσης, ἀφ' οὗ μὲ συνέλαβες;

ΚΡΕΩΝ.

Ἐγὼ τοῦλάχιστον οὐδὲν ἄλλο θέλω· ἔχων τεῦτό, τὰ πάντα ἔχω.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Διατί λοιπὸν βραδύνεις; Καθόσον εἰς ἐμὲ δὲν ἀρέ- σκουσι διόλου οἱ λόγοι σου, καὶ εἴθε ποτέ νὰ μὴ γεί- νωσιν εἰς ἐμὲ ἀρεστοί· αὐτῷ δὲ καὶ τὰ ἐμὰ φυσικῶ τῷ λόγῳ εἶναι δυσάρεστα εἰς σέ. Ἄλλὰ διὰ τίνος ἄλλου τρόπου ἤθελον ἀποκτήσει δόξαν εὐκλεεστέραν παρὰ ἐνταφιάζουσα τὸν ἀδελφόν μου; Ἦθελον δὲ πάντες οὗτοι ὁμολογήσει, ὅτι τοῦτο εἶναι ἀρεστὸν εἰς αὐτούς, εἰάν δὲν ἔκλειε τὸ στόμα αὐτῶν ὁ φόβος. Ἄλλ' ἡ τυ- ραννίς καὶ πολλὰ ἄλλα πλεονεκτήματα ἔχει, καὶ πλὴν τούτων εἶναι ἐπιτετραμμένον εἰς αὐτὴν νὰ πράττῃ καὶ νὰ λέγῃ ὅ,τι καὶ ἂν θέλῃ.

ΚΡΕΩΝ.

Σὺ μόνῃ ἐκ τούτων τῶν Καδμείων βλέπεις τεῦτο.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Τὸ βλέπousι καὶ οὔτοι· ἀλλ' ἔνεκα σοῦ κλείουσι τὸ στόμα των.

ΚΡΕΩΝ.

Σὺ δὲ δὲν ἐντρέπεσαι, ἐὰν ἔχῃς φρονήματα διάφορα τῶν φρονημάτων τούτων;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Οὐχί· διότι δὲν εἶναι αἰσχρὸν νὰ σέβηται τις τοὺς συγγενεῖς του.

ΚΡΕΩΝ.

Ἄλλὰ δὲν ἦτο ἀδελφός σου καὶ ἐκεῖνος, ὅστις ἀπέθανε μαχόμενος ἐναντίον τούτου;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἦτο ἀδελφός μου ἐκ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς μητρὸς καὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρὸς.

ΚΡΕΩΝ.

Πῶς λοιπὸν ἀπονέμεις εἰς τοῦτον (1) τιμὴν δυσάρεστον εἰς ἐκεῖνον;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Δὲν θέλει παραδεχθῆ ταῦτα ὁ ἀποθανὼν νεκρός.

ΚΡΕΩΝ.

Πῶς ὄχι; Ἐὰν βεβαίως τιμᾶς αὐτὸν ἐξ ἴσου πρὸς τὸν ἀσεβῆ τοῦτον;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Πράττω τοῦτο, διότι δὲν ἀπέθανε δοῦλος, ἀλλ' ἀδελφός ἐκεῖνου.

ΚΡΕΩΝ.

Ἄλλ' οὔτος μὲν ἀπέθανε λεηλατῶν ταύτην τὴν χώραν, ἐν ᾧ ἐκεῖνος μαχόμενος ὑπὲρ αὐτῆς.

(1) Εἰς τοῦτον, ἐννοεῖ τὸν Πολυνεΐκην, εἰς ἐκεῖνον, ἐννοεῖ τὸν Ἐσπερλίαν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἄλλ' ὅμως ὁ Ἄδης τοῦλάχιστον θέλει οἱ νόμοι νὰ ἦναι ἴσοι πρὸς πάντας.

ΚΡΕΩΝ.

Ἀλλὰ δὲν θέλει ὁ χρηστός ἀνὴρ νὰ ταχθῆ εἰς ἴσην μοῖραν πρὸς τὸν κακόν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Τίς γνωρίζει, ἐάν ἐν τῷ Ἄδῃ εἶναι ὅσια ταῦτα ;

ΚΡΕΩΝ.

Οὐδέποτε ὁ ἐχθρός, οὐδ' ἀφ' οὗ ἀποθάνῃ, δὲν γίνε-
ται φίλος.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Δὲν ἐγεννήθην διὰ νὰ συμμίσῶ, ἀλλὰ διὰ νὰ συνα-
γαπῶ.

ΚΡΕΩΝ.

Πορευθεῖτε λοιπὸν εἰς τὸν Ἄδην, ἀφ' οὗ πρέπει νὰ
ἀγαπᾶς, ἀγάπα ἐκείνους· ἐν ὅσῳ ὅμως ἐγὼ ζῶ δὲν θὰ
ὑπερισχύσῃ μία γυνή.

ΧΟΡΟΣ.

Ἄλλ' ἰδοὺ ἡ Ἰσμήνη εὐρίσκεται ἤδη πρὸ τῶν πυ-
λῶν, ἀδελφικὰ χύνουσα δάκρυα· νεφέλη δέ τις ὑπε-
ράνω τῶν ὄφρυων αὐτῆς ἀσχημίζει τὸ ἐρυθροῦν πρό-
σωπόν της, βρέχουσα τὴν ὠραίαν της παρειάν.

ΚΡΕΩΝ.

Σὺ δέ, ἦτις, ἐντὸς τοῦ οἴκου μου κρυπτομένη, ὡς
ἔχιδνα κρυφίως τὸ αἷμά μου ἀπερρώφας, καὶ δὲν ἐγί-
νωσκον ὅτι ἔτρεφον δύο κακά, δύο ἐπαναστάσεις κατὰ
τῶν θρόνων μου, ἐλθέ, εἰπέ μοι τέλος πάντων, καὶ σὺ
θὰ ὁμολογήσῃς, ὅτι ἔλαβες μέρος εἰς τὸν ἐνταφιασμὸν
τοῦτον, ἢ ἐνόρκως θὰ ἀρνηθῆς ὅτι δὲν γνωρίζεις τίποτε
περὶ αὐτοῦ ;

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἐπραξα τὸ ἔργον, ἐὰν βεβαίως αὐτὴ συμφωνῇ, καὶ συμμετέσχον τούτου καὶ εἶμαι συνένοχος.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἀλλὰ τὸ δίκαιον δὲν θέλει ἐπιτρέψει εἰς σέ τοῦτο· ἐπειδὴ οὔτε σὺ ἠθέλησας νὰ συμμετάσχῃς τοῦ ἔργου, ἀλλ' οὔτε καὶ ἐγὼ σέ κατέστησα κοινωνὸν εἰς τοῦτο.

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἄλλ' εἰς τὰς παρούσας δυστυχίας σου δὲν αἰσχύνομαι νὰ καταστήσω ἑμαυτὴν κοινωνὸν τοῦ πάθους.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ὑπὸ τίνων τὸ ἔργον τοῦτο διεπράχθη ὁ Ἄδης καὶ οἱ καταχθόνιοι γνωρίζουσι θεοί. Ἐγὼ δὲ δὲν ἀγαπῶ τὴν φίλην ἐκείνην, τῆς ὁποίας ἡ φιλία εἰς λόγους μόνον περιορίζεται.

ΙΣΜΗΝΗ.

Μὴ, ὦ ἀδελφὴ μου, μὴ μὲ ἀτιμάσῃς, ἐμποδίζουσά με καὶ νὰ συναποθάνω μετὰ σοῦ καὶ τὸν νεκρὸν νὰ ἐξαχνίσω.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Δὲν πρέπει νὰ ἀποθάνῃς σὺ ὁμοῦ μὲ ἐμέ, μηδὲ νὰ οἰκειοποιηθῇς τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον οὐδὲ κἂν ἤγγισας. Ἄρκετόν θέλει εἶναι ν' ἀποθάνω ἐγὼ.

ΙΣΜΗΝΗ.

Καὶ ποία ζωὴ θέλει εἶναι εὐχάριστος εἰς ἐμέ, ὅταν στερηθῶ σοῦ;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Τὸν Κρέοντα ἐρώτα· διότι δι' αὐτὸν σὺ φροντίζεις.

ΙΣΜΗΝΗ.

Πρὸς τί μὲ λυπεῖς λέγουσα ταῦτα, ἐν ᾧ οὐδὲν ἐξ αὐτῶν ὠφελεῖσαι;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Καὶ ἐὰν περιπαιγμὸν τινα κατὰ σοῦ ἐκφέρω, λυ-
πουμένη βεβαίως πράττω τοῦτο.

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἄλλ' εἰς τί τέλος πάντων δύναμαι τώρα πλέον ἐγὼ
νὰ σέ ὠφελήσω;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Σῶσον σεαυτήν. Δὲν σέ φθονῶ διὰ τὴν τοῦ θανάτου
διαφυγὴν.

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἄλλοίμονον ἢ ταλαίπωρος! καὶ τέλος πάντων δὲν
θέλω ἐπιτύχει τὸν μετὰ σοῦ θάνατον;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Οὐχί· διότι σὺ μὲν ἐπροτίμησας νὰ ζῆς, ἐγὼ δὲ νὰ
ἀποθάνω.

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἐπροτίμησα νὰ ζῶ· ἀλλὰ διὰ λόγους, τοὺς ὁποίους
δὲν ἀπέκρυψα ἀπὸ σοῦ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Σὺ μὲν διὰ τῶν ἰδικῶν σου ἐκείνων λόγων ἐνόμιζες
ὅτι φρονεῖς ὀρθῶς, ἐγὼ δὲ διὰ τῶν ἰδικῶν μου.

ΙΣΜΗΝΗ.

Ὅπωςδὴποτε ὁμως ἐξ ἴσου καὶ αἱ δύο ἐνεχόμεθα εἰς
τὸ ἀμάρτημα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἐχε θάρρος· σὺ μὲν θέλεις ζῆσαι· ἡ δὲ ἰδική μου
ψυχὴ πρὸ πολλοῦ ἔχει ἀποθάνει, ὠφέλειαν εἰς τοὺς
ἀποθανόντας παρασχοῦσα!

ΚΡΕΩΝ.

Ἐκ τῶν δύο τούτων νεανίδων σὰς βεβαιῶ ὅτι ἡ

μὲν πρὸ ὀλίγου ἄφρων ἐγένετο, ἢ δ' ἑτέρα ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐγεννήθη.

ΙΣΜΗΝΗ.

Εἶμεθα, ὦ βασιλεῦ, ἄφρονες, διότι βεβαίως καὶ αὐτὸς ὁ φυσικὸς νοῦς δὲν μένει εἰς τοὺς δυστυχοῦντας, ἀλλὰ χάνεται.

ΚΡΕΩΝ.

Σὺ τοῦλάχιστον ἔχασες τὸν νοῦν, ὅταν ἐπροτίμησας μετὰ κακῶν ἀνθρώπων κακὰ νὰ πράττης.

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἄλλὰ πῶς ἠδυνάμην νὰ ζήσω μόνη ἄνευ ταύτης;

ΚΡΕΩΝ.

Ἄλλὰ μὴ λέγε « αὐτὴ »· διότι αὐτὴ δὲν ὑπάρχει πλέον ἐν τῇ ζωῇ.

ΙΣΜΗΝΗ.

Καὶ πῶς; τοῦ υἱοῦ σου λοιπὸν τὴν νύμφην θὰ φονεύσης;

ΚΡΕΩΝ.

Ναί· διότι ὑπάρχουσι καὶ ἄλλων ἀγροὶ καλλιεργήσιμοι.

ΙΣΜΗΝΗ.

Ἄλλὰ δὲν θὰ ὑπάρχη τοῦλάχιστον τσαούτη ἀρμονία, ὅση μεταξὺ ἐκείνου καὶ ταύτης.

ΚΡΕΩΝ.

Κακὰς γυναῖκας ἐγὼ δὲν θέλω διὰ τοὺς υἱούς μου.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ᾧ φίλτατε Αἴμον, πόσον σὲ ἀτιμάζει ὁ πατήρ σου!

ΚΡΕΩΝ.

Παρὰ πολὺ μὲ λυπεῖς καὶ σὺ καὶ ὁ γάμος σου.

ΧΟΡΟΣ.

Λοιπὸν τῶνγοντι θὰ ἀποστερήσης ταύτης τὸν υἱόν σου;

ΚΡΕΩΝ.

Ὁ Ἄδης προώρισται νὰ ματαιώσῃ τοὺς γάμους τούτους.

ΧΟΡΟΣ.

Ἄποφασισμένον, ὡς φαίνεται, εἶναι νὰ αποθάνῃ αὕτη!

ΚΡΕΩΝ.

Βεβαίως· καὶ ὑπὸ σοῦ καὶ ὑπ' ἐμοῦ ἔχει ἀποφασισθῆ τούτο. Ὅθεν μὴ χρονοτριβῆτε πλέον, ἀλλὰ φέρετε αὐτὰς ἐντὸς τοῦ οἴκου, ὃ ὑπηρέται. Ἀπὸ ταύτης δὲ τῆς στιγμῆς πρέπει αὐται, ὡς γυναῖκες, νὰ φρουρῶνται, καὶ νὰ μὴ ἦναι ἐλεύθεραι· διότι βεβαίως φεύγουσιν οἱ θρασεῖς, ὅταν πλέον βλέπωσι προσεγγίζοντα τὸν θάνατον.

ΧΟΡΟΣ.

Εὐτυχεῖς εἶναι ἐκεῖνοι, οἵτινες διῆλθον τὸν βίον των, χωρὶς νὰ δοκιμάσωσι συμφοράς. Διότι ὅταν οἶκός τις διασεισθῆ ὑπὸ τίνος θεοῦ, δὲν παύουσιν ἀπὸ τοῦ νὰ ἐπέρχωνται συμφοραὶ εἰς πλείστας γενεάς τοῦ οἴκου τούτου. Ἀπαραλλάκτως, ὅπως κυλῖει ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης τὴν μαύρην καὶ ὑπὸ τῶν ἀνέμων ταρασσομένην ἄμμον τὸ ἐξογκωμένον κύμα, ὅταν τοῦτο, ὠθούμενον ὑπὸ τῶν θαλασσίων καὶ ἐκ τῆς Θράκης πνεόντων σφοδρῶν ἀνέμων, ἐφορμήσῃ ἐπὶ τὸ μέλαν τῆς θαλάσσης βάθος, ἡχοῦσι δὲ μετὰ στεναγμοῦ αἱ ὑπὸ τῶν κυμάτων πληττόμεναι ἄκται. Ἦδη βλέπω, ὅτι αἱ ἀρχαῖαι τοῦ τῶν Λαβδακιδῶν γένους συμφοραὶ εἰς ἄλλας τῶν ἀποθανόντων συμφοράς ἐπιπίπτουσι. Καὶ τὸ γένος δὲν ἀπαλλάσσει ἐκ τῶν συμφορῶν τὴν γενεάν, ἀλλὰ θεός τις κατακρημνίζει αὐτό, καὶ δὲν λαμβάνουσιν ἐν τέλος αἱ συμφοραὶ! Διότι ἤδη τὸ φῶς, τὸ

ὁποῖον ἐκ τῆς ἐσχάτης ἀνεβλάστησε ῥίζης ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Οἰδίποδος, τὸ φῶς τοῦτο ἐξαφανίζει ἢ φοινική τῶν καταχθονίων θεῶν μάχαιρα, καὶ οἱ ἀνόητοι λόγοι, καὶ ἡ τῶν φρενῶν μανία.

Τὴν δὲ ἰδικὴν σου, ὦ Ζεῦ, δύναμιν τίς ἐκ τῶν θνητῶν ἀλαζονεία δύναται νὰ ἀναχαιτίσῃ, ἀφ' οὗ οὔτε ὁ τὰ πάντα καταδαμάζων ὕπνος δύναται νὰ καταβάλλῃ ταύτην, οὔτε οἱ ἀκαταπόνητοι τῶν θεῶν αἰῶνες! Ἐν ἀτελευτήτῳ δὲ χρόνῳ κατέχεις, ὡς δυνάστης, τὴν ἐξαστράπτουσαν τοῦ Ὀλύμπου φλόγα, ὥστε ὁ νόμος οὗτος τῆς δυναστείας σου νὰ διαρκέσῃ ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἐξῆς αἰωνίως, ὡς καὶ πρότερον· τούναντίον ὁμως, ὁ τῶν θνητῶν βίος οὐδέποτε ἔρχεται εἰς πάσας τὰς πόλεις ἄνευ συμφορᾶς· διότι βεβαίως ἢ ἀπατηλοτάτη ἐλπίς εἰς πολλοὺς μὲν ἐκ τῶν θνητῶν γίνεται ὠφέλιμος, εἰς πολλοὺς ὁμως γίνεται ἀπάτη τῶν ἀνοήτων ἐπιθυμιῶν τῶν· ἔρχεται δ' αὕτη εἰς τὸν μὴ γνωρίζοντα οὐδέν, μέχρις οὗ εἰς θερμὸν πῦρ ἐμβάλλῃ οὗτος τὸν πόδα του. Μετὰ σοφίας ἐπομένως ἐλέχθη ὑπὸ τινος τὸ περίφημον τοῦτο γνωμικόν: «τὸ κακὸν φαίνεται ποτε ὅτι εἶναι καλὸν εἰς ἐκεῖνον, τοῦ ὁποίου τὰς φρένας βλάπτει θεὸς τις· ὀλίγον δὲ χρόνον ὁ τοιοῦτος διέρχεται ἄνευ συμφορῶν». Ἄλλ' ἰδοὺ ὁ Αἴμων, ὁ νεώτατος τῶν υἱῶν σου· ἄρά γε ἔχει ἐλθεῖ λυπούμενος διὰ τὸν θάνατον τῆς μελλούσης συζύγου τοῦ Ἀντιγόνης καὶ ὑπερβολικῶς δυσσαρεστούμενος διὰ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ μετ' αὐτῆς γάμου;

ΚΡΕΩΝ.

Ταχέως θέλομεν μάθει καὶ αὐτῶν τῶν μάντεων σαφέστερον. ὦ υἱέ μου, μὴ ἔχῃς ἐλθεῖ ἐνταῦθα ἐξοργι-

ζόμενος κατ'έμοῦ τοῦ πατρός σου, ἐπειδὴ ἤκουσας τὴν ἀμετάκλητον περὶ τῆς μελλούσης συζύγου σου ἀπόφασίν μου; Ἡ ὅ,τιδὴποτε καὶ ἂν πράττωμεν ἡμεῖς θὰ ἤμεθα φίλοι εἰς σέ;

ΑΙΜΩΝ.

Ἰδικός σου, ὦ πάτερ, εἶμαι υἱός, καὶ σὺ μὲ ὀδηγεῖς διὰ τῶν σκέψεών σου, τὰς ὁποίας ἐγὼ τοῦλάχιστον θέλω ἀκολουθεῖ, ἐὰν αὐταὶ ὦσιν ὀρθαί. Ἐγὼ λοιπὸν οὐδένα ἄλλον γάμον θέλω προτιμήσει ὡς ἄξιον δι' ἐμέ, ἀπὸ σέ, ἐὰν καλῶς ὀδηγήῃς.

ΚΡΕΩΝ.

Καλῶς εἶπες, ὦ υἱέ μου· διότι οὕτω πρέπει νὰ φρονῆς, ὅτι δηλαδὴ τὰ πάντα εἶναι κατώτερα τῆς πατρικῆς γνώμης. Καθόσον τούτου ἕνεκα οἱ ἄνθρωποι εὐχονται νὰ γεννήσωσιν ἐν τῷ ἑαυτῶν οἴκῳ τέκνα εὐπειθῆ, ἵνα καὶ τὸν ἐχθρὸν ἀποκρούωσι, βλάβας αὐτῶ προξενούντες, καὶ τὸν φίλον τιμῶσιν ἐξ ἴσου πρὸς τὸν πατέρα. Ὅστις ὁμῶς γεννᾷ τέκνα ἀνωφελῆ δι' ἑαυτόν, τί ἄλλο ἤθελες εἰπεῖ ὅτι ἐγέννησεν οὗτος, εἰμὴ πόνους μὲν εἰς ἑαυτόν, ἀντικείμενον δὲ πολλοῦ γέλωτος εἰς τοὺς ἐχθρούς του; Πρόσεξον λοιπὸν, ὦ υἱέ μου, μὴ χάσης τὸν νοῦν σου ἕνεκεν ἡδονῆς μιᾶς γυναικός, γνωρίζων ὅτι ὀλέθριον φίλτρον εἶναι τοῦτο, κακὴ δηλονότι γυνὴ νὰ γείνη σύζυγός σου. Διότι τίς πληγὴ μεγαλύτερα δύναται νὰ ὑπάρξῃ παρὰ φίλος κακός; Ἀπόπτυσον λοιπὸν τὴν νεάνιδα ταύτην ὡς ἐχθρόν, καὶ ἄφες αὐτὴν ἐν τῷ Ἄδῃ νὰ ζητήσῃ νέον σύζυγον· διότι, ἀφ' οὗ ἐγὼ συνέλαβον αὐτὴν μόνην ἐξ ὄλων τῶν πολιτῶν ἀναφανδὸν εἰς τὰς διαταγὰς μου ἀπειθήσασαν, δὲν θὰ

καταστήσω ἑμαυτὸν ψεύστην πρὸς τὴν πολιτείαν, ἀλλὰ θέλω φονεύσει αὐτήν. Τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, αὕτη ἄς ἐπικαλῆται τὸν τῆς συγγενείας προστάτην Δία. Διότι βεβαίως ἐὰν τοὺς ἐμοὺς συγγενεῖς ἀπειθοῦντας δὲν τιμωρήσω, κατ' ἰσχυρότερον λόγον οὐδὲ τοὺς ξένους δὲν θέλω δυνηθῆ· καθόσον ὅστις πρὸς τοὺς συγγενεῖς του εἶναι ἀνὴρ χρηστός, εὖτος ἀναμφιβόλως καὶ πρὸς τοὺς πολίτας θέλει φανῆ δίκαιος· καὶ ἔχω πεποίθησιν, ὅτι ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ καὶ καλῶς ἄρχει, καὶ καλῶς ἤθελεν ἄρχεσθαι, καὶ ὅτι παρατεταγμένος κατὰ τὴν ταραχὴν τῆς μάχης μένει ἐν τῇ θέσει του σταθερὸς καὶ ἀνδρείος στρατιώτης. Ὅστις ὁμως ἐξ ἀλαζονείας ἢ τοὺς νόμους καταπατεῖ, ἢ ἔχει κατὰ νοῦν νὰ διατάτῃ τοὺς ἄρχοντας, τοῦτον δὲν εἶναι δυνατόν ποτε ἐγὼ νὰ ἐπαινέσω. Ἄλλ' ὄν τινα ἢ πόλις ἤθελε καταστήσει ἄρχοντα, εἰς τοῦτον πρέπει νὰ ὑπακούωμεν καὶ ὡς πρὸς τὰ μικρὰ καὶ ὡς πρὸς τὰ δίκαια καὶ ὡς πρὸς τὰ ἐναντία τούτων. Οὐδὲν δὲ κακὸν ὑπάρχει μεγαλύτερον τῆς ἀναρχίας. Αὕτη καὶ πόλεις ἐξαφανίζει· αὕτη καὶ οἶκους ἀνατρέπει· αὕτη καὶ κατὰ τὴν σφοδρότητα τῆς μάχης τρέπει εἰς φυγὴν τὰς φάλαγγας, διαρρηγνύουσα αὐτάς. Ἡ πειθαρχία ὁμως σώζει τὰ πλεῖστα σώματα τῶν πειθαρχούντων. Οὕτω κατὰ τὰ εἰρημμένα πρέπει νὰ ὑπερασπισθῶμεν τὰ καθεστῶτα, καὶ κατ' οὐδένα τρόπον δὲν εἶναι πρέπον νὰ νικώμεθα ὑπὸ μιᾶς γυναικός. Διότι ἐὰν πρόκηται νὰ ἐκβληθῶ ἐκ τῆς ἀρχῆς, προτιμώτερον εἶναι ὑπ' ἀνδρὸς νὰ πάθω τοῦτο· καθόσον οὕτω τοῦλάχιστον δὲν θὰ ὠνομαζόμεθα γυναικῶν ὑποδεέστεροι.

ΧΟΡΟΣ.

Ἡμεῖς μὲν, ἐὰν ἔνεκα τοῦ γήρατος δὲν ἔχωμεν ἄ-

πολέσει τὰς φρένας, νομίζομεν, ὅτι συνετοὶ εἶναι οἱ λόγοι οὗτοι, τοὺς ὁποίους λέγεις.

ΑΙΜΩΝ.

Οἱ θεοί, ὦ πάτερ, δωροῦσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν φρόνησιν, ἣτις εἶναι τὸ ὑπέρτατον ἐξ ὄλων τῶν ἀγαθῶν, ἐξ ὧν ἐν τῷ κόσμῳ ὑπάρχουσι. Διὰ τοῦτο ἐγὼ οὔτε δύναμαι νὰ λέγω ὅτι ταῦτα, τὰ ὅποια σὺ λέγεις, δὲν εἶναι ὀρθὰ, οὔτε εὐχομαι νὰ μάθω νὰ λέγω τοῦτο. Οὐχ ἦττον καὶ ἄλλου τινὸς ἀνθρώπου ἢ γνώμη δύναται ἐπίσης νὰ ἦναι ὀρθή. Ἐγὼ λοιπὸν ἐκ φύσεως εἶμαι ἰκανὸς νὰ μανθάνω πρὸ σοῦ, ὅσα λέγει τις ἢ ὅσα πράττει ἢ ὅσας μομφὰς κατὰ σοῦ ἐκτοξεύει· διότι ἡ παρουσία σου προξενεῖ φόβον εἰς τὸν πολίτην ἐκεῖνον, ὅστις λέγει τοιαῦτα, τὰ ὅποια σὺ ἀκούων δὲν ἤθελες εὐχαριστηθῆ. Εἰς ἐμὲ ὁμως ἔνεκα τῆς ἀφανείας μου εἶναι εὐκόλον νὰ ἀκούω ταῦτα, πῶς δηλονότι ἡ πόλις ὀδύρεται διὰ τὴν κόρην ταύτην, λέγουσα ὅτι αὕτη ἐξ ὄλων τῶν γυναικῶν εἶναι ὅσον οἶόν τε ἀναξιώτατῃ νὰ ἀπολεσθῆ κάκιστα διὰ πρᾶξιν ἐνδοξωτάτην, αὕτη ἣτις τὸν ἑαυτῆς ἀδελφὸν ἐν τῇ μάχῃ πεσόντα δὲν ἀφῆκεν ἄταφον, ὥστε νὰ κατασπαραχθῆ εἴτε ὑπὸ τῶν σαρκοβόρων κυνῶν, εἴτε ὑπὸ τινος τῶν ὀρνέων. Δὲν εἶναι λοιπὸν αὕτη ἀξία νὰ ἀπολαύσῃ διὰ τὴν πρᾶξιν τῆς ταύτης ἐνδόξου τιμῆς; Τοιοῦτοὶ τινες ψιθυρισμοὶ κρυφίως διαδίδονται ἐν τῇ πόλει. Ἐγὼ δέ, ὦ πάτερ, δὲν θεωρῶ οὐδὲν ἀγαθὸν τιμαλφέστερον τῆς ἰδικῆς σου εὐτυχίας· διότι ποία τιμὴ μεγαλητέρα ὑπάρχει διὰ τὰ τέκνα ἢ ἡ δόξα ἀκμάζοντος πατρός, ἢ ποία τιμὴ μεγαλητέρα ὑπάρχει διὰ τὸν πατέρα, παρὰ ἢ ἐκ τῶν καλῶν τέκνων προερχομένη; Μὴ λοιπὸν ἔχε εἰς σεαυτὸν μίαν

μόνην ἰσχυρογνωμοσύνην, ὅτι μόνον ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα σὺ λέγεις, εἶναι ὀρθά, καὶ οὐδὲν ἄλλο. Διότι ἐκεῖνοι, οἵτινες φαντάζονται ἢ ὅτι αὐτοὶ μόνοι εἶναι σοφοί, ἢ ὅτι ἔχουσι γλῶσσαν ἢ ψυχὴν τοιαύτην, ὁποῖαν οὐδεὶς ἄλλος ἔχει, οὗτοι κάλλιον ἐξετασθέντες ἀποδεικνύονται κοῦφοι. Ἄλλὰ δὲν εἶναι οὐδόλως ἀξιοκατάκριτον ἀνὴρ τις, καὶ ἂν ἦναι σοφός, νὰ θέλῃ νὰ μανθάνῃ πολλά, καὶ νὰ μὴ κομπάζῃ ὑπὲρ τὸ δέον. Διότι δύνασαι νὰ ἰδῆς πλησίον τῶν ὀρμητικῶν ποταμῶν, ὅτι ὅσα ἐκ τῶν δένδρων ὑποχωροῦσιν εἰς τὴν ὀρμὴν τοῦ ὕδατος, ἐντελῶς τοὺς κλάδους των διασώζουσιν· ὅσα ὅμως ἐναντιοῦνται, ταῦτα μὲ αὐτὰς τὰς ρίζας καταστρέφονται. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐκεῖνος, ὅστις παρατείνει ἀποτόμως τὴν τοῦ πλοίου πορείαν καὶ οὐδόλως ὑποχωρεῖ, οὗτος, ἀνατραπέντος τοῦ πλοίου του, πλέει τοῦ λοιποῦ ἐπὶ ἀντεστραμμένῳ καθίσματος καθήμενος. Ὅθεν καὶ σὺ ἀπόβαλον τὴν ὀργὴν σου καὶ μεταβλήθητι. Διότι, ἐὰν ὑπάρχη καὶ εἰς ἐμὲ τὸν νεώτερον κρίσις τις, λέγω ἐγὼ τοῦλάχιστον, ὅτι πολὺ προτιμώτερον εἶναι ὁ ἄνθρωπος νὰ γεννηθῇ πλήρης πασῶν τῶν γνώσεων. Ἐὰν ὅμως δὲν συμβῆ τοῦτο, (καθὼς καὶ δὲν συμβαίνει συνήθως), καλὸν εἶναι νὰ μανθάνῃ τις παρ' ἐκείνων, αἵτινες καλῶς ὁμιλοῦσιν.

ΧΟΡΟΣ.

Καὶ σὺ, ὦ ἀναξ, καλὸν εἶναι νὰ μάθῃς τι παρὰ τούτοι, ἐὰν ὀρθόν τι λέγῃ, καὶ σὺ πάλιν παρ' αὐτοῦ. Διότι ἀμφοτέρω ὁμῆς ὀρθῶς ἔχετε ὁμιλήσει.

ΚΡΕΩΝ.

Καὶ λοιπὸν ἡμεῖς, οἱ τόσον μεγάλοι κατὰ τὴν ἡλι-

κίαν, θέλομεν διδαχθῆ νὰ κρίνωμεν ὀρθῶς παρ' ἀνδρὸς
τόσον νέου ;

ΑΙΜΩΝ.

Μὴ μάνθανε παρ' ἐμοῦ κανέν, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ εἶ-
ναι δίκαιον· ἐὰν δ' ἐγὼ ἦμαι νέος, δὲν πρέπει νὰ ἀπο-
βλέπῃς εἰς τὴν ἡλικίαν μᾶλλον ἢ εἰς τὰ ἔργα.

ΚΡΕΩΝ.

Καλὸν λοιπὸν ἔργον εἶναι νὰ τιμᾷ τις τοὺς ἀπει-
θοῦντας εἰς τοὺς νόμους ;

ΑΙΜΩΝ.

Ἄπαγε· οὔτε ἠθελὸν ποτε προτρέψει τινὰ νὰ τιμᾷ
τοὺς κακοὺς.

ΚΡΕΩΝ.

Ἄλλὰ καὶ αὕτη δὲν ἔχει καταληφθῆ ὑπὸ τοιαύτης
νόσου ;

ΑΙΜΩΝ.

Δὲν παραδέχεται τοῦτο ὁ λαὸς ταύτης τῆς πόλεως
— τῶν Θηβῶν.

ΚΡΕΩΝ.

Καὶ ἡ πόλις θέλει εἰπεῖ εἰς ἐμέ τί πρέπει ἐγὼ νὰ
πράξω ;

ΑΙΜΩΝ.

Βλέπεις ὅτι εἶπες τοῦτο ὡς νὰ ἦσο πολὺ νέος ;

ΚΡΕΩΝ.

Πῶς λέγεις τοῦτο; Εἰς ἄλλον τινὰ ἢ εἰς ἐμέ ἀνήκει
νὰ ἄρχω ταύτης τῆς χώρας ;

ΑΙΜΩΝ.

Πλὴν δὲν ὑπάρχει πόλις, ἣτις νὰ ἀνήκῃ εἰς ἓνα μό-
νον ἄνθρωπον.

ΚΡΕΩΝ.

Ἄλλ' ἡ πόλις δὲν θεωρεῖται κτῆμα τοῦ ἄρχοντος ;

ΑΙΜΩΝ.

Βεβαίως σὺ καλῶς ἤθελες ἄρχει μόνος χώρας ἐστερημένης κατοίκων.

ΚΡΕΩΝ.

Οὗτος, ὡς φαίνεται, τὴν γυναῖκα ἐκείνην ὑπερασπίζεται.

ΑΙΜΩΝ.

Ἐὰν βεβαίως σὺ ἦσαι γυνή· διότι περὶ σοῦ ἐγὼ τοῦλάχιστον φροντίζω.

ΚΡΕΩΝ.

Σὺ, ὦ παγκάκιστε, φροντίζεις περὶ ἐμοῦ, ἐν ᾧ ὡς ἄδικον κατηγορεῖς τὸν πατέρα σου;

ΑΙΜΩΝ.

Ναί· διότι βλέπω σέ οὐχὶ δικαίως ἀμαρτάνοντα.

ΚΡΕΩΝ.

Ἀμαρτάνω λοιπὸν σεβόμενος τὰς ἀρχάς μου;

ΑΙΜΩΝ.

Δὲν σέβουσαι τὰς ἀρχάς σου, ἀφ' οὗ καταπατῆς τὰς πρὸς τοὺς θεοὺς ὀφειλομένας τιμὰς.

ΚΡΕΩΝ.

ᾧ χαρακτήρ μισαρὸς καὶ ὑπὸ μιᾶς γυναικὸς ἠττημένος!

ΑΙΜΩΝ.

Ἴσως· ἀλλὰ τοῦλάχιστον δὲν δύνασαι νὰ ἐλέγξης ἐμὲ ὡς ὑπὸ κακῶν πράξεων ἠττηθέντα.

ΚΡΕΩΝ.

Ὅλους τέλους πάντων τοὺς λόγους τούτους εἶπες ὑπὲρ ἐκείνης.

ΑΙΜΩΝ.

Ἄλλὰ καὶ ὑπὲρ σοῦ βεβαίως, καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ ὑπὲρ τῶν καταχθονίων θεῶν.

ΚΡΕΩΝ.

Δὲν εἶναι ποτε δυνατὸν νὰ λάβῃς αὐτὴν σύζυγον ζῶσαν ἔτι.

ΑΙΜΩΝ.

Ἔστω· θὰ ἀποθάνῃ αὕτη· πλὴν ἀποθανοῦσα θέλει καταστρέψει καὶ ἄλλον τινά.

ΚΡΕΩΝ.

Λοιπὸν τόσον ἐθρασύνης, ὥστε καὶ νὰ μὲ ἀπειλῆς;

ΑΙΜΩΝ.

Ἄλλὰ ποίαν ὠφέλειαν ἔχει ἡ ἀπειλὴ πρὸς μωρὸν ἄνθρωπον λεγομένη;

ΚΡΕΩΝ.

Θρηνῶν θέλεις ἀποκτήσει νοῦν, τοῦ ὁποίου τώρα σὺ στερεῖσαι.

ΑΙΜΩΝ.

Ἐὰν δὲν ἦσο πατήρ μου, ἤθελον εἰπεῖ, ὅτι δὲν ἔχεις σώας τὰς φρένας σου!

ΚΡΕΩΝ.

Δοῦλος ὢν μιᾶς γυναικός, μὴ μὲ κολακεύῃς μὲ τοιαύτας φλυαρίας.

ΑΙΜΩΝ.

Θέλεις λοιπὸν νὰ λέγῃς μόνον, καὶ λέγων νὰ μὴ ἀκούῃς τίποτε;

ΚΡΕΩΝ.

Ἀλήθεια; Ἄλλὰ μὰ τοῦτον τὸν Ὀλυμπον, μάθε, ὅτι δὲν θέλεις πλέον χαίρων ὑβρίσει ἐμὲ διὰ τοιούτων φόγων. Φέρετε τὸ μίασμα ἐκεῖνο, ἵνα ἐνταῦθα ἐν ἀκαρεῖ ἀποθάνῃ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ πλησίον τοῦ παρόντος νυμφίου της!

ΑΙΜΩΝ.

Οὐδέποτε βεβαίως πλησίον ἐμοῦ· τοῦτο ποτὲ μὴ

φαντασθῆς· οὐδέποτε δὲν θέλει αὕτη φονευθῆ πλησίον ἐμοῦ, καὶ σὺ κατ'οὐδένα τρόπον δὲν θέλεις πλέον ἰδεῖ τὴν ἐμὴν κεφαλὴν μὲ τοὺς ὀφθαλμούς σου, ἵνα τοιουτοτρόπως ἐξατκῆς τὴν μανίαν σου πρὸς τοὺς θέλοντας ἐκ τῶν φίλων σου!

ΧΟΡΟΣ.

Ὁ ἀνὴρ, ὦ βασιλεῦ, ἀπῆλθε ταχέως, ἐκ τῆς ὀργῆς παραφερόμενος· ὁ δὲ νοῦς ἀνθρώπου τοιαύτην ἔχοντας ἡλικίαν, ὅταν βαρυαλγήσῃ, εἶναι ἐπικίνδυνος.

ΚΡΕΩΝ.

Ἄς πράττῃ ὅ,τι θέλει, ἄς ἔχῃ φρονήματα ἀνώτερα ἐκείνων, τὰ ὅποια ἀρμόζουσιν εἰς ἄνδρα. Ἐν τούτοις δὲν θέλει ἐλευθερώσει ἐκ τοῦ θανάτου τὰς δύο ταύτας κόρας.

ΧΟΡΟΣ.

Καὶ τὰς δύο ταύτας λοιπὸν διανοεῖσαι νὰ φονεύσῃς;

ΚΡΕΩΝ.

Οὐχὶ βεβαίως καὶ ἐκείνην, ἣτις δὲν ἤγγισε τὸν νεκρόν. Καλῶς τῶνόντι λέγεις.

ΧΟΡΟΣ.

Μὲ ποῖον δ' ἄρά γε θάνατον διανοεῖσαι νὰ φονεύσῃς αὐτήν;

ΚΡΕΩΝ.

Φέρων αὐτήν ἐκεῖ, ὅπου καὶ ἂν ὑπάρχῃ τόπος ἔρημος ἀνθρώπων, θέλω καθείρξει ζῶσαν ἐν ὑπογείῳ σπηλαίῳ, παραχωρήσας εἰς αὐτήν τὴν μόνην τροφήν, ὅση πρὸς ἐξάγνισιν (1) ἀρκεῖ, ἵνα πᾶσα ἢ πόλις δια-

(1) Ἐπειδὴ ὁ διὰ πείνης θάνατος καὶ τότε ἐθεωρεῖτο ἀποτρόπαιος καὶ ἀσεβῆς συνείθιζον νὰ δίδωσιν εἰς τοὺς οὕτω καταδικα-

φύγη τὴν ἀσέβειαν· καὶ ἐκεῖ βεβαίως παρακαλοῦσα τὸν Ἄδην, τὸν ὁποῖον μόνον ἐκ τῶν θεῶν τιμᾶ, ἴσως θέλει ἐπιτύχει τὸ νὰ μὴ ἀποθάνῃ, ἢ θέλει ἐννοήσῃ βεβαίως — ἀλλὰ μόνον τότε — ὅτι κόπος μάταιος εἶναι νὰ τιμᾶ τις τὸν Ἄδην.

ΧΟΡΟΣ.

ᾠ Ἔρωσ, ἀνίκητε ἐν ταῖς μάχαις! ᾠ Ἔρωσ, ὅστις ὑποδουλόνοις ἐκείνους, ἐφ' οὓς ἐμπίπτεις, ὅστις εἰς τρυφεράς παρειὰς νεάνιδος ἐδρεύεις, διατρίβεις δ' ὑπεράνω τῶν θαλασσῶν καὶ εἰς ἀγροτικάς καλύβας εὐρίσκεσαι! Καὶ σὲ οὐδεὶς οὔτε ἐκ τῶν ἀθανάτων δύναται νὰ διαφύγῃ, οὔτε βεβαίως ἐκ τῶν ἐφημέρων ἀνθρώπων. Ὅστις δ' ἔχει σέ, παράφρων καθίσταται! Σὺ καὶ αὐτῶν τῶν δικαίων τὰς φρένας καθιστᾶς ἀδίκους, παραφέρων αὐτοὺς εἰς ἀδικίας, σὺ τέλος καὶ ταύτην τὴν φιλονεικίαν τῶν συγγενῶν τούτων ἀνδρῶν ἔχεις διεγείρει. Πασιφανῶς δ' ὑπερισχύει ἡ ἐπιθυμία τῶν βλεφάρων ὠραίας νόμφης, ἀποτελοῦσα μέρος τῶν μεγάλων καὶ ἀρχικῶν τῆς φύσεως νόμων· διότι ἄνευ μάχης ἐμπαίζει τὸ θυμὸς τῆς ἡ θεᾶ Ἀφροδίτῃ. Νῦν δὲ πλέον καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος βλέπων ταῦτα ἀναγκάζομαι νὰ παραβῶ τοὺς θεσμούς, διότι δὲν δύναμαι πλέον νὰ κρατήσω τὰς πηγὰς τῶν δακρῶν μου, ὅταν βλέπω ταύτην τὴν Ἀντιγόνην βαδίζουσαν πρὸς τὸν αἰώνιον τοῦτον θάλαμον!

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἴδετέ με, ᾠ πολῖται τῆς πατρικῆς μου ταύτης γῆς,

σθέντας ὀλίγην τινὰ τροφήν, νομίζοντες ὅτι οὕτω ἐξιλεόνουσι τοὺς θεούς.

τὴν ὑστάτην βαδίζουσιν ὁδόν, καὶ τὸ ὑστατον φῶς τοῦ Ἥλιου βλέπουσαν τῶρα καὶ οὐδέποτε πλέον! ἀλλ' ὁ πάντα ἀποκοιμίζων Ἄδης ζῶσιν ἄγει ἐμὲ πρὸς τὴν ἀκτὴν τοῦ Ἀχέροντος (1), χωρὶς νὰ ἀπολαύσω γαμικοῦ τινος ἄσματος καὶ χωρὶς νὰ μὲ ὑμνήσῃ ποτὲ νυμφικός τις ὕμνος, ἀλλὰ μὲ τὸν Ἀχέροντα θέλω νυμφευθῆ!

ΧΟΡΟΣ.

Ἄλλὰ τοῦλάχιστον ἔνδοξος καὶ ἐπαινουμένη ἀπέρχεσαι εἰς τὸ κατοικητήριον τοῦτο τῶν νεκρῶν, χωρὶς οὔτε ὑπὸ ὀλεθρίας τιγδὸς νὰ καταστραφῆς, οὔτε τὴν διὰ ξίφους τιμωρίαν νὰ ὑποστῆς. Ἄλλ' ἐξ ἰδίας θελήσεως, μόνη βεβαίως ἐξ ὄλων τῶν θνητῶν, ζῶσα θέλεις κατέλθαι εἰς τὸν Ἄδην.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἐχω ἤδη ἀκούσει ὅτι ἡ Φρυγία (2) ξένη ἢ τοῦ Ταντάλου θυγάτηρ ὀλεθριώτατα ἀπωλέσθη ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Σιπύλου (3). Βράχος δηλαδὴ ἀναβλαστήσας, καὶ ὡς μακρὸς κισσὸς περιβαλὼν, συνέσφιγγεν αὐτήν,

(1) Κατὰ τὴν μυθολογίαν ὁ Ἀχέρων ἦτο τοῦ Ἄδου ποταμός, εἰς ὃν ἐχύνοντο ὁ Πυριφλεγέθων καὶ ὁ Κοκυτός. Μετεμορφώθη δ' ὑπὸ τοῦ Διὸς εἰς ποταμόν, ἐν ᾧ ἦτο υἱὸς τοῦ Ὠκεανοῦ, διότι εἰς τὴν κατὰ τῶν Τιτάνων μάχην ἐχορήγησεν αὐτοῖς ὕδωρ.

(2) Ἐνοεῖ τὴν Νιόβην, ἣτις σύζυγος οὔσα τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν Ἀμφίονος, ἐγέννησεν ἕξ υἱοὺς καὶ ἑσας θυγατέρας. Καυχθεῖσα ὅμως πρὸς τὴν Λητώ, τοσοῦτον παρώργισεν αὐτήν, ὥστε τῇ διαταγῇ αὐτῆς ὁ μὲν Ἀπόλλων ἐφόνησε τοὺς υἱοὺς τῆς, ἡ δ' Ἄρτεμις τὰς θυγατέρας. Ἰνα δ' ὁ Ζεὺς ἀπαλλάξῃ αὐτήν ἐκ τῶν θρήνων, μετεμόρφωσεν εἰς λίθον· ἀλλ' αὕτη καὶ εἰς λίθον μεταμορφωθείσα δακρυρροεῖ.

(3) Σίπυλον ὄρος τῆς μικρᾶς Ἀσίας παρὰ τὴν Λυδίαν.

καὶ ἤδη, ὡς λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀεννάως τήκεται ὑπὸ τῆς καταγίδος καὶ τῆς χιόνος, καὶ διὰ τῶν δακρύων τῆς βρέχει τὰς ὑπὸ τοὺς πολυκλαύστους ὀφθαλμούς τῆς παρειάς. Πρὸς ταύτην ὁμοιοτάτην μὲ κατέστησε τὸ πεπρωμένον.

ΧΟΡΟΣ.

Ἄλλ' ἐκείνη μὲν ἦτο θεὰ καὶ θεογέννητος, ἐν ᾧ ἡμεῖς εἶμεθα θνητοὶ καὶ θνητογέννητοι· μολονότι τὸ νὰ ὑποστῇ θνητός τις τὰ αὐτὰ μὲ τοὺς ἰσοθέους εἶναι μέγα πρᾶγμα νὰ τὸ ἀκούσῃ τις.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἄλλοίμονον! ἐμπαίζομαι. Διὰ τί, ἐν ὀνόματι τῶν πατρώων θεῶν, δὲν μὲ ὑβρίζεις, ἀφ' οὗ ἀπέλθω, ἀλλὰ νῦν, ὅτε ζῶ ἀκόμη; ὦ πόλις, ὦ πολυκτῆμονες ἄνδρες τῆς πόλεως ταύτης! ὦ κρῆναι τῆς Δίρκης, καὶ ἱερὸν ἄλσος τῶν εὐδρομα ἄρματα ἐχουσῶν Θηβῶν, σύμπαντας ὑμᾶς μάρτυρας ἐπικαλοῦμαι, πῶς, χωρὶς νὰ κλαυθῶ ὑπὸ τῶν φίλων, δι' ὁποίων νόμων ἔρχομαι πρὸς τὸν ἐπὶ τοῦ χώματος ὑψωθέντα τύμβον τάφου ἀνεπίστου! Φεῦ, ἦ ταλαίπωρος! ἦτις οὔτε μεταξὺ τῶν ζώντων, οὔτε μεταξὺ τῶν ἀποθανόντων συγκαταλέγομαι!

ΧΟΡΟΣ.

Εἰς τὴν ἐσχάτην προχωρήσασα θρασύτητα, προσέκρουσας, ὦ θύγατερ, πολὺ εἰς τὸν ὑψηλὸν τῆς Δίρκης θρόνον· ἴσως ὁμως ἀποτίνεις πατρικὴν τινα ἀμαρτίαν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ὅδυνηροτάτην μὲ ἀνέμνησας ιδέαν — τὸν ἀλησμόνητον τοῦ πατρός μου ὄλεθρον καὶ τὴν τύχην ἀπάν-

των τῶν ἐνδόξων Λαβδακιδῶν! ὦ συμφοραί, ἐκ τῶν μητρικῶν προελθοῦσαι γάμων, καὶ αἱ μετὰ τοῦ ἑαυτῆς τέκνου καὶ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς συγκοιμήσεις τῆς τάλαιπώρου μητρός μου, ἐκ τῶν ὁποίων ἐγὼ ἢ δυστυχῆς ἐγεννήθην! Πρὸς τούτους ἐγὼ ἐπικατάρατος, ἄγαμος, πορεύομαι ἤδη, ἵνα μετ' αὐτῶν συγκατοικήσω! ὦ ἀδελφέ μου, ὁ τοὺς ὀλεθρίους ἐκείνους γάμους (¹) συνάψας! Καὶ ἀποθανῶν σὺ κατέστρεψας ἐμὲ ζῶσαν ἀκόμη!

ΧΟΡΟΣ.

Εὐσεβὲς μὲν βεβαίως ἔργον εἶναι νὰ τιμᾷ τις τοὺς ἀποθανόντας, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀρχὴν ἐκείνου, εἰς τὸν ὅποιον αὕτη εἶναι ἐπιτετραμμένη, κατ' οὐδένα τρόπον δὲν δύναται τις νὰ παραβῆ· ὅθεν καὶ σὲ ὁ αὐθαίρετος σὲ κατέστρεψε τρόπος σου.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Χωρὶς νὰ κλαυσθῶ, χωρὶς φίλων, χωρὶς γαμικῶν ἀσμάτων φέρομαι ἢ τάλαιπωρος εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην ὁδόν! Δὲν εἶναι πλέον συγκεχωρημένον εἰς ἐμὲ τὴν δυστυχῆ τὸ ἱερὸν ὄμμα τῆς λαμπάδος ταύτης. Οὐδεὶς δ' ἐκ τῶν φίλων χύνει δάκρυα, οὐδεὶς στενάζει διὰ τὴν ἐμὴν συμφορὰν!

ΚΡΕΩΝ.

Γνωρίζετε ἄρα γε ὅτι, ἐὰν ἤθελεν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ ἐκφέρῃ τις θρήνους καὶ κλαυθμούς, πρὸ τῆς στιγμῆς τοῦ θανάτου εὐρισκόμενος, οὐδεὶς ἤθελέ ποτε παύσει ἀπὸ τοῦ νὰ πράττῃ τοῦτο; Δὲν θέλετε ἀπαγά-

(¹) Ταῦτα λέγει πρὸς τὸν Πολυνείκην, ὅστις ἔλαβε σύζυγον τὴν κόρην τοῦ Ἀδράστου Ἀργεῖαν, καὶ διὰ τὸν γάμον τοῦτον ἐβοήθησεν αὐτὸν ὁ Ἀδρακτος κατὰ τῶν Θεῶν.

γει αὐτὴν ὅσον δύνασθε τάχιστα, καί, ἀφ' οὗ καθείρ-
 ξητε αὐτὴν εἰς καλῶς ἐσκεπασμένον τάφον, καθὼς ἔχω
 διατάξει ἐγώ, δὲν θέλετε ἐγκαταλείψει αὐτὴν μόνην
 καὶ ἔρημον, ἔνθα εἴτε νὰ ἀποθάνῃ, εἴτε ἐνταφιασμένη
 νὰ ζῆ ὑπὸ τοιαύτην στέγην; Καθόσον ἡμεῖς εἴμεθα
 ἄγνοοι ὅσον ἀφορᾷ τὴν κόρην ταύτην, ἥτις βεβαίως
 θέλει στερηθῆ τοῦ νὰ κατοικῆ ἐδῶ ἐπάνω μεθ' ἡμῶν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὦ τάφε, ὦ νυμφικὲ θάλαμε, ὦ κατεσταμμένον οἴ-
 κημα, αἰωνίαν παρέχον φυλακὴν, δι' οὗ πορεύομαι
 πρὸς τοὺς συγγενεῖς μου, τῶν ὁποίων ἀπολεσθέντων
 μέγαν ἀριθμὸν μεταξὺ τῶν νεκρῶν ἔχει δεχθῆ ἡ Περ-
 σεφόνη! Ἐκ τούτων δ' ἐγὼ τελευταία καὶ μετὰ πολ-
 λῆς βεβαίως δυστυχίας ἐκεῖ κατέρχομαι, πρὶν ἢ μοῖρα
 θέσῃ τέρμα εἰς τὴν ζωὴν μου! Οὐχ ἤττον μεγάλην
 ἔχω ἐλπίδα, ὅτι, κατελθοῦσα ἐκεῖ, θὰ ἦμαι φίλη μὲν
 εἰς τὸν πατέρα, ἀγαπητὴ δ' εἰς σέ, ὦ μήτηρ, προσφι-
 λῆς δὲ καὶ εἰς σέ, ὦ ἀδελφέ μου· ἐπειδὴ ἐγὼ ἰδίαις
 χερσὶν ἔλυσσα ὑμᾶς, καὶ ἐστόλισα καὶ τὰς νενομισμέ-
 νας ἐπιταφίους σπονδὰς προσήνεγκον πρὸς ὑμᾶς ἀπο-
 θανόντας. Τώρα δέ, ὦ Πολύνεικες, τὸ σὸν ἐνταφιά-
 ζουσα σῶμα, τοιαῦτα ἀπολαμβάνω. Μολονότι ἢ πρὸς σέ
 ὑπ' ἐμοῦ ἀποδοθεῖσα τιμὴ ἐπεδοκιμάσθη ὑπὸ τῶν φρο-
 νίμων. Διότι οὐδέποτε, οὔτε ἐὰν ἤθελον εἶναι μήτηρ
 τέκνων, οὔτε ἐὰν ὁ σύζυγός μου ἀποθανὼν ἐσήπετο,
 ποτὲ δὲν ἤθελον ἀναλάβει τοιοῦτον ἀγῶνα ἐναντίον
 τῆς θελήσεως τῶν πολιτῶν. Ἀλλὰ χάριν τίνος νόμου
 λέγω ταῦτα; Τὰ λέγω, διότι, ἐὰν ἤθελεν ἀποθάνει ὁ
 σύζυγός μου, ἠδυνάμην ἄλλον νὰ νυμφευθῶ, ὡς ἐπί-
 σης καὶ τέκνα ἠδυνάμην ν' ἀποκτήσω ἐξ ἄλλου ἀνδρός,

ἔάν ἤθελον ἀπολέσει τὸν πρῶτον. Ἦδη ὁμως, ὅτε ἡ μήτηρ καὶ ὁ πατήρ ἐν τῷ Ἄδῃ εἰσὶ κεκρυμμένοι, δὲν εἶναι ποτε δυνατὸν νὰ ἀναβλαστήσῃ ἕτερός τις ἀδελφός. Ἄλλ' ἐν ᾧ κατὰ τὸν τοιοῦτον νόμον ἐγώ, ὦ ἀδελφέ μου, σὲ ἐπροτίμησα τῶν ἄλλων, ὁ Κρέων ἐνόμισεν, ὅτι αἱ πράξεις αὐταὶ εἰσιν ἀμαρτωλαὶ καὶ ὑπερβαλλόντως τολμηραὶ. Καὶ ἤδη συλλαβὼν ἐμέ τοιουτοτρόπως ἀπὸ τῶν χειρῶν μὲ ἀπάγει χωρὶς νὰ τύχω νυμφικῆς κλίνης, χωρὶς νὰ τύχω νυμφικῶν ἄσμάτων, οὔτε μέρους τινὸς γάμου νὰ ἀπολαύσω οὔτε ἀνατροφῆς τέκνων. Ἄλλ' οὕτως ἐγκαταλελειμμένη ὑπὸ τῶν ἐμῶν φίλων ἢ δυστυχῆς, ζῶσα κατέρχομαι εἰς τὰ σκοτεινὰ τῶν νεκρῶν οἰκήματα! Πρὸς τί λοιπὸν πρέπει ἐγὼ ἢ ταλαίπωρος νὰ στρέφω ἀκόμη τοὺς ὀφθαλμούς μου πρὸς τοὺς θεούς; τίνα ἐκ τῶν συμμάχων νὰ ἐπικαλεσθῶ; Ἄφ' οὗ τῶρα εὐσεβῆ πράττουσα ἔργα τὸ τῆς ἀσεβείας ὄνειδος ἀπέκτησα. Ἄλλ' ἐάν μὲν ταῦτα ἀρέσκωσιν εἰς τοὺς θεούς, τιμωρηθέντες, ἤθέλομεν ὁμολογήσει, ὅτι δικαίως ἐτιμωρήθημεν, ἐπειδὴ ἡμαρτήσαμεν. Ἐάν ὁμως αὐτοὶ ἀμαρτάνωσιν, εἴθε νὰ μὴ πάθωσι κακὰ περισσότερα ἐκείνων, τὰ ὅποια ἀδίκως εἰς ἐμέ προξενούσιν.

ΧΟΡΟΣ.

Ἀκόμη τῶν αὐτῶν ἀνέμων αἱ πνοαὶ κατέχουσι ταύτην.

ΚΡΕΩΝ.

Ἄλλ' ἔνεκα τούτων θέλουσι βεβαίως κλαῦσαι οἱ ἀπάγοντες αὐτὴν διὰ τὴν βραδύτητά των.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Δυστυχία μου! Ὁ λεχθεὶς οὗτος λόγος ἐγγύτατον δηλοῖ τὸν θάνατόν μου!

ΧΟΡΟΣ.

Δέν σέ παρηγορῶ διόλου νά θαρρῆς ὅτι ταῦτα δέν θέλουσι τοιοῦτοτρόπως ἐκτελεσθῆ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ᾠ πατρώα τῶν Θηβῶν πόλις, ᾧ θεοὶ τῶν ἡμετέρων προγόνων, ἀπάγομαι ἤδη πρὸς τὸν θάνατον καὶ δέν βραδύνω πλέον! Ἴδετε ὑμεῖς, οἱ τῶν Θηβῶν ἄνακτες, ὅποια ὑπὸ ποίων ἀνδρῶν πάσχω ἐγώ, ἢ μόνη ἀπολειφθεῖσα ἐκ τῶν βασιλίδων, ἐπειδὴ ἐσεβάσθην τὴν εὐσέβειαν.

ΧΟΡΟΣ.

Ἄλλ' ἐπίσης καὶ ἡ Δανάη (1) ἠναγκάσθη νά στερηθῆ τὸ οὐράνιον φῶς, ἐντὸς σιδηρᾶς ἐγκλεισθεῖσα φυλακῆς, καὶ ἔμεινεν οὕτως ἐγκεκλεισμένη ἐντὸς νεκρικοῦ θαλάμου. Ἐν τούτοις ἐκείνη ἦτο καὶ κατὰ τὴν καταγωγὴν ἐνδοξος, ᾧ θύγατερ, ᾧ κόρη μου, καὶ ἀπεταμίευσεν ἐν ἑαυτῇ τὰ χρυσᾶ τοῦ Διὸς σπέρματα. Διότι ἡ τῆς μοίρας δύναμις εἶναι δύναμις φοβερά· οὔτε ὁ πλοῦτος, οὔτε ὁ Ἄρης, οὔτε οἱ πύργοι, οὔτε αἱ μέλαιναί καὶ θαλασσοπληκτοὶ νῆες δύνανται ποτε νά διαφύγωσιν αὐτήν. Ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ ὀργίλος τοῦ Δρύαντος υἱός (2), ὁ τῶν Ἡδωνῶν βασιλεὺς, ἐδέθη ὑπὸ

(1) Ἡ Δανάη ἐνεκλείσθη ἐντὸς ὑπογείου φυλακῆς ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῆς Ἀκρυσίου, φοβουμένου μὴ ἐκπληρωθῆ ὁ εἰς αὐτὸν δοθεὶς χρησμός, καθ' ὃν οὗτος ἔμελλε νά φονευθῆ ἀπὸ τὸν ἔγγονόν του. Ἐν τούτοις αὐτὴ ἀπέκτησεν ἐκ τοῦ Διός, εἰς χρυσῆν βραχὴν μεταμορφωθέντος, υἱόν, καλούμενον Περσέα, ὅστις ἐλθὼν ποτε μετὰ τοῦ Ἀκρυσίου εἰς τοὺς ἐν Λαρίσση τελουμένους ἀγῶνας καὶ ρίπτων τὸν δίσκον ἐξ ἀπροσεξίας ἐφάνευσεν αὐτόν.

(2) Υἱὸς τοῦ Δρύαντος ἦτον ὁ τῆς Θράκης βασιλεὺς Λυκοῦρ-

τοῦ Διονύσου ἕνεκα τῶν πειρακτικῶν αὐτοῦ τρόπων ἐγκλεισθεὶς ἐντὸς βραχῶδους σπηλαίου. Τοιοῦτοτρόπως καταλήγει ἡ φοβερὰ καὶ ὑπερβολικὴ καὶ μανιώδης ὀργή! Τότε δ' ἐκεῖνος ἐννόησεν ὅτι μανία εἶναι νὰ ἐξοργίζῃ τὸν θεὸν διὰ πειρακτικῶν λόγων. Διότι ἤθελε νὰ ἐμποδίζῃ τὰς ἐνθουσιώσας γυναῖκας καὶ τὸ ἐνθουσιῶδες πῦρ καὶ ἠρέθιζε τὰς ἀγαπώσας τὸν αὐλὸν Μούσας. Πλησίον δὲ τῶν Κυανέων (1) πετρῶν τῆς διχοτομουμένης θαλάσσης κεῖνται αἱ τοῦ Βοσπόρου ἄκται καὶ ὁ πρὸς τοὺς ξένους ἐχθρὸς Σαλμυδησὸς τῶν Θρακῶν, ἔνθα ὁ γείτων Ἄρης εἶδεν ἀποτρόπαιον τραῦμα εἰς τοὺς δύο τοῦ Φινέως (2) υἱοὺς ὑπὸ σκληρᾶς γυναικὸς πρὸς τύφλωσιν κατενεχθὲν ἐπὶ τῶν ἐκδικητικῶν κύκλων τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν οὐχὶ δι' ὄπλων, ἀλλὰ διὰ τῶν αἰμοδιψῶν χειρῶν τῆς καὶ τῶν ὀξέων ἀτράκτων! Κατατηκόμενοι δὲ οἱ δυστυχεῖς οὗτοι παῖδες ἐθρήνουν διὰ τὸ φρικῶδες πάθος των, γεννηθέντες ἐκ δυστυχῆς μητρός. Αὕτη δὲ εἶλκε μὲν τὸ γένος ἐκ τῶν ἀρχαίων Ἐρεχθιδῶν, ἀνετράφει δ' ἡ τοῦ Βορέως θυγάτηρ, τὸ τέκνον τῶν θεῶν, εἰς μεμαχρυσμένον σπήλαιον μεταξὺ τῶν πατρικῶν θελλῶν, διερχομένη

γος, ὅστις περιφρονῶν καὶ καταδιώκων τὸν Διόνυσον καὶ τὴν λατρείαν αὐτοῦ, ἐτυφλώθη ὑπὸ τῶν θεῶν καὶ ἀπέθανεν.

(1) Αἱ Κυανεαὶ πέτραι, αἱ καὶ Συμπληγάδες καλούμεναι, εἶναι δύο νησίδια πλησίον τοῦ Βοσπόρου.

(2) Ὁ τοῦ Σαλμηδήσοῦ, πόλεως Θρακικῆς, βασιλεὺς Φινεὺς λαβὼν σύζυγον τὴν Κλεοπάτραν ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς δύο υἱοὺς, τὸν Πλήξιππον καὶ τὸν Πανδίωνα. Λαβὼν ὅμως μετὰ ταῦτα σύζυγον τὴν Ἰδαίαν διὰ τῶν διαβολῶν αὐτῆς ἐτύφλωσε τοὺς δύο υἱοὺς του. Ἦτο δ' ἡ Κλεοπάτρα θυγάτηρ τοῦ Βορέως καὶ τῆς Ὠρειθίας, θυγατρὸς τοῦ βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν Ἐρεχθέως.

ὑπεράνω τῶν κρημνωδῶν ὁρέων μετὰ ταχύτητος ἴσης
 μὲ ταχύτητα ἵππου. Οὐχ ἤττον καὶ ἐπ' ἐκείνης, ὦ θύ-
 γατερ, ἐνέσκηψαν αἱ μακροχρόνιοι Μοῖραι.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

᾽Ω ἄρχοντες τῶν Θηβῶν, ἔχομεν ἐλθεῖ ἐνταῦθα διὰ
 κοινῆς ὁδοιπορίας ἡμεῖς οἱ δύο διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἐνὸς
 ὁδηγούμενοι· διότι εἰς τοὺς τυφλοὺς αὕτη ἡ ὁδός, ἡ
 δι' ὁδηγοῦ γενομένη, ὑπάρχει.

ΚΡΕΩΝ.

Ἄλλὰ τί νέον συμβαίνει, ὦ γηραιὲ Τειρεσία ;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

Ἐγὼ θὰ σοὶ τὸ φανερώσω καὶ σὺ πείσθητι εἰς τὸν
 μάντιν.

ΚΡΕΩΝ.

Ἄλλ' οὐδὲ πρότερόν ποτε βεβαίως δὲν παρήκουον
 τὰς συμβουλὰς σου.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

Διὰ τούτο βέβαια ὀρθῶς ἐκυβέρνησας ταύτην τὴν
 πόλιν.

ΚΡΕΩΝ.

Δύναμαι νὰ ὁμολογήσω, ὅτι πλείστας ὠφελείας
 παρὰ σοῦ ἔχω λάβει.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

Μάθε λοιπὸν ὅτι πάλιν ἤδη εὐρίσκεσαι ἐπὶ ξυροῦ
 ἀκμῆς.

ΚΡΕΩΝ.

Ἄλλὰ τί συμβαίνει ; Διότι φρίττω ἀκούων τοὺς λό-
 γους σου !

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

Θέλεις μάθει τὰ πάντα, ἀκούων τὰ τῆς τέχνης μου
 σημεῖα. Καθήμενος ἐγὼ εἰς τὸ ἀρχαῖόν μου ὄρνιθο-

σκοπεῖον, ἔνθα παντὸς εἶδους ὄρνεα προσήρχοντο, ἀκούω γὰ ἐκβάλλωσι τὰ ὄρνεα ταῦτα φωνὴν ἄγνωστον μέχρι τοῦδε, κράζοντα μετὰ φθόγγου κακοήχου καὶ ἐξηγριωμένου, καὶ κατασπαράσσοντα ἄλληλα διὰ τῶν φονικῶν των ὀνύχων· διότι ὁ ἐκ τῆς κινήσεως τῶν πτερύγων κρότος δὲν ἦτο ἀσήμαντος. Εὐθύς δὲ φοβηθεὶς ἐσυμβουλευθῆν τὴν πυρομαντίαν ἐπὶ τῶν τὰ πάντα κατακαιόντων βωμῶν· πλὴν τὸ πῦρ δὲν ἔλαμπεν ἐκ τῶν θυμάτων, ἀλλὰ τὸ τῶν μηρίων πάχος ἀναλυόμενον ἐπιπτεν ἐπὶ τῆς στάχτης καὶ ἐκάπνιζε καὶ ἀνυφοῦτο, καὶ αἱ χολαὶ εἰς τὸν ἀέρα ἀνερχόμεναι διεσκορπίζοντο, καὶ τὸ καλύπτρον τοὺς μηροὺς πάχος καταπίπτειν ἄφινεν αὐτοὺς γυμνοὺς! Τοιαῦτα μαντεύματα ὀλεθρίων καὶ κακῶν θυσιῶν ἐμάνθανον παρὰ τοῦ παιδὸς τούτου· διότι εἰς ἐμὲ οὗτος εἶναι ὁδηγός, εἰς ἄλλους δ' εἶμαι ἐγώ. Καὶ τὰ παθήματα ταῦτα πάσχει ἡ πόλις ἕνεκα σοῦ. Διότι οἱ βωμοὶ ἡμῶν ἅπαντες καὶ αἱ ἐσχάραι εἶναι πλήρεις τῶν ὑπὸ ὀρνέων καὶ κυνῶν κατασπαραχθεισῶν σαρκῶν τοῦ ἀθλίως τελευτήσαντος υἱοῦ τοῦ Οἰδίποδος, καὶ τούτου ἕνεκα οἱ θεοὶ δὲν δέχονται πλέον παρ' ἡμῶν παρακλητικὰς θυσίας οὔτε φλόγα μηρίων, καὶ τὰ ὄρνεα δὲν ἐκβάλλουσιν εὐνοϊκὰς φωνάς, ἐπειδὴ ἔχουσι καταβροχθίσει τὰς σάρκας ἀποθανόντος ἀνθρώπου. Ταῦτα λοιπόν, ὦ τέκνον, ἐσκεμμένως ἐξέτασον· διότι εἰς ἅπαντας ἐν γένει τοὺς ἀνθρώπους εἶναι κοινὸν τὸ ἁμαρτάνειν. Ἐκεῖνος δ' ὅστις, ἀφ' οὗ ἁμαρτήσῃ, φροντίζει περὶ ἐξαγνισμοῦ καὶ δὲν μένει ἀτάραχος, ἐν ᾧ περιέπεσεν εἰς κακόν, οὗτος δὲν εἶναι πλέον ἀπερίσκεπτος οὐδὲ δυστυχῆς ἀνὴρ. Ἡ ἀλαζονεῖα βεβαίως μωρίαν παρέ-

χει. Ἄλλ' ὑποχώρησον εἰς τὸν ἀποθανόντα καὶ μὴ κεντᾶς αὐτὸν τεθνεῶτα ἤδη. Τί κατόρθωμα εἶναι νὰ φονεύσῃ τις πάλιν τὸν νεκρόν; Ταῦτα λέγω πρὸς σέ, ἐπειδὴ σὲ εὐνεῶ· ὠφελιμώτατον δ' εἶναι τὸ νὰ μανθάνῃ τις παρὰ τοῦ ὀρθῶς ὀμιλοῦντος, ἐὰν οὗτος ἤθελεν εἰπεῖ ὠφελιμόν τι.

ΚΡΕΩΝ.

ὦ γέρον, πάντες ὑμεῖς, ὡς τοξόται ἐναντίον τοῦ σκοποῦ, τοξεύετε ἐναντίον τούτου τοῦ ἀνδρός, καὶ οὐδ' αὐτὴ ἡ μαντικὴ δὲν ἔμεινεν ἀδοκίμαστος κατ' ἐμοῦ ὑφ' ὑμῶν, ὑπὸ τοῦ γένους τῶν ὁποίων πρὸ πολλοῦ ἐπωλήθη καὶ ἐπροδόθη. Κερδίσατε τὸ ἐν ταῖς Σάρδεσιν ἤλεκτρον, ἐὰν θέλητε, καὶ τὸν ἐν ταῖς Ἰνδαίαις χρυσόν. Ἄλλ' ὅμως δὲν θὰ δυνηθῆτέ ποτε νὰ κρύψητε ἐκεῖνον ἐντὸς τάφου, οὐδ' ἐὰν οἱ ἀετοὶ τοῦ Διὸς ἀρπάζοντες πρὸς τροφήν τὸ σῶμα αὐτοῦ θέλωσι νὰ φέρωσι τοῦτο εἰς τοῦ Διὸς τοὺς θρόνους, οὐδ' εἶναι ποτε δυνατόν ἐγώ, φοβηθεὶς τοῦτο ὡς μίασμα, νὰ ἐπιτρέψω νὰ θάψητε ἐκεῖνον· διότι καλῶς γνωρίζω, ὅτι οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων δύναται νὰ μιαινῇ τοὺς θεοὺς. Ἄλλ' αἰσχρῶς, ὦ γηραιὲ Τειρεσία, καταπίπτουσι καὶ οἱ φοβερώτεροι τῶν ἀνθρώπων, ὅταν ἐπιτηδείως λέγωσιν ἀτίμους λόγους ἔνεκα κέρδους.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

Φεῦ! ἄρά γε γνωρίζει τις ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ἄρά γε ἐννοεῖ

ΚΡΕΩΝ:

Τί πρᾶγμα; ποῖον εἶναι τοῦτο, ὅπερ λέγεις κοινὸν εἰς ὅλους;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

πόσον ἡ εὐβουλία εἶναι τὸ ἄριστον τῶν κτημάτων;

ΚΡΕΩΝ.

Ὅσῳ βεβαίως, νομίζω, ἡ ἀφροσύνη εἶναι μεγίστη βλάβη.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

Ταύτης ὁμως τῆς νόσου σὺ εἶσαι πεπληρωμένος.

ΚΡΕΩΝ.

Δὲν θέλω εἰς τὸν μάντιν ἴσας νὰ ἀνταποδώσω ὕβρεις.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

Καὶ ὁμως μὲ ὑβρίζεις, λέγων ὅτι ψευδῆ ἐκφέρω μαντεύματα.

ΚΡΕΩΝ.

Εἶπον τοῦτο· διότι ἅπαν τὸ γένος τῶν μάντεων εἶναι φιλάργυρον.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

Ἄλλὰ τὸ γένος τῶν τυράννων ἀγαπᾷ τὴν αἰσχροκέρδειαν.

ΚΡΕΩΝ.

Ἐὰρ γε γνωρίζεις ὅτι ὅσα καὶ ἂν λέγῃς, τὰ λέγεις πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἄρχοντας;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

Τὸ γνωρίζω· διότι ἔνεκεν ἐμοῦ σώσας ἔχεις σὺ ταύτην τὴν πόλιν.

ΚΡΕΩΝ.

Σοφὸς μὲν μάντις εἶσαι σὺ, ἀλλὰ καὶ φίλος τῆς ἀδικίας.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

Θὰ μὲ ἀναγκάσῃς νὰ εἶπω τὰ ἐν τῷ νῶ μου ἀπόρρητα.

ΚΡΕΩΝ.

Εἰπέ αὐτά, ἀρκεῖ μόνον νὰ μὴ λέγῃς τι εἰς κέρδος ἀποβλέπων.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

Τοιαύτην λοιπὸν καὶ σὺ ἔχεις τῶρα ἰδέαν ;

ΚΡΕΩΝ.

Πρέπει νὰ μάθης ὅτι δὲν θέλεις δυνηθῆ νὰ μὲ ἐξα-
ατήσης.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

Ἄλλὰ καὶ σὺ βεβαίως πρέπει νὰ μάθης καλῶς, ὅτι
ἐν θέλεις προφθάσει νὰ διανύσης πολλοὺς ἀκόμη
δαδοχικούς τοῦ Ἡλίου κύκλους, πρὶν ἓνα ἐκ τῶν φι-
λάτων σου συγγενῶν ὡς ἀμοιβὴν νεκρὸν ἀνταποδώσης
ἐντὶ τῶν πράξεών σου· ἐπειδὴ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἓνα ἐκ τῶν
ἄνω ζώντων ἔρριψας κάτω εἰς τοὺς νεκρούς, καὶ τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ ἀτίμως ἐντὸς τάφου κατέκλεισας, ἀφ' ἑ-
τέρου δὲ κρατεῖς ἐνταῦθα μεταξὺ τῶν ζώντων ἕτερον
νεκρὸν, ἐστερημένον τῶν καταχθονίων θεῶν, ἐστερη-
μένον κηδείας, μὴ τυχόντα τῶν νενομισμένων τιμῶν·
τὰ ὅποια οὔτε εἰς σὲ ἀνήκουσιν, οὔτε εἰς τοὺς ἄνω θε-
ούς, ἀλλ' ὑπὸ σοῦ παραβιάζονται ταῦτα! Διὰ ταύτας δὲ
τῆς πράξεις σου αἱ ἐκδικήτριαι, αἱ μετὰ ταῦτα τὴν τι-
μωρίαν ἐπιφέρουσαι Ἐριννύες τοῦ Ἄδου καὶ τῶν ἄνω
θεῶν ἐνεδρεύουσιν, ἵνα ἐμπέσης εἰς τὰ αὐτὰ κακά, τὰ
ὅποια ἔπραξας. Καὶ συλλογίσθητι, ἐὰν λέγω ταῦτα δι'
ἀργυρίου δωροδοκηθεῖς· διότι μετὰ παρέλευσιν οὐχὶ
πολλοῦ χρόνου θέλεις ἀκούσει εἰς τὰ οἰκήματά σου
θρήνους ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν! Ἐχθρικῶς δὲ συγκρού-
ονται πρὸς ἀλλήλας πᾶσαι αἱ πόλεις, ὅταν τοὺς βω-
μοὺς κατεμίαναν ἢ κύνες ἢ θηρία ἢ πτερωτόν τι ὄρ-
νεον φέρον κατεσπαραγμένας σάρκας, ἀνόσιον δυσω-
δίαν εἰς πόλιν βωμοὺς ἔχουσιν. Τοιαῦτα, ἐπειδὴ μὲ
παρώργισας, ἀληθῆ τοξεύματα, τὴν καρδίαν ἐγγίζοντα,
ὡς τοξότης ἔρριψα κατὰ τῆς ψυχῆς σου, τῶν ὁποίων
σὺ τὴν δριμύτητα δὲν θὰ δυνηθῆς νὰ διαφύγης. Σὺ δέ,

ὦ παῖ, ὀδήγησόν με πρὸς τὸν οἶκόν μου, ἵνα οὗτος ἐκ-
κενώσῃ τὸν θυμόν του εἰς νεωτέρους ἐμοῦ, καὶ ἵνα μάθῃ
νὰ ἔχῃ γλῶσσαν μετριωτέραν, καὶ νοῦν σωφρονέστε-
ρον ἐκείνου, τὸν ὁποῖον τώρα ἔχει.

ΧΟΡΟΣ.

Ὁ ἀνὴρ, ὦ βασιλεῦ, ἀπῆλθε, δεινὰ εἰπὼν μαντεύ-
ματα. Καλῶς δὲ γνωρίζομεν, ὅτι ἀφ' ἧς ἐποχῆς αἱ
πρώην μέλα ναι τρίχες ἡμῶν ἐλευκάνθησαν, οὐδέποτε
οὗτος εἶπε ψευδές τι μάντευμα εἰς τὴν πόλιν.

ΚΡΕΩΝ.

Καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος γνωρίζω τοῦτο καὶ εἰς μεγάλην
δι' αὐτὸ εὐρίσκομαι ταραχὴν· διότι καὶ νὰ ὑποχωρήσω
εἶναι δεινόν, καὶ ἐὰν ἐπιμείνω ἡ βλάβη δύναται δεινῶς
νὰ μὲ πατάξῃ.

ΧΟΡΟΣ.

Ὅρθῆς φρονήσεως εἶναι ἀνάγκη, ὦ υἱὲ τοῦ Μενει-
κέως Κρέων.

ΚΡΕΩΝ.

Τί λοιπὸν πρέπει νὰ πράξω; Λέγε μοι· ἐγὼ δὲ θέλω
πεισθῆ εἰς τὰς συμβουλὰς σου.

ΧΟΡΟΣ.

Ἄφ' ἐνὸς μὲν τὴν κόρην ἐκβαλὼν ἐκ τοῦ σπηλαίου
ἐκείνου ἄφες ἐλευθέραν, ἀφ' ἑτέρου δ' ἐτοίμασον τάφον
διὰ τὸν ἐκτεθειμένον νεκρόν.

ΚΡΕΩΝ.

Ταῦτα λοιπὸν μὲ συμβουλεύεις, καὶ νομίζεις καλὸν
νὰ ὑποχωρήσω;

ΧΟΡΟΣ.

Ὅσον βεβαίως δύνασαι τάχιστα, ὦ βασιλεῦ, διότι
τοὺς κακοὺς ταχέως αἱ τῶν θεῶν βλάβαι καταστρέ-
φουσιν.

ΚΡΕΩΝ.

Ἄλλοίμονον! Ἀκουσίως μὲν, οὐχ ἤττον ἀναγκάζομαι νὰ πράξω ἐναντία τῆς καρδίας μου· δὲν πρέπει δὲ νὰ ἀντιταχθῶ πρὸς τὴν ἀνάγκην.

ΧΟΡΟΣ.

Πράττε λαιπὸν ταῦτα σὺ ὁ ἴδιος ἐλθὼν, καὶ μὴ ἀναθέσης εἰς ἄλλους τὸ ἔργον.

ΚΡΕΩΝ.

Πορεύομαι λοιπὸν πάραυτα, ὅπως εὐρίσκομαι· καὶ σεῖς δέ, ὦ θεράποντες, καὶ οἱ παρόντες καὶ οἱ ἀπόντες, λαβόντες ἀξίνας εἰς τὰς χεῖράς σας τρέξατε εἰς τὸν ὑψηλὸν ἐκεῖνον τόπαν· διότι ἐγὼ, ἐπειδὴ ἤδη μετέβαλον γνώμην, ἐλθὼν θέλω ἐλευθερώσει ταύτην ἐγὼ ὁ ἴδιος, ὅστις καὶ τὴν ἔδεσα. Διότι νομίζω, ὅτι προτιμώτερον εἶναι νὰ διάγῃ τις τὸν βίον φυλάττων τοὺς κειμένους νόμους.

ΧΟΡΟΣ.

ὦ πολυώνυμε (1) Βάκχε, ἀγλαΐσμα τῆς θυγατρὸς (2) τοῦ Κάδμου, καὶ τέκνον τοῦ βροντᾶς ἐκπέποντος Διός, ὅστις τὴν ἔνδοξον προστατεύεις Ἰταλίαν, βασιλεύεις δ' εἰς τὰς πασιγνώστους χώρας τῆς Ἑλευσινίας Δήμητρος· ὅστις κατοικεῖς εἰς τὰς Θήβας, τὴν μητρόπολιν τῶν Βακχῶν, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἰσμηνοῦ, εἰς ὃν τόπον ἐσπάρησαν οἱ τοῦ ἀγρίου Δράκον-

(1) Ὅντως πολλὰ εἶχεν ὀνόματα ὁ Βάκχος, καλούμενος: Βάκχος, Ἰακχος, Εὐβιος, Διθύραμβος κλπ.

(2) Θυγάτηρ τοῦ Κάδμου καὶ μήτηρ τοῦ Διονύσου ἦτο ἡ ὠραία Σεμέλη, ἣτις ἀπαιτήσασα παρὰ τοῦ Διὸς τῆ δολίχ συμβουλή τῆς ζηλοτύπου Ἥρας, νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιόν της ἐν ὄλῃ αὐτοῦ τῆ θεῖα θυγάμη, κατεκῆ ὑπὸ τοῦ κεραυνοῦ τοῦ Διός.

τος (1) ὀδόντες· λαμπρὰ δὲ κνίσσῃ βλέπει σὲ ἐπὶ τοῦ δικορύφου ὄρους, ὅπου περιπολοῦσιν αἱ Βακχίδες Νύμφαι τοῦ Κωρυκίου (2) καὶ ὅπου κεῖται ἡ τῆς Κασταλίας κρήνη! Καὶ αἱ κισσοφόροι ὄχθαι τῶν Νυσσαίων (3) ὀρέων καὶ ἡ ἀειθαλῆς ἀκτὴ ἡ πολυστάφυλος σὲ προπέμπουσι θεῖους ὕμνους ψάλλουσαι, ὅταν ἐπισκέπτησαι τὰς τῶν Θηβῶν ἀγυῖας, τὰς ὁποίας ἐξ ὅλων τῶν πόλεων καθ' ὑπερβολὴν τιμᾶς μετὰ τῆς κεραυνοπλήκτου μητρὸς σου. Καὶ τῶρα, ἐπειδὴ ὀλόκληρος ἡ πόλις μου ὑπὸ ὀλεθρίας κατέχεται νόσου, ἐλθὲ μετὰ σωτηρίου ποδός, ὑπερβάς ὑπεράνω τῆς τοῦ Παρνασσοῦ κλιτύος ἢ ὑπεράνω τοῦ ἠχώδους πορθμοῦ. ὦ χορηγέ τῶν πυριπνῶν ἀστρῶν, τῶν νυκτερινῶν διασκεδάσεων ἔφορε, ὦ παῖ ἐκ Διὸς γεννηθείς, ἐμφανίσθητι ὁμοῦ μὲ τὰς ἀκρολούθους σου τὰς ἐκ Νάξου Θυάδας, αἵτινες διὰ σὲ μαινόμεναι καθ' ἅπασαν τὴν νύκτα μετὰ χορῶν ἀνυμνοῦσι σὲ τὸν χορηγὸν τῶν ἀγαθῶν Ἴακχον!

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ὦ πάροικοι τῶν τοῦ Κάδμου καὶ τοῦ Ἀμφίωνος ἀνακτόρων, δὲν ὑπάρχει παρ' ἀνθρώποις βίος τοιοῦτος, τὸν ὅποιον, οἷοσδήποτε καὶ ἂν ᾦναι, νὰ δύναμαι εἶτε νὰ ἐπαινέσω ἐκ τῶν προτέρων εἶτε τυχὸν νὰ ψέξω.

(1) Ὑπῆρχεν ἐν Θήβαις τρομερὸς δράκων. ὃν φονεύσας ὁ Κάδμος, ἔσπειρε τοὺς ὀδόντας του, ἐξ ὧν ἀνεφύησαν ἄνδρες Σπαρτοὶ καλούμενοι.

(2) Κωρύκιον ἐκαλεῖτο βαθύ τι σπήλαιον εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Παρνασσοῦ. Κασταλία δ' ἦτο πηγὴ τις κειμένη ἐπίσης παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Παρνασσοῦ.

(3) Ὑπὸ τὸ ὄνομα Νύσσα πολλαὶ πόλεις ἀναφέρονται· ἐνταῦθα δ' ἐννοεῖ τὴν ἐν Εὐβοίᾳ.

Διότι ἡ τύχη καὶ τὸν δυστυχοῦντα πάντοτε ἀνορθώνει καὶ τὸν εὐτυχοῦντα κατακρημνίζει· καὶ οὐδεὶς δὲν εἶναι μάντις τῶν συμβαινόντων εἰς τοὺς θνητούς. Διότι καὶ ὁ Κρέων ἤτό ποτε ζηλευτός, ὡς νομίζω, ἐπειδὴ ἔσωσεν ἐκ τῶν ἐχθρῶν τὴν Καδμείαν ταύτην χώραν, καὶ λαβὼν τὴν ἀπεριόριστον τῆς χώρας μοναρχίαν, καλῶς αὐτὴν ἐκυβέρνησα, φημιζόμενος διὰ τὴν ἔνδοξον τῶν τέκνων του καταγωγὴν. Τώρα ὁμως τὰ πάντα ἀπώλεσε· διότι ὅταν ἀνὴρ τις τὰς ἡδονὰς ἀπολέσῃ, ἐγὼ δὲν συγκαταλέγω τοῦτον μεταξὺ τῶν ζώντων, ἀλλὰ τὸν θεωρῶ ἐμψυχον νεκρόν· καθόσον συσώρρευε, ἐὰν θέλῃς, εἰς τὸν οἶκόν σου πλοῦτή μεγάλη καὶ ζῆθε ὥσπερ τύρχνος· ἐὰν ὁμως ἐξ ὅλων τούτων λείπῃ τὸ χαίρειν, τὰ λοιπὰ ἐγὼ οὐδὲ ἀντὶ σκιάς καπνοῦ δὲν ἤθελον ἀγοράσει ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἡδονήν.

ΧΟΡΟΣ.

Τίς δὲ τάλιν εἶναι ἡ συμφορὰ αὕτη, τὴν ὁποίαν μᾶς ἀναγγέλλεις περὶ τοῦ βασιλέως;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Ἐχουσι ἀποθάνει ἐκεῖνοι· οἱ δὲ ζῶντες εἶναι αἴτιοι τοῦ θανάτου αὐτῶν.

ΧΟΡΟΣ.

Ἄλλὰ τίς εἶναι ὁ φονεύς; τίς δὲ ὁ φονευθεὶς; λέγε μοι.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Ὁ Αἰῶμων ἀπέθανε· διὰ χειρὸς δ' ἐφονεύθη!

ΧΟΡΟΣ.

Ποῖον δ' ἐκ τῶν δύο, ὑπὸ τῆς πατρικῆς ἢ ὑπὸ τῆς ἰδίας του χειρὸς ἐφονεύθη;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Αὐτὸς ἑαυτὸν ἐφόνευσεν, ἐξοργισθεὶς κατὰ τοῦ πα-
τρὸς του διὰ τὸν τῆς Ἀντιγόνης φόνον.

ΧΟΡΟΣ.

ὦ μάντι, πόσον ὀρθὸν εἶπες λόγον!

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Ἐπειδὴ ταῦτα οὕτως ἔχουσι, πρέπει ἤδη περὶ τῶν
λοιπῶν νὰ σκεφθῶμεν.

ΧΟΡΟΣ.

Ἄλλ' ἰδοῦ, βλέπω πλησίον τὴν ταλαίπωρον Εὐρυ-
δίχην, τὴν τοῦ Κρέοντος σύζυγον. Ἦλθε δ' ἐκ τῶν δω-
ματίων τῆς εἴτε βεβαίως διότι ἤκουσέ τι περὶ τοῦ υἱοῦ
τῆς, εἴτε καὶ τυχαίως.

ΕΥΡΙΔΙΚΗ.

Ἦκουσα, ὦ συμπολίται, τὸν λόγον, ἐν ᾧ ἐξηργό-
μην, ἵνα δι' εὐχῶν τὴν θεὰν Ἀθηναίαν προσαγορευσω.
Καὶ ἔτυχε νὰ χαλκρόνω τὰ κλειθρα τῆς δυσκόλως
ἀνοιγομένης πύλης, ὅτε αἴφνης ἡ περὶ τῆς οἰκείας
συμφορᾶς εἰδήσις πλήσσει τὰ ὠτὰ μου· ὑπτία δ' ἐκ
τοῦ φόβου ἐπὶ τῶν ὑπηρετριῶν πίπτω, καὶ ὑπὸ ἀπο-
πληξίας καταλαμβάνομαι! Ἄλλ' εἶπατέ μοι πάλιν
περὶ τίνος ἐπρόκειτο· διότι θέλω ἀκούσει ταῦτα οὐχὶ
ὡς ἄπειρος δυστυχημάτων.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Ἐγώ, ἀγαπητὴ δέσποινα, ὡς αὐτόπτης θέλω σέ
πληροφορήσῃ, καὶ δὲν θέλω παραλείψει οὐδένα ἐκ τῆς
ἀληθείας λόγον. Διότι πρὸς τί νὰ ἀποκρύψωμέν τι
ἀπὸ σοῦ, διὰ τὸ ὅποιον μετὰ ταῦτα θὰ ἀποδειχθῶμεν
ψεῦσαι; Ἡ ἀλήθεια πάντοτε εἶναι καλόν. Ἐγώ λοι-
πὸν κατὰ πόδας ἠκολούθουν τὸν σύζυγόν σου μέχρι

τοῦ ἄκρου τῆς πεδιάδος, ὅπου ἀσπλάγχυνος ἦτο ἐρριμ-
 μένον τὸ ὑπὸ τῶν κυνῶν κατασπαραχθὲν τοῦ Πολυ-
 ναίκευς σῶμα. Καὶ τοῦτον μὲν, ἀφ' οὗ πρῶτον ἐδεή-
 θην τῆς ἐνοδίας (1) θεᾶς καὶ τοῦ Πλούτωνος, ὅπως γεί-
 νωσιν εὐμενεῖς καὶ παύσωσι τὴν ὀργήν των, μὲ καθα-
 ρὸν ἐλύσαμεν λουτρόν, καὶ διὰ νεωστὶ κεκομμένων
 ξύλων κατεκαύσαμεν ὅ,τι πλεόν ἐκ τοῦ σώματός του
 εἶχεν ἀπομείνει, καὶ ἀνυψώσαντες ὑψηλὸν ἐπὶ τῆς πα-
 τρικῆς γῆς τάφον, ἡμεθα ἕτοιμοι νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὸν
 κοῖλον καὶ λιθόστρωτον τῆς τοῦ Ἄδου κόρης νυμ-
 φῶνα. Ὅτε αἰφνης ἀκούει τις ἐξ ἡμῶν μακρόθεν ὄξυ-
 φώνους ἀναστεναγματῆς τῆς κακοῦ ἐνταφιασμοῦ τυ-
 χούσης νύμφης, καὶ ἐλθὼν ἀναγγέλλει τοῦτο εἰς τὸν
 δεσπότην Κρέοντα. Οὗτος δ' ἔτι πλησιέστερον προχω-
 ρήσας ὑπὸ τῶν κακῶν τῆς κραυγῆς σημεῖων κατα-
 λαμβάνεται· ἀναστενάξας δὲ θρηνηδεστάτην ἐκβάλλει
 κραυγὴν! ἌΩ ταλαίπωρος ἐγώ! Μὴ ἄρα γε εἶμαι
 προφήτης; Μὴ ἄρα γε πασῶν τῶν προτέρων μου ὁδῶν
 ἢ δυστυχεστάτη εἶναι αὕτη εἰς ἣν ἤδη πορεύομαι; Τοῦ
 παιδός μου ἢ φωνὴ μὲ ταραττεῖ! Ἄλλ', ὦ θεράποντες,
 ταχέως ἐκεῖ πλησιάσατε, καὶ σταθέντες πλησίον τοῦ
 τάφου, ἐκτοπίσατε τὴν λιθίνην αὐτοῦ θύραν, εἶτα δὲ
 εἰς τὸ στόμιον αὐτοῦ καταβάντες, καλῶς ἐξετάσατε,
 ἂν τοῦ Αἴμονος εἶναι ἢ φωνή, τὴν ὁποίαν ἀκούω, ἢ
 ἂν ὑπὸ τῶν θεῶν ἐξαπατῶμαι.»

Οὕτω δὲ διαταχθέντες ὑπὸ τοῦ περιλύπου δεσπότη
 ἐξητάζομεν ταῦτα· καὶ αἰφνης εἰς τὸ κρυφιώτερον τοῦ

(1) Ἐνωσεῖ τὴν θεᾶν Ἐκάτην, εἰς τιμὴν τῆς ὁποίας οἱ πλούσιοι
 ἐξέθετον εἰς τὰς ὁδοὺς ἀνά πᾶσαν νεομηνίαν διάφορα φαγητά, κα-
 λούμενα διεῖπνον τῆς Ἐκάτης, καὶ ὑπὸ πτωχῶν τρωγόμενα.

τάφου μέρος βλέπομεν τὴν μὲν Ἀντιγόνην ἐκ τοῦ τρα-
 χήλου κρεμαμένην, καὶ ἀπηγγονισμένην διὰ βρόχου,
 ἐκ στερεᾶς ταινίας σινδόνης κατασκευασθέντος, τὸν δὲ
 Αἴμονα τὴν μέσσην ἐκείνης ἐνηγκαλισμένον καὶ θρη-
 νοῦντα διὰ τὴν τῆς ἤδη ἀποθανούσης ἐρωμένης του
 καταστροφὴν, διὰ τοῦ πατρὸς του τὰ ἔργα, διὰ τὴν
 δυστυχίαν ἀποβάσαν μνηστειάν του! Μόλις δὲ βλέπει
 αὐτὸν ὁ πατήρ, φρικώδη ἐκβαλὼν ἀναστεναγμόν, προ-
 χωρεῖ εἰς τὰ ἐνδότερα πρὸς αὐτόν, καὶ πάλιν στενά-
 ξας, τῷ λέγει· αὖ ταλαίπωρε, ὅποιον ἔπραξας ἔργον;
 Τί ἔσχες κατὰ νοῦν; Εἰς ποίαν περιέπεσας συμφορὰν;
 Ἐξελθε τέκνον μου, ὡς ἰκέτης σέ ἱκετεύω!» Τοῦτον
 ὁμῶς μὲ ἐξηγριωμένους ὁ παῖς ὀφθαλμοὺς κυττάξας,
 καὶ κατὰ τοῦ προσώπου του πτύσσας, χωρὶς εὐδὲν νὰ
 τῷ ἀποκριθῆ, τὸ δίκοπον ἀνασπᾶσας ξίφος, ἐφορμᾷ,
 πλὴν ἀποτυγχάνει εἰς ταχεῖαν τοῦ πατρὸς τραπέντος
 φυγὴν! Ἐπειτα ὁ δυστυχὴς ἐναντίον ἑαυτοῦ τὴν ὄρ-
 γήν του στρέψας, εἰς ἣν εὐρίσκετο θέσιν, ἐντὸς τῶν
 πλευρῶν του τὸ ξίφος μέχρι τοῦ μέσου ἐνέπηξε, καὶ
 διατηρῶν ἔτι τὰς φρένας του, μὲ ὑγρὸν ἀγκῶνα τὴν
 παρθένον ἐναγκαλίζειται, καὶ ἀναφυσῶν ἐκβάλλει ὄρ-
 μητικὴν ἐπὶ τῆς λευκῆς παρειᾶς τῆς παρθένου πνοὴν
 μετὰ σταλαγμάτων αἵματος! Ἦδη δὲ νεκρὸς ἐπὶ νε-
 κροῦ κεῖται, λαβὼν ὁ ταλαίπωρος τὰ νυμφικὰ δῶρα
 εἰς τὰ τοῦ Ἄδου οἰκήματα, καὶ δείξας πόσον ἡ ἀπε-
 ρισκεψία εἶναι μέγιστον εἰς τοὺς ἀνθρώπους κακόν!

ΧΟΡΟΣ.

Τί δύναταί τις νὰ συμπεράνη ἐκ τούτου; Ἡ γυνὴ
 ὀπίσω ἀνεχώρησε, χωρὶς ἢ καλὸν ἢ κακόν τινα λόγον
 νὰ εἶπη.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Καὶ ἐγὼ ἐπίσης ἐν ἀπορίᾳ εὐρίσκομαι· ὑποθέτω δ' ὅμως, ὅτι αὕτη τοῦ υἱοῦ τῆς τὸν ὄλεθρον μαθοῦσα δὲν ἠθέλησε δημοσίᾳ θρηνῶδεις νὰ ἐκβάλη φωνάς, ἀλλ' ἐντὸς τοῦ οἴκου μετὰ τῶν θεραπαινίδων τὴν οἰκείαν νὰ θρηνήσῃ συμφορὰν. Διότι αὕτη δὲν στερεῖται συνέσεως, ὥστε νὰ περιπέσῃ εἰς τι σφάλμα.

ΧΟΡΟΣ.

Δὲν ἤξεύρω· ἐγὼ ὅμως νομίζω, ὅτι καὶ ἡ ὑπερβολικὴ σιγὴ, ὡς καὶ οἱ ματαίως γινόμενοι πολλοὶ θρῆνοι, βαρεῖαν δεικνύουσι θλίψιν.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Ἄλλὰ πορευθέντες ἐντὸς τοῦ οἴκου θέλομεν πληροφορηθῆ, μὴ τυχὸν κακόν τι ἐν τῇ ὠργισμένῃ αὐτῆς διανοίᾳ διαλογίζεται. Ὅρθως τῶντι ὁμιλεῖς· καὶ ἡ ὑπερβολικὴ σιγὴ κακόν τι περιέχει.

ΧΟΡΟΣ.

Ἄλλ' ἰδοὺ αὐτὸς ὁ ἄναξ ἔρχεται κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ μνημεῖον ἐπίσημον, ἀποτέλεσμα — ἐὰν μοὶ ἐπιτρέπηται νὰ εἶπω — οὐχὶ ἀλλοτρίου, ἀλλὰ τοῦ ἰδίου τοῦ σφάλματος.

ΚΡΕΩΝ.

ᾧ ἀπερὶσκέπτου νοὸς σφάλματα ἀνεπανόρθωτα καὶ θανάτου αἰτία! Δυστυχεῖς ἡμεῖς, οἵτινες βλέπομεν φωνεῖς ὁμοφύλους φονεύσαντας! ᾧ ἀτυχῆ μου βουλευματα· ᾧ υἱέμου, ὅστις νέος τὴν ἡλικίαν μὲ καινοφανῆ — φεῦ! φεῦ! — θάνατον ἀπέθανες! Κατεστράφης ἕνεκεν ἰδικῶν μου καὶ οὐχὶ ἰδικῶν σου ἀπερὶσκεψιῶν!

ΧΟΡΟΣ.

Ἄλλοίμονον! Πόσον ἀργὰ μοὶ φαίνεται, ὅτι εἶδες τὸ δίκαιον!

ΚΡΕΩΝ.

Δυστυχία μου! Τώρα μόλις τὸ ἔχω μάθει ὁ ταλαίπωρος! Τότε ὁμως, τότε θεός τις βεβαίως, μέγα κατ' ἐμοῦ τρέφων μῖσος, τὴν ἐμὴν ἐκτύπησε κεφαλὴν, καὶ εἰς θηρῶδεις μὲ παρεξέτρεψεν ἀποφασεις, ἀνατρέψας, φεῦ! τὴν ποδοπατηθεῖσαν εὐδαιμονίαν μου. Φεῦ! φεῦ! ὦ δυσβάστακτα τῶν θνητῶν δυστυχήματα!

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

᾽Ω βασιλεῦ, ὑπὸ πολλῶν κατέχεσαι δυστυχημάτων, ἐκ τῶν ὁποίων ἄλλα μὲν ἤδη διὰ τῶν ἰδίων σου φέρεις χειρῶν, ἄλλα δὲ μοι φαίνεται ὅτι μετ' ὀλίγον ἐν τῷ οἴκῳ θέλεις ἰδεῖ.

ΚΡΕΩΝ.

Ἄλλὰ τί συμβαίνει; Ἄλλο πάλιν κακὸν χειρὸν τῶν προτέρων ἐπῆλθεν;

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

Ἡ γυνή, ἣ τοῦ νεκροῦ τούτου μήτηρ ἀπέθανεν ἡ δυστυχῆς, πρὸ ὀλίγου ἑαυτὴν πληγώσασα!

ΚΡΕΩΝ.

Φεῦ, φεῦ! ᾽Ω ἀνεξιλέωτε τοῦ Ἄδου λιμὴν, διατὶ τάχα, διατὶ μὲ καταστρέφεις; ᾽Ω σύ, ὅστις κακοήχους καὶ λυπηρὰς μοὶ ἀνήγγειλας εἰδήσεις, ποῖον λόγον μοὶ λέγεις; Φεῦ! ἀπολωλὸτα ἀνδρὰ ἐκ νέου κατέσφαξας! Τί λέγεις, ὦ παῖ; νέα πάλιν, πρὸς τῷ ὀλέθρῳ τούτῳ, νέα λέγεις ὅτι ἐπῆλθεν εἰς ἐμὲ δυστυχία — ὁ θάνατος τῆς σφαγείσης γυναικὸς μου;

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

Δύνασαι νὰ ἴδῃς ταυτην· διότι δὲν εὐρίσκεται πλέον εἰς τοὺς μυχοὺς τῆς οἰκίας.

ΚΡΕΩΝ.

Δυστυχία μου! Ἄλλο πάλιν δεῦτερον τοῦτο κακὸν βλέπω ὁ ταλαίπωρος! Τίς ἄρα γε, τίς τύχη ἀκόμη μὲ περιμένει; Εἰς μὲν τὰς χεῖρας μου ὁ δυστυχῆς κρατῶ τὸ πρὸ ὀλίγου ἀποθανῶν τέκνον μου, ἕτερον δὲ νεκρὸν βλέπω ἔμπροσθέν μου! φεῦ! φεῦ δυστυχῆς μητὲρ! φεῦ τέκνον μου!

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ·

Αίτη ἡ γυνὴ θανατηφόρον καθ' ἑαυτῆς ἐπενεγκοῦσα τραῦμα, σκότος εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της ἐπιχῦσαν, ἀποθνήσκει, θρηνήσασα πρῶτον μὲν τὸν ἔνδοξον τοῦ ἄλλοτε ἀποθανόντος Μεγαρέως (1) θάνατον, εἶτα δὲ τὴν τύχην τούτου καὶ τελευταῖον καταρασθεῖσα σὲ τὸν παιδοκτονον διὰ τὰς κακὰς σου πράξεις!

ΚΡΕΩΝ.

Φεῦ! φεῦ! Φρίκη μὲ καταλαμβάνει! Διατί δὲν μὲ ἐφόνευέ τις πρότερον διὰ κοπτεροῦ ξίφους καιρίαν ἐπενεγῶν πληγὴν; Δυστυχῆς ἐγώ! φεῦ! φεῦ! εἰς μεγίστην εὐρίσκομαι δυστυχίαν!

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

Ἀποθνήσκουσα αὐτὴ κατηρᾶτο σὲ ὡς γενόμενον αἴτιον τοῦ θανάτου καὶ ταύτης καὶ ἐχείνου.

ΚΡΕΩΝ.

Μὲ ποῖον δ' ἄρά γε τρόπον ἐφονεύθη;

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

Αὐτὴ ἑαυτὴν ἐφόνευσεν, ἰδίαις χερσὶν ὑπὸ τὸ ἦπαρ πληγωθεῖσα εὐθὺς ὡς ἔμαθε τὸν ἀξιοθρήνητον τοῦ παιδὸς θάνατον.

ΚΡΕΩΝ.

ᾠ δυστυχία μου! Ταῦτα πάντα, ἐξ αἰτίας μου προελθόντα, εἰς οὐδένα ἄλλον ἐκ τῶν ἀνθρώπων δὲν δύνανται ποτε νὰ ἀποδοθῶσι· διότι ἐγώ, ἐγώ ὁ δυστυχῆς σὲ ἐφόνευσα, ἐγώ! Ἄς ὁμολογήσω τὴν ἀλήθειαν! ᾠ θεράποντες, ἀπομακρύνάτε με ὅσον δύνασθε ταχιστα, ἀπομακρύνετε ἐντεῦθεν ἐμέ, ὅστις δὲν εἶμαι πλέον ἢ εἰς μηδαμινὸς ἄνθρωπος.

ΧΟΡΟΣ.

ᾠφέλιμον λέγεις λόγον, ἐὰν βεβαίως ὠφέλειά τις

(1) Ὁ Μεγαρεὺς οὗτος ἢ κατ' ἄλλους Μενοικεὺς ἦν υἱὸς τοῦ Κρέοντος, θυσιασθεὶς ἐκούσιως ἐπὶ τῶν τειχῶν τῶν Θηβῶν κατὰ τὸν πόλεμον τῶν ἐπτά ἐπὶ Θήβας, ἵνα οὕτω κατὰ τὸν χρησμὸν νικήσωσιν οἱ Θηβαῖοι.

ἐκ τῶν κακῶν τούτων δύναται νὰ προκύψῃ. Διότι τὰ παρὰ πόδας κείμενα κακὰ ὅσον ὀλιγώτερα, τόσο καλλίτερα εἶναι.

ΚΡΕΩΝ.

Ἄς ἔλθῃ, ἄς ἐπέλθῃ, ἄς παρουσιασθῇ ὁ ἔσχατος καὶ κάλλιστος τῶν θανάτων μου, φέρων εἰς ἐμὲ τὴν τελευταίαν μου ἡμέραν. Ἄς ἔλθῃ, ἄς ἔλθῃ, ἵνα μὴ ἐπανίδω πλέον ἄλλην ἡμέραν!

ΧΟΡΟΣ.

Ταῦτα εἶναι δευτερεύοντα. Ἦδη πρέπει περὶ τῶν παρόντων νὰ φροντίσωμεν· διότι περὶ τούτων φροντίζουσιν ἐκεῖνοι, οἵτινες πρέπει νὰ φροντίζωσιν.

ΚΡΕΩΝ.

Ἄλλ' ὅσα ἐπιθυμῶ, ταῦτα καὶ γυχθήην νὰ ἀποκτήσω.

ΧΟΡΟΣ.

Ἦδη μὴ προσεύχου διόλου· διότι οἱ ἄνθρωποι δὲν δύνανται ποτε νὰ ἀπαλλαχθῶσι τῆς πεπρωμένης συμφοράς.

ΚΡΕΩΝ.

Ἀπομακρύνατε ἐντεῦθεν ἐμὲ τὸν μάταιον ἄνδρα, ὅστις καὶ σέ, ὦ υἱέ μου, ἀκουσίως ἐφόνευσα, καὶ σέ ἐπίσης, ὦ γυναῖκα. Φεῦ, ὁ δυστυχής! δὲν ἤξεύρω πρὸς ποῖον ἐκ τῶν δύο πρῶτον τὰ βλέμματά μου νὰ στρέψω, πρὸς ποῖον πρῶτον νὰ πορευθῶ! Διότι ἀθεράπευτα εἶναι ὅλα τὰ ἐν ταῖς χερσὶ μου εὕρισκόμενα κακὰ, τὰ ὁποῖα ἡ ἀφόρητος τύχη ἐπέφερε κατὰ τῆς κεφαλῆς μου!

ΧΟΡΟΣ.

Ἡ φρόνησις εἶναι τὸ πρῶτιστον τῆς εὐδαιμονίας προσόν· δὲν πρέπει δ' οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην πρὸς τοὺς θεοὺς ἀσέβειαν νὰ δεικνύωμεν· οἱ δ' ἀλαζονικοὶ τῶν ὑπερηφάνων λόγοι, βαρείας τιμωρίας εἰς αὐτοὺς ἐπιφέροντες, τελευταῖον τὴν φρόνησιν διδάσκουσιν.

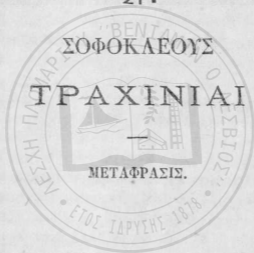
ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ «ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ».

ΣΤ'.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΤΡΑΧΙΝΙΑΙ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΕΙΣ ΤΑΣ ΤΡΑΧΙΝΙΑΣ.

Ὁ Ἡρακλῆς λαβὼν σύζυγον τὴν Δηϊάνειραν, κόρην τοῦ βασιλέως τῆς Καλυδῶνος Οἰνέως, κατώκησεν ἐν ταῖς Τραχινίαις, πόλει θεσσαλικῇ οὐχὶ μακρὰν τοῦ ὄρους Οἴτῃ, ἐκ τῶν ὁποίων καὶ τὸ παρὸν δράμα «Τραχινίαι» ὠνομασθη, διότι ἐν τῇ πόλει αὐτῇ ὑποτίθεται λαβοῦσα χώραν ἡ σκηνῇ. Ἀλλ' ἡ ἀγασθὴ τὴν πόλιν ταύτην ταχέως νὰ καταλίπη, διότι ἐφόνευσε διὰ δόλου τὸν τοῦ Εὐρύτου υἱὸν Ἴφιτον, διὰ τὸ ὁποῖον κατεδίκασεν αὐτὸν ὁ Ζεὺς, ἵνα ὑποστῇ δουλείαν, καὶ οὕτω ὁ ἡμίθεος ἐκεῖνος κατέστη δούλος βαρβάρου τινὸς γυναικός, τῆς Ὀμφάλῃς, βασιλίσσης τῶν Λυδῶν! Οὕτω λοιπὸν ἡ Δηϊάνειρα, ἥτις εὐτυχῆς ἐπὶ τῷ μετὰ τοῦ Ἡρακλέους γάμῳ ἐλογίζετο, βλέπει αἰφνης τὴν εὐτυχίαν τῆς ἀνατρεπομένην, βλέπει τὸν προσφιλέστατον σύζυγον μακρὰν ἀπερχόμενον καὶ ἀσαφεῖς τινὰς περὶ τῆς ἐπανόδου του χρησμούς ἀφίνοντα, βλέπει πέριξ ἑαυτῆς ἐρημίαν, ἥτις τὴν χαρὰν τῆς εἰς λῦπην μετέβαλεν!

Οὕτω λοιπὸν παρίσταται ἐν τῇ σκηνῇ ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ ἡ Δηϊάνειρα ὡς ὑπὸ μεγίστης κατεχομένη θλίψεως ἐπὶ τῇ στερήσει τοῦ Ἡρακλέους, περὶ τῆς τύχης τοῦ ὁποίου πολλοὺς ἐκφέρει φόβους, τοὺς ὁποίους ζητεῖ νὰ ἐξαλείψῃ ἐμφανιζομένη ὑπηρέτρια τῆς, συμβουλευούσα αὐτὴν ἵνα ἀποστείλῃ πρὸς ζήτησιν τοῦ Ἡρακλέους, τὸν υἱὸν των Ὑλλων. Ἀφ' οὗ δ' οὗτος προσκληθεὶς ἀπῆλθε πρὸς τοῦτο, ἀφ' οὗ ἐλθὼν ὁ ἐπαρθένων συγκείμενος χορὸς ἐπεκαλέσθη τὴν συν-

δρομήν τῶν θεῶν, ἀφ' οὗ τέλος ἡ Δηϊάνειρα ἐμακάρισε μὲν τὰς παρθένους διὰ τὴν ἀμέριμνον παρθενίαν των, ἐταλάνισε δ' ἑαυτήν, ὑπὸ τὸ βάρος τῶν συζυγικῶν πόνων πιεζομένην, ἐμφανίζεται τέλος ἄγγελός τις ἀγγέλλων ὅτι ἔφθασεν ὁ Ἡρακλῆς ὑγιῆς καὶ πολλὰ φέρων λάφυρα! Εἰς μεγάλην τότε παραδίδονται χαρὰν ἢ τε Δηϊάνειρα καὶ ὁ χορός, ὅτε ἐμφανίζεται ὁ Λίχας, ὁ πιστὸς ἐκεῖνος τοῦ Ἡρακλέους σύντροφος, λέγων ὅτι ὁ Ἡρακλῆς προσφέρει θυσίας ἐπὶ τοῦ Κηναίου ἀκρωτηρίου τῆς Εὐβοίας, καὶ φέρει μεθ' ἑαυτοῦ πλῆθος γυναικῶν, αἰχμαλωτισθεισῶν ἐκ τῆς πόλεως τοῦ Εὐρύτου Οἰχαλίας, ἣν ἐκυρίευσεν ὁ Ἡρακλῆς. Ἡ Δηϊάνειρα προσποιεῖται ὅτι χαίρει ἐπὶ τούτοις, πλὴν τὸ ὄμμα αὐτῆς ἀποσπᾷ ἢ ἐπίφθονος θεᾶ τῶν ὠραίων ἐκείνων αἰχμαλωτίδων καὶ ἰδίᾳ μιᾶς ἐξ αὐτῶν! Ζητεῖ πληροφορίας, πλὴν ὁ Λίχας λέγει, ὅτι οὐδὲν γινώριζει, ἀλλ' ὁ ἐκεῖ ἰστάμενος ἄγγελος ἀποκαλύπτει εἰς αὐτήν ὅτι ἡ ὠραία ἐκείνη γυνὴ εἶναι ἡ Ἰόλη θυγάτηρ τοῦ Εὐρύτου, πρὸς τὴν ὁποίαν μέγιστον ὁ Ἡρακλῆς τρέφει ἔρωτα! Καὶ ταῦτα προσκληθεὶς ὁ Λίχας δὲν ἠδυνήθη πλέον νὰ ἀρνηθῆ. Ἦδη λοιπὸν τὰ πάντα ἀπεκαλύφθησαν, ἡ ζηλοτυπία τῆς Δηϊανείρας ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον αὐξάνει, καὶ πανταχοῦ ζητεῖ μέσον τι θεραπείας! Ἀπελθοῦσα δὲ πάλιν ἐπιστρέφει καὶ ἀγγέλλει εἰς τὸν χορὸν ὅτι, ἐπειδὴ δὲν εἶναι πλέον ἀνεκτὸν νὰ βλέπῃ τὴν Ἰόλην, τῆς ὁποίας ἡ ὠραιότης ἐπὶ μᾶλλον αὐξάνει, ἐν ᾧ ἡ ἰδική της τούναντίον ἐπὶ μᾶλλον παρακμάζει, ἀπεφάσισε νὰ μεταχειρισθῆ τὸ ἐξῆς μέσον. Ἐφύλαττεν ἐντὸς λέβητος τὸ πεπηγμένον τοῦ κενταύρου Νέσσου αἶμα, τὸ ὁποῖον εὖτος ἔδωκε ποτε εἰς αὐτήν, ἵνα τὸ μεταχειρισθῆ, ὅπως ἐλκύσῃ τὴν ἀγάπην τοῦ Ἡρακλέους. Λαμβάνει λοιπὸν τοῦτο καὶ βάφει ἐντὸς αὐτοῦ χιτῶνα, τὸν ὁποῖον ἀποστέλλει διὰ τοῦ Λίχα πρὸς τὸν Ἡρακλέα. Ἡ ζηλοτυπία εἶχεν ἐπὶ τοσοῦτον ἀποτυφλώσει

αὐτήν, ὥστε ἐνήργει ἄνευ οὐδενὸς λογισμοῦ, καὶ μετ' οὐ πολὺ φρικτὰ ἐπέρχονται τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀπερικοιφίας τῆς!

Ἐπανελθοῦσα δηλαδὴ ἡ Δηϊάνειρα μεγίστους διὰ τὸ ἔργον τῆς τεῦτο φόβους ἐκφέρει, διότι εἶδε τὸ μαλ-
λίον ἐκεῖνο, δι' οὗ τὸν χιτῶνα ἔβαψε, νὰ ἐξαφανισθῆ
παραδόξως ἀναλυόμενον! Καὶ τοὺς φόβους τούτους
ἐπιθεβαιοῖ ἐμφανισθεῖς ὁ Ὑλλος, ὅστις ἐξονειδίζει τὴν
ἀναξίαν τοῦ ὀνόματός τῆς μητέρα, καὶ διηγεῖται ἀμι-
μήτως εἰς ποίαν συμφορὰν, εἰς ποίους πόνους διὰ τοῦ
χιτῶνος ἐκείνου τὸν πατέρα ἐνέβαλεν αὐτῇ! Ταῦτα
ἡ Δηϊάνειρα ἀκούσασα ἀπέρχεται σιωπῶσα, καὶ τὴν
σιωπὴν αὐτῆς φωναὶ καὶ στεναγμοὶ μετ' ὀλίγον δια-
δέχονται! Ἐμφανιζομένη τροφᾶς τις ἀγγέλλει ὅτι ἡ
Δηϊάνειρα ἠτύχτησεν ἐπὶ τῆς νυμφικῆς τῆς κλί-
νης! Μεγάλῃ ἐπὶ τούτοις τὸν χορὸν καταλαμβάνει
θλίψις, τὴν ὁποίαν ἠύξησεν ἡ αἰφνηδία θεᾶ πλήθους
ἀνθρώπων, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁποίων ἐφέρετο ἀναισθη-
τος ὁ Ἡρακλῆς! Τούτον ἰδὼν ὁ Ὑλλος φωνᾶς θρη-
νώδεις ἐκβάλλει, φωνᾶς, αἵτινες ἐξύπνησαν τὸν κοι-
μώμενον Ἡρακλέα, ὅστις ὑπὸ τῶν φρικτῶν τῆς νόσου
πόνων καταλαμβάνεται, ζητεῖ τὴν ἀθλίαν Δηϊάνειραν
θρηνεῖ, στενάζει! Καὶ τότε ὁ χορὸς μετὰ συγκινήσεως
ἐκφωνεῖ τὸ περίφημον τεῦτο:

«ὦ τλήμον Ἑλλάς, πένθος οἶον εἰσορῶ
ἔξουσαν, ἀνδρὸς τοῦ δέ γ' εἰ σφαλήσεται!»

Μεθ' ὃ ὁ Ὑλλος πληροφορεῖ αὐτόν, ὅτι ἡ Δηϊάνειρα
ἤδη ἔχει ἀποθάνει. Ἐκπληκτος ὁ Ἡρακλῆς ζητεῖ πλη-
ροφορίας, καὶ μανθάνει τὰ περὶ τοῦ κενταύρου Νέσ-
σου. Ἦδη πλέον τὰ πάντα κατανοεῖ! Βλέπει νὴν ἐκ-
πλήρωσιν ἀρχαίου χρησιμοῦ, λέγοντος ὅτι μέλλει ὑπὸ
νεκροῦ νὰ ἀπολέσῃ τὴν ζωὴν, καὶ ἀπελπισθεὶς πλέον,
κατορθοῖ κατόπιν πολλῶν ἐνστάσεων νὰ πειθαναγκάσῃ
τὸν Ὑλλον, ἵνα ἀφ' ἐνὸς μὲν λάβῃ σύζυγον τὴν Ἴό-
λην, ἀφ' ἑτέρου δὲ φέρῃ αὐτόν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς

Οἷτης, καὶ ἐκεῖ ἀνάψας πυρὰν νὰ κατακαύσῃ αὐτόν! Οὕτω λοιπὸν ἀπέρχονται πρὸς τοῦτο πάντες, ἐν ᾧ ὁ Ὑλλος ζητεῖ συγγνώμην μὲν ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ἀγνωμοσύνην δὲ κατὰ τῶν θεῶν, οἵτινες τοιαύτας συμφορὰς ἐπιτρέπουσι, προσθέτει ὁμως, ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ προΐδῃ τοὺς σκοποὺς αὐτῶν.

—◆◆◆—

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ, σύζυγος τοῦ Ἡρακλέους.

ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ τῆς Δηϊανείρας.

ΥΛΛΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους.

ΧΟΡΟΣ, παρθένων Τραχινίων.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ΤΡΟΦΟΣ.

ΠΡΕΣΒΥΣ.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Ἡ σκηνὴ ὑποτίθεται ἐν ταῖς Τραχινίαις.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΤΡΑΧΙΝΙΑΙ.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

Υπάρχει μὲν ἀρχαῖόν τι λόγιον διαδοθὲν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὸ ὅποιον δὲν δύναται τις καλῶς νὰ μάθῃ, ἐὰν ἡ ζωὴ ἀνθρώπου τινὸς ἦναι εὐτυχῆς ἢ δυστυχῆς πρὶν οὗτος ἀποθάνῃ. Ἐγὼ ὁμῶς περὶ τῆς ἰδικῆς μου, καὶ πρὶν καταβιβασθῶ εἰς τὸν Ἄδην, καλῶς γνωρίζω ὅτι ἔχω αὐτὴν δυστυχῆ καὶ ἀφόρητον· ἦτις καὶ ὅτε ἀκόμη κατώκειν εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ πατρός μου Οἰνέως ἐν Πλευρῶνι (1), πικροτάτας διὰ τὴν ὑπανδρείαν μοι, ὑπέστην βασάνους, ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην Αἰτωλικὴν γυναῖκα. Διότι ἦτο μνηστήρ μου ποταμός τις, τὸν Ἀχελῷον ἐνόω, ὅστις ὑπὸ τρεῖς μορφὰς μὲ ἐζήτει παρὰ τοῦ πατρός μου, ἄλλοτε μὲν ὡς ἀληθὴς ταῦρος ἐμφανιζόμενος, ἄλλοτε δὲ ὡς ὄρμητικὸς καὶ συνεστραμμένος δράκων, καὶ ἄλλοτε μὲ κεφαλὴν βοῦς καὶ σῶμα ἀνθρώπινον· ἐκ δὲ τῆς δασυτρίχου γενεᾶδος του, ὡς ἀπὸ κρήνης, κρουνοὶ ὕδατος

(1) Πλευρῶν πόλις τῆς Αἰτωλίας, κτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Πλευρῶνος, υἱοῦ τοῦ Αἰτωλοῦ καὶ τῆς Πρυονῆς, καὶ ἀδελφοῦ τοῦ Καλυδῶνος, ὑπὸ τοῦ ὁποίου ἐκτίσθη ἑτέρα ἐν Αἰτωλίᾳ πόλις, Καλυδωνία κληθεῖσα. (Ἀπολλ. 1.7.7 καὶ Θουκ. III 102).

κατέρρεον. Τοιοῦτον ἐγὼ ἀναμένουσα μνηστῆρα ἢ δυστυχῆς, ἀδιακόπως ν' ἀποθάνω ἠύχόμην, πρὶν ποτε τοιαύτην κλίνην πλησιάσω. Κατόπιν δὲ χρόνου μακροῦ μὲν, ἀλλ' ὅμως πρὸς χαρὰν μου ἤλθεν ὁ ἔνδοξος τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀλκμήνης υἱός, ὅστις, συνάψας ἐναντίον τούτου ἐναγώνιον μάχην, μὲ ἀπελευθερόνει. Καὶ τὸν μὲν τρόπον τοῦ ἀγῶνος δὲν δύναμαι νὰ εἶπω διότι δὲν τὸν γνωρίζω· ἀλλ' ὅστις ἠδύνατο ἄνευ φόβου νὰ παρατηρῇ τὸ θέαμα, οὗτος δύναται νὰ τὸν διηγηθῆ (1). Καθόσον ἐγὼ ἐκαθήμην ἐκπεπληγμένη ἐκ τοῦ φόβου, μήπως ποτὲ ἢ ὠραιότης μου λύπας εἰς ἐμὲ προξενήσῃ. Ἄλλ' ὁ τοὺς ἀγῶνας διευθύνων Ζεὺς καλὸν ἔδωκε τέλος, ἐὰν πρέπη δὰ νὰ λέγω καλόν. Διότι συνάψασα ἐκλεχτόν μετὰ τοῦ Ἡρακλέους γάμον, πάντοτε νέον ἐκ φόβου φόβον ἔχω, δι' ἐκεῖνον ἀνησυχούσα. Διότι ἡ νύξ εἰσάγει αὐτὸν ἐντὸς τοῦ οἴκου καὶ ἡ νύξ μακρὰν τὸν ἀπωθεῖ διαδοχικῶς ἐπιφέρουσα πόνους. Καὶ ἐγεννήσαμεν δὰ παῖδας, τοὺς ὁποίους ἐκεῖνος βλέπει καμμίαν φορὰν, καθὼς γεωργὸς μεμακρυσμένον λαβῶν χωράφιον, βλέπει τοῦτο ἅπαξ μόνον ὅταν τὸ σπείρῃ καὶ ὅταν τὸ θερίζῃ· τοιαύτη τύχη ἔφερεν εἰς τὸν οἶκον καὶ ἐκ τοῦ οἴκου ἀπεμάκρυνε τὸν σύζυγόν μου ὑπηρετοῦντα εἰς τινα. Τώρα δέ, ὅτε ἐξῆλθε νικητῆς ἐκ τῶν ἄθλων τούτων, τώρα δὰ πρὸ πάντων ὑπὸ φόβου κατέχομαι. Διότι ἐξ ὅτου ἐκεῖνος ἐφόνευσε τὸν ἀνδρεῖον Ἴφιτον (2), ἡμεῖς μὲν πλεόν ἐξωρισμένοι πλησίον ξέ-

(1) Ὁ Ἀπολλόδωρος περὶ τοῦ τρόπου τοῦ ἀγῶνος ἀναφέρει, ὅτι ὁ Ἡρακλῆς διαπαλαίσας πρὸς Ἀχελῶϊον εἰκασμένον ταύρω περιέκλασε τὸ ἕτερον τῶν κεράτων (2. 7. 5).

(2) Ἴφιτος, ὁ υἱὸς τοῦ τῆς Οἰχαλίας βασιλείως Εὐρύτου, ἐξενί-

νου (1) ἀνδρὸς ζῶμεν ἐν ταύτῃ τῇ Τραχίνι, ποῦ δ' ἐκεῖνος εὐρίσκειται οὐδεὶς γνωρίζει. Ἀλλὰ πικροὺς εἰς ἐμὲ προξενήσας πόνους ἀφανῆς ἔγινε· καὶ σχεδὸν ὑποπτεύω ὅτι συμφορὰν τινὰ ὑπέστη ἐκεῖνος· Διότι οὐχὶ μικρὸν χρόνον, ἀλλὰ δέκα καὶ πέντε ἤδη μῆνας ἐκεῖνος μένει χωρὶς νὰ ἀκουσθῇ· καὶ βεβαίως ἐπῆλθε δεινὴ τις συμφορὰ· τιαύτην εἰς ἐμὲ διαθήκην ἐγκαταλιπὼν ἐκεῖνος ἀπῆλθε, τὴν ὁποίαν ἐγὼ ἐπανειλημμένως εὐχομαι εἰς τοὺς θεοὺς νὰ ἀποβῇ ἄνευ ἀπαισίου τινός.

ΘΕΡΑΠΙΑΝΑ.

Δέσποινα Δηϊάνειρα, πολλάκις μὲν ἐγὼ μέχρι τοῦδε σὲ εἶδον πολυδακρύτους ὄδυρμούς καὶ ἀναστεναγμούς νὰ ἐκφέρῃς διὰ τὴν τοῦ Ἡρακλέους ἀπουσίαν· τῶρα ὁμως, ἐὰν ᾗναι δίκαιον οἱ ἐλεύθεροι διὰ τῶν συμβουλῶν δούλων νὰ νουθετῶνται, πρέπει καὶ ἐγὼ νὰ σοὶ εἶπω τὸ συμφέρον σου· πῶς ἐν ᾧ ἔχεις ἀφθονίαν τοσοῦτων (2) παιδῶν, ἔπειτα δὲν ἀποστέλλεις τινὰ πρὸς ζήτησιν τοῦ ἀνδρός σου, καὶ μάλιστα, ὅπως εἶναι πρέπον, τὸν Ὑλλον, ἐὰν βέβαια οὗτος φροντίζῃ πως ὑπὲρ τοῦ πατρός σου, ὑπὲρ τοῦ νὰ φαίνηται ὅτι πράττει ἔργα καλὰ; Ἀλλ' ἰδοὺ οὗτος τὴν στιγμὴν ταύτην πλησίον τῆς οἰκίας βαδίζει· ὥστε, ἐὰν σοὶ φαίνωμαι ὅτι λέγω τι κατὰλληλον, δύνασαι νὰ κάμῃς χρῆσιν τοῦ ἀνδρός καὶ τῶν λόγων μου.

Ζετό ποτε ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους, ὅστις ἐκμανεὶς ἔρριψεν αὐτὸν ἀπὸ πῶν Τιρυνθίων τειχῶν ('Απολδ. 2. 6. 2).

(1) Οὗτος εἶναι ὁ Κήρυξ, βασιλεὺς τῆς Τραχίνος, πόλεως Θεσσαλικῆς (ἴδε 'Απολδ. 2. 7. 4. 3. καὶ Πaus. 1 XXXII).

(2) 'Απολόδ. ἀναφέρει ὅτι ἐκ τῆς Δηϊάνειρας ἦσαν τῷ Ἡρακλεὶ πέσσαρες παῖδες, Ὑλλος, Κτήσιππος, Γληνός, Ὀνειτής.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

ὦ τέκνον μου, ὦ υἱέ μου, καὶ ἐκ τῶν μηδαμινῶν βεβαίως δυνατόν ἐνίστε νὰ προκύψωσι καλοὶ λόγοι. Διότι καὶ αὕτη ἡ γυνὴ εἶναι μὲν δούλη, εἶπεν ὁμως ἐλεύθερόν τινα λόγον.

ΥΛΛΟΣ.

Ποῖον; Εἰπέ μοι, ὦ μῆτερ, ἐὰν ἦναι δυνατόν νὰ μοὶ τὸν εἶπῃς.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Ὅτι αἰσχύνῃν προσάπτει εἰς σέ, ἐν ᾧ ὁ πατήρ σου τοσοῦτον χρόνον λείπει εἰς τὰ ξένα, νὰ μὴ μαθῆς ποῦ εὐρίσκεται.

ΥΛΛΟΣ.

Ἄλλὰ γνωρίζω, ἐὰν βέβαια πρέπη νὰ δίδωμεν πίστιν τινὰ εἰς διαδόσεις.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Καὶ εἰς ποῖον μέρος τῆς γῆς ἔμαθες, ὦ τέκνον, ὅτι διατρίβει ἐκεῖνος;

ΥΛΛΟΣ.

Κατὰ μὲν τὸ παρελθὸν ἔτος λέγεται ὅτι ἐκοπίαζε δουλεύων ἐπὶ μακρὸν χρόνον εἰς Λυδίαν (1) γυναῖκα.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Τὸ πᾶν λοιπόν, ἐὰν καὶ τοῦτο ὑπέμεινε, δύναται τις νὰ ἀκούσῃ περὶ αὐτοῦ.

ΥΛΛΟΣ.

Ἄλλ' ἀπηλευθερώθη βεβαίως ἐκ τούτου, καθὼς ἐγὼ ἀκούω.

(1) Καταληφθεὶς ὁ Ἡρακλῆς ὑπὸ δεινῆς νόσου διὰ τὸν τοῦ Ἰρίτου φόνον, ἔλαβε χρησμὸν παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅτι, ἵνα θεραπευθῆ, πρέπει νὰ πωληθῆ καὶ νὰ γείνη δούλος. Ὅθεν πωλεῖ αὐτὸν ὁ Ἑρμῆς, καὶ τὸν ἀγοράζει ἡ Ὀμφάλη, θυγάτηρ τοῦ Ἰωρδάνου καὶ βασιλεὺς τῶν Λυδῶν (Ἄπολ. 2. 6. 2).

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Εἰς ποῖον λοιπὸν μέρος ἀναγγέλλεται τώρα ὅτι ζῆ ἢ ὅτι τέλος ἀπέθανεν;

ΥΛΛΟΣ.

Λέγουσιν ὅτι αὐτὸς ἐκστρατεύει ἐναντίον τῆς ἐν τῇ Εὐβοϊκῇ χώρᾳ πόλεως (1) τοῦ Εὐρύτου, ἢ ὅτι ἀκόμη παρασκευάζεται πρὸς τοῦτο.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Ἄλλ' ἄρά γε γνωρίζεις, ὦ τέκνον, ὅτι ἐγκατέλιπεν εἰς ἐμὲ θετικούς χρησμούς περὶ τῆς χώρας ταύτης;

ΥΛΛΟΣ.

Τοὺς ποίους, ὦ μῆτερ, διότι ἀγνοῶ τοὺς λόγους σου.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Ὅτι ἢ μέλλει ἐκεῖ νὰ εὕρῃ τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, ἢ ὑπομείνας τοῦτον τὸν ἀγῶνα, θέλει πλέον ἔχει εἰς τὸ ἐξῆς τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς του μέρος εὐτυχές. Ἐν ᾧ λοιπὸν εἰς τριαύτην εὐρίσκεται κρίσιμον θέσιν, δὲν θέλεις συμβοηθῆσαι αὐτόν, ἀφ' οὗ ἢ θέλομεν σωθῆ ἂν καὶ ἐκεῖνος σώσῃ τὴν ζωὴν του, ἢ ὁμοῦ μὲ ἐκεῖνον θέλομεν συγκαταστραφῆ;

ΥΛΛΟΣ.

Ἄλλὰ σπεύδω, ὦ μῆτερ· ἐάν δ' ἐγὼ ἐγνώριζον τὸ περιεχόμενον τῶν χρησμῶν τούτων, καὶ πρὸ πολλοῦ ἤθελον εἶναι πλησίον ἐκείνου. Τώρα δέ, ὅτε ἔμαθον ταῦτα, δὲν θέλω παραλείψει οὐδέν, ὥστε νὰ μὴ βε-

(1) Ὁ Ἡρακλῆς ἐξεστράτευσεν ἐναντίον τῆς Οἰχαλίας, ἧς ἐβάσιλευεν ὁ Εὐρύτος, διότι οὗτος δὲν ἔδωκε τὴν θυγατέρα του Ἰόλην εἰς τὸν Ἡρακλέα, καὶ περ νικήσαντα κατὰ τοὺς ἐπὶ τούτῳ κηρυχθέντας ἀγῶνας. Ἐξεπολιόρχησε δὲ τὴν πόλιν φονεύσας τὸν Εὐρύτον μετὰ τῶν παίδων του.

βαιωθῶ ἐντελῶς περὶ τῆς ἀληθείας τούτων. Ἄλλ' ἢ συνήθης τοῦ πατρὸς τύχη δὲν ἐπιτρέπει εἰς ἡμᾶς νὰ φοβώμεθα καὶ ὑπερβολικῶς περὶ τούτου νὰ ἀνησυχῶμεν.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Σπεῦσον λοιπόν, ὦ υἱέ μου. Διότι τὸ νὰ πράττη τις ἔργα καλὰ ἐπιφέρει κέρδος καὶ εἰς τὸν ἐπιχειρήσαντα τοῦτο βραδύτερον, ὅταν ἤθελε λάβει πρὸς τοῦτο ἀφορμήν.

ΧΟΡΟΣ.

Σὲ τὸν ὁποῖον ἡ ἀστερόεσσα νύξ ἐξαφανιζομένη γεννᾷ καὶ πάλιν κατακρύπτει, τὸν φλογερὸν Ἥλιον, σὲ τὸν Ἥλιον, ὅστις ὑπὸ λαμπρᾶς διαφλέγεσαι φλογός, παρακαλῶ νὰ διακηρύξης εἰς ἐμέ τοῦτο, ποῦ δηλαδὴ, ποῦ ἄρα γε διατρίβει ὁ τῆς Ἀλκμήνης υἱός, ἡ ἀνὰ τὰ θαλάσσια στενώματα ἢ ἀνὰ τὰς δύο ἠπείρους περιπλανηθεῖς· εἶπέ μοι σύ, ὅστις τὴν πρώτην κατέχεις θέσιν κατὰ τὴν ὄρασιν. Διότι ἀκούω ὅτι ἡ πολυζήτητος Δηϊάνειρα, ὥσπερ ἄθλιόν τι πτηνόν, οὐδέποτε καθησυχάζει ἐν τῇ ἀδημονούσῃ καρδίᾳ της τὸν πόθον τῶν πολυδακρύτων της βλεφάρων, ἀλλ' αἰείποτε φέρουσα εἰς τὴν μνήμην της φόβους διὰ τὴν τοῦ ἀνδρὸς ὁδοιπορίαν κατατρύχεται· ἐπὶ τῶν πολυμερίμων καὶ ἐστερημένων ἀνδρὸς κλινῶν της, κκκῆν, δυστυχῆ ἀναμένουσα τύχην!

Διότι καθὼς, ἀκαταμαχῆτου πνέοντος Νότου ἢ Βορρᾶ, δύναται τις νὰ ἴδῃ εἰς ἀνοικτὸν πέλαγος κύματα ἀπερχόμενα καὶ πάλιν ἐπερχόμενα, τιοιουτοτρόπως καὶ τοῦτον τὸν ἐν τῇ Καδμείᾳ γεννηθέντα τρέφουσι καὶ αὐξάνουσιν αἱ πολλαὶ τῆς ζωῆς του ταλαιπωρίαι,

καθὼς τὸ περὶ τὴν Κρήτην πέλαγος. Ἄλλὰ θεὸς τις ἀδιακόπως διαφυλάττει τὸν δίκαιον τοῦτον ἀπὸ τῶν δωμάτων τοῦ Ἄδου. Διὰ ταῦτα ἐγὼ μεμφομένη σέ, εὐχαρίστους μὲν, πλὴν ἐναντίους λόγους θέλω εἰπεῖ. Λέγω λοιπὸν ὅτι σὺ δὲν πρέπει νὰ ἀποβάλης τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα. Διότι ὁ τοῦ Κρόνου υἱός, ὁ τὰ πάντα διοικῶν βασιλεύς, δὲν παρέσχεν εἰς τοὺς θνητοὺς οὐδὲν ἀνάμικτον λύπης. Ἀλλὰ πάντας περικυκλοῦσι λύπη καὶ χαρὰ, καθὼς αἱ περιστρεφόμεναι τῆς Ἄρκτου (¹) πορεῖαι.

Διότι οὔτε ἡ ἀστερόεσσα νύξ, οὔτε αἱ δυστυχίαι, οὔτε ὁ πλοῦτος δὲν διαμένουσιν εἰς τοὺς θνητοὺς, ἀλλ' ἐν τῷ ἅμα ἐξαφανίζονται· συγχρόνως δ' εἰς τὸν αὐτὸν ἐπέρχεται ἡ χαρὰ καὶ ἡ στέρησις ταύτης. Διὰ ταῦτα λέγω ὅτι καὶ σὺ, ὦ βασίλισσα, πρέπει νὰ ἔχῃς ὑπ' ὄψιν σου τὰς ἐλπίδας ταύτας· ἐπειδὴ τίς ποτε εἶδεν ὅτι ὁ Ζεὺς ὑπῆρξε τόσον ἀσπλαγχνός πρὸς τὰ ἑαυτοῦ τέκνα;

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Ἐχουσα βεβαίως μάθει, ὡς σαφῶς δύναται τις νὰ συμπεράνῃ, τὸ πάθημά μου ἔχεις ἐλθεῖ ἐνταῦθα· πόσον δ' ἐγὼ καταθλίβομαι, εἴθε ποτὲ νὰ μὴ μάθῃς παθοῦσα, καθὼς καὶ τῶρα δὲν ἔχεις πείραν τούτου. Διότι ἡ νεότης βόσκεται ἐντὸς τῶν ἰδίων ἑαυτῆς ὀρίων, καὶ οὔτε καὶ μὰ τι τοῦ Θεοῦ, οὔτε καταγίς τις οὔτε οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀνέμων δὲν διαταράσσει ταύτην, ἀλλ' ἡδονικὴν καὶ ἄμοχθον διάγει ζωὴν μέχρις ἐκείνου τοῦ σημείου, καθ' ὃ ἤθελέ τις κληθῆ ἀντὶ παρθένου γυνῆ, καὶ ἤθελε συμμετάσχει τῶν νυκτερινῶν φροντίδων, ἢ διὰ τὸν ἄν-

(¹) Ἐνωσεῖ τὸν γνωστὸν ἀστερισμόν, τὸν καὶ Ἄμαξαν καλούμενον.

δρα της ἢ διὰ τὰ ἑαυτῆς τέκνα φοβουμένη. Τότε μόνον δύναται τις νὰ κατανοήσῃ, ὑπὸ ποίων ἐγὼ ταλαιπωριῶν κατατρύχομαι. Πολλὰ μὲν βεβαίως βάσανα ἐγὼ ἐθρήνησα μέχρι τοῦδε· ἐν μόνον, τὸ ὁποῖον οὐδέποτε πρότερον εἶπον, θέλω εἰπεῖ τώρα: Ὅταν δηλαδή ὁ βασιλεὺς Ἡρακλῆς ἠτοιμάζετο νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν τελευταίαν ἐκ τῶν οἴκων ἐξοδον, τότε ἐγκαταλείπει εἰς τὸν οἶκον παλαιὰν διαθήκην ἐμπεριέχουσαν γεγραμμένα συνθήματα τοιαῦτα, τὰ ὁποῖα οὐδέποτε μέχρι τοῦδε, εἰς πολλοὺς ἐξελθὼν ἀγῶνας, δὲν ἐτόλμησε νὰ μοι εἴπῃ· ἀλλ' ἀπήρχετο ὧν βεβαίως ὅτι θὰ κατορθώσῃ τι, καὶ οὐχί ὅτι θὰ ἀποθάνῃ. Ἰώρα ὁμῶς, ὡς μὴ ὑπάρχων πλέον, εἶπεν ἄφ' ἑνὸς μὲν ὅτι ἐγὼ πρέπει νὰ λάβω τὴν τοῦ γάμου προῖκα, ἄφ' ἑτέρου δ' ὤρισε ποῖον μερίδιον τῆς πατρικῆς τοῦ χώρας διανέμει εἰς τὰ τέκνα του, ἀφοῦ προέταξεν ὅτι, ἐὰν ἀπελθὼν μακρὰν τῆς χώρας λείψῃ ἐν ἔτος καὶ τρεῖς μῆνας, τότε εἶναι πεπρωμένον εἰς αὐτὸν ἢ νὰ ἀποθάνῃ ἐντὸς τοῦ χρόνου τούτου, ἢ, ὑπερβάς τὸ τέλος τοῦ χρόνου τούτου, νὰ διάγῃ πλέον τοῦ λοιποῦ ζωὴν ἀλύπητον. Τοιαῦτα ἔλεγεν ὅτι εἶναι πεπρωμένον ἐκ τῶν θεῶν νὰ ἀποδῶσι τὰ τέλη τῶν τοῦ Ἡρακλέους μόχθων· τοιαῦτα ἔλεγεν ὅτι ἐχρησιμοδότησέ ποτε διὰ τῶν δύστης περιστερῶν ἡ παλαιὰ ἐν Δωδῶνι δρυς. Καὶ τούτων ἡ πραγματοποίησις συμβαίνει ἐντὸς τοῦ χρόνου τούτου, διότι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐκτελεσθῶσιν ὥστε συμβαίνει ἐγὼ γλυκέω· κοιμωμένη νὰ ἐκπηδῶ ὑπὸ φόβου καὶ τρόμου κατεχομένη, ἐὰν πέπρωται εἰς ἐμὲ νὰ μένω ἐστερημένη ἀνδρὸς παντῶν ἀρίστου.

ΧΟΡΟΣ.

Παῦσον τώρα νὰ λέγῃς ἀπαισίους λόγους· ἐπειδὴ βλέπω ἄνδρα τινὰ κατεστεμμένον ἐρχόμενον πρὸς ἡμᾶς ἵνα ἀναγγείλῃ χαροποιὰς εἰδήσεις.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Δέσποινα Δηϊάνειρα, πρῶτος ἐγὼ ἐκ τῶν ἀγγέλων μέλλω νὰ σὲ ἀπαλλάξω ἐκ τοῦ φόβου. Διότι μάθε ὅτι ὁ υἱὸς τῆς Αλκμήνης καὶ ζῆ καὶ νικητὴς εἶναι καὶ φέρει ἐκ τῆς μάχης δῶρα εἰς τοὺς ἐγχωρίους θεούς.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Πῶς εἶπας, ὦ γέρον, εἰς ἐμέ τὸν λόγον τοῦτον;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Ταχέως θέλει ἔλθει εἰς τὸν οἶκόν σου ὁ πολυζήλευτος σύζυγός σου, ἀναδειχθεὶς νικητὴς κατὰ κράτος.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Καὶ παρὰ τίνος ἐκ τῶν πολιτῶν ἢ τῶν ξένων μαθῶν λέγεις ταῦτα;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Λέχας ὁ κῆρυξ κηρύττει πρὸς πολλοὺς ταῦτα εἰς τὸν πολυθέριστον λειμῶνα. Παρὰ τούτου ἐγὼ ἀκούσας αὐτὰ ὤρμησα, ἵνα, ἀναγγείλας πρῶτος εἰς σὲ ταῦτα, λαβῶ κέρδος τι παρὰ σοῦ καὶ ἀποκτήσω τινὰ χάριν.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Καὶ πῶς δὲν ἐπαρουσιάσθῃ ὁ ἴδιος, ἐὰν ὄντως εὐτυχῆ ἀναγγέλλῃ;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Δὲν ἔχει πολλὴν πρὸς τοῦτο εὐκολίαν, ὦ γύναι. Διότι ὄλος τῶν Μηλιέων ὁ λαὸς περικυκλώσας ἐξεταζει αὐτόν, καὶ δὲν δύναται νὰ κάμῃ οὐδὲ ἐν βῆμα πρὸς τὰ ἔμπρῳς. Καθόσον ἕκαστος θέλων κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν του

νά πληροφορηθῆ, δὲν ἦτο δυνατόν νά ἀφήσῃ ἐκεῖνον πρὶν ἢ ἀκούσῃ καὶ εὐχαριστηθῆ. Τοιοῦτοτρόπως ἐκεῖνος χωρὶς νά θέλῃ, πλησίον ἐκείνων θελόντων κάθεται· θέλεις δὲ ἰδεῖ αὐτὸν ἀμέσως νά ἐμφανισθῆ.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

ὦ Ζεῦ, ὅστις τὸν ἄθικτον τῆς Οἴτης (1) λειμῶνα κατέχεις, παρέσχες εἰς ἡμᾶς, ἂν καὶ κατόπιν μακροῦ χρόνου, χαρὰν! Ἀλαλάξατε, ὦ γυν ἴκες, καὶ ὄσαι ἐντὸς τῆς στέγης καὶ ὄσαι ἐκτὸς τῆς αὐλῆς εὐρίσκεσθε· διότι ἀνέλπιστον φῶς τῆς φήμης ταύτης εἰς ἐμὲ ἀνατεῖλαν ἤδη ἐλάβομεν!

ΧΟΡΟΣ.

ὦ ἄλαλάξῃ ἅπας ὁ μέλλων νά δεχθῆ τὸν νυμφίον μου οἶκος, ἀλαλαγμοὺς πλησίον τῆς ἐστίας ἐκβάλλων, συγχρόνως δὲ κοινὴ ἐγερθῆτω βοή νεανιῶν ἀνυμνούντων τὸν τοξότην καὶ προστάτην ἡμῶν Ἀπόλλωνα! ὁμοῦ δὲ καὶ ὑμεῖς, ὦ παρθένοι, τὸν Παιᾶνα ἀνυμνεῖτε, τὸν Παιᾶνα, δοξάσατε τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Ἄρτεμιν τὴν Ὀρτυγίαν (2) τὴν ἐλάφους θηρεύουσαν καὶ πῦρ κρατοῦσαν καὶ τὰς γείτονας Νύμφας! Πετῶ, καὶ δὲν δύναμαι νά ἀποβάλλω τὸν αὐλόν, σὲ τὸν τύραννον τῆς καρδίας μου. Ἴδου μὲ διαταράττει ὁ βακχικὸς κισσὸς ἐμβάλλων ἤδη εἰς ἐμὲ βακχικὴν μανίαν. Ἰῶ, ἰῶ, Παιᾶν! ἰδέ, ἰδέ, ὦ φιλτάτη ἐξ ὄλων τῶν γυναικῶν, ἤδη πλέον ταῦτα κεῖνται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σου, δύνασαι φανερα νά τὰ βλεπῆς.

(1) Ἡ γνωστὴ σειρά ὀρέων ἐν Θεσσαλίᾳ.

(2) Ὀνομάζεται οὕτως ἡ Ἄρτεμις, διότι ἐγεννήθη ἐν τῇ Ὀρτυγίᾳ· ἐκκαλεῖτο δ' οὕτως ἡ νῆσος Δῆλος.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Βλέπω ταῦτα, ὦ προσφιλεῖς γυναῖκες, καὶ δὲν μοῦ
διέφυγεν ἢ προσοχὴ τῶν ὀφθαλμῶν, ὥστε νὰ μὴ βλέπω
το πλῆθος τοῦτο. Καὶ πρῶτον εἰς τὸν κήρυκα προσ-
φωνῶ νὰ χαίρη, κατόπιν πολλοῦ χρόνου παρουσια-
σθέντα, εἰάν ὄντως φέρῃ τι χαρᾶς ἄξιον.

ΛΙΧΑΣ.

Ἄλλὰ καλῶς μὲν ἤλθομεν, καλῶς δ', ὦ γύναι, προσ-
φωνοῦμεθα συμφώνως πρὸς τὸ ἀποκτηθὲν ἔργον. Διότι
ὁ καλὰ διαπραττων ἔργα ἀνὴρ ἀνάγκη καὶ καλοὺς νὰ
κερδίξῃ λόγους.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

ᾧ φίλτατε ὄλων τῶν ἀνδρῶν, πρῶτον ἐκεῖνο, τὸ
ὁποῖον πρῶτον ἐπιθυμῶ, εἶπέ μοι, εἰάν θέλω ὑποδεχθῆ
ζῶντα τὸν Ἡρακλέα.

ΛΙΧΑΣ.

Ἐγὼ τοῦλάχιστον ἐγκατέλιπον ἐκεῖνον καὶ ἰσχύ-
οντα καὶ ζῶντα καὶ ἀκμάζοντα, καὶ οὐχὶ καταβεβλη-
μένον ὑπὸ νόσου.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Εἰς ποῖον μέρος τῆς γῆς; Ἐπὶ πατρίδας, ἢ ἐπὶ βαρ-
βάρου χώρας; λέγε μοι.

ΛΙΧΑΣ.

Ἐπάρχει Εὐβοϊκὴ τις παραλία, ἐνθα παρασκευάζει
βωμοὺς καὶ ἐκ καρπῶν θυσίας εἰς τὸν Κηναῖον Δία.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Προσφέρει ταῦτα εὐχῆς ἕνεκα ἢ χάριν μαντείας τινός;

ΛΙΧΑΣ.

Εὐχῆς ἕνεκα, ὅτε διὰ τοῦ δόρατος ἐξεπόρθησεν ἀνα-
στατώσας τὴν χώραν τῶν γυναικῶν τούτων, τὰς ὁποίας
βλέπεις πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σου.

ΔΗΪΝΕΙΡΑ.

Αὐταὶ δέ, πρὸς θεοῦ, ἐκ τίνος ἄρα γε κατάγονται καὶ ποῖαι εἶναι; Διότι ἄξιοι οἴκτου φαίνονται, ἐκτὸς ἂν αἰ συμφοραὶ τῶν μὲ ἐξαπατῶσιν.

ΛΙΧΑΣ.

Ταύτας ἐκεῖνος, τὴν τοῦ Εὐρύτου πόλιν ἐκπορθήσας, ἐξελέξατο ὡς ἐκλεκτὸν δι' ἑαυτὸν καὶ διὰ τοὺς θεοὺς κτῆμα.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Ἀληθῶς λοιπὸν εἰς ταύτην τὴν πόλιν κατὰ τὸν ἀνυπολόγιστον τοῦτον χρόνον καὶ ἐπὶ ἀναριθμήτους ἡμέρας διέτριβεν;

ΛΙΧΑΣ.

Οὐχί· ἀλλὰ τὸν μὲν περισσότερον χρόνον μεταξὺ τῶν Λυδῶν ἐκρατεῖτο, ὡς αὐτὸς λέγει, οὐχὶ ἐλεύθερος, ἀλλὰ πωληθεὶς. Δὲν πρέπει δ', ὦ γύναι, νὰ γενναῖται φθόνος ἐκ τοῦ λόγου ἐκείνου, τοῦ ὁποίου ἐργάτης ἤθελεν ἀποδειχθῆ ὁ Ζεὺς· ἐκεῖνος λοιπὸν πωληθεὶς εἰς τὴν βάρβαρον Ὀμφάλην ἐπέρασεν ἐκεῖ ἕνα χρόνον, ὡς αὐτὸς λέγει, καὶ τοσοῦτον ἔλυπήθη λαβὼν τὸ ὄνειδος τοῦτο, ὥστε ὄρκον εἰς ἑαυτὸν ποιήσας ἐνόρκως ἀπεφάσισεν ἄνευ ἀναβολῆς νὰ ὑποδουλώσῃ τὸν αἴτιον τοῦ πάθους τούτου μὲ αὐτὰ ἔτι τὰ τέκνα καὶ τὴν γυναῖκά του. Καὶ δὲν εἶπεν εἰς μάτην τὸν λόγον· ἀλλ' εὐθύς ὅτε ἐξηγγίσθη, λαβὼν συμμαχικὸν στρατόν, διευθύνεται πρὸς τὴν τοῦ Εὐρύτου πόλιν (1). Διότι ἔλεγεν ὅτι οὗτος μόνος ἐκ τῶν ἀνθρώπων εἶναι ὁ αἴτιος τοῦ πάθους τούτου· ὅστις, ὅτε αὐτὸς ἦλθεν ὡς φίλος εἰς τὸν οἶκόν του, ἐν ᾧ ἦτο παλαιὸς του φίλος,

(1) Τὴν ἐν Θεσσαλίᾳ Οἰχαλίαν.

πολλὰς μὲν διὰ λόγων, πολλὰς δὲ διὰ τῆς κακεντρε-
 χοῦς καρδίας τοῦ ὕβρεις κατ' αὐτοῦ ἐξετόξευσε, λέγων
 ὅτι, ἂν καὶ κρατῆ εἰς χεῖράς τοῦ βέλη ἄφευκτα, ἤθε-
 λεν ὁμῶς φανῆ κατώτερος τῶν τέκνων τοῦ κατὰ τὸν
 διὰ τόξων ἀγῶνα καὶ ὅτι φανεῖς δοῦλος ἀντὶ ἐλευθέ-
 ρου ἀνδρὸς ἤθελε καταστραφῆ· ὅτε δ' ἐν καιρῷ τοῦ δεί-
 πνου ἦτο ὑπὸ τοῦ οἴνου βεβαρυμμένος ἀπέβαλεν αὐτὸν
 ἐκτὸς τοῦ οἴκου. Διὰ ταῦτα μῖσος ἐναντίον αὐτοῦ τρέ-
 φων, ὅτε μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἴφιτος (¹) πρὸς τὰς φά-
 ραγγας τῆς Τιρυνθίας, ἀναζητῶν ἀγέλην ἵππων, τότε,
 ἐν ᾧ αὐτὸς εἶχεν ἐστραμμένους ἀλλαχοῦ τοὺς ὀφθαλ-
 μούς τοῦ καὶ ἀλλαχοῦ τὸν νοῦν τοῦ, κατεκρήμνησεν
 αὐτὸν ἐκ τῆς κορυφῆς πυργωτοῦ ὄρους. Ἐνεκα δὲ τοῦ
 ἔργου τούτου ὀργισθεῖς ὁ τῶν ἀπάντων βασιλεὺς Ζεὺς
 ὁ Ὀλύμπιος πατήρ, δὲν ἠνέχθη τοῦτο ἀλλ' ἀπέπεμψεν
 αὐτὸν ἵνα πωληθῆ, διότι αὐτὸν μόνον ἐκ τῶν ἀνθρώ-
 πων ἐφόνευσε μὲ δόλον. Καθόσον ἐὰν φανερά ἠγωνί-
 ζετο, ὁ Ζεὺς βεβαίως ἤθελε σὺ γχωρήσει τοῦτον, ἐντὸς
 τοῦ δικαίου ἀγωνιζόμενον· διότι τὴν ἀδικίαν δὲν
 ἀνέχονται οὐδ' οἱ θεοί. Ἐκεῖνοι δ' ὑπερηφάνως τότε ἐν-
 τρυφῶντες διὰ τῆς κακῆς τῶν γλώσσης, ἤδη οὔτοι μὲν
 πάντες κατοικοὶ τοῦ Ἄδου ἐγένοντο, ἡ δὲ πόλις αὐ-
 τῶν δούλ· αὐταὶ δέ, τὰς ὁποίας βλέπεις, ἐξ εὐτυχοῦ
 δυστυχῆ ὑποῦσαι βίον, βαδίζουσι πρὸς σέ! Διότι ταῦτα
 καὶ ὁ σύζυγός σου παρήγγειλε, καὶ ἐγώ, πιστὸς ὢν εἰς
 ἐκεῖνον, τὰ ἐκτελῶ. Καὶ ἐκεῖνος δὲ ὁ ἴδιος, ἀφ' οὗ προσ-
 φέρη ἀγνὺς διὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ θυσίας εἰς τὸν
 πατρῶον Δία, ἔσο βεβαία ὅτι θὰ ἔλθῃ ἐνταῦθα. Διότι

(¹) Ὁ Ἴφιτος ἦτον υἱὸς τοῦ Εὐρύτου.

πολλῶν ἤδη λόγων καλῶν λεχθέντων, τοῦτο πρὸ πάντων εἶναι εὐχαριστότατον νὰ ἀκούσῃς.

ΧΟΡΟΣ.

Ἦδη, ὦ βασίλισσα, φανερὰ ἐπῆλθεν εἰς σέ τέρψις, ὅτε ἄλλα μὲν εἶναι παρόντα, ἄλλα δὲ ἔχεις ἀκούσει διὰ λόγων.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ χαίρω, καὶ λίαν δικαίως, ἐγώ, ἐν ᾧ μανθάνω τὴν εὐτυχῆ ταύτην καταστασιν τοῦ ἀνδρός μου; Πολλὴ ἀνάγκη εἶναι τοῦτο νὰ συντρέχῃ μὲ ταύτην. Ἄλλ' ὅμως εἰς τοὺς καλῶς σκεπτομένους εἰσχωρεῖ φόβος τις περὶ τοῦ ἐν εὐτυχίᾳ εὐρισκομένου, μήπως ποτὲ οὗτος εἰς σφάλμα τι περιπέσῃ. Διότι δεινὴ συγκίνησις εἰσῆλθεν εἰς ἐμέ, ὦ φίλαι, βλέπουσαν τὰς δυστυχεῖς ταύτας, ἐπὶ ξένης χώρας ἄνευ οἴκων, ἄνευ πατέρων περιπλανωμένας, αἰτινες πρότερον μὲν ἦσαν ἴσως τέκνα ἐλευθέρων ἀνδρῶν, τῶρα δὲ δουλικὴν διαγούσι ζωὴν! ὦ Ζεῦ ἀποτρόπαιε, εἶθε ποτὲ νὰ μὴ σέ ἴδω νὰ ἐπέλῃς τοιοῦτοτρόπως ἐναντίον τῶν τέκνων μου, καὶ ἐὰν μέλλῃς νὰ πράξῃς τι, μὴ πράξῃς τοῦτο ἐνόσω αὐτὴ ζῆ ἀκόμη. Τόσον ἐγὼ βοοῦμαι ταύτας βλέπουσα! ὦ δυστυχῆς (!), τίς ἄρά γε εἶσαι μεταξὺ τῶν νεανίδων; Ἄνύπανδρος εἶσαι ἢ τεκνοποιεῖς; Διότι ἐκ μὲν τῆς φυσιογνωμίας σου φαίνεσαι ὄλων τούτων ἄπειρος ὅσον καὶ εὐγενῆς. Λίγα, τίνος ἄρά γε ἀνθρώπου εἶναι ἢ ξένης; τίς εἶναι ἢ γεννήσασα αὐτήν; Καὶ τίς ὁ φυτεύσας πατήρ; Εἰπέ μοι-

(!) Ἀποτείνεται πρὸς τὴν Ἰόλην, τὴν κόρην τοῦ φονευθέντος βασιλέως Εὐρύτου.

διότι βλέπουσα ταύτην περισσότερον ὄλων τούτων εὐ-
σπλαγχνίσθην, ἐπὶ τοσοῦτον, ἐφ' ὅσον αὕτη μόνη γνω-
ρίζει νὰ διέπηττι ὑπὸ τῆς φρονήσεως.

ΛΙΧΑΣ.

Καί τί ἤξεύρω ἐγώ ; καὶ πρὸς τί τάχα με ἐξετά-
ζεις ; Ἴσως εἶναι γέννημά τινος ἐκ τῶν ἐκεῖ, καὶ οὐχὶ
βεβαίως ἐκ τῶν κατωτάτων.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Μὴ ἄρά γε εἶναι τῶν τυράννων γέννημα ; Μήπως
εἶναι σπέρμα τι τοῦ Εὐρύτου ;

ΛΙΧΑΣ.

Δὲν γνωρίζω. Καθόσον οὐδ' ἐξέταζον ταῦτα ἐπὶ πολὺ.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Οὐδὲ τὸ ὄνομα αὐτῆς δὲν γνωρίζεις μαθὼν παρά
τινος ἐκ τῶν συνοδοιπόρων ;

ΛΙΧΑΣ.

Παντάπασι ἐν σιγῇ ἐξετέλουν τὴν ἐργασίαν μου.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Ἄλλ' εἰπέ, ὦ τάλαινα, σὺ ἢ ἰδίᾳ εἰς ἡμᾶς ταῦτα
ἐπειδὴ καὶ πῶς ἐπιζήμιον εἶναι νὰ μὴ γνωρίζω ἐγώ,
ποία εἶσαι.

ΛΙΧΑΣ.

Οὔτε κατὰ τὸν παρελθόντα χρόνον, οὔτε τῶρα ἐξ
ἴσου δὲν θέλει ἀνοίξει τὸ στόμα, αὐτῆ, ἣτις εὐδέποτε
ἐπρόφερε οὔτε μέγαν οὔτε μικρὸν λόγον, ἀλλ' ἀκατα-
παύστως, ταλαιπωρουμένη ὑπὸ τὸ βάρος τῆς συμφο-
ρᾶς, δακρυρροεῖ ἢ δυστυχῆς, ἀφ' οἴτου ἐγκατέλιπε
τὴν ἀνεμόεσσαν πατρίδα τῆς. Ἡ δὲ τύχη αὐτῆς συνο-
δεύεται μὲν ὑπὸ κακίας τινος, ἀλλ' ὁμως εἶναι ἀξία
συγγνώμης.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

ω Ἄς ἀφεθῆ λοιπὸν αὐτῇ, καὶ ἄς πορευθῆ ἐντὸς τοῦ οἴκου διάγουσα οὕτως ὅπως εὐχαριστότατα εἶναι εἰς αὐτήν, καὶ ἄς μὴ λάβῃ πρὸς ταῖς παρούσαις συμφοραῖς ἑτέραν λύπην λύπης παρ' ἐμοῦ· διότι ἀρκετὴ εἶναι ἡ παροῦσα. Ἄς εἰσέλθωμεν δὲ τώρα πάντες εἰς τὰ δωμάτια, ἵνα καὶ σὺ σπεύσης ἐκεῖ, ὅπου θέλεις, καὶ ἐγὼ τακτοποιήσω τὰ ἐντὸς δεόντως.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Ἄλλὰ πρῶτον μεῖνε αὐτοῦ ὀλίγον, ἵνα, ἄνευ τούτων, τοὺς ὁποίους εἰσάγεις ἐντὸς, μάθῃς ἐκεῖνα, ἐκ τῶν ὁποίων οὐδὲν ἤκουσας, ἵνα μάθῃς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα πρέπει. Διότι ἐγὼ ἔχω γινῶσιν πάντων τούτων.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Ἄλλὰ τί συμβαίνει; Τίνος ἕνεκα σταματᾷς τὴν πορείαν μου ταύτην;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Σταθεῖσα ἄκουσον· διότι ὅπως οὐδὲ τὸν πρότερον λόγον δὲν ἤκουσας εἰς μάτην, οὕτω καὶ τώρα νομίζω.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Ποῖον δ' ἐκ τῶν δύο ἐκείνους πάλιν ἐνταῦθα πρέπει νὰ προσκαλέσωμεν, ἢ μόνον εἰς ἐμὲ καὶ εἰς ταύτας θέλεις νὰ ὀμιλήσης;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Ἄπὸ σοῦ καὶ ἀπὸ τούτων οὐδὲν ἀποκρύπτεται· τοὺς ὅμως ἀπόπεμψον.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Ἄλλ' ἰδοῦ, ἀπέρχονται, καὶ ἄς λεχθῆ ὁ λόγος σου.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Ὁ ἀνὴρ οὗτος οὐδὲν, ἐξ ὧσων πρὸ ὀλίγου εἶπε, δὲν

ἀνήγγειλεν ἀκριβῶς· καὶ ὀρθῶς ἀλλ' ἢ τῶρα εἶναι
 ψεύστῃς, ἢ πρότερον δὲν ἦτο ἀληθῆς ἀγγελιαφόρος.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Τί λέγεις; Σαφῶς λέγε μοι πᾶν ὅ,τι ἐννοεῖς. Διότι
 ἐξ ὅσων μέχρι τοῦδε ἔχεις εἶπεῖ, ἄγνοια μὲ κατέχει.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Ἐγὼ ἤκουσα παρὰ τοῦ ἀνδρὸς τούτου νὰ λέγῃ,
 πολλῶν παρόντων μαρτύρων, ὅτι ἕνεκα τῆς κόρης
 ταύτης ἐκεῖνος καὶ τὸν Εὐρυτον κατέστρεψε καὶ τὴν
 ὑψίπυργον Οἰχαλίαν, καὶ ὅτι ὁ Ἔρως μόνος ἐκ τῶν
 θεῶν ἐπαγίδευσεν αὐτὸν εἰς τὸ νὰ πράξῃ διὰ τοῦ πο-
 λέμου ταῦτα, οὐχὶ ἢ πρὸς τοὺς Λυδοὺς, οὐδ' ἢ πρὸς
 τὴν Ἰμφάλην ἐπίπνονος δουλεία, οὐδ' ὁ θάνατος τοῦ
 κατακρημισθέντος Ἰφίτου· ὁ Ἔρως, τὸν ὅποιον οὗτος
 τῶρα παραγκωνίσας, ἀλλ' ἀντ' ἄλλων λέγει! Ἀλλ',
 ἐπειδὴ ἐκεῖνος (1) δὲν ἠδύνατο νὰ πείσῃ τὸν φυτεύσαντα
 καὶ σπείραντα αὐτὴν νὰ τῷ δώσῃ τὴν κόρην, ἵνα κρυ-
 φίως ἔχῃ αὐτὴν ὡς σύζυγον, μικρὸν ἔγκλημα καὶ
 πρόφασιν εὐρών. Ἐστρατεύει ἐναντίον τῆς πατρίδος
 ταύτης, ὅπου εἶπεν (2) οὗτος ὅτι κατεῖχε τὸν θρόνον
 ὁ Εὐρυτος καὶ φονεύει τὸν βασιλέα, τὸν πατέρα ταύ-
 τῆς, καὶ κατέστρεψε τὴν πόλιν. Καί, ὡς βλέπεις, ἔρ-
 χεται εἰς τὸν οἶκον προαποστέλλων ταύτην οὐχὶ ἄνευ
 ἐνδιαφέροντος καθὼς ταύτας, ὧ γύναι, οὐδ' ὡς τινα
 δούλην· μηδὲ νὰ ἐλπίσῃς ταῦτα· οὐδ' ἐπόμενον εἶναι
 τοῦτο, ἐὰν βεβαίως ἔχῃ καταπλεχθῆ ὑπὸ τοῦ πόθου.
 Καλὸν λοιπὸν ἐνόμισα νὰ φανερώσω τὸ πᾶν πρὸς
 σέ, ὧ δέσποινα, ὅ,τι ἔχω ἀκούσει παρὰ τούτου. Καί

(1) Ὁ Ἡρακλῆς. (2) Ὁ Λίχας.

πολλοὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς τῶν Γραχινίων ἀγορᾶς ἤκουσαν συγγρόνως ταῦτα ὅπως καὶ ἐγώ, ὥστε δυνατόν νὰ ἐξελεγχθῶσι ταῦτα. Ἐὰν δὲ δὲν λέγω πράγματα εὐχάριστα, λυποῦμαι μὲν, ἀλλ' ὅμως ἔχω εἰπεῖ τὴν ἀλήθειαν.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Ἄλλοίμονον ἢ ταλαίπωρος! Εἰς ποῖον ἄρά γε σημεῖον εὐρίσκομαι; ποίαν λαθραίαν συμφορὰν ἔχω δεχθῆ ὑπὸ τὴν στέγην μου; ὦ δυστυχής! Ἄρά γε ἀσημαντός τις εἶναι αὕτη, καθὼς ὁ φέρων αὐτὴν ἐνόρκως ἐβεβαίωσεν;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ὦ! πολὺ βεβαίως λαμπρὰ εἶναι καὶ κατὰ τὴν θεῶν καὶ κατὰ τὴν καταγωγὴν, ἔχουσα ἐκ γεννήσεως πάτερα τὸν Εὐρυτόν καὶ καλουμένη ποτὲ Ἰόλη, τῆς ὁποίας ἐκεῖνος κατ' οὐδένα τρόπον δὲν ἤθελε νὰ εἰπῆ τὴν καταγωγὴν, διότι δῆθεν οὐδέποτε συνειθίζει νὰ ἐξετάξῃ τὰ τοιαῦτα.

ΧΟΡΟΣ.

Εἴθε νὰ ἀπολεσθῶσιν, ἂν ὄχι πάντες οἱ κακοί, ἀλλὰ τοῦλάχιστον ἐκεῖνοι, οἵτινες λαθραίως χαλκεύουσι κατὰ τινος ἀπρεπεῖς συμφοράς!

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Τί πρέπει νὰ πράξω, ὦ γυναῖκες; Διότι ἐγὼ ἐκ τῶν νῦν παρόντων λόγων εἶμαι ἐκπεπληγμένη.

ΧΟΡΟΣ.

Ὑπαγε νὰ λάβῃς πληροφορίας παρὰ τοῦ ἀνδρός, καθόσον ἴσως ἤθελεν εἰπεῖ τὰ ἀληθῆ, ἐὰν θελήσῃς διὰ τῆς βίας νὰ ἐξετάσῃς αὐτόν.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Ἄλλὰ πηγαίνω· διότι οἱ λόγοι σου δὲν εἶναι ἐναντίον τῆς γνώμης μου.

ΧΟΡΟΣ.

Ἡμεῖς δὲ νὰ σὲ προσμένωμεν; ἢ τί πρέπει νὰ πράξωμεν;

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Πρόσμενε, διότι ὁ ἀνὴρ οὗτος μὴ προσκληθεῖς ὑπὸ τῶν ἀγγέλων μου ἀλλ' αὐθορμήτως ἐκ τοῦ οἴκου πρὸς ἡμᾶς ἔρχεται.

ΛΙΧΑΣ.

Τί ἀγαπᾷς, γύναι, νὰ εἶπω ἐλθὼν εἰς τὸν Ἡρακλέα; Εἰπέ μοι, καθόσον βλέπεις ὅτι σπευδῶ πρὸς αὐτόν.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Πόσον ταχέως, ἂν καὶ κατόπιν μακροῦ ἤλθες χρόνου, ὁρμᾷς πρὸς ἀναχώρησιν, πρὶν ἀνανεώσης τοὺς πρὸς ἡμᾶς λόγους σου!

ΛΙΧΑΣ.

Ἄλλ' ἐὰν θέλῃς νὰ μὲ ἐρωτήσης τι, ἴδου ἐγώ.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Ἄλλ' ἄρά γε θέλεις ἀπονεύμει εἰς ἐμὲ πιστὴν τὴν ἀλήθειαν;

ΛΙΧΑΣ.

Ὁ μέγας Ζεὺς τὸ γνωρίζει, περὶ ἐκείνων βέβαια, τὰ ὅποια εἶμαι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Τίς λοιπὸν εἶναι ἡ γυνή, τὴν ὁποίαν ἔφερες ὅτε ἤλθες;

ΛΙΧΑΣ.

Ἐκ τῆς Εὐβοίας εἶναι· ἐκ ποίων ὁμως ἐγεννήθη δὲν ἠξεύρω νὰ σοὶ εἶπω.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Αἶ σὺ, κύτταξε ἐδῶ! Πρὸς τίνα νομίζεις ὅτι ὀμιλεῖς;

ΛΙΧΑΣ.

Σὺ δὲ πρὸς τί τάχα ταύτην μοι ἀποτείνεις τὴν ἐρώτησιν;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Τόλμησον νὰ εἶπῃς, ἐὰν ἔχῃς νοῦν, ἐκεῖνα, τὰ ὅποια σὲ ἐρωτῶ.

ΛΙΧΑΣ.

Ὅμιλῶ πρὸς τὴν βασιλίссαν Δηϊάνειραν, τὴν κόρην τοῦ Οἰνέως (!), σύζυγον τοῦ Ἡρακλέους καὶ κυρίαν μου, ἐκτὸς ἐὰν με ἀπατᾷ ἡ ὄρασις μου.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Τοῦτο ἴσια ἴσια ἐπεθύμουν νὰ μάθω παρὰ σοῦ. Λέγεις ὅτι αὕτη εἶναι σὴ δέσποινα;

ΛΙΧΑΣ.

Αὕτη εἶναι ἡ ἀλήθεια.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Τί λοιπόν; Ποίαν τιμωρίαν θεωρεῖς πρέπον νὰ ὑποστῆς, ἐὰν ἀποδειχθῆς πρὸς ταύτην μὴ ἀληθής;

ΛΙΧΑΣ.

Πῶς μὴ ἀληθής; Τί ἄρά γε ἔχεις σκευωρήσει;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Τίποτε. Σὺ ὁμως ἴσια ἴσια συμβαίνει νὰ πράττης τοῦτο.

ΛΙΧΑΣ.

Ἀπέρχομαι. Μωρὸς δ' ἤμην πρὸ πολλοῦ ἀκούων σέ.

(!) Ὁ Οἰνέως (οἶνος) ἦτο υἱὸς τοῦ Πορθάονος καὶ τῆς Εὐρύτης. Καί κατ' Ἀπολλ. Οἰνέως βασιλεύων Καλυδῶνος παρὰ Διονύσου φυτὸν ἀμπέλου πρῶτος ἔλαβε. Γήμας δὲ Ἀλθαίαν τὴν Θεστίου γεννᾷ . . . καὶ Δηϊάνειραν (1.8.1).

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Ὅχι μὴ ἀπέλθῃς πρὶν ἀποκριθῆς εἰς τὰς βραχείας ἐρωτήσεις μου.

ΛΙΧΑΣ.

Λέγε, ὅ,τι θέλεις. Διότι δὲν ἔχεις ὀλίγα λόγια.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Τὴν αἰχμάλωτον ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἔστειλες ἐν-
τις τοῦ οἴκου γνωρίζεις βεβαίως.

ΛΙΧΑΣ.

Τὸ παραδέχομαι. Πρὸς τί δὲ ἐρωτᾷς;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Δὲν ἔλεγες λοιπὸν σὺ ὅτι αὕτη, τὴν ὁποίαν προσ-
πιεῖσαι ὅτι ἀγνοεῖς, εἶναι ἡ Ἰόλη ἢ κόρη τοῦ Εὐρύτου;

ΛΙΧΑΣ.

Πρὸς ποίους ἀνθρώπους; Ποῖος, πόθεν ἐλθὼν, θέλει
συνομολογήσει μετὰ σοῦ ὅτι παρὼν ἤκουσε ταῦτα
παρ' ἐμοῦ;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Πρὸς πολλοὺς ἐκ τῶν πολιτῶν. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς
τῶν Τραχινίων ἀγορᾶς, πολὺς βεβαίως ὄχλος ἤκουσε
ταῦτα παρὰ σοῦ.

ΛΙΧΑΣ.

Ναί. Ἐλεγον βεβαίως, ὅτι ἤκουσα ταῦτα. Δὲν εἶναι
ὁμως τὸ αὐτὸ πρᾶγμα μετὰ τοῦ νὰ ἐκφέρῃ τις ἰδέαν
τινὰ καὶ τοῦ νὰ ὀμιλῇ θετικῶς.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Ποίαν ἰδέαν; Δὲν ἔλεγες, καὶ μάλιστα ὀρκιζόμενος,
ὅτι φέρεις ταύτην σύζυγον διὸ τὸν Ἡρακλέα;

ΛΙΧΑΣ.

Ἐγὼ σύζυγον; πρὸς θεοῦ, εἰπέ μοι, ἀγαπητὴ δέ-
σποινα, ποῖος ἄρα γε εἶναι ὁ ξένος οὗτος;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις παρῶν ἤκουσε παρὰ σοῦ, ὅτι ἔνεκα τῆς πρὸς αὐτὴν ἀγάπης πᾶσα ἡ πόλις κατεστράφη, καὶ ὅτι δὲν κατέστρεψεν αὐτὴν ἡ Λυδία (1) γυνή, ἀλλ' ὁ πρὸς αὐτὴν ἀναφανείς ἔρωσ τοῦ.

ΛΙΧΑΣ.

Μακράν, ὦ δέσποινα, ἄς ἀπέλθῃ ὁ ἄνθρωπος οὗτος. Διότι τὸ νὰ φλυαρῇ τις μὲ ἓνα μωρὸν ἄνθρωπον δὲν εἶναι ἴδιον φρονίμου ἀνδρός.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Μή, σέ παρακαλῶ ἐν ὀνόματι τοῦ Διός, τοῦ ἐξαστράπτοντος ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν τῆς Οἴτης κοιλωμάτων, μὴ εἴπῃς δολίους λόγους. Διότι δὲν θέλεις εἰπεῖ τοὺς λόγους εἰς κακὴν τινα γυναῖκα, οὐδ' εἰς γυναῖκα ἣτις δὲν γνωρίζει τὰ ἀνθρώπινα, δὲν γνωρίζει ὅτι ἡ χαρὰ δὲν δωρεῖται ὑπὸ τῆς φύσεως εἰς τοὺς αὐτοὺς πάντοτε. Δὲν ἔχει βεβαίως σώας τὰς φρένας ἐκεῖνος, ὅστις ζητεῖ, ὡς ἀθλητής, νὰ ἀντιστῇ διὰ τῶν χειρῶν ἐναντίον τοῦ Ἔρωτος· διότι οὗτος ἄρχει, ὅπως θέλῃ, καὶ ἐπὶ τῶν θεῶν καὶ ἐπὶ ἐμοῦ βεβαίως· καὶ πῶς ὄχι καὶ ἐπὶ πάσης ἄλλης ὁμοίας μὲ ἐμέ; Ὡστε λίαν μωρὰ ἤθελον εἶναι, ἐὰν ἀπέδιδον μομφὴν τινα εἴτε εἰς τὸν ἐμὸν σύζυγον διότι ὑπὸ ταύτης κατελήφθη τῆς νόσου, εἴτε εἰς ταύτην τὴν γυναῖκα, ἣτις οὐδενὸς αἰσχροῦ, οὐδενὸς κακοῦ πρὸς ἐμέ ἔνοχος ὑπῆρξε. Δὲν γίνονται ταῦτα. Ἄλλ' ἐὰν ἐξ ἐκείνου διδαχθεῖς ψεύδῃσαι, μανθάνεις μάθησιν οὐχὶ καλὴν· ἐὰν δε σὺ αὐτὸς σεαυτὸν διδάσκησ ταῦτα, θὰ φαίνῃσαι κακός, ὅταν θελῃς νὰ γείνης καλός. Ἄλλ'

(1) Δηλ. ἡ Ὀμφάλη, ἡ τῶν Λυδῶν βασίλισσα.

εἰπέ μοι ὄλην τὴν ἀλήθειαν· καθόσον δὲν προσγίνεται καλὴ τύχη εἰς τὸν ἐλεύθερον ἄνθρωπον, ὅταν οὗτος ψευδῆς ὀνομαζῆται. Ἄλλ' οὐδ' ὑπάρχει τρόπος δι' οὗ νὰ μὲ ἐξαπατήσης, οὐδὲ τεῦτο εἶναι δυνατόν· διότι πολλοὶ εἶναι ἐκεῖνοι, πρὸς τοὺς ὁποίους εἶπες ταῦτα, οἵτινες θέλουσιν ἀνακοινώσαι ταῦτα εἰς ἐμέ. Καὶ ἐὰν μὲν φοβῆσαι, δὲν φοβεῖσαι ὀρθῶς, ἐπειδὴ τὸ νὰ μὴ μάθω ταῦτα, τοῦτο πιθανὸν νὰ μὲ ἐξοργίσῃ, τὸ δὲ νὰ τὰ γνωρίζω, τί κακὸν εἶναι; Μήπως τάχα ὁ εἰς οὗτος ἀνὴρ, ὁ Ἡρακλῆς δὲν ἔλαβε καὶ πλείστας ἄλλας συζύγους; Καὶ ὅμως οὐδεμίαν ἐξ αὐτῶν μέχρι τεῦδε δὲν ἤκουσέ παρ' ἐμοῦ κακὸν τίνα λόγον, οὐδὲ ὕβριν, καθὼς καὶ αὐτῇ ἐπίσης, οὐδ' ἐὰν ἐκεῖνος καθ' ὑπερβολὴν τῆκεται ὑπὸ τοῦ πρὸς αὐτὴν ἔρωτος· ἐπειδὴ ἐγὼ ἰδοῦσα αὐτὴν ὑπερβαλλόντως εὐσπλαγχνίσθην· διότι τὸ κάλλος αὐτῆς κατέστρεψε τὴν ζωὴν της, καὶ τὴν πατρικὴν της γῆν χωρὶς νὰ θέλῃ, ἢ δυστυχῆς, κατέστρεψε καὶ ὑπεδούλωσεν. Ἄλλὰ ταῦτα μὲν ἄς ριφθῶσιν εἰς τὸν ἀέρα· εἰς σέ δὲ λέγω ἐγὼ ὅτι πρὸς πάντα ἄλλον δύνασαι νὰ ἦσαι δόλιος, πρὸς ἐμέ ὅμως πρέπει πάντοτε νὰ λέγῃς τὴν ἀλήθειαν.

ΧΟΡΟΣ.

Πείσθητι εἰς ταύτην καλῶς ὀμιλοῦσαν, καὶ δὲν θέλεις κατόπιν μεμφοῖ τὴν γυναῖκα ταύτην, καὶ παρ' ἐμοῦ θέλεις ἀποκτήσει τινὰ χάριν.

ΛΙΧΑΣ.

Ἄλλ', ὦ ἀγαπητῇ δέσποινα, ἐπειδὴ βλέπω ὅτι σὺ ὡς ἄνθρωπος κρίνεις τὰ ἀνθρώπινα οὐχὶ ἀσυνέτως, θέλω εἰπεῖ εἰς σέ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, χωρὶς οὐδὲν νὰ κρύψω. Ταῦτα λοιπὸν ἔχουσιν οὕτως, ὅπως αὐτὸς

λέγει. Δεινὸς πρὸς ταύτην ἔρωσ κατέλαθέ ποτε τὸν Ἡρακλέα, καὶ ἔνεκα ταύτης κατεστράφη ἡ πατρίς της Οἰχαλία πολλὴν ὑποστᾶσα φθορὰν διὰ τοῦ δόρατος. Καὶ ταῦτα, (διότι πρέπει νὰ εἶπω καὶ τὰ κατ' ἐκεῖνον) οὔτε νὰ ἀποκρύψω μοὶ εἶπε, οὔτε ποτὲ τὰ ἀπηνήθη· ἀλλ' αὐτὸς ἐγώ, ὦ δέσποινα, φοβούμενος μήπως πικράνω τὴν καρδίαν σου διὰ τούτων τῶν λόγων ἡμαρτον, ἐὰν βέβαια θεωρῆς τοῦτο ἁμαρτίαν. Ἐπειδὴ ὁμως τώρα τὰ πάντα γνωρίζεις, κάμε κοινήν χάριν καὶ εἰς ἐκεῖνον καὶ εἰς σεαυτὴν ἐξ Ἰσσυ, καὶ περιποιοῦ τὴν γυναῖκα ταύτην, καὶ θέλησον νὰ διατηρήσης ἀμετακλήτους τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους εἶπας εἰς ταύτην. Διότι ἐν ᾧ ἐκεῖνος καθ' ὅλα τὰ ἄλλα ἀνεδείχθη διὰ τῆς ἀνδρείας του νικητής, ἐντελῶς ὁμως ἐνίκηθη ὑπὸ τοῦ πρὸς ταύτην ἔρωτος.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

Ἄλλὰ καὶ τοιαύτην ἔχομεν ἰδέαν, ὥστε νὰ ἐκτελέσωμεν ταῦτα, καὶ δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ ὑποστῶμεν ὀξεῖάν τινα νόσον, ἄνισον πρὸς τοὺς θεοὺς ἀναλαμβάνοντες ἀγῶνα. Ἄλλ' ἄς εἰσέλθωμεν ἐντὸς τοῦ οἴκου, ἵνα παραγγελίας μοῦ τινος εἰπῆς, καὶ κομίσῃς εἰς ἐκεῖνον καὶ ὅσα δῶρα πρέπον εἶναι νὰ τῷ δωρήσω ἀντὶ τῶν δώρων του τούτων. Διότι δὲν εἶναι δίκαιον σὺ νὰ ἀπέλθῃς κενός, ἐν ᾧ ἤλθες ἐνταῦθα μετὰ τόσον πολλῶν ἀντικειμένων.

ΧΟΡΟΣ.

Νίκην πάντοτε ἐπιφέρει ἡ Κύπρις (!) διὰ τῆς μεγά-

(!) Κύπρις ἐκαλεῖτο ἡ Ἀφροδίτη, ὡς γεννηθεῖσα ἐν τῇ νήσῳ Κύπρῳ.

λης αὐτῆς ἰσχύος. Καὶ τὰ μὲν κατὰ τοὺς θεοὺς παραλείπω, καὶ δὲν λέγω τίνι τρόπῳ αὕτη ἐξηπάτησε τὸν τοῦ Κρόνου υἱόν, οὐδὲ τὸν σκοτεινὸν Ἄδην, ἢ τὸν τὴν γῆν διατινάσσοντα Ποσειδῶνα, ἀλλὰ θέλω εἰπεῖ τίνες ἀνταγωνίσται ἠγωνίσθησαν πρὸ τῶν γάμων ὅπως ταύτην ἀποκτήσωσι σύζυγον, τίνες κατῆλθον εἰς ἀγωνιώδη ἄθλα πολλὰς εἰς αὐτοὺς πληγὰς ἐπενεγκόντα καὶ εἰς κόνιν αὐτὰς ἐγκυλίσαντα.

Ὁ μὲν ἦτο ἰσχυρὸς ποταμὸς ὑπὸ μορφὴν ὑψηλοκεράτου καὶ τετράποδος ταύρου, ὁ Ἀχελῷος, ἐλθὼν ἐκ τῶν Οἰνιαδῶν (1). ὁ δὲ ἕτερος, ὁ υἱὸς τοῦ Διός, ἦλθεν ἀπὸ τῶν Βαχχικῶν (2) Θηβῶν, εὐκαμπτα τόξα καὶ λόγχας καὶ ῥόπαλον διασειῶν. οὗτοι τότε διὰ μιᾶς ὤρμησαν εἰς τὸ μέσον, τὴν νύμφην ἐπιθυμοῦντες. μόνη δὲ ἡ ἠδονὴ ἐν τῇ κλίνῃ παρέχουσα Ἀφροδίτῃ διηθύνηε τὰ τοῦ ἀγῶνος ἐν τῷ μέσῳ εὐρισκομένη.

Τότε δὴ τότε πάταγος ἠγέρθη χειρῶν καὶ τόξων, μετὰ τῶν τοῦ ταύρου κεράτων συμπλεκομένων! τότε ἀμφοτέροι συμπλακέντες ἐστρεφογυρίζοντο, τότε ὀλέθρια κτυπήματα ἐπὶ τῶν μετώπων κατεφέροντο καὶ ἀναστεναγμοὶ ἐξ ἀμφοτέρων ἀνεδίδοντο! Ἡ δ' ὠραιόφθαλμος, ἡ ἀβρὰ Δηϊάνειρα ἐκάθητο πλησίον τηλαυγοῦς λόφου, ἀναμένουσα τὸν μέλλοντα σύζυγόν της. Ὡς μήτηρ ἐγὼ λέγω ταῦτα. Τὸ δὲ ὄμμα τῆς νύμφης,

(1) Αἱ Οἰνιάδαι ἦσαν πόλις τῆς Ἀκαρνανίας ὀχυρά· διότι κατὰ Θουκ. «ὁ Ἀχελῷος ποταμὸς ῥέων ἐκ Πίνδου ὄρους . . . εἰς θάλασσαν δ' ἐξίεις παρ' Οἰνιάδας καὶ τὴν πόλιν αὐτοῖς περιλιμνάζων, ἀπορον ποιεῖ ὑπὸ τοῦ ὕδατος ἐν χειμῶνι στρατεύειν (11.102).

(2) Οὕτως ἐκαλοῦντο αἱ Θῆβαι, ὡς γεννηθέντος ἐν αὐταῖς τοῦ Βάχχου.

τὸ ἀντικείμενον τοῦτο τοῦ ἀγῶνος, περίφοβον τὸ τέλος ἀνέμενε· καὶ ἐν τῷ ἅμα μακρὰν τῆς μητρὸς ἀπῆλθεν, ὡς τις δάμαλις ἐρήμη!

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Καθ' ὃν χρόνον, ὦ φίλοι, ὁ ξένος ὁμιλεῖ ἐντὸς τοῦ οἴκου πρὸς τὰς αἰχμαλώτους νεάνιδας, ὡς μέλλων νὰ ἀπέλθῃ, κατὰ τοῦτον ἐγὼ ἐκ τῶν θυρῶν πρὸς ὑμᾶς ἦλθον, ἀφ' ἐνὸς μὲν, ἵνα εἶπω ὅσα διὰ τῶν χειρῶν μου κατεσκευάσα, καὶ ἀφ' ἐτέρου, ἵνα μεθ' ὑμῶν συνθηρῶ τὰ πάθη μου. Διότι, ὡς τις ναύτης μέγα φορτίον λαμβάνων, ἔχω δεχθῆ κόρην, καὶ νομίζω οὐχὶ πλεον κόρην, ἀλλὰ γυναῖκα συνεξευγμένην, ἀντικείμενον ὀλέθριον εἰς τὴν ἐμὴν καρδίαν! Καὶ τώρα δύο εὔσαι ἐν μιᾷ κλίνῃ τὰ αὐτὰ ἀναμένομεν ἐναγκαλισματα. Γοιαύτως ὁ Ἡρακλῆς, ὁ πιστὸς καὶ καλὸς σύζυγος ὑφ' ἡμῶν ὀνομαζόμενος, τριαύτας ἀμοιβὰς μοι ἔστειλε διὰ τὴν μακροχρόνιον ἐν τῷ οἴκῳ κατάκλεισίν μου! ἐγὼ δὲ γνωρίζω μὲν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὀργίζωμαι ἐναντίον ἐκείνου, πάσχοντος λίαν ὑπὸ ταύτης τῆς νόσου· ἀλλὰ τίς γυνὴ ἤθελεν ἀνεχθῆ νὰ συνοικῆ ὁμοῦ μὲ ταύτην, μετέχουσα τῶν αὐτῶν γάμων; Διότι βλέπω ὅτι ἀφ' ἐνὸς μὲν ἡ ἰδική της νεότης προβαίνει εἰς τὰ πρόσω, ἐν ᾧ ἡ ἰδική μου μαραίνεται· τούτων τὸ ἄνθος ὀρέγεται νὰ ἀρπάξῃ ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ ἀνδρός, ἐν ᾧ ἀφ' ἡμῶν μακρὰν φέρει τὸν πόδα. Διὰ ταῦτα λοιπὸν φοβοῦμαι, μήπως ὁ Ἡρακλῆς καλῆται μὲν ἰδικός μου σύζυγος, πράγματι ὁμως εἶναι ἀνὴρ τῆς νεωτέρας. Ἀλλὰ, καθὼς εἶπον, δὲν εἶναι καλὸν νὰ ὀργίζηται ἡ νουνεχῆς γυνή· πῶς δὲ δυναμαί, ὦ φίλοι, νὰ ἀπολυτρωθῶ ἐκ τῆς λύπης, τοῦτο θέλω εἰπεῖ εἰς ὑμᾶς.

Εἶχόν ποτε παλαιὸν δῶρον ἀρχαίου τινὸς κενταύρου, ἐντὸς χαλκίνου λέβητος κεκρυμμένον, τὸ ὅποιον, νέα ἔτι οὔσα, ἔλαβον ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ ἀποθνήσκοντος δασυτρίχου Νέσσου, ὅστις ἀντὶ μισθοῦ διεπέρα τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸν βαθύρρουν ποταμὸν Εὐήνον διὰ τῶν χειρῶν, χωρὶς νὰ κωπηλατῆ οὔτε μὲ τὰς εὐκολυνούσας τὴν πορείαν κώπας οὔτε μὲ ἰστία πλοίου· οὗτος καὶ ἐμέ, ὅτε καταλιποῦσα τὴν πατρικὴν μου συνοδείαν κατὰ πρώτην φοράν ἐπορευόμην ὡς σύζυγος τοῦ Ἡρακλέους, φέρων με ἐπὶ τῶν ὤμων του, ὅταν ἦτο ἐν τῷ μέσῳ τῆς διαβάσεως, μὲ ψαύει μὲ τὰς μωρὰς χειρὰς του· ἀμέσως δ' ἐφώναξα ἐγώ, καὶ εὐθὺς ἐπιστρέψας ὁ υἱὸς τοῦ Διός, ἔρριψε μὲ τὰς χειρὰς του πτερωτὸν κατ' ἐκείνου βέλος· μετὰ ἤχου δ' ἐνεπήχθη εἰς τὸ στήθος μέχρι τοῦ πνεύμονος! Ἀποθνήσκων δ' ὁ κενταυρος μοὶ εἶπε ταῦτα μόνον· «ὦ θυγάτηρ τοῦ γέροντος Οἰνέως, μεγάλην, ἐὰν πεισθῆς, θέλεις λάβει ὠφέλειαν ἐκ τῆς διαπορθμεύσεώς μου ταύτης, διότι τελευταίαν σὲ διεπόρθμευσα ἐγώ· ἐὰν δηλαδὴ λάβῃς διὰ τῶν χειρῶν σου τὸ πεπηγμένον αἷμα περίξ τῶν πληγῶν μου, τῶν ἐπενεχθεισῶν ὑπὸ τῶν φαρμακερῶν βελῶν τῶν ἐν τῷ αἵματι τῆς Λερναίας Ὑδρας⁽¹⁾ βεβαμμένων, θέλει τοῦτο χρησιμεύσει εἰς σέ ὡς θέλγητρον ἐλκύνον τὴν καρδίαν τοῦ Ἡρακλέους, οὕτως ὥστε οὐδεμίαν ἄλλην γυναῖκα ἰδὼν ἐκεῖνος δὲν θέλει

(1) Τὸ δεῦτερον τοῦ Ἡρακλέους ἄθλον ἦτο ὁ φόνος τῆς Λερναίας Ὑδρας, ἣτις ἐφώλευεν ἐν τῇ Λέρνῃ, λίμνῃ τῆς Ἀργολίδος, ἔχουσα κεφαλὰς ἐννέα, ὧν μία ἀθάνατος. Ἀφ' οὗ δὲ τῇ βοηθείᾳ καὶ τοῦ Ἰολάου ἐφόρευεν αὐτήν, κατ' Ἀπολλῶ. «τὸ σῶμα τῆς Ὑδρας ἀνασχίσας τῇ γολῇ τοὺς ὀστέους ἔβαψεν» (2. 5. 2.)

ποτέ ἀγαπήσει περισσότερο σοῦ». Τοῦτο ἐνθυμηθεῖσα, ὦ φίλοι, (διότι, ἀφ' ὅτου ἀπέθανεν ἐκεῖνος, ἦτο τοῦτο καλῶς ἐν τῷ οἴκῳ ἐγκλεισμένον) ἔβαψα ἐν αὐτῷ τὸν χιτῶνα τοῦτον, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν ὅσα ἐκεῖνος ζῶν εἶπε· καὶ ἤδη ταῦτα ἔχουσι λάβει πέρας. Εἶθε δὲ ποτὲ νὰ μὴ γνωρίσω, μήτε νὰ μάθω τὰς κακὰς πράξεις, καὶ αὐτὰς δὲ τὰς τολμώσας νὰ πράττωσι τοιαῦτα μισῶ· ἀλλ' ἔχει κατασκευασθῆ τὸ ἔργον τοῦτο, ἵνα δυνηθῶμεν πως διὰ τῶν φίλων καὶ τῶν πρὸς τὸν Ἡρακλέα θελγῆτρων τούτων νὰ ὑπερνικήσωμεν τὴν κόρην ταύτην, ἐὰν βεβαίως δὲν φαίνωμαι ὅτι πράττω ἔργον μάταιον· ἐὰν ὁμως δὲν ἐπιτύχω, θέλω παύσει διὰ παντός.

ΧΟΡΟΣ.

Ἄλλ' ἐὰν ὑπάρχη τις βεβαιότης εἰς τὰ πραττόμενα, φαίνεσαι εἰς ἡμᾶς ὅτι δὲν ἔχεις ἀποφασίσει κακῶς.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Ἄλλ' ἡ βεβαιότης μέχρι τοιοῦτου σημείου περιορίζεται, ὥστε ἀπλῶς δύναμαι νὰ πιστεύω, δὲν ἔχω ὁμως μέχρι τοῦδε καὶ διὰ πειράματος βεβαιωθῆ.

ΧΟΡΟΣ.

Ἄλλὰ πρέπει ἐμπράκτως νὰ γνωρίζης τοῦτο· διότι, καὶ ἐὰν νομίζης ὅτι ἔχεις γινῶσιν τούτων, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἔχης τοιαύτην ἄνευ πειράματος.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Ἄλλ' ἀμέσως θέλομεν βεβαιωθῆ· διότι βλέπω ὅτι οὗτος ἐξῆλθε πλέον ἐκ τῶν θυρῶν καὶ ταχέως θέλει φθάσει ἐνταῦθα· παρακαλῶ μόνον ταῦτα καλῶς ὑφ' ὑμῶν νὰ φυλαχθῶσι· διότι ἐν τῷ σκότει καὶ αἰσχροῖ ἐὰν πράττη τις, ποτὲ δὲν θέλει ὑποπέσει εἰς αἰσχύνην.

ΛΙΧΑΣ.

Τί πρέπει νά πράξω ; Εἶπέ μοι, τέκνον τοῦ Οἰνέως·
 διότι ἐπὶ πολλὸν ἤδη χρόνον ἐβραδύναμεν.

ΔΗΪΑΝΕΪΡΑ

Ἄλλ' αὖ ἀ ταῦτα ἴσια ἴσια ἐξετέλουν, ὦ Λίχα, ἐν
 ὄσῳ σὺ ἠγόρευες πρὸς τὰς ἐντὸς εὐρισκομένας ξένας,
 ἵνα φέρῃς τὸν λεπτούφαντον τοῦτον χιτῶνα, πρὸς
 ἐκεῖνον τὸν ἄνδρα ὡς δῶρον τῆς χειρός μου. Δίδων
 δὲ τοῦτον, εἶπέ εἰς αὐτόν, ἵνα μηδεὶς ἐκ τῶν ἀνθρώ-
 πων θέσῃ τοῦτον ἐπὶ τοῦ δέρματός του πρὸ ἐκείνου,
 μηδὲ νὰ τὸν ἰδῇ μήτε τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, μήτε βωμὸς
 ἱερός, μήτε τὸ τῆς ἐστίας πῦρ πρὶν ἐκεῖνος μετὰ παρ-
 ρησίας σταθεῖς δείξῃ αὐτὸν φανερά εἰς τοὺς θεοὺς
 καθ' ἣν ἡμέραν θυσίαν ταύρων προσφέρει. Διότι οὕτως
 ἠὲ χιτήν, ἐὰν ἐμελλόν ποτε νὰ ἴδω ἢ νὰ ἀκούσω αὐ-
 τὸν σῶον εἰς τὸν οἶκον ἐρχόμενον, νὰ ἐνδύσω, καὶ λίαν
 δικαίως, αὐτὸν μὲ τοῦτον τὸν χιτῶνα, καὶ οὕτω νὰ
 φανῇ εἰς τοὺς θεοὺς θυτῆρ νέος μὲ νέον πέπλον. Καὶ
 τούτων θέλεις φέρει σημεῖον, τὸ ὁποῖον εὐκόλως ἐκεῖ-
 νος θέλει ἀναγνωρίσει, συνιστάμενον εἰς τὸν τύπον
 ταύτης τῆς σφραγίδος. Ἄλλὰ πήγαινε, καὶ πρῶτον
 μὲν φύλαττε τὸν νόμον, καθ' ὃν δὲν πρέπει νὰ ἐπιθυ-
 μῆς, ἀγγελιοφόρος ὢν, νὰ παρεκτρέπῃσαι· ἔπειτα δὲ
 φρόντισον ἵνα ἡ χάρις καὶ ἐκείνου καὶ ἡ ἐμή, εἰς ἓν
 συνελθοῦσα, φανῇ διπλῆ ἐξ ἀπλῆς.

ΛΙΧΑΣ.

Ἄλλ' ἐὰν καλῶς μετέρχωμαι τὴν τέχνην ταύτην
 τοῦ ἀγγελιαφόρου Ἑρμοῦ, ποτὲ βεβαίως δὲν θέλω
 σφάλλει πρὸς σέ, ὥστε νὰ μὴ φέρω καὶ παρουσιάσω
 εἰς ἐκεῖνον τὸ ἀγγεῖον τοῦτο, ὅπως ἔχει, καὶ νὰ μὴ

μεταφέρω πιστῶς τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους μοι εἶπες.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Ἦδη δύνασαι νὰ ἀπέλθης· διότι καλῶς γνωρίζεις εἰς ποίαν συμβαίνει νὰ εὐρίσκωνται θέσιν τὰ ἐν τῷ οἴκῳ.

ΛΙΧΑΣ.

Βεβαίως γνωρίζω καὶ θέλω ἀναγγεῖλει εἰς ἐκεῖνον ὅτι καλῶς ἔχουσι.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Ἄλλὰ γνωρίζεις βεβαίως καὶ τὰ κατὰ τὴν ξένην, βλέπων ὅτι ὑπεδέχθην αὐτὴν μετὰ φιλόφρονος ὑποδοχῆς.

ΛΙΧΑΣ.

Ὡστε ἡ καρδιά μου παραφέρεται ὑπὸ τῆς χαρᾶς.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Τί λοιπὸν ἄλλο δύνασαι νὰ τῷ εἶπης; Διότι φοβοῦμαι μὴ πρόωρα ἀναγγεῖλης τὴν πρὸς ἐκεῖνον ἐπιθυμίαν μου, πρὶν μάθωμεν ἐὰν καὶ ἐξ ἐκείνου ἀγαπώμεθα.

ΧΟΡΟΣ.

ἜΩ ὑμεῖς, οἵτινες κατοικεῖτε παρὰ τὰ παραθαλάσσια καὶ βραχῶδη θερμὰ (¹) λουτρά, καὶ παρὰ τὰς κορυφὰς τῆς Οἴτης, καὶ πλησίον τῆς λίμνης Μήλιδος (²) καὶ τῆς παραλίας τῆς χρυσοτόξου Ἀρτέμιδος, ἔνθα πλησίον τῶν Πυλῶν, συνέρχονται αἱ πεφημισμένα τῶν

(¹) Ταῦτα ἔκειντο πλησίον τῶν Πυλῶν, αἵτινες ἀπ' αὐτῶν ὀνομάσθησαν Θερμοπύλαι. Ἐκαλοῦντο δ' αἰπηγαὶ αὐταὶ Χύτροι ἢ Χύτραὶ γυναικεῖαι, καθάπερ ἀναφέρει Πaus. «Γλυκύτατον μὲν οἶδα ὕδωρ θεασάμενος τὸ ἐν Θερμοπύλαις, οὔτι πω πᾶν, ἀλλ' ὅσον κάτσειν εἰς τὴν κολυμβήθραν, ἣν τινα ὀνομάζουσιν οἱ ἐπιχώριοι Χύτρος γυναικεῖους» (4. XXXV 5.) καὶ Ἡρόδ. (VIII 176.).

(²) Ἐννοεῖ τὸν Μαλλικὸν κόλπον.

Ἑλλήνων (1) συνελεύσεις, ταχέως ὁ καλλίφωνος αὐ-
 λὸς θέλει ἐπανελθεῖ πρὸς ὑμᾶς σαλπίζων εὐχὴ ἀντάρ-
 τικούς παιᾶνας, ἀλλ' ἄσματα ἀντάξια θείας μούσης!
 Διότι σπεύδει πρὸς τὸν εἶκον, ἔχων λάφυρα παντοειδῶν
 ἀνδραγαθημάτων ὁ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀλκμήνης υἱός,
 τὸν ὅποιον μακρὰν τῆς πόλεως ἡμῶν ἐν τῷ πελάγει
 περιπλανώμενον εἶχομεν, ἐπὶ δώδεκα ὀλοκλήρους μῆ-
 νας αὐτὸν ἀναμένευσαι, χωρὶς οὐδὲν νὰ γνωρίζωμεν.
 Ἡ δὲ προσφιλὴς αὐτοῦ σύζυγος μὲ ἀτυχῆ, ἢ δυστυ-
 χῆς, καρδίαν ἀδιακόπως κλαίουσα ἐρθείρητο. Νῦν δ'
 ὁ Ἄρης πάλιν καθησυχάσας ἀπήλλαξεν ἡμᾶς ἐκ τῶν
 ἐπιπόνων ἡμερῶν. Εἶθε νὰ φθάσῃ, νὰ φθάσῃ· εἶθε νὰ
 μὴ σταματήσῃ ἢ φέρουσα αὐτὸν πολύκωπος ναῦς, πρὶν
 οὗτος φθάσῃ εἰς ταύτην τὴν πόλιν, ἐγκαταλείψας τὴν
 ἐν τῇ νήσῳ ἐστίαν, ἐνθα τῶρα λέγεται ὅτι προσφέρει
 θυσίαν· ἀπ' ἐκεῖ εἶθε νὰ ἔλθῃ μετὰ πολλῆς ἀγάπης ἐν-
 δυεῖς μὲ τὸν κεχρισμένον τῆς παιδοῦς πέπλον κατὰ
 τὴν τοῦ κενταύρου πρόρρησιν.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Πόσον ὦ γυναῖκες, φοβοῦμαι, μήπως εἰς ἀπρεπὲς
 σημεῖον ἔχουσι φθάσει πάνθ' ὅσα πρὸ ὀλίγου ἐξετέλουν!

ΧΟΡΟΣ.

Καὶ τί συμβαίνει, ὦ Δηϊάνειρα, τέκνον τοῦ Οἰνέως;

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Δὲν γνωρίζω· φοβοῦμαι ὅμως μήπως φανῶ ταχέως
 ὅτι μέγα διεπραξά κακὸν ἐκ καλῆς ὀρμωμένη ἐλπίδος.

(1) Ἐννοεῖται ὅτι ἐν τῇ Πυλαίᾳ συνελεύσεις τῶν Ἀμρικτυόνων,
 εἰς ἃς ἐκάστη πόλις ἐπέμπεν ἀνά δύο ἀντιπροσώπους, ὧν ὁ μὲν
 ἐκχαλεῖτο Πυλαγόρας ὁ δὲ Ἱερομνήμων.

ΧΟΡΟΣ.

Δὲν πρόκειται βεβαίως περὶ τῶν πρὸς τὸν Ἡρακλέα δῶρων σου;

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Μάλιστα· ὥστε ποτὲ δὲν ἤθελον οὐδένα συμβουλευ-
σει νὰ κάμνη δοκιμὰς ἀγνώστους.

ΧΟΡΟΣ.

Εἰπέμοι, εἰ δυνατόν, τίνος ἔνεκα φοβεῖσαι.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Πρᾶγμα τοιοῦτον, ᾧ γυναῖκες, συνέβη, τὸ ὁποῖον ἔάν σᾶς εἶπω, θέλετε μάθει θαῦμα ἀνέλπιστον! Ἐκεῖνο δηλαδὴ, διὰ τοῦ ὁποίου πρὸ ὀλίγου ἔβαπτον τὸν πρὸς ἐνδυμασίαν ἐκείνου πέπλον, τὸ ἐκ λευκοῦ μαλλίου δέμα καλιμάλλου προβάτου, τοῦτο ἐξηφανίσθη, μὴ καταστραφέν ὑπ' οὐδενὸς τῶν ἐν τῷ οἴκῳ, ἀλλ' ἀφ' ἑαυτοῦ καταφαγωθὲν ἐξηφανίζετο καὶ ἀναλυόμενον κατέρρεεν ἐκ τῆς κορυφῆς τῆς πέτρας! Ἴνα δὲ μάθης λεπτομερῶς πῶς τοῦτο συνέβη, θέλω ἐπεκτείνειν πλειότερον τὸν λόγον. Ἐγὼ δηλαδὴ ἐξ ὄσων ἐντολῶν ὁ θηριώδης κένταυρος, ὅτε ἐπόνει κατὰ τὴν πλευρὰν ἐκ τοῦ φαρμακεροῦ βέλους, ἐδίδαξέ με, ἐκ τούτων οὐδεμίαν παρέβην, ἀλλὰ τὰς ἐφύλαττον, ὡς τινα γραφὴν, ἣτις δὲν δύναται νὰ ἀπαλειφθῆ ἐκ χαλκίνης πλακός. Κατὰ ταύτας ὤφειλον ἐγὼ νὰ διατηρῶ ἐνδότατα τὸ φάρμακον τοῦτο μακρὰν τοῦ πυρὸς καὶ χωρὶς ποτε νὰ προσβληθῆ ὑπὸ θερμῆς ἀκτῖνος, μέχρις οὔ προσαρμόσω αὐτὸ εἰς τινα μόλις ἐπαλειφθέν. Καὶ ἔπραττον ταῦτα. Τώρα δέ, ὅτε ἐπέστη ἀνάγκη νὰ πράξω ταῦτα, ἐπέχρισα τοῦτο διὰ μαλλίου κρυφίως ἐντὸς τῶν δωμάτων τοῦ οἴκου, ἐκσπάσσα τὰ μαλλία ἰδικοῦ μου προ-

θάτου· καὶ διπλώσασα ἔθεσα ὡς δῶρον τοῦτο, χωρὶς
 νὰ προσβληθῆ ὑπὸ τῆς λάμπειας τοῦ ἡλίου, ἐντὸς κοί-
 λου κιβωτίου, καθὼς εἶδατε. Ἐντὸς δ' ἐπιστρέψασα,
 βλέπω πρᾶγμα ἀνεκδιήγητον καὶ ἀκατανόητον εἰς τὸν
 νοῦν τοῦ ἀνθρώπου! Ἐτυχέ πως δηλαδὴ νὰ ρίψω τὸ
 ἐκ τοῦ προβάτου ἀποσπασθὲν μαλλίον, μὲ τὸ ὅποσον
 ἔχριον ἐκεῖνο, εἰς τὸ μέσον τῆς φλογὸς καὶ τῶν ἀκτί-
 νων τοῦ Ἡλίου. Εὐθύς δ' ὡς ἐθερμαίνεται, κατέρρειεν
 ὀλοτελῶς ἐξαφανιζόμενον, καὶ εἰς ψεκάδας μεταβαλ-
 λόμενον κατέπιπτεν ἐπὶ τῆς γῆς, δυνάμενον κάλλιστα
 νὰ παραβληθῆ κατὰ τὴν μορφήν πρὸς τὰ μορίδια, τὰ
 ὅποια βλέπει τις, ὅταν κόπτεται ξύλον ὑπὸ πρίονος!
 Τοιοῦτον ἐπὶ τῆς γῆς κεῖται θέαμα! Ἐκ δὲ τοῦ μέρους,
 ὅπου ἐκεῖνο ἔκειτο, ὀγκώδεις ἀφροὶ ἀνακοχλάζουσι,
 καθὼς ὅταν παχὺ ποτὸν ὠρίμου σταφυλῆς ἐκχυθῆ εἰς
 τὴν γῆν ἐκ Βακχικῆς ἀμπέλου. Ὡστε δὲν ἤξεύρω, ἢ
 δυστυχῆς, ποίαν νὰ συναγάγω γνώμην· καὶ βλέπω ὅτι
 δεινὸν ἔργον ἔχω διαπράξει! Διότι πόθεν, ἀντὶ τίνος
 ἤτό ποτε δυνατὸν ἀποθνήσκων ὁ κένταυρος νὰ πα-
 ράσχη εὐτυχίαν εἰς ἐμέ, ἔνεκα τῆς ὁποίας ἀπέθνησκε;
 Δὲν γίνονται ταῦτα· ἀλλ' ἐπιθυμῶν ἐκεῖνος νὰ ἐξο-
 λοθρεύσῃ τὸν πληγώσαντα αὐτόν, μὲ περιεποιεῖτο·
 ταῦτα ἐγὼ λίαν βραδέως, ὅτε πλέον οὐδὲν ὠφελεῖ,
 κατανοῶ. Διότι μόνη ἐγὼ, ἐὰν βέβαια δὲν ἀποδειχθῶ
 ἔχουσα ἐσφαλμένην γνώμην, ἐγὼ ἢ δυστυχῆς θέλω
 ἐξολοθρεύσει ἐκεῖνον. Καθόσον γνωρίζω ὅτι ρίψας ἐ-
 κείνος βέλος ἐφόνευσε καὶ αὐτὸν τὸν θεὸν Χεῖρωνα (1),

(1) Ὁ Χεῖρων ἦν υἱὸς τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Φειλύρας, κατοικῶν
 εἰς τὸ ὄρος Πίλιον, ὁπόθεν ἐκδιωχθεὶς ὑπὸ τῶν Λαπιθῶν κατῴ-

καὶ ὅσα ὄντα καὶ ἂν ἐγγίση τὸ βέλος του, τὰ πάντα καταστρέφει· τοῦτο λοιπὸν τὸ βέλος διελθὼν διὰ τῶν πληγῶν τούτου καὶ ὑπὸ μαύρου καλυφθὲν αἵματος πῶς δὲν θέλει καταστρέφει καὶ τοῦτον; Ἄναμφιβόλως κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην. Διὰ ταῦτα ἔχω ἀποφασίσει, ἐὰν ἐκεῖνος ἀποθάνῃ, μετὰ τοῦ αὐτοῦ ὀλέθρου καὶ ἐγὼ συγχρόνως νὰ συναποθάνω. Διότι δὲν εἶναι ἀνεκτὸν νὰ ζῆ κακῆς ἀπολαμβάνουσα φήμης ἐκείνη, ἣτις προτιμᾷ νὰ μὴ ἦναι κακὴ!

ΧΟΡΟΣ.

Ἄνάγκη βεβαίως εἶναι διὰ τὰ δεινὰ ἔργα νὰ φοβώμεθα· ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ ἀποβάλλωμεν τὴν ἐλπίδα πρὸ τῆς ἐκβάσεως τούτων.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Εἰς τὰ μὴ καλὰ σχέδια δὲν ὑπάρχει οὐδ' ἐλπίς, ἣτις ὄντως προξενεῖ θάρρος τι.

ΧΟΡΟΣ.

Ἄλλ' εἰς τοὺς σφάλλοντας οὐχὶ ἐκούσιως ἡ ὀργὴ καθίσταται πραεῖα, καὶ τοιαύτην καὶ σὺ πρέπει νὰ ἀναμένης.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Τοιαῦτα βεβαίως δύναται νὰ εἰπῆ οὐχὶ ὁ τῆς συμφορᾶς κοινωνός, ἀλλ' ἐκεῖνος, εἰς τὸν οἶκον τοῦ ὁποίου οὐδεμία ἐπῆλθε δυστυχία.

ΧΟΡΟΣ.

Καλὸν ἤθελεν εἶναι νὰ διακώψης τὸν περαιτέρω λό-

κησε πλησίον τοῦ Μαλῆα, ἐνθα κατέφυγον οἱ Κένταυροι καταδιωκόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους, ὅστις τότε ἐφόνευσεν ἀκουσίως τὸν πρότερον διδάσκαλόν του Χείρωνα, τοξεύσας αὐτὸν εἰς τὸ γόνα. (Ἀπολδ. 1. 2. 4. καὶ 2. 5. 4).

γον, ἐὰν δὲν σκοπεύης νὰ εἰπῆς τι εἰς τὸν υἱόν σου, καθόσον πλησιάζει οὗτος, ὅστις εἶχεν ἀπέλθει πρὸς ζήτησιν τοῦ πατρός του.

ΥΛΛΟΣ.

ὦ μῆτερ, πόσον ἐπεθύμουν περὶ σοῦ ἐν ἐκ τῶν τριῶν, ἢ νὰ μὴ ᾔσο πλέον ζωντανή, ἢ ζωντανή οὐσα ἄλλου μήτηρ νὰ καλῆσαι, ἢ νὰ ἐλάβθανες ἀπὸ κανὲν μέρος νοῦν καλλίτερον τούτου, τὸν ὁποῖον τώρα ἔχεις!

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Ἄλλὰ τί εἶναι, ὦ υἱέ μου, ἐκεῖνο, διὰ τὸ ὁποῖον μέμισε;

ΥΛΛΟΣ.

Γνώριζε ὅτι τὸν ἄνδρα σου, τὸν πατέρα μου λέγω, ἐφόνευσες κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν.

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Οἴμοι! Ποῖον, ὦ τέκνον μου, ἐξέφερες λόγον;

ΥΛΛΟΣ.

Τοιοῦτον, ὅστις ἀδύνακτον εἶναι νὰ μὴ ἐκτελεσθῆ. Διότι τὸ γεννηθὲν τίς ἤθελε δυνηθῆ νὰ καταστήσῃ ἀγέννητον;

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Πῶς εἶπες, ὦ υἱέ μου; Παρὰ τίνος ἀνθρώπου μαθὼν, λέγεις ὅτι ἐγὼ διέπραξα τόσον ἀξιόμεμπτον ἔργον;

ΥΛΛΟΣ.

Ὁ ἴδιος ἰδίους ὄμμασιν εἶδον τὴν βαρεῖαν τοῦ πατρός μου συμφορὰν, καὶ δὲν ἔμαθον ταῦτα ἐκ γλώσσης ἄλλου!

ΔΗΪΑΝΕΙΡΑ.

Ποῦ δ' ἔφθασας καὶ ἐπλησίασας τὸν ἄνδρα;

ΥΛΛΟΣ.

Ἐὰν ἔχῃς ἐπιθυμίαν νὰ μάθῃς, πάντα βεβαίως πρέ-
πει νὰ σοὶ τὰ εἶπω. Ὅτε ἐκυρίευσε τὴν ἑνδοξον τοῦ
Εὐρύτου πόλιν, ἐξηκολούθει τὴν πορείαν του φέρων
τρόπαια καὶ ἐκλεκτὰ λάφυρα τῆς νίκης. Ὑπάρχει
παραλία τις τῆς Εὐβοίας περιρρεομένη περίξ ὑπὸ θα-
λάσσης, τὸ ἀκρωτήριον Κήναιον (1). Ἐνταῦθα ἐκεῖνος
ἀνήγειρεν εἰς τὸν πατρῶον Δία βωμοὺς καὶ δασῶδες
τέμενος· ἐνταῦθα καὶ ἐγὼ κατὰ πρῶτον ἄσμενος καὶ
μετὰ πόθου εἶδον ἐκεῖνον. Ἐν ᾧ δ' αὐτὸς ἔμελλε
πολλὰ θύματα πρὸς θυσίαν νὰ σφάξῃ, ἦλθεν ἐκ τοῦ
οἴκου ὁ οικιακὸς κῆρυξ Λίχας φέρων τὸ σὸν δῶρον,
τὸν θανατηφόρον πέπλον, τὸ ὁποῖον ἐκεῖνος ἐνδυθείς,
καθὼς σὺ εἶχες παραγγεῖλει, πρῶτον μὲν σφάζει δώ-
δεκα ἀρτιμελεῖς βόους ὡς ἀπαρχὴν τῆς λεῖας του· εἶτα
δὲ προσφέρει ὁμοῦ καὶ ἄλλα ἀναμεμιγμένα βουσκή-
ματα τὰ πάντα εἰς ἑκατὸν συμποσούμενα. Καὶ κατ'
ἀρχὰς μὲν ὁ ταλαίπυρος, μετ' εὐγνώμονος καρδίας,
καὶ χαίρων διὰ τὸν στολισμὸν καὶ τὴν ἐνδυμασίαν του,
εὐχὰς ἀπηύθυνεν· ὡς ὅμως ἢ αἵματόχρους φλόξ ἀνυ-
ψοῦτο ἐκ τῶν σεβαστῶν θυσιαστηρίων καὶ ἐκ τῶν ὀγ-
κωδῶν ξύλων, ἰδρῶς περιέρρευσε τὸ δέρμα του, καὶ ὁ
χιτῶν προσκολλᾶται εἰς τὰς πλευράς του καθ' ὅλας τὰς
ἀρθρώσεις, ὡς εἰν ὑπὸ τέκτονος ἀρτίως εἶχε κολληθῆ
ἐν τῷ ἅμα δ' ἐπῆλθον πόνοι σπασμωδικοί! Εἶτα δέ,
εὐθὺς ὡς τὸ δηλητήριον τῆς φονικῆς καὶ μισητῆς Ἐ-

(1) Τοῦτο κεῖται πρὸς τὸ ΒΔ μέρος τῆς νήσου. Ἀπολδ. «... Καὶ προσορμισθεῖς (Ἡρακλῆς) Κηναίῳ τῆς Εὐβοίας ἀκρωτηρίῳ Διὸς Κηναίου βωμῶν ἰδρύσατο». (2. 7. 7. 7).

χίδνης ἤρχιζε νὰ ἀναλύηται, τότε δὴ τότε ἐφώνησε
 τὸν ταλαίπωρον Λίχαν, τὸν οὐδόλως αἴτιον τοῦ ἰδι-
 κοῦ σου κακουργήματος, ἐρωτῶν αὐτὸν μετὰ ποίων
 βραδουργημάτων τῷ προσέφερε τὸν χιτῶνα τοῦτον·
 οὗτος δὲ οὐδὲν γνωρίζων, ὁ δυστυχῆς, εἶπεν ὅτι παρά
 σοῦ μόνης δῶρον τὸν ἔλαβε, καθὼς πράγματι τοιοῦ-
 τον εἶχεν ὑπὸ σοῦ σταλῆ. Καὶ ἐκεῖνος, ἅμα ἤκουσε
 ταῦτα, καὶ ἅμα οἱ ὀδυνηροὶ σπαραγμοὶ προσήγγισαν
 μέχρι τῶν πνευμόνων αὐτοῦ, συλλαβὼν αὐτὸν ἐκ
 τοῦ ποδός, ἐκεῖ ἔνθα γίνεται ἡ περιστροφή τῆς ἀρ-
 θρώσεως, τὸν ρίπτει εἰς βράχον ὑπὸ θαλάσσης περίξ
 περιρρέομενον, ἐκρέει δ' ἐκ τῆς κόμης ὁ λευκὸς μυε-
 λὸς του, τῆς κεφαλῆς του εἰς τὸ μέσον θραυσθείσης,
 καὶ τοῦ αἵματος συγχρόνως ἐκχυνομένου! Ἄπας δ' ὁ
 λαὸς φωνὰς καὶ ἀναστεναγμοὺς ἐξεβαλε, τοῦ μὲν ἑνὸς
 ὑπὸ νόσου κατεχομένου, τοῦ δ' ἑτέρου ἔχοντος φονευ-
 θῆ· καὶ οὐδεὶς ἐτόλμα πλησίον τοῦ ἀνδρός νὰ ἔλθῃ·
 διότι ὑπὸ σπασμῶν κατεχόμενος ἐπὶ τῆς γῆς κατέ-
 πιπτε καὶ πάλιν ἠγειρέτο, βοῶν, φωνάζων· ἀντήχουν
 δὲ περίξ οἱ βράχοι, καὶ αἱ κορυφαὶ τῶν Λοκρικῶν
 ὄρέων καὶ τῆς Εὐβοίας τὰ ἀκρωτήρια! Ἀφ' οὗ δ' ἀπηύ-
 δησε, πολλάκις μὲν ὁ ταλαίπωρος κατὰ γῆς ρίπτων
 ἑαυτόν, πολλάκις δὲ ἀναστενάζων καὶ βοῶν, καὶ
 καταρῶμενος τὸν ὀλέθριον μετὰ σοῦ τῆς ἀθλίας γάμον,
 καὶ τὴν μετὰ τοῦ Οἰνέως συγγένειαν, καὶ ἀναλογιζό-
 μενος ὁποῖον καταστροφέα τῆς ζωῆς του ἀπέκτησε,
 τότε ἐκ τῆς περικυκλώσεως αὐτὸν ἀνεμοζάλης στρέψας
 καὶ ἀνυψώσας τοὺς ὀφθαλμούς, εἶδεν ἐμὲ ἐν μέσῳ πολ-
 λῶν στρατιωτῶν δακρυρροοῦντα, καὶ προσβλέψας εἰς
 ἐμέ, μοὶ λέγει· ἄϠα υἱέ μου, ἔλθε πλησίον· μὴ φύγης

φοβούμενος τὴν συμφορὰν μου, οὐδ' ἐὰν ἀκόμη ἦναι ἀνάγκη νὰ συναποθάνῃς μετ' ἐμοῦ ἀποθανόντος. Ἄλλὰ σηκώσας φέρε με μακρὰν, καὶ μάλιστα μὲν μετατόπισόν με ἐκεῖ, ὅπου δὲν θέλει δυνηθῆ οὐδεὶς θνητὸς νὰ μὲ ἴδῃ· ἐὰν δὲ μὲ λυπήσαι, τοῦλάχιστον διαπέρασόν με ὅσον δύνασαι τάχιστα μακρὰν τῆς γῆς ταύτης, ἵνα μὴ ἀποθάνω ἐνταῦθα». Τοσαῦτα αὐτοῦ διατάξαντος, ἡμεῖς θέσαντες τοῦτον ἐν τῷ μέσῳ πλοίου τινός, μόλις ἠδυνήθημεν νὰ μεταφέρωμεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην, ἐκ τῶν σπασμῶν ἀναστεναγμούς ἐκφέροντα. Καὶ τοῦτον εὐθύς ἤδη ἢ ζῶντα θέλετε ἰδεῖν ἄρτίως ἀποθανόντα! Τοιαῦτα, μῆτερ, τοιαῦτα συνεκλήφθης ἐπιβουλευθεῖσα καὶ πράξασα ἐναντίον τοῦ πατρός μου, διὰ τὰ ὅποια εἶθε νὰ σὲ τιμωρήσῃ ἢ τιμωρὸς Δίκη καὶ ἡ Ἐρινός· καὶ ἐὰν ἦναι δίκαιον, εὐχομαι ταῦτα· καὶ ὄντως εἶναι δίκαιον, διότι σὺ μοὶ παρέσχες τὸ δίκαιον τοῦτο, φονεύσασα ἄνδρα ἀριστόν ἐξ ὅλων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ὑπαρχόντων, ἄνδρα, ὅμοιον τοῦ ὁποίου οὐδένα ποτὲ ἄλλον δὲν θέλεις ἰδεῖ!

ΧΟΡΟΣ.

Διατί ἐν σιγῇ ἀπέρχεσαι; Δὲν ἐννοεῖς, ὅτι σιωπῶσα, συνηγορεῖς μετὰ τοῦ κατηγοροῦ σου;

ΓΑΛΟΣ.

Ἄφῃσατέ την νὰ ἀπέλθῃ. Ὡ ρ α τ η ς κ α λ ῆ (1)· ἄς ἀπέλθῃ μακρὰν τῶν ὀφθαλμῶν μου. Διότι τίς ἢ

(1) Νομίζω ὅτι ἡ τοῦ κειμένου φράσις «Ὡρος αὐτῇ γένοιτο καλῶς» ἀντιστοιχεῖ ἀκριβέστατα πρὸς τὴν παρ' ἡμῖν καὶ ἐπὶ τῶν ὑπῶν περιστάσεων τιθεμένην φράσιν «Ὡ ρ α τ η ς κ α λ ῆ».

ἀνάγκη νὰ μεγαλαυχῶμεν διὰ τὸ τῆς μητρὸς ὄνομα, ἀφ' οὗ αὕτη δὲν πράττει οὐδὲν ὡς ἀρμόζει εἰς μητέρα; Ἄλλ' ἄς ἀπέλθῃ χαίρουσα· εἴθε ὁμως τὴν τέρψιν, τὴν ὁποίαν εἰς τὸν ἰδικόν μου παρέσχε πατέρα, ταύτην εἴθε καὶ αὕτη νὰ λάβῃ!

ΧΟΡΟΣ.

Ἴδετε, ὦ παῖδες, πῶς ἐξετελέσθη εἰς ἡμᾶς ὁ θεόπεμπτος λόγος τῆς παλαιᾶς προφητείας, ὅστις ἔλεγεν ὅτι, ὁπότεν παρέλθῃ ἐν δωδεκάμηνον ἔτος, τότε θέλει ἐπέλθῃ ἀνάπαυσις ἐκ τῶν κόπων εἰς τὸν γνήσιον τοῦ Διὸς υἱόν· καὶ ἰδοὺ ταῦτα ὀρθῶς καὶ ἀληθῶς ἐπέρχονται. Διότι πῶς εἶναι δυνατόν ὁ μὴ βλέπων πλέον τὸ φῶς νὰ ὑφίσταται ἀποθανῶν ἐπίπονον δουλείαν; Διότι ἐὰν ἡ δόλιος ἐπινοοῦσα ἀνάγκη περιέχρισεν ἐκεῖνον μὲ τὸ φοινικὸν τοῦ Κενταύρου αἵμα, ἐὰν προσεκολλήθη εἰς τὰ πλευρά του τὸ δηλητήριον, τὸ ὁποῖον ἐγέννησεν ὁ θάνατος, καὶ ἔθρεψεν ὁ ἀρπακτικὸς δράκων, πῶς εἶναι δυνατόν οὗτος νὰ ἰδῇ ἡμέραν ἄλλην ἐκτὸς τῆς νῦν παρούσης, ἀφ' οὗ ἀφ' ἐνὸς μὲν εἶναι προσκεκολλημένος εἰς τὸ φοβερώτατον τῆς Ὑδρας (1) φάσμα, ἀφ' ἐτέρου δ' ἀναμεμιγμένα καταπληγόνουσιν ἐκεῖνον ἐκ τῆς θερμότητος ἀναλυθέντα τὰ ὀλέθρια, τὰ δόλια κέντρα τοῦ μαυρομάλλου θηρίου;

Ἐκ τούτων αὕτη ἡ ταλαίπωρος βλέπουσα ὄξειαν καὶ μεγάλην εἰς τὸν οἶκόν της συμφοράν, διότι νέοι ἐπῆρχοντο γάμοι, δὲν προσεῖδε ποσῶς οὔτε ταῦτα οὔτε ἐκεῖνα, ἅτινα ἐπῆλθον τῇ συμβουλῇ ἐνὸς ἐχθροῦ δι'

(1) Ἐννοεῖ τὴν Αερναίαν Ὑδραν, περὶ ἧς ἴδε ἐνταῦθα ἐν σελ. 485 σημ. 1.

ὀλεθρίων συμφωνιῶν. Βεβαίως ἢ δυστυχῆς θὰ ἀναστενάζη που, ἢ θὰ χύνη χλωροὺς ἀφροὺς ἀφρόνων δακρύων! Ἡ δ' ἐπερχομένη Μοῖρα προμηνύει ἀπρόοπτον καὶ μεγάλην συμφορὰν. Διεργάγη ἢ πηγῆ τῶν δακρύων, ἔχει ἐξαπλωθῆ ἢ νόσος, ὦ δυστυχία! Τοιοῦτον πάθος, ὄντως ἄξιον οἴκτου, οὐδέποτε μέχρι τοῦδε δὲν ἐπῆλθεν ἐκ τῶν ἐχθρῶν του εἰς τὸν ἔνδοξον τοῦ Διὸς υἱόν. Φεῦ μαύρη λόγχη τοῦ ἐν τοῖς πρώτοις μαχομένου ἀνδρός, ἣτις μετὰ ταχύτητος τὴν νύμφην ταύτην αἰχμαλωτίσασα ἔφερε, ἐνταῦθα ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς Οἰχαλίας! Ἀλλ' ἢ εἰς τὰ τοιαῦτα ἀσχολουμένη Ἀφροδίτη, αὐτὴ ἐν σιγῇ φανερά ἤδη ἀπέδειχθη ἐργάτις τούτων.

ΗΜΙΧΩΡΙΟΝ.

Ποῖον ἐκ τῶν δύο ἐξαπατῶμαι ἄρα γε, ἢ ὄντως ἀκούω ἀναστεναγμόν τινα ἐκ τοῦ οἴκου ἀρτίως ἐξερχόμενον; Τί νὰ εἶπω;

ΗΜΙΧΩΡΙΟΝ

Ἀληθῶς ἐκβάλλει τις οὐχὶ ἀσήμαντον ἀλλὰ δυστυχῆ θρῆνον ἐντός, καὶ παράδοξόν τι παρουσιάζει ὁ οἶκος!

ΗΜΙΧΩΡΙΟΝ.

Ἀλλὰ παρατήρησον τὴν γραῖαν ταύτην πόσον τεθλιμμένη καὶ σκυθρωπὴ ἔρχεται ἵνα ἀναγγείλη τι πρὸς ἡμᾶς!

ΤΡΟΦΟΣ.

ὦ κόραι μου, οὐχὶ βεβαίως μικρῶν συμφορῶν αἰτιον ὑπῆρξε τὸ δῶρον τὸ πεμφθὲν εἰς τὸν Ἡρακλέα.

ΧΟΡΟΣ.

Τί δὲ νέον συμβάν, ὦ γραῖα, ἀναγγέλλεις;

ΤΡΟΦΟΣ.

Ἀπῆλθεν ἡ Δηϊάνειρα διελθοῦσα τὴν παντελευταίαν ὁδὸν χωρὶς νὰ κινήσῃ τὸν πόδα της!

ΧΟΡΟΣ.

Δὲν θέλεις ἄρά γε νὰ εἰπῆς ὅτι ἀπέθανε;

ΤΡΟΦΟΣ.

Τὸ πᾶν ἔχεις ἀκούσει.

ΧΟΡΟΣ.

Ἀπέθανεν ἢ ταλαίπωρος;

ΤΡΟΦΟΣ.

Δευτέραν ταύτην φορὰν τὸ ἀκούεις.

ΧΟΡΟΣ.

Ἢ δυστυχῆς, ἢ ἀθλία! Μὲ ποῖον τρόπον λέγεις ὅτι ἀπέθανεν αὕτη;

ΤΡΟΦΟΣ.

Μὲ τρόπον ἔλεεινὸν ἔπραξε τοῦτο.

ΧΟΡΟΣ.

Εἰπέ, ὦ γύναι, ποίου εἴδους θάνατον ὑπέστη.

ΤΡΟΦΟΣ.

Αὐτὴ ἑαυτὴν ἐξηφάνισε.

ΧΟΡΟΣ.

Τίς θυμὸς ἢ τίνες νόσοι ἐνέπηξαν εἰς ταύτην τὴν αἰχμὴν θανατηφόρου βέλους; Πῶς μόνη ἠδυνήθη ἐπὶ τοῦ θανάτου (1) θανάτου νεὸν νὰ προσθέσῃ;

ΤΡΟΦΟΣ.

Διὰ τῆς τομῆς ὀλεθρίου σιδήρου.

ΧΟΡΟΣ.

Καὶ εἶδες, ὦ ἀθλία, τὴν σκληρὰν ταύτην πράξιν;

ΤΡΟΦΟΣ.

Τὴν εἶδον, καθόσον βεβαίως πλησίον ἐκείνης ἐστεκόμην.

(1) Ἐπὶ τοῦ θανάτου τοῦ Ἡρακλείου προσέθηκε τὸν ἑαυτῆς.

ΧΟΡΟΣ.

Ἄποια ἦτο ; πῶς συνέβη ; εἰπέ μοι.

ΤΡΟΦΟΣ.

Αὐτὴ διὰ τῶν ἰδίων τῆς χειρῶν διέπραξε ταῦτα.

ΧΟΡΟΣ.

Τί λέγεις ;

ΤΡΟΦΟΣ.

Ἄληθῆ.

ΧΟΡΟΣ.

Ἐγέννησεν, ἐγέννησε μεγάλην εἰς τὸν οἶκον τοῦτον
Ἐριννὺν (1) ἢ νέα αὐτὴ νόμφη!

ΤΡΟΦΟΣ.

Καὶ πολὺ μεγάλην· ἔτι δὲ μάλλον, ἐὰν εὐρίσκεσο
πλησίον ἐκείνης καὶ ἔβλεπες ὅποια ἔπραττεν, ἔτι περισ-
σότερον ἤθελες συγκινηθῆ.

ΧΟΡΟΣ.

Καὶ ἐβάσταξε χεῖρ γυναικεία νὰ διαπράξῃ ταῦτα ;

ΤΡΟΦΟΣ.

Φοβερὸν τῶόντι ! Θέλεις δὲ μάθει ταῦτα τοιοῦτο-
τρόπως, ὥστε νὰ μὲ δικαιώσης. Ἄφ' οὗ ἐπέρασε μόνη
ἐντὸς τῶν δωμάτων καὶ εἶδε τὸν υἱὸν τῆς στρώνοντα
εἰς τὰς αὐλὰς κοίλην κλίνην, ἵνα ὑποδεχθῆ τὸν ἐπαν-
ελθόντα πατέρα του, κρυφθεῖσα ἐκεῖ, ὅπου κανεὶς νὰ
μὴ τὴν ἴδῃ, ἐθρήνει μὲν πίπτουσα ἐπὶ τῶν βωμῶν,
διότι κατέστη χήρα, ἔκλαιε δὲ ἐγγίζουσα οἰονδήποτε
ἐκ τῶν ἐργαλείων, τὰ ὅποια ἢ δυστυχῆς μετεχειρί-
ζετο πρότερον ! Περιστροφομένη δὲ τῆδε κάκεισε ἐντὸς
τῶν δωμάτων, ἵνα που ἴδῃ τινα ἐκ τῶν προσφιλῶν

(1) Αἱ Ἐριννύες ἦσαν θεαὶ τῆς τιμωρίας καὶ ἐκδικήσεως· δι' αὐτὰς καὶ τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐλαμβάνετο ἐπὶ πάσης συμφορᾶς καὶ καταστροφῆς.

ὑπηρετῶν, ἔκλαιεν ἢ δυστυχῆς βλέπουσα τούτους, ἢ
 ἰδία τὴν ἰδίαν τῆς δυστυχίαν ἀναφέρουσα, καὶ τὴν τοῦ
 λοιποῦ ἀτεκνίαν καὶ ἀγαμίαν τῆς. Ἄφ' οὗ δ' ἔπαυσεν
 ἐκ τούτων, αἰφνης βλέπω αὐτὴν ὀρμῶσαν ἐντὸς τοῦ
 Ἡρακλείου θαλάμου. Τότε ἐγὼ κρυπτομένη μὲ κρυ-
 φίους ὀφθαλμοὺς ἐφύλαττον ἐκείνην· βλέπω δὲ τὴν
 γυναῖκα νὰ βάλλῃ στρώματα ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ
 Ἡρακλέους. Ἄφ' οὗ δ' ἐξετέλεσε τοῦτο πηδῆσασα ἄνω
 ἐκάθητο ἐν τῷ μέσῳ τῆς κλίνης καὶ διαρρήξασα πη-
 γὰς θερμῶν δακρύων, εἶπεν· «ὦ κλίνη καὶ νυμφεῖόν
 μου, χαίρετε ἤδη διὰ τελευταίαν φοράν, καθόσον οὐδέ-
 ποτε πλέον δὲν θέλετε δεχθῆ ἔμὲ ὡς σύζυγον εἰς ταύ-
 τὴν τὴν κλίνην!» Τόσα μόνον εἶποῦσα μετὰ ταχείας
 χειρὸς λύει τὸν πέπλον τῆς, εἰς τὸν ὁποῖον ἔκειτο καρ-
 φὶς κεχρυσωμένη ἔμπροσθεν τῶν μαστῶν· ἀπεγύμνωσε
 δ' ἅπασαν τὴν πλευρὰν τῆς καὶ τὴν ἀριστερὰν ὠλένην.
 Τότε ἐγὼ ταχέως τρέξασα, ἐφ' ὅσον ἠδυνάμην, λέγω
 εἰς τὸν υἱὸν τῆς ὁποία ἐκείνη ἐμηχανᾶτο. Ἔως οὗτου
 δὲ νὰ τρέξωμεν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ βλέπομεν αὐτὴν πληγω-
 μένην μὲ δίκοπον ξίφος εἰς τὴν περὶ τὸ ἦπαρ καὶ τὴν
 καρδίαν πλευρὰν. Ταῦτα ἰδὼν ὁ παῖς ἐθρήνησε· διότι
 ἀνελογίσθη ὁ ταλαίπωρος ὅτι διὰ τῆς ὀργῆς του ἔγι-
 νεν αἴτιος τοῦ ἔργου τούτου, λίαν βραδέως πληροφο-
 ρηθεὶς ἐκ τῶν τοῦ οἴκου ἀνθρώπων, ὅτι ἀκουσίως ἐ-
 κείνη τῇ συμβουλῇ τοῦ κενταύρου εἶχε πράξει ταῦτα!
 Καὶ τότε ὁ παῖς οὔτε ἐκ τῶν ὀδυρμῶν οὐδόλως ἔπαυε,
 πέριξ αὐτῆς ἀναστενάζων, οὔτε ἐκ τοῦ νὰ καταφιλή
 τὸ στόμα τῆς, ἀλλὰ τὴν πλευρὰν του εἰς τὴν πλευρὰν
 τῆς θέσας, ἔκειτο, πολλοὺς ἐκβάλλων ἀναστεναγμούς,
 διότι ἀδίκως ἐνοχοποίησεν αὐτὴν εἰς πράξιν κακὴν,

καὶ κλαίων, διότι καὶ ἐκ τῶν δύο συγχρόνως ἔμεινεν ὄρφανός ἐν τῇ ζωῇ του, καὶ ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ ἐξ ἐκείνης! Τοιουτοτρόπως ἔχουσι τὰ ἐνταῦθα· ὥστε ἂν τις ὑπολογίζῃ (1) δύο ἢ καὶ τι περισσοτέρας ἡμέρας, μωρός εἶναι οὗτος· διότι δὲν δύναται οὐδεὶς νὰ ἴδῃ τὴν αὔριον, πρὶν ἢ διέλθῃ καλῶς τὴν παροῦσαν ἡμέραν.

ΧΟΡΟΣ.

*Απορον τῇ ἀληθείᾳ εἶναι εἰς ἐμὲ τὴν δυστυχῆ, ποίας πρότερον, ποίας συμφορὰς περισσότερον νὰ θρηνήσω! *Ἄλλας μὲν ἔχομεν νὰ βλέπωμεν ἐν τῷ οἴκῳ, ἄλλας δὲ ἐλπίζομεν νὰ ἴδωμεν, ἴσαι δ' εἶναι καὶ ἐκεῖναι, τὰς ὁποίας ἔχομεν καὶ ἐκεῖναι τὰς ὁποίας μέλλομεν νὰ ἔχωμεν. Εἶθε νὰ ἔπνεε σφοδρά τις εὐνοϊκὴ αὔρα πρὸς τὸν οἶκον τοῦτον, ἥτις νὰ μὲ ἔφερε μακρὰν τούτων τῶν τόπων, ὅπως μὴ ἀποθάνω ἐκ φόβου ἰδοῦσα αἰφνηδίως μεμονωμένον τὸν ἐνδοξον τοῦ Διὸς υἱόν· ἐπειδὴ λέγουσιν ἀπροσδόκητόν τι θαῦμα, ὅτι αὐτὸς πλησιάζει ἤδη πρὸς τὸν οἶκον ὑπὸ ἀνιάτων ὀδυνῶν κατεχόμενος! Πλησίον λοιπὸν εὐρισχόμενον ἐκεῖνον, καὶ οὐχὶ μακρὰν, ἐθρήνουν, ὡς τις ὀξύφωνος ἀηδῶν. Διότι ἰδοὺ ἐκεῖ ἄγνωστοι ξένοι βαδίζουσι. Παῦ δ' ἄρα γε φέρουσιν ἐκεῖνον; ὡς προστάται φίλου, σοβαρὸν καὶ ἀθόρυβον ἔχουσι βᾶδισμα. Οἴμοι! Οὗτος δὲ φέρεται ἄφρονος. Τί πρέπει νὰ συμπεράνη τις, ὅτι ἔχει ἀποθάνει, ἢ ὅτι κοιμᾶται;

ΥΛΛΟΣ.

Φεῦ, πάτερ μου! φεῦ! δυστυχῆς ἐγὼ ἔνεκα σοῦ

(1) Οὕτω καὶ Χρυσόστομος "... Τί γὰρ περὶ τῆς αὔριον φροντίζει τις ὁ τὴν αὔριον οὐ πάντως ὀφθόμενος, ἀλλὰ τὸν μὲν κόπον δεχόμενος, τὸν δὲ καρπὸν οὐ δρεπόμενος;".

κατέστην ! τί δύναμαι νὰ πάθω ; τί δὲ δύναμαι νὰ πράξω ; Δυστυχία μου !

ΠΡΕΣΒΥΣ.

Σιώπα, τέκνον μου, ἵνα μὴ κεντήσης τὴν ἀγρίαν τοῦ σκληροῦ πατρός σου πληγὴν. Διότι ζῆ ἐν ὕπνῳ βεβυθισμένος. Ἀλλὰ σιώπησον, δάγκασον τὸ στόμα σου.

ΥΛΛΟΣ.

Τί λέγεις, ὦ γέρον ; Ἀληθῶς ζῆ ;

ΠΡΕΣΒΥΣ.

Πρόσεξον, ὦ τέκνον μου, μὴ ἐξυπνήσης τοῦτον ὑπὸ τοῦ ὕπνου κατεχόμενον, καὶ ἐκκεντήσης, καὶ ἀνερθεῖς τὴν μανιώδη καὶ φοβεράν νόσον του.

ΥΛΛΟΣ.

Ἀλλ' ἢ ἐπ' ἐμοῦ τοῦ ταλαιπώρου ἐπελθοῦσα ἀνυπολόγιστος συμφορὰ κάμνει τὴν ψυχὴν μου νὰ ἀφηνιάζῃ.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ὦ Ζεῦ ! εἰς ποῖον μέρος τῆς γῆς εὐρίσκομαι ; Πλησίον τίνων ἀνθρώπων κεῖμαι κατατρυχόμενος ὑπὸ ἀκαταπαύστων ὀδυνῶν ; Φεῦ, ὁ ταλαιπώρος ἐγώ ! Πάλιν ἢ ὀλεθρία νόσος με κατατρώγει !

ΠΡΕΣΒΥΣ.

Ἐνόησας ἄρά γε, πόσον ὠφέλιμον ἦτο νὰ τηρῆς σιωπὴν καὶ νὰ μὴ ἀποδιώξης ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν βλεφάρων του τὸν ὕπνον ;

ΥΛΛΟΣ.

Ἀλλὰ δὲν ἤξεύρω πῶς νὰ κράτηθῶ, τὴν συμφορὰν ταύτην βλέπων.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ὦ Κηναῖον, κρηπίς τῶν βωμῶν μου, εἶθε νὰ μὴ ἐμελλον ποτὲ νὰ σὲ ἶδω με τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐγώ

ὁ ταλαίπωρος, ὁ ὑποστάς τὴν ἀνίατον καὶ ὑπερβολικὴν ταύτην νόσον· ὅποιαν φεῦ, μοὶ παρέσχεσ συμφορὰν, ὅποιαν, ὅποιαν ἀντὶ ποίων θυσιῶν χάριν ἀναπέδωκας, ὦ Ζεῦ, εἰς ἐμέ τὸν ταλαίπωρον! Διότι τίς εἶναι ὁ ἀοιδὸς ἢ ὁ χειροῦργος καὶ ὁ ἰατρὸς ἐκεῖνος, ὅστις θὰ δυνηθῆ ἄνευ τοῦ Διὸς νὰ θεραπεύσῃ τὴν νόσον ταύτην; Τοῦτο εἶναι θαῦμα, ὅπερ μακρόθεν ἠδυνάμην νὰ ἴδω! Ἄχ! ἄχ! Ἄφετέ με, ἄφετέ με τὸν δυστυχῆ νὰ ἀναπαυθῶ. Ἄφετέ με τὸν παντελευταῖον ὕπνον νὰ κοιμηθῶ. Ποῦ μὲ ἐγγίζεις; Ποῦ μὲ γυρίζεις; θὰ μὲ καταστρέψῃς, θὰ μὲ καταστρέψῃς! Ἐξηρέθισας πᾶν ὅ,τι τυχὸν εἶχε καταπραῦνθῆ. Πάλιν μὲ προσέβαλεν, ὄχ! ὄχ! πάλιν αὕτη μὲ καταλαμβάνει! Ποῦ εἴσθε, ὦ πάντων τῶν ἀνθρώπων ἀδικιώτατοι Ἕλληνες, τοὺς ὁποίους δὲ ἐγὼ ἄλλοτε μὲν ἐν τῇ θαλάσῃ καὶ ἄλλοτε ἐν τοῖς ἀγρίοις τόποις διασώζων ἐφθειρον τὴν ζωὴν μου ὁ ταλαίπωρος, καὶ τώρα εἰς ἐμέ τὸν ὑπὸ τῆς νόσου κατεχόμενον οὐδεὶς οὔτε πῦρ, οὔτε σωτήριόν τι ξίφος, οὐδὲ τοῦτο δὲν θέλει μοὶ παράσχει; Φεῦ! φεῦ! Οὐδεὶς δὲν θὰ θελήσῃ ἐλθὼν νὰ ἀποκώψῃ τὴν κεφαλὴν ἐμοῦ, τοῦ ἀθλίαν διάγοντος ζωὴν; Φεῦ! φεῦ!

ΠΡΕΣΒΥΣ.

Ἦ υἱὲ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, τὸ ἔργον αὐτὸ εἶναι ἀνώτερον τῆς δυνάμεώς μου· σὺ λοιπὸν ἀνάλαβε τοῦτο. Διότι ἢ ὀξυτέρα ὄρασίς σου μᾶλλον ἢ ἰδική μου δύναται νὰ σώσῃ αὐτόν.

ΥΛΛΟΣ.

Ἐπιχειρῶ μὲν ἐγὼ τοῦτο· ἀλλ' οὔτε ἀπ' ἑμαυτοῦ οὔτε διὰ ξένου τινὸς δύναμαι νὰ παράσχω εἰς τοῦτον ζωὴν ἀμέτοχον τῶν ὀδυνῶν. Τοιαῦτα προξενεῖ ὁ Ζεὺς.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ὦ υἱέ μου, υἱέ μου, ποῦ ἄρά γε εὐρίσκεισαι ; Ἐδῶ, ἐδῶ ἐλθέ νὰ μὲ ἀνακουφίσῃς. Φεῦ ! φεῦ ! ὦ δυστυχία ! Ἄναφλέγεται πάλιν, ἀναφλέγεται ἡ ὀλεθρία, ἡ ἐξολοθρεύουσα ἡμᾶς, ἡ ἀνίατος, ἡ ἀγρία νόσος ! ὦ Παλλὰς, Παλλὰς, πάλιν ἡ νόσος αὕτη μὲ κατατρύχει. ὦ υἱέ μου, ἐὰν εὐσπλαγνίζῃσαι τὸν πατέρα σου, ἐξάγαγε τὸ ξίφος, ἔμπηξον αὐτὸ ἐπὶ τοῦ αὐχένος μου, καὶ δὲν θέλεις κατηγορηθῆ διὰ τοῦτο. Θεράπευσον τὴν συμφορὰν, ἐντὸς τῆς ὁποίας μὲ ἐβύθισεν ἡ μήτηρ σου ἡ ἄθεος, τὴν ὁποίαν εἶθε νὰ ἔβλεπον νὰ πέσῃ ἐνταῦθα μετὰ τοῦ αὐτοῦ, ναί, μετὰ τοῦ αὐτοῦ ὀλέθρου, μετὰ τοῦ ὁποίου ἐμὲ κατέστρεψεν ! ὦ γλυκῆς Ἄδης, ὦ ἀδελφὲ τοῦ Διός, ἀποκοίμισον, ἀποκοίμισόν με, διὰ ταχυπτέρου θανάτου ἐξαφανίσας ἐμὲ τὸν δυστυχῆ !

ΧΟΡΟΣ.

Φρίττω, ὦ φίλοι, ἀκούουσα τὰς συμφορὰς ταύτας τοῦ βασιλέως ! ὁποῖος ὢν ὑπὸ ποίων καταδιώκεται συμφορῶν !

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Φεῦ ἐγώ, ὅστις πολλοὺς βεβαίως καὶ ἐπικινδύνους καὶ ἀνεκφράστους ἀγῶνας καὶ διὰ τῶν χειρῶν καὶ διὰ τῆς ῥάχεώς μου ἐμόχθησα, καὶ ἐν τούτοις οὐδέποτε μέχρι τοῦδε οὔτε ἡ τοῦ Διός (¹) σύζυγος, οὔτε ὁ σκληρὸς Εὐρυσθεύς, δὲν προὔξενησαν εἰς ἐμὲ οὐδὲν τοιοῦτον, ὁποῖον ἡ δολία τοῦ Οἰνέως κόρη, ἥτις προσεκόλ-

(¹) Ἐννοεῖ τὴν Ἥραν, ἥτις ἐκ ζηλοτυπίας κατεδίωκεν ἀείποτε τὸν Ἡρακλέα, ἐναντίον τοῦ ὁποίου, ὀκταμηνιαίως ἔτι ὄντος, ἐπέμψε δύο δράκοντας ὑπερμεγέθεις, διαφθαρῆναι τὸ βρέφος θήλουσα. (Ἄπολλ. 2. 4. 8. 3).

λησεν ἐπὶ τῶν ὤμων μου τὸν ὑπὸ τῶν Ἑριννύων ὕφαν-
 θέντα τοῦτον χιτῶνα, διὰ τοῦ ὁποίου ἐξολοθρεύομαι !
 Διότι οὗτος εἰς τὰς πλευράς μου προσκολληθείς, ἀφ'
 ἑνὸς μὲν κατεβρόχθισε καὶ τὰς τελευταίας μου σάρ-
 κας, καὶ ἀπορροφᾷ τοῦ πνεύμονός μου τὰς ἀρτηρίας,
 μέχρις αὐτοῦ εισδύσας· ἀφ' ἑτέρου δὲ ἔχει καταπίει
 ἤδη τὸ χλωρόν μου αἷμα, καὶ ἔχω διαφθαρῆ καθ' ὄλον
 μου τὸ σῶμα, παγιδευθεὶς εἰς τὴν ἀπροσδόκητον ταύ-
 την παγίδα! Καὶ ταῦτα οὔτε μάχη τις ἐν τῇ πεδιάδι,
 οὔτε ὁ ἐκ τῆς γῆς γεννηθεὶς στρατός τῶν Γιγάντων,
 οὔτε ἡ ὄρμη τῶν θηρίων, οὔτε ἡ Ἑλλάς, οὔτε ἡ χώρα
 τῶν βαρβάρων, οὔτε τέλος ἡ γῆ, ὅσην ἐγὼ καθαρί-
 ζων διήλθον, οὐδὲν ἐκ τούτων δὲν μοι ἐπροξένησε
 ταῦτα· ἀλλὰ μία γυνή, ἐν θῆλυ λέγω, μὴ ἔχον ἀν-
 ἀδρὸς φύσιν, αὐτὴ μόνη μὲ ἐφόνευσεν ἄνευ ξίφους !
 ὦ υἱέ μου, δείχθητι γνήσιός μου υἱός, καὶ μὴ σεβα-
 σθῆς τὸ τῆς μητρός σου ὄνομα περισσότερο τοῦ ἰδι-
 κοῦ μου. Δός μοι εἰς τὰς χεῖρας τὴν μητέρα σου, ὁ
 ἴδιος διὰ τῶν ἰδίων σου χειρῶν λαβὼν αὐτὴν ἐκ τοῦ
 οἴκου, ἵνα μάθω σαφῶς, ἂν λυπῆσαι διὰ τὸ ἰδικόν
 μου σῶμα περισσότερο ἢ διὰ τὸ ἰδικόν της, βλέπων
 αὐτὸ ὑπ' ἐμοῦ καταστρεφόμενον καὶ κακοποιούμενον.
 Ἐμπρός, ὦ τέκνον μου, τόλμησον καὶ εὐσπλαγχνί-
 σθητι ἐμέ, τὸν πολλῆς εὐσπλαγχνίας ἄξιον, ὅστις,
 ὥσπερ παρθένος, φωνάζω καὶ κλαίω. Πρᾶγμα, τὸ
 ὅποιον οὐδὲ εἰς δύναται ποτε νὰ εἶπη ὅτι ἐπραξα πρό-
 τερόν ποτε, ἀλλ' ἄνευ στεναγμῶν ὑπέφερον πάντοτε
 τὰς δυστυχίας. Τώρα ὁμως ἐν ᾧ ἤμην τοιοῦτος, ἔγεινα
 γυνή, ὁ ταλαίπωρος ! Καὶ νῦν ἐλθὼν μείνε πλησίον
 τοῦ πατρός σου, καὶ ἀναλογίσθητι ὁποίας ἤδη συμ-

φορὰς ὑποφέρω. Διότι θέλω σοὶ δεῖξει ταύτας ἀφαιρέσας τὰ καλύμματα. Ἴδού, παρατηρήσατε πάντες τὸ ἄθλιόν μου σῶμα, κυττάξατέ με τὸν δυστυχή, εἰς πόσον οἰκτρὰν εὐρίσκομαι κατάστασιν! Φεῦ, ὦ δυστυχῆς! Αἶχ! ἄχ! Πάλιν τώρα μὲ κατέκαυσεν ὁ σπασμὸς οὗτος τῆς νόσου, εἰσέδυσεν ἐντὸς τῶν πλευρῶν μου· καὶ φαίνεται ὅτι δὲν θέλει νὰ μὲ ἀφήσῃ ἀβασάνιστον ἢ ὀλεθρία, ἢ παμφάγος νόσος! ὦ θεὲ Ἄδη, παράλαβέ με· ὦ ἀστραπή τοῦ Διός, κτύπησόν με· διατινάξου, ὦ βασιλεῦ, ἐκτόξευσον, ὦ πάτερ, βέλος κεραυνοῦ ἐναντίον μου! Διότι ἐκ νέου πάλιν ἡ νόσος μὲ λυμαίνεται, πάλιν ἤχμασεν, ὥρμησεν ἐναντίον μου! ὦ χεῖρές μου, χεῖρες, ὦ νῶτά μου καὶ στήθη, ὦ προσφιλεῖς μου βραχίονες, σεῖς λοιπὸν εἰσθε ἐκεῖνοι, οἵτινές ποτε κατετροπώσατε διὰ τῆς ἀνδρείας τὸν ἐν τῇ Νεμέᾳ κατόικοῦντα λέοντα, τὸ φόβητρον τῶν βουκόλων, τὸ ἀπρόσιτον τοῦτο καὶ ἀνεκδιήγητον ὄν, καὶ τὴν Λερναίαν Ὑδρᾶν, καὶ τὸν διφυῆ καὶ ἀφιλόξενον ἵππικὸν στρατὸν τῶν Κενταύρων, τὸν ὑβριστήν, τὸν παράνομον καὶ βιαιότατον, καὶ τὸν Ἐρυμάνθιον (1) κάπρον, καὶ τὸν ὑπὸ τὴν γῆν τρικέφαλον τοῦ Ἄδου σκύλον(2), τὸ ἀκαταμάχητον τοῦτο τέρας, τὸ θρέμμα τῆς φοβερᾶς Ἐχιδνῆς, καὶ τὸν δράκοντα τὸν φυλάττοντα τὰ μῆλα (3) εἰς τὰ ἔσχατα τῆς γῆς! καὶ μυρίους δὲ ἄλλους μόχθους ἐδοκίμασα καὶ οὐδεὶς δὲν κατήγαγε νί-

(1) Ὁ Ἐρυμάνθος εἶναι ὄρος τῆς Ἀρκαδίας.

(2) Τὸν Κέρβερον, ὃν ἄλλοι λέγουσι πεντηκοντακέφαλον.

(3) Τὰ μῆλα τῶν Ἑσπερίδων ἔκειντο ἐν τῇ Λιβύᾳ, φυλαττόμενα ὑπ' ἀθανάτου δράκοντος. (Περὶ τούτων πάντων ἴδε Ἀπολλδ. 2. 4. 11, κ. ε.).

κην ἐναντίον τῶν χειρῶν μου τούτων ! Τώρα δὲ τοιου-
τοτρόπως παρελυμένος καὶ καταξεσχισμένος, ὑπὸ τυ-
φλῆς νόσου κατεστράφην ὁ ταλαίπωρος ἐγώ, ὁ ὀνομα-
σθεὶς υἱὸς τῆς ἀρίστης μητρός, ὁ κληθεὶς γέννημα τοῦ
ἐν τοῖς ἄστροις εὐρισκομένου Διός ! Ἄλλ' ὅμως μά-
θετε καλῶς τοῦτο, ὅτι, καὶ ἐὰν εἰς μηδαμινὴν εὐρί-
σκωμαι κατάστασιν, καὶ ἐὰν οὐδὲ βῆμα δύναμαι νὰ
κάμω, ἀλλ' ὅμως, καὶ ἐν τοιαύτῃ καταστάσει, θέλω
δυνηθῆ νὰ καταβάλω ἐκείνην, ἣτις διέπραξε ταῦτα !
Εἶθε μόνον νὰ ἔλθῃ πλησίον μου, ἵνα μάθῃ νὰ ἀγγέλ-
λῃ εἰς ὄλους, ὅτι καὶ ζῶν ἐγώ καὶ ἀποθανῶν τοὺς
κακοὺς ἐτιμώρησα.

ΧΟΡΟΣ.

Ἦ ἀθλία Ἑλλάς, ὅποῖον πένθος βλέπω ὅτι θέλει σὲ
καταλάβει, ἐὰν τὸν ἄνδρα τοῦτον ἀπολέσῃς !

ΥΛΛΟΣ.

Ἄφ' οὗ μοὶ ἐπέτρεψας νὰ σοὶ ἀποκριθῶ, πάτερ, σιω-
πήσας, ἄκουσόν με, ἂν καὶ ὑπὸ νόσου κατέχεσαι. Διότι
θέλω ζητήσῃ παρὰ σοῦ ἐκεῖνα, τὰ ὅποια δίκαιον εἶναι
νὰ ἀποκτήσω. Παράσχου σεαυτὸν εἰς ἐμέ, χωρὶς το-
σοῦτον ὑπὸ τῆς ὀργῆς νὰ παραφέρηται ἡ ψυχὴ σου·
διότι ἄλλως δὲν δύνασαι νὰ κατανοήσῃς διὰ ποῖα πράγ-
ματα ἐπιθυμεῖς νὰ χαίρῃς καὶ διὰ ποῖα λυπεῖσαι μα-
ταίως.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Εἶπέ ὁ,τι θέλεις καὶ παῦσον· καθόσον ἐγὼ ὑπὸ τῆς
νόσου κατεχόμενος δὲν δύναμαι νὰ ἀκούω τοὺς πει-
κίλους καὶ μακροὺς λόγους σου.

ΥΛΛΟΣ.

Ἔγω ἐλθεῖ ἵνα σοὶ εἶπω περὶ τῆς μητρός μου, εἰς

ποίαν τώρα εὑρίσκειται κατάστασιν καὶ πῶς ἡμάρτησε χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ὦ παγκάκιστε, καὶ ἐτόλμησας νὰ ἀναφέρῃς πάλιν περὶ τῆς πατροκτόνου μητρὸς σου, ἵνα ἀκούσω ταῦτα ἐγώ;

ΥΛΛΟΣ.

Βεβαίως· διότι τὸ πρᾶγμα εἶναι τοιοῦτον, ὥστε δὲν πρέπει νὰ σιωπῶ.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Δὲν πρέπει βεβαίως ὡς πρὸς τὰ πρότερα ἀμαρτήματα τῆς.

ΥΛΛΟΣ.

Ἄλλ' οὐδὲ διὰ τὰ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην συμβάντα δύνασαι νὰ εἰπῆς τοῦτο.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Λέγε· πρόσεξον ὅμως μὴ φανῆς κακὸς υἱός.

ΥΛΛΟΣ.

Λέγω· ἀπέθανεν ἐκείνη πρὸ μιᾶς στιγμῆς σφαγεῖσα.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Ὑπὸ τίνος; Τερατώδεις πρᾶγμα διὰ κακῶν λόγων μοι ἀνήγγειλας!

ΥΛΛΟΣ.

Αὐτὴ ὑφ' ἑαυτῆς, ὑπὸ οὐδενὸς ξένου.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Φεῦ! πρὶν ἀποθάνῃ, ὡς ἔπρεπεν, ἐκ τῆς ἰδικῆς μου χειρός;

ΥΛΛΟΣ.

Καὶ ἡ ἰδική σου φυγὴ δύναται νὰ καταπραῦνθῇ, ἐὰν μάθῃς τὸ πᾶν.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Δεινὸν ἐπεχείρησας λόγον· ἀλλ' εἰπέ μοι τί ἐννοεῖς.

ΥΛΛΟΣ.

Ἴδεν τὸ πᾶν ἠπατήθη ἐκείνη χρηστὰ πράγματα
ἐπιχειροῦσα.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Χρηστὰ, ὦ κάκιστε, πράττει, φονεύουσα τὸν πα-
τέρα σου;

ΥΛΛΟΣ.

Ἐπατήθη, νομίζουσα ὅτι προσφέρει εἰς σέ ἐν φίλ-
τρον, καὶ τοῦτο, ὅταν εἶδεν ἐλθοῦσαν νέαν νύμφην.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Καὶ τίς ἐκ τῶν Τραχινίων εἶναι τοιοῦτος φαρμακεύς;

ΥΛΛΟΣ.

Ὁ Κένταυρος Νέσσος παλαιόθεν εἶχε πείσει ταύτην
διὰ τοιοῦτου φίλτρου νὰ ἐλκύσῃ τὴν ἀγάπην σου.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Φεῦ, φεῦ ὁ δυστυχής! Ἐφανίσθη ὁ ταλαίπωρος!
Ἐχάθην, ἐχάθην, δὲν ὑπάρχει πλέον φῶς εἰς ἐμέ! Οἷ-
μοι, τῶρα ἐννοῶ εἰς ποῖον σημεῖον συμφορᾶς εὐρισκό-
μεθα! Ἐμπρός, ὦ τέκνον μου, καθόσον δὲν ὑπάρχει
πλέον εἰς σέ πατήρ, προσκάλεσον ὅλους τοὺς ὑπέμοῦ
σπαρέντας ἀδελφούς σου, προσκάλεσον καὶ τὴν ταλαί-
πωρον Ἀλκμήνην (1), τὴν ματαίαν τοῦ Διὸς σύζυγον,
ἵνα ἀκούσητε τὴν περὶ τῆς τελευτῆς μου προφητείαν
τῶν χρησμῶν, τοὺς ὁποίους γνωρίζω ἐγώ.

ΥΛΛΟΣ.

Ἄλλ' οὔτε ἡ μήτηρ εἶναι ἐνταῦθα διότι συμβαίνει

(1) Ἡ Ἀλκμήνη ἦν θυγάτηρ τοῦ Ἡλεκτρίωνος, βασιλέως τῶν Μυκηνῶν, καὶ τῆς Ἀναξοῦς. Ἐλαβε δὲ σύζυγον τὸν Ἀμφιτρίωνα. Ταύτης ἐρασθεὶς ὁ Ζεὺς, μετεμορφώθη εἰς Ἀμφιτρίωνα καὶ ἐφύ-
τευσε τὸν Ἡρακλῆα.

νά εὔρισκῆται εἰς τὴν παραθαλασσίαν Τίρυνθον· ἐκ δὲ τῶν υἱῶν σου, ἄλλους μὲν ὄμοῦ λαβοῦσα τρέφει αὐτή, ἄλλοι δὲ πρέπει νὰ μάθῃς ὅτι εὔρισκονται εἰς τὴν πόλιν τῶν Θηβῶν· ἀλλ' ἡμεῖς, ὅσοι εἴμεθα παρόντες, ἐὰν θέλῃς, ὦ πάτερ, νὰ πράξωμέν τι, προθύμως θέλομεν σὲ ἐξυπηρετήσαι.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Σὺ λοιπὸν ἄκουε τὸ ἔργον· καθόσον ἔχεις φθάσει εἰς σημεῖον τοιοῦτον, ὥστε πρέπει νὰ φανῆς ὁποῖος ἀνὴρ εἶσαι σύ, ὅστις ὀνομάζεσαι υἱὸς μου. Εἰς ἐμὲ λοιπὸν εἶχε πρὸ πολλοῦ προρρηθῆ ὑπὸ τοῦ πατρός μου, ὅτι δὲν θέλω ἀποθάνει ὑπὸ οὐδενὸς ἐκ τῶν ζώντων, ἀλλ' ὑπό τινος, ὅστις ἀποθανῶν κατέστη κάτοικος τοῦ Ἄδου. Τοῦτο λοιπὸν τὸ τέρας, ὁ Κένταυρος, καθὼς τὸ θεῖον εἶχε προμαντεύσει, ἀποθανῶν ἐφόνευσεν οὕτως ἐμὲ ζῶντα. Θέλω δὲ σοὶ φανερώσει καὶ ἄλλα νέα μαντεύματα ἀνάλογα καὶ σύμφωνα πρὸς τὰ παλαιὰ ταῦτα, τὰ ὅποια ἐγὼ, εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερόν δάσος τῶν ὄρεινῶν καὶ κατὰ γῆς κοιμωμένων Σελλῶν (1), ἀνέγραψα ἀκούσας παρὰ τῆς πατρικῆς μου καὶ πολυγλώσσου ὀρυός· αὕτη μοὶ ἔλεγεν ὅτι κατὰ τὸν ὑφιστάμενον καὶ ἤδη παρόντα χρόνον μέλλει νὰ ἐπέλθῃ εἰς ἐμὲ τὸ τέλος τῶν παρόντων μου μόχθων. Καὶ ἐφανταζόμην ὅτι ἐμελλον νὰ εὐτυχῶ· τοῦτο ὁμως οὐδὲν ἄλλο ἦτο ἢ ὁ θάνατός μου· διότι εἰς τοὺς ἀποθανόντας δὲν ἐπέρχεται οὐδεὶς μόχθος. Ἐπειδὴ λοιπὸν,

(1) Σελλοὶ ἢ κατ' ἄλλους Ἑλλοὶ ἦσαν φυλὴ τις ἐν Ἠπειρῷ ὑπερευρέτουσες ὡς ἱερεῖς εἰς τὸ ἐν Δωδώνῃ (πόλει τῆς Ἠπειροῦ) χρηστήριον τοῦ Διός.

ὦ τέκνον μου, ταῦτα λαμπρῶς ἐκπληροῦνται, πρέπει
 σὺ νὰ γείνης σύμμαχος εἰς τὸν ἄνδρα τοῦτον, καὶ νὰ
 μὴ ἐπιμείνης μέχρι τοῦ νὰ ἐξερεθίσῃς τὸ στόμα μου,
 ἀλλ' ἐξ ἰδίων καὶ ἐκουσίως νὰ συμπράττῃς μετ' ἐμοῦ,
 ἐφαρμόζων τὸν κάλλιστον νόμον — τὴν πρὸς τὸν πα-
 τέρα πειθαρχίαν.

ΥΛΛΟΣ.

Ἄλλ', ὦ πάτερ, φοβοῦμαι μὲν φθάσας εἰς τοιοῦτον
 σημεῖον τοῦ λόγου, θέλω ὅμως πεισθῆ εἰς ὅ,τι ἀπο-
 φασίσης.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Δός μοι ἐν πρώτοις τὴν δεξιάν σου χεῖρα.

ΥΛΛΟΣ.

Διατί τάχα τὴν μεγάλην ταύτην πίστιν ζητεῖς
 παρ' ἐμοῦ;

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Δὲν θὰ μοὶ τὴν φέρῃς τὸ ταχύτερον, χωρὶς νὰ δεί-
 ξῃς ἀπιστίαν πρὸς ἐμέ;

ΥΛΛΟΣ.

Ἴδου σοὶ τὴν δίδω ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀντιρρήσεως.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Ἵρκίσθητι τῶρα εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ γεννήσαντός
 με Διός.

ΥΛΛΟΣ.

Ἐπὶ τῷ ὄρω ἵνα τί πράξω πρέπει νὰ λεχθῆ καὶ
 τοῦτο;

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Ἐπὶ τῷ ὄρω ὅτι θέλεις ἐκτελέσει τὸ ὑπ' ἐμοῦ διατα-
 χθὲν ἔργον.

ΥΛΛΟΣ.

Ἵρκίζομαι λοιπὸν ἐγώ, ἔχων μάρτυρα τὸν Δία.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Ἐὰν ὁμως παραβῆς τοῦτον, εὐχήθητι νὰ πάθῃς συμφοράς.

ΥΛΛΟΣ.

Ποτὲ δὲν θέλω λάβει τοιαύτας, διότι θέλω ἐκτελέσει ταῦτα. Οὐχ ἦττον ὁμως τὸ εὐχομαι.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Γνωρίζεις λοιπὸν τὴν ὑψηλοτάτην κορυφὴν τῆς εἰς τὸν Δία ἀφιερωμένης Οἴτης;

ΥΛΛΟΣ.

Τὴν γνωρίζω, καθόσον πολλάκις βεβαίως ἐστάθην ἐπάνω εἰς αὐτὴν θυσιάζων.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Ἐκεῖ λοιπὸν πρέπει σὺ νὰ φέρῃς τὸ σῶμά μου διὰ τῶν ιδίων σου χειρῶν, καὶ τῇ βοήθειᾳ οἰωνοδήποτε θέλεις φίλων, καὶ κατακώψας πολλὰ μὲν ξύλα ἐκ τῆς βαθυρρίζου δρυός, πολλὰς δ' ἀκάρπους καὶ ἀγρίας ἐλαίας ἐκριώσας, νὰ ρίψῃς τὸ σῶμά μου ἐπ' αὐτῶν, καί, μεταχειρισθεὶς τὴν φλόγα πευκίνης λαμπάδος, νὰ μὲ κατακαύσῃς. Ἦδὲν δὲ δάκρυ, οὐδεὶς ἀναστεναγμὸς ἄς μὴ σὲ καταλάβῃ, ἀλλ' ἄνευ στεναγμῶν καὶ ἄνευ δαδρύων, ἐὰν ὄντως ἦσαι υἱὸς τούτου τοῦ ἀνδρός, ποιήσον ταῦτα· εἰδεμή, θέλω ἐξακολουθεῖ ἔσαεί, καὶ ὅταν ἀκόμη ἐν τῷ Ἄδῃ εὐρίσκωμαι, βαρείας κατὰ σοῦ νὰ ἐκφέρω κατάρας.

ΥΛΛΟΣ.

Οἴμοι, πάτερ, τί εἶπες; Ὅποια κατ' ἐμοῦ ἔπραξας;

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Τοιαῦτα, τὰ ὅποια πρέπει νὰ πράξῃς. Ἐὰν δὲ δὲν

θέλης, γενοῦ υἱὸς ἄλλου τινὸς πατρός, καὶ μὴ ὀνομασθῆς πλέον ἰδικὸς μου.

ΥΛΛΟΣ.

Οἴμοι! καὶ πάλιν οἴμοι! Πῶς μὲ ἐξαναγκάζεις, ὦ πάτερ, νὰ γείνω φόνεὺς καὶ αὐτόχειρ σοῦ;

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Ποτὲ δὲν σὲ καθιστῶ ἐγὼ τοιοῦτον, ἀλλὰ σωτῆρα καὶ μόνον θεραπευτὴν τῶν συμφορῶν, τὰς ὁποίας ἔχω.

ΥΛΛΟΣ.

Καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ θεραπεύσω τὸ σῶμά σου κατακαίων αὐτό;

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Ἄλλ' ἐὰν διὰ τοῦτο φοβῆσαι, τὰ ἄλλα τοῦλάχιστον ἐκτέλεσον.

ΥΛΛΟΣ.

Ἡ μεταφορὰ βεβαίως δὲν θέλει γείνει μετὰ φθόνου.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Θέλει ἄρα γε γείνει ἐπίσης καὶ ἡ πλήρης ἐτοιμασία τῆς εἰρημένης πυρᾶς;

ΥΛΛΟΣ.

Βεβαίως· μέχρι τοῦ νὰ μὴ ἀνάψω αὐτὴν διὰ τῶν ἰδίων μου χειρῶν· τὰ ἄλλα ὁμως θέλω ἐκτελέσει, καὶ θέλω κάμει τὸ μέρος μου.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Ἄλλ' ἄρκετὰ θέλουσιν εἶναι καὶ ταῦτα· κάμε μου ὁμως καὶ μίαν μικρὰν χάριν ἐκτὸς τῶν λοιπῶν μεγάλων εὐεργεσιῶν.

ΥΛΛΟΣ.

Καὶ μεγάλη βεβαίως ἐὰν ἦναι αὕτη, θέλει ἐκτελεσθῆ.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Γνωρίζεις βεβαίως τὴν τοῦ Εὐρύτου κόρην.

ΥΛΛΟΣ.

Τὴν Ἰόλην ἐννοεῖς, ἐφ' ὅσον δύναμαι νὰ συμπεράνω.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Τὸ ἐνόησας. Τὸ ἐξῆς λοιπὸν σοὶ παραγγέλλω, ὦ τέκνον. Ταύτην μετὰ τὸν θάνατόν μου, ἐὰν θέλῃς νὰ ἦσαι εὐσεβῆς ἐνθυμούμενος τὸν πρὸς τὸν πατέρα σου ὄρκον, λάβε σύζυγόν σου, καὶ μὴ ἀπειθήσῃς πρὸς τὸν πατέρα σου· καὶ εἶθε ποτὲ οὐδεὶς ἄλλος ἀνὴρ ἀντὶ σοῦ νὰ μὴ λάβῃ αὐτήν, ἥτις ἐκοιμήθη πλησίον τῶν πλευρῶν μου· ἀλλὰ σὺ ὁ ἴδιος, ὦ υἱέ μου, περιποιήθητι ταύτην τὴν νύμφην. Ἑπάκουσον. Διότι τὸ νὰ μὴ ὑπακούῃς εἰς τὰ μικρά, ἐν ᾧ ὑπήκουσας εἰς τὰ μεγάλα, ἀμαυρόνει τὴν προτέραν χάριν.

ΥΛΛΟΣ.

Ἀλλοίμονον! Ἀφ' ἐνός μὲν τὸ νὰ ἀνθίσταται τις πρὸς τὸν νοσοῦντα εἶναι κακόν· ἀφ' ἑτέρου ὁμως τίς ἤθελεν ἀνεχθῆ νὰ βλέπῃ αὐτὸν τοιαύτας ἔχοντα σκέψεις;

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Ὡς μὴ ἐπιθυμῶν νὰ πράξῃς οὐδὲν ἐξ ὧν λέγω, φλυαρεῖς ταῦτα.

ΥΛΛΟΣ.

Ἀλλὰ τίς ποτε, ἀφ' οὗ αὕτη ὑπῆρξεν ἡ μόνη αἰτία εἰς μὲν τὴν μητέρα νὰ ἀποθάνῃ καὶ εἰς σὲ δὲ πάλιν νὰ εὐρίσκησαι εἰς οἶαν εὐρίσκεσαι κατάστασιν, τίς, μὴ ἔχων καταληφθῆ ὑπὸ μανίας ἤθελε παραδεχθῆ ταῦτα; Προτιμώτερον εἶναι δι' ἐμέ, ὦ πάτερ, νὰ ἀποθάνω, παρὰ νὰ συνδιαιτῶμαι ὁμοῦ μὲ τοὺς μισητοτάμους μου!

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Ὁ ἀνὴρ οὗτος, ὡς φαίνεται, δὲν θέλει ν' ἀπονεύμῃ τὰ πρέποντα πρὸς ἐμὲ ἀποθνήσκοντα. Ἀλλὰ βεβαίως θὰ σὲ ἀναμμένη ἢ ἀρὰ τῶν θεῶν, ἀφ' οὗ ἔδειξας ἀπιστίαν πρὸς τοὺς λόγους μου.

ΥΛΛΟΣ.

Οἴμοι! Ταχέως μοὶ φαίνεται ὅτι θὰ εἴπῃς ὅτι ὑπὸ τῆς νόσου κατέχεσαι.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Ἀλλὰ σὺ μὲ ἐρεθίζεις, ἐν ᾧ εἶχε κατευνασθῆ τὸ κακόν.

ΥΛΛΟΣ.

ὦ δυστυχῆς! Εἰς πόσῃν εὐρίσκομαι διὰ πολλὰ πράγματα ἀπορίαν!

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Καὶ τοῦτο, διότι δὲν θεωρεῖς δίκαιον νὰ ἀκούῃς τὸν φυτεύσαντά σε.

ΥΛΛΟΣ.

Ἀλλὰ νὰ διδαχθῶ λοιπὸν νὰ ἤμῃ ἀσεβής, ὦ πάτερ;

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Δὲν εἶναι ἀσέβεια τὸ νὰ εὐχαρισῆσῃς τὴν καρδίαν μου.

ΥΛΛΟΣ.

Λοιπὸν λέγεις ὅτι δικαίως δύναμαι νὰ πράξω ταῦτα;

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Βεβαιότατα. Τούτων μάρτυρας ἐπικαλοῦμαι τοὺς θεούς.

ΥΛΛΟΣ.

Λοιπὸν θέλω πράξῃ καὶ δὲν θέλω ἀποποιηθῆ τοῦτο, δεικνύων εἰς τοὺς θεούς αὐτὸ ὡς ἰδίον σου ἔργον. Διότι

δὲν εἶναι ποτε δυνατόν νὰ φανῶ κακός, ὑπακούσας εἰς σέ, ὦ πάτερ μου.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Καλῶς τὸν λόγον ἐτελείωσας, καὶ εἰς ταῦτα πρόσθεσ καὶ μίαν ἐτι μικρὰν χάριν, ὦ υἱέ μου, ἵνα, πρὶν μὲ καταλάβῃ σπαραγμός τις ἢ πόνος, μὲ θέσης ἐπὶ τῆς πυρᾶς. Ἐμπρός, σπεύσατε, λάβετέ με. Αὕτη εἶναι ἡ ἐσχάτη ἀνακούφισις ἐκ τῶν δεινῶν μου — ὁ θάνατος τοῦ ἀνδρός τούτου.

ΥΓΛΟΣ.

Ἄλλ' οὐδὲν ἐμποδίζει νὰ ἐκτελεσθῶσι ταῦτα, ἀφ' οὗ διατάττεις καὶ ἐξαναγκάζεις ἡμᾶς, ὦ πάτερ μου.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Ἐμπρός λοιπόν, ὦ σκληρὰ καὶ χαλυβδίνη ψυχὴ μου, πρὶν ἢ ἐκ νέου διεγείρῃς τὴν νόσον μου, θές τέρμα εἰς τὴν φωνήν μου, λιθοκόλλητον στόμιον ἐπὶ τοῦ στόματός μου θέτουςα. Καθόσον ἐκτελεῖς ἔργον εὐχάριστον ἂν καὶ πικρὰ τὴν θέλησίν μου!

ΥΓΛΟΣ.

Λάβετε αὐτόν, ὦ ὀπαδοί μου, καὶ ἀφ' ἐνός μὲν παράσχετε μεγάλην εἰς ἐμέ συγγνώμην διὰ ταῦτα, ἀφ' ἑτέρου δ' ἀναγνωρίσατε τὴν μεγάλην τῶν θεῶν ἀγνωμοσύνην διὰ τὰ συμβαίνοντα ἔργα· οἵτινες ἐν ᾧ ἐγέννησαν τοῦτον, ἐν ᾧ ὀνομάζονται πατέρες αὐτοῦ, ἐπιτρέπουσι τοιαύτας συμφοράς! Ἐν τούτοις τὰ μὲν μέλλοντα οὐδεὶς προγινώσκει, τὰ ἤδη ὁμως παρόντα, ἀξιοθρήνητα μὲν εἶναι δι' ἡμᾶς, αἰσχρὰ δὲ δι' ἐκείνους, ὅλεθριώτατα δὲ δι' ἐκείνον, ὅστις ὑφίσταται τὴν συμφορὰν

ταύτην! Μὴ ἀπουσιάσητε δ' ἐκ τοῦ οἴκου οὐδὲ σεῖς, ὦ
 παρθένοι, μεγάλους μὲν καὶ ἀλληλοδιαδόχους θανά-
 τους ἰδεῖσαι, πολλὰς δὲ συμφορὰς καὶ πάθη παράδοξα!
 Καὶ οὐδὲν ἐκ τούτων ἐγένετο ἄνευ τῆς θελήσεως τοῦ
 Διός!

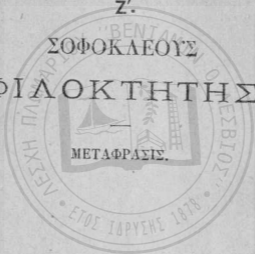

Ζ΄.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΝ.

Εἰς τῶν μετασχόντων τῆς Τρωϊκῆς ἐκστρατείας ἐξό-
χων Ἑλλήνων ὑπῆρξε καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ποίαντος ὁ καθ'
"Ὀμηρον ἀτόξων εὖ εἰδώς» Φιλοκτῆτης, ὅστις πλὴν
τῶν Θεσσαλῶν τοξοτῶν ἐκέκτητο καὶ τι σπουδαιότε-
ρον, κατεῖχε τὰ ἀνθρωποφθόρα τοῦ Ἡρακλέους τόξα.
Πλὴν ὅτε ἔφθασε μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων εἰς Λῆ-
μνον, ἀναζητῶν ἐκεῖ βωμόν τινα τοῦ Ἡρακλέους, εἰς
ὃν οἱ Ἕλληνες θυσίαν ἤθελον νὰ προσφέρωσιν, ἐδήχθη
ὑπὸ θανατηφόρου ὄφews, καὶ τὸ δῆγμα τοῦτο ἐπέφερε
τὴν σῆψιν τοῦ ποδός, φρικτοὺς ἐμποιοῦντος πόνους
καὶ μεγάλην ἐκπέμποντος δυσωδίαν! Οἱ Ἕλληνες βλέ-
ποντες πέριξ ἑαυτῶν τὸν τηλικούτον ἀριθμὸν μαχη-
τῶν καὶ ἡρώων ἐνόμισαν ὅτι δύνανται ἀτιμωρητεῖ νὰ
ἀφήσωσιν ἐκεῖ που ἐρριμένον τὸν Φιλοκτῆτην. Πλὴν
ἐπὶ δέκα ἔτη εἰς μάτην πολεμοῦντες δὲν ἠδυνήθησαν
νὰ κυριεύσωσι τὴν πολυθρήλλητον ἐκείνην Τροίαν.
Τέλος ὁ αἰχμαλωτισθεὶς μάντις Ἑλενος, λέγει εἰς
τοὺς Ἕλληνας, ὅτι ἀδύνατον εἶναι νὰ κυριεύσωσι τὴν
Τροίαν, ἐὰν δὲν φέρωσι τὰ βέλη τοῦ Ἡρακλέους, τὰ
ὅποια εἶχεν ὁ Φιλοκτῆτης. Καὶ ἤδη ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον
πρὸ δέκα ἐτῶν μετὰ τηλικαύτης ἀναλγησίας οἱ Ἕλ-
ληνες εἰς τὰς ἐρήμους τῆς Λήμνου ἐξέβαλλον, οὗτος
ἤδη ὁ μέγιστος τῶν ἡρώων καθίσταται· ὁ λίθος ἐκει-
νος, ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἤδη
ἐχρησίμευσεν εἰς κεφαλὴν γωνίας!

Τοὺς λόγους τοῦ Ἑλένου οἱ Ἕλληνες ἀκούσαντες
ἀναγκάζονται νὰ πέμψωσιν ἀπεσταλμένους πρὸς τὸν

Φιλοκτήτην. Ὡς τοιοῦτον κατάλληλον ἐθεώρησαν τὸν πανοῦργον Ὀδυσσεά· ἐπειδὴ ὁμως οὗτος ἦτον ἄσπονδος τοῦ Φιλοκτήτου ἐχθρός, ἐπεμφαν μετ' αὐτοῦ καὶ τὸν υἱὸν τοῦ Ἀχιλλέως Νεοπτόλεμον. Ἐν μὲν τῷ προσώπῳ τοῦ Ὀδυσσεῶς ἀπεικονίζεται ὁ δόλος καὶ ἡ ἀπάτη, ἐν δὲ τῷ τεῦ Νεοπτολέμου ἡ πίστις καὶ ἡ τιμιότης. — Καὶ ἐντεῦθεν ἄρχεται τὸ δράμα. Ἐμφανίζεται ἐν τῇ σκηνῇ ὁ Ὀδυσσεὺς δεικνύων τῷ Νεοπτολέμῳ τὸν τόπον εἰς ὃν περίπου ἔκειτο τὸ τοῦ Φιλοκτήτου σπήλαιον, τὸ ὁποῖον καὶ βλέπει ὁ Νεοπτόλεμος· εἶτα λέγει αὐτῷ ὅτι ὀφείλει διὰ δόλου καὶ προδοσίας νὰ ζητήσῃ νὰ ὑποκλέψῃ ἐκ τοῦ Φιλοκτήτου τὰ βέλη. Ὁ ἀγαθὸς Νεοπτόλεμος κατ' ἀρχὰς ἀνθίσταται, ἐπὶ τέλους ὁμως ὑποχωρεῖ, καὶ ἀπελθόντος τοῦ Ὀδυσσεῶς, συσκέπτεται μετὰ τοῦ χοροῦ περὶ τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ σκοποῦ των καὶ εὐσπλαγχνηστικούς λόγους ἐκφέρουσιν ὑπὲρ τοῦ Φιλοκτήτου. Πλὴν τοὺς λόγους αὐτῶν αἰφνηδίως διακόπτει μακρόθεν φωνή τις, καὶ ἡ φωνὴ αὕτη ἦν ἡ τοῦ Φιλοκτήτου, ὅστις πλησιάσας μετὰ συγκινήσεως ἐρωτᾷ αὐτοὺς ποῖοι εἶναι, ἂν καὶ ἀναγνωρίζει τὴν προσφιλεστάτην ἑλληνικὴν στολὴν! Ὁ Νεοπτόλεμος τῷ λέγει ποῖοι εἶναι, πόθεν ἔρχονται, καὶ προσποιεῖται ὅτι ὄλως ἀγνοεῖ τὸν Φιλοκτήτην, ὅστις ἐντεῦθεν ἀφορμὴν λαμβάνων διηγεῖται συγκινητικώτατα ποίαν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐκείνῃ διῆγε ζωὴν ἐκβληθεὶς ὑπὸ τῶν Αἰπειδῶν καὶ τοῦ Ὀδυσσεῶς. Ταῦτ' ἀκούσας ὁ Νεοπτόλεμος προσποιεῖται ὅτι καὶ αὐτὸς τὰ αὐτὰ σχεδὸν ἔπαθεν ὑπ' ἐκείνων, οὕς δεινῶς ὑβρίζει, διότι δὲν τῷ ἀπέδωκαν τὰ ὄπλα τοῦ πατρός του Ἀχιλλέως ἀποθανόντος. Ἡ λέξις αὕτη — ὁ θάνατος τοῦ Ἀχιλλέως, ἐκπλήσσει τὸν Φιλοκτήτην, ὅστις ζητεῖ πληροφορίας, πλὴν μανθάνει ὅτι οὐ μόνον ὁ Ἀχιλλεὺς ἀλλὰ καὶ ὁ Αἴας καὶ ὁ Ἀντίλοχος καὶ ὁ Πάτροκλος ἔχουσιν ἀποθάνει, ἐν ᾧ τούναντίον ζῆ ὁ Ὀδυσσεὺς, ζῆ ὁ Θερσίτης! Ταῦτα εἰπὼν ὁ Νεοπτόλεμος

ἀποχαιρετᾶ τὸν Φιλοκτῆτην, ὅστις καθικετεύει αὐτὸν ἵνα τὸν λάβῃ ἐν τῷ πλοίῳ του, καὶ αἱ ἰκεσῖαι του πείθουσι τὸν Νεοπτόλεμον.

Ἄλλ' ἐνῶ ἠτοιμάζοντο ἵνα ἀπέλθωσιν, ἔρχεται ἔμπορός τις, ὃν εἶχεν ἀποστείλει ὁ πανοῦργος Ὀδυσσεύς, καὶ ὅστις ἀγγέλλει ὅτι οἱ Ἄτρεΐδαι ἀπέστειλαν ἐκ Τροίας τὸν Ὀδυσσεά μετ' ἄλλων, ἵνα συλλάβωσι τὸν Νεοπτόλεμον καὶ τὸν Φιλοκτῆτην καὶ ἥ διὰ τῆς πειθοῦς ἢ καὶ διὰ τῆς βίας φέρωσιν αὐτοὺς εἰς τὴν Τροίαν! Τὴν κακὴν ταύτην ἀγγελίαν ἀκούσας ὁ Φιλοκτῆτης λέγει νὰ ἐπισπεύσῃ τὸν ἀπόπλουν, καί, ἀφ' οὗ ἐπέτρεψε τῷ Νεοπτολέμῳ νὰ ἐγγίσῃ τὰ βέλη του, ἀπέρχεται μετ' αὐτῶ πρὸς ζήτησιν βοτάνου τινὸς διὰ τὴν πληγὴν του. Πλὴν αἴφνης ὑπὸ τῶν φρικτῶν τῆς νόσου πόνων καταλαμβάνεται, βοᾷ, στενάζει, τέλος παραδίδει τὰ τόξα τῷ Νεοπτολέμῳ ἵνα τὰ διαφυλάξῃ, καὶ μετὰ τοῦτο εἰς ὕπνον βυθίζεται. Ἢδη πλέον ἦτο κατάλληλος ἢ στιγμή ὅπως ἀπέλθῃ ὁ Νεοπτόλεμος μετὰ τῶν τόξων, πλὴν τοῦτο ἀντέβαινε εἰς τὸν χαρακτῆρά του. Μένει, καὶ ἀποκαλύπτει τὸ πᾶν εἰς τὸν ἐξυπνήσαντα Φιλοκτῆτην, ὅστις μένει ἐμβρόντητος, ζητεῖ τὰ τόξα του, πλὴν ἀντὶ τούτων βλέπει τὸν ἀσπονδότερόν του ἐχθρόν Ὀδυσσεά, ὅστις καὶ προτρέπει τὸν Νεοπτόλεμον ν' ἀπέλθωσι μετὰ τῶν τόξων ἀφ' οὗ εἰς μάτην ἐζήτησε νὰ πείσῃ καὶ τὸν Φιλοκτῆτην ὅπως ἀκολουθήσῃ αὐτούς! Οὕτω λοιπὸν ἀπέρχεται ὁ Ὀδυσσεύς καὶ ὁ Νεοπτόλεμος, ἀφέντες ἐπὶ τινὰ χρόνον τὸν χορὸν πλησίον τοῦ Φιλοκτῆτου, ἵνα μὴ οὗτος μεταμεληθεὶς θελήσῃ τέλος νὰ συναπέλθῃ πλὴν εἰς μάτην. Ἐκεῖνος ἀρνεῖται, καὶ ὁ χορὸς ἐτοιμάζεται ν' ἀπέλθῃ, ὅτε αἴφνης ἐμφανίζονται ὁ Ὀδυσσεύς καὶ ὁ Νεοπτόλεμος, ὅστις μεταμεληθεὶς διὰ τὸ ἀμάρτημά του, ἀποδίδει πάλιν τὰ τόξα εἰς τὸν Φιλοκτῆτην μεθ' ὅλας τὰς διαμαρτυρήσεις τοῦ Ὀδυσσεύς, καὶ συμβουλεύει αὐτὸν νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ εἰς Τροίαν

ἐνθα θέλει θεραπευθῆ ὑπὸ τῶν ἐκεῖ Ἀσκληπιαδῶν. Πλὴν ἀντὶ νὰ πείσῃ τὸν Φιλοκτῆτην, πείθεται αὐτὸς ὑπ' ἐκείνου, καὶ ἐτοιμάζονται νὰ συναπέλθωσι διὰ τὴν Σκυρον, ὅτε ἐμφανίζεται ὁ ἀπὸ μηχανῆς θεός, ἐμφανίζεται ὁ Ἡρακλῆς, ὅστις καὶ πείθει τὸν Φιλοκτῆτην νὰ ἐκπλεύσῃ εἰς Γροίαν καὶ οὕτω λαμβάνει πέρασ τὸ δρᾶμα τοῦτο, δι' οὗ διδασκόμεθα ὅτι τὸ πᾶν δύναται νὰ κατορθώσῃ ἢ ἀρετῇ, ἣτις ἀείποτε ἔχει βοηθὸν τὸ θεῖον.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἀχιλλέως.

ΧΟΡΟΣ.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ΕΜΠΟΡΟΣ.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

**Ἡ σκηρὴ ὑποτίθεται ἐν τῇ γῆσφ Λήμνω.*

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Αὕτη μὲν εἶναι ἡ ἀκτίς τῆς περιρροομένης νήσου Λήμνου, ἡ ἀπάτητος ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀκατοίκητος, ὅπου ἐγὼ ποτε, ὦ γόνε πατρὸς ἐνδοξωτάτου μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων, ὦ Νεοπτόλεμε, υἱὲ τοῦ Ἀχιλλέως, ἐξέθεσα τὸν Μηλιέα (¹) υἱὸν τοῦ Ποίαντος, ἔχοντα πληγὴν σαρκοβόρον εἰς τὸν διαλυόμενον πόδα του, διαταχθεὶς νὰ πράξω τοῦτο ὑπὸ τῶν βασιλευόντων, διότι οὔτε σπονδὰς, ἀλλ' οὔτε θυσίας ἠδυνάμεθα ἡσύχως νὰ προσφέρωμεν· ἀλλ' ἐγέμιζεν ὅλον τὸ στρατόπεδον μὲ ἀγρίας καὶ κακοήχους φωνάς, βοῶν, στενάζων! Ἄλλὰ ταῦτα μὲν τίς ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ λέγω; διότι δὲν εἶναι εἰς ἡμᾶς καιρὸς μακρῶν λόγων, ἵνα μὴ τύχη καὶ μάθῃ ἐμὲ ἐνταῦθα ἐλθόντα, καὶ ἀπολέσω ὅλα μου τὰ σοφίσματα, μὲ τὰ ὅποια νομίζω ὅτι ἀμέσως θέλω καταβάλλει αὐτόν. Ἄλλ' ἤδη ἔργον ἰδικόν σου εἶναι τὰς λοιπὰς νὰ ἐκτελέσης ὑπηρεσίας, καὶ νὰ παρατηρήσης εἰς ποῖον μέρος ἐνταῦθα ὑπάρχει πέτρα, ἔχουσα δύο στόματα τοιαῦτα, ὥστε κατὰ μὲν τὸν χειμῶνα νὰ δύναται ὁ ἥλιος ἐκ δύο μερῶν νὰ εἰσδύῃ, κατὰ

(¹) Μηλιέα ἦν ἀρχαία ἐν Θεσσαλίᾳ πόλις παρὰ τὸν Μαλιακὸν κόλπον.

δὲ τὸ θέρος νὰ ἐπιφέρῃ ὕπνον ὁ ἀήρ ἐκ τοῦ ἐκατέρωθεν τετραπημένου σπηλαίου διερχόμενος. Ὀλίγον δ' ἀνωτέρω πρὸς τ' ἀριστερὰ ἴσως δυνηθῆς νὰ ἴδῃς κρήνην ὕδατος, ἐὰν ἀκόμη σώζηται. Διὰ ταῦτα, ἐν σιγῇ πλησιάσας, ἐξέταζε ἐὰν ἐκεῖνος εὐρίσκηται πρὸς αὐτὸν τοῦτον τὸν τόπον, ἢ ἐὰν ἀλλαχοῦ διατρίβῃ, ἵνα τοὺς ἐπιλοίπους λόγους σὺ μὲν ἀκούσῃ, ἐγὼ δὲ σοὶ εἶπω αὐτούς, καὶ κοινῇ ἐξ ἀμφοτέρων καταβληθῆ ἑνέργεια.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄναξ Ὀδυσσεῦ, δὲν ἀπέχει μακρὰν τὸ ἔργον, ὅπερ λέγεις· διότι μοὶ φαίνεται ὅτι βλέπω τὸ σπήλαιον, τὸ ὁποῖον εἶπες.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Ἄνωθεν ἢ κάτωθεν καί·τα, διότι δὲν τὸ βλέπω.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἴδου ἐκεῖ ἐπάνω, ἀλλ' οὐδὲν ἶχνος βαδίσματος ὑπάρχει.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Παρατήρησον μήπως εἶναι εἰς ὕπνον βεβυθισμένος.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Βλέπω οἶκημα κενόν, ἄνευ ἀνθρώπων.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Καὶ δὲν ὑπάρχει ἐντὸς οἰκιακὴ τις τροφή;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Μόνον πεπιεσμένα φύλλα, ὡς χρησιμεύοντα διὰ νὰ κοιμᾶται τις.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Τὰ δὲ ἄλλα εἶναι ἔρημα, καὶ δὲν ὑπάρχει οὐδὲν ὑπὸ τὴν στέγην;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ξύλινον μόνον ποτήριον, ἔργον ἀδεξίου τεχνίτου, καὶ ὁμοῦ καὶ τὰ πυρεῖα ἐκεῖνα.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Ἐκείνου τὸ θησαύρισμα εἶναι τοῦτο, τὸ ὅποιον μοὶ δεικνύεις.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Φεῦ, φεῦ! ἰδοὺ ἐκεῖ καὶ τινα ἄλλα ῥάκη ξηραίνονται, ὄντα πλήρη ὕλης ἐκ τῆς βαρείας του νόσου.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Ἄναμφιβόλως ὁ ἀνὴρ εἰς τούτους τοὺς τόπους καταικεῖ, καὶ εἶναι βεβαίως οὐχὶ μακρὰν. Διότι πῶς εἶναι δυνατὸν μακρὰν νὰ ἀπέλθῃ ἄνθρωπος νοσῶν κατὰ τὸν πόδα ὑπὸ πολυχρονίου πληγῆς; Ἄλλ' ἢ πρὸς ζήζησιν τροφῆς ἔχει ἐξέλθει, ἢ γνωρίζει ἴσως εἰς κανὲν μέρος καταπραῦντικόν τι βότανον. Ὅθεν πέμψον τὸν ἀκόλουθον τοῦτον πρὸς κατασκοπεύσιν, ἵνα μὴ λαθραίως ἐκεῖνος κατ' ἐμοῦ ἐπιπέσῃ· καθόσον ἤθελε προτιμήσει νὰ συλλάβῃ ἐμὲ μᾶλλον παρά ὅλους τοὺς Ἀργείους.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄλλ' ἰδοὺ ἀπέρχεται, καὶ θέλει κατασκοπεύσει τὴν πορείαν ἐκείνου. Σὺ δέ, ἂν ἔχῃς τι, εἰπέ μοι αὐτὸ ἐκ νέου ὁμιλήσας.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Γιὰ τοῦ Ἀχιλλέως, πρέπει δι' ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὅποια ἦλθες, οὐχὶ μόνον κατὰ τὸ σῶμα γενναῖος νὰ ἦσαι, ἀλλὰ, καὶ ἐὰν ἤδη ἀκούσης νέον τι, τὸ ὅποιον δὲν ἔχεις ἀκούσει πρότερον, νὰ ἐκτελέσῃς καὶ τοῦτο, διότι ὡς ἐκτελεστής τῶν λόγων μου ἦλθες ἐνταῦθα.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Τί λοιπόν διατάττεις;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Πρέπει νὰ φροντίσης, ὅπως ἐξαπατήσης τὴν ψυχὴν τοῦ Φιλοκτήτου διὰ λόγων, λέγων, ὅταν σὲ ἐρωτᾷ, τίς εἶσαι καὶ πόθεν ἔρχεσαι, ὅτι εἶσαι υἱὸς τοῦ Ἀχιλλέως — κατὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ τὸν ἐξαπατήσης — καὶ ὅτι δῆθεν πλέεις διὰ τὴν πατρίδα σου ἐγκαταλιπὼν τὸ ναυτικὸν στράτευμα τῶν Ἀχαιῶν, μὲ μέγα μῖσος μισήσας αὐτούς, οἵτινες, ἐν ᾧ μεθ' ἵκεσιῶν ἔστειλαν νὰ σὲ φέρωσιν ἐκ τοῦ οἴκου σου, διότι σὲ μόνον εἶχον ὡς μέσον ἐκπολιορκήσεως τοῦ Ἰλίου, δὲν σὲ ἐθεώρησαν ἄξιον νὰ σοὶ δώσωσι τὰ ὄπλα τοῦ Ἀχιλλέως, τὰ ὅποια δικαίως ἐζήτηίς, ἀλλὰ παρέδωσαν αὐτὰ εἰς τὸν Ὀδυσσεά, ἐπιπροσθέτων τὰς αἰσχροτέρας τῶν αἰσχροτέρων ὕβρεις, ὅσας καὶ ἂν θελήσης· διότι δι' οὐδὲν ἐκ τούτων δὲν θέλεις λυπήσει ἐμέ· ἐάν ὁμως δὲν ἐκτελέσης ταῦτα, λύπην εἰς πάντας τοὺς Ἀργεῖους θέλεις προξενήσει. Διότι ἐάν δὲν ληρθῶσι τὰ τόξα τούτου, δὲν θέλεις δυνηθῆ νὰ γείνης κύριος τῆς τοῦ Δαρδάνου (1) χώρας· ἔσω δὲ βέβαιος ὅτι οἱ λόγοι οὗτοι λεγόμενοι μὲν ὑπὸ σοῦ θέλουσιν εἶναι πιστοὶ καὶ βέβαιοι πρὸς τοῦτον, οὐχὶ ὁμως καὶ ὑπ' ἐμοῦ· διότι σὺ μὲν ἔχεις ἐκπλεύσει χωρὶς οὔτε εἰς οὐδένα νὰ ὀρκισθῆς, οὔτε ἐξ ἀνάγκης τινός, οὔτε μετὰ τοῦ πρώτου στόλου·

(1) Ὁ Δάρδανος ἦν υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ Ἡλέκτρας τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀτλαντος· λυπηθεὶς ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀδελφοῦ Ἰάσονος, καταλιπὼν τὴν Σαμοθράκην ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἀντίπερα ἡπειρὸν ὅπου ἔκτισε τὴν Δαρδανίαν, τὴν μετέπειτα ὑπὸ τοῦ ἐγγόνου του Τρωὸς Τροίαν κληθεῖσαν (Ἀπολλ. 3. 12. 1.).

Ἐγὼ ὁμως οὐδὲν ἐκ τούτων δύναμαι νὰ ἀρνηθῶ. Ὡστε, ἐὰν ἔχων τὰ τόξα του μὲ ἐννοήσῃ, εἶμαι χαμένος, καὶ πλησίον σου εὐρισκόμενος θέλω συναπολέσει καὶ σέ. Ἄλλ' αὐτὸ πρὸ πάντων πρέπει νὰ σοφισθῆς, τίνι τρόπῳ δηλαδὴ θέλεις δυνηθῆ νὰ κλέψῃς νὰ ἀνίκητα ὄπλα του. Καλῶς γνωρίζω, ὅτι σὺ καὶ ἐκ φύσεως δὲν ἐγεννήθης ἵνα τοιαῦτα λέγῃς, οὐδ' ἵνα μηχανᾶσαι δόλους κακούς· ἀλλ' ὁμως τόλμησον, διότι γλυκὺ εἶναι νὰ λάβῃ τις τὴν δόξαν τῆς νίκης· δίκαιοι δὲ δυνάμεθα καὶ εἰς τὸ μέλλον νὰ φανῶμεν. Τώρα ὁμως ὑποχώρησον χάριν ἐμοῦ εἰς τὸ ἀναιδὲς τοῦτο ἔργον ἐπὶ μικρὸν τῆς ἡμέρας μέρος, καὶ ἔπειτα κατὰ τὸν ἐπίλοιπον χρόνον ὄνομάζου εὐσεβέστατος ὄλων τῶν ἀνθρώπων.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἐγὼ μὲν, ὦ υἱὲ τοῦ Λαέρτου, τοὺς λόγους ἐκείνους, τοὺς ὁποίους δυσαρεστοῦμαι νὰ ἀκούω, τούτους καὶ νὰ πράττω ἀποστρέφομαι. Διότι δὲν ἐγεννήθην ἱκανός, ἵνα πράττω οὐδὲν μετὰ κακῶν τεχνασμάτων, οὔτε ἔγώ, οὔτε, ὡς λέγουσιν, ὁ γεννήσας ἐμέ. Ἄλλ' εἶμαι ἔτοιμος διὰ τῆς βίας νὰ ἀπαγάγω τὸν ἄνδρα, καὶ οὐχὶ διὰ δόλων. Διότι δὲν εἶναι δυνατὸν οὗτος, μὲ ἕνα πόδα, νὰ ἐκδιάσῃ καὶ νικήσῃ ἡμᾶς, τοσούτους ὄντας. Οὐχ ἤττον ἐπειδὴ ἐστάλην συνεργάτης σοῦ, φοβοῦμαι νὰ ὀνομασθῶ προδότης· προτιμῶ δ', ὦ ἄναξ, ἐντίμως ἐνεργῶν, νὰ ἀποτυγχάνω μᾶλλον, παρά νὰ νικῶ ἀτίμως!

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Υἱὲ ἐνδόξου πατρός, καὶ ἐγώ, ὧν ποτε νέος, τὴν μὲν γλῶσσαν ἄχρηστον εἶχον, τὴν δὲ χεῖρα ἐν χρήσει· τώρα ὁμως, πείραν ἀποκτήσας, βλέπω, ὅτι παρὰ τοῖς

ἀνθρώποις ἢ γλῶσσα — οὐχὶ τὰ ἔργα — εἰς πάντα προηγείται.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Τί λοιπὸν ἄλλο μὲ διατάττεις ἐκτὸς τῆς ψευδο-
λογίας;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Σοὶ λέγω ἐγὼ διὰ δόλου νὰ λάβῃς τὸν Φιλοκτῆτην.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Καὶ διατί τάχα πρέπει νὰ φέρω αὐτὸν διὰ δόλου
μᾶλλον παρὰ διὰ τῆς πειθοῦς;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Ἄδύνατον εἶναι νὰ πεισθῇ· ἀδύνατον ἐπίσης εἶναι
διὰ τῆς βίας νὰ λάβῃς ἐκεῖνον.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Τόσον φοβερὰν θρασύτητα ἔχει διὰ τὴν ἀνδρίαν του;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Ἔχει βέλῃ ἄφευκτα καὶ προαποστέλλοντα φόνον.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Δὲν εἶναι λοιπὸν κατορθωτὸν οὐδὲ νὰ πλησιάσῃ τις
ἐκεῖνον;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Οὐχί, ἐὰν δὲν λάβῃ αὐτὸν διὰ δόλου, ὡς ἐγὼ λέγω.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Δὲν νομίζεις λοιπὸν αἰσχρὸν τὸ νὰ ψεύδῃσαι;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Οὐχί, ἐὰν βέβαια τὸ ψεῦδος φέρῃ τὴν σωτηρίαν.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Καὶ πῶς ἄνθρωπος ζῶν θέλει πολυμήσει νὰ λέγῃ ταῦτα;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Ὅταν πράττῃς τι ὠφέλιμον, δὲν πρέπει νὰ διστάζῃς.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Καὶ τίς ὠφέλεια εἶναι δι' ἐμέ, ἐὰν οὗτος ἔλθῃ εἰς τὴν
Τροίαν;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Μόνα τὰ τόξα ταῦτα θέλουσι κυριεύσει τὴν Τροίαν.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Καὶ λοιπὸν δὲν εἶμαι ἐγὼ, ὡς ἐλέγετο, ἐκεῖνος, ὅστις
θέλει κυριεύσει αὐτήν;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Οὔτε σὺ ἄνευ ἐκείνων, οὔτ' ἐκεῖνα ἄνευ σοῦ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Πρέπει λοιπὸν νὰ θηρεύσωμεν ταῦτα, ἐὰν οὕτως ἔχη.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Ἔχε ὑπ' ὄψιν σου ὅτι, ἐὰν πράξῃς ταῦτα, δύο τιμὰς
θέλεις ἀποκτήσει.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ποίας; Διότι μαθὼν αὐτάς, δὲν ἤθελον ἀρνηθῆ νὰ
πράξω ταῦτα.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Σοφὸς σὺ καὶ ἀγαθὸς συγχρόνως ἤθελες αὐτῶ ὀνο-
μάζεσθαι.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἐμπρός· θέλω πράξῃ αὐτά, ἀφήσας πᾶσαν αἰσχύνην.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Λοιπὸν ἐνθυμεῖσαι ἄρά γε ὅσα σὲ συνεβούλευσα;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Σαφῶς γινώριζε τοῦτο, ἀφ' οὗ ἄπαξ συνήνεσα εἰς αὐτό.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Σὺ μὲν λοιπὸν μένων ἐνταῦθα περίμενε ἐκεῖνον, ἐγὼ

δ' ἀπέρχομαι, ἵνα μὴ φωραθῶ ἐνταῦθα. Καὶ τὸν σκοπὸν τοῦτον θέλω ἀποστείλει πάλιν πρὸς τὸ πλοῖον, καὶ πάλιν, ἐὰν μοι φανῆτε, ὅτι χρονοτριβῆτε ἐπὶ μακρόν, πάλιν θέλω ἀποστείλει ἐνταῦθα τὸν αὐτὸν τοῦτον ἄνδρα, δολίως μεταβαλὼν τὴν μορφήν αὐτοῦ δι' ἐνδυμάτων ναύτου, ἵνα καταστῆ ἄγνωστος. Τούτου λοιπόν, ὦ τέκνον, διαφοροτρόπως ὀμιλοῦντος, παραδέχου τοὺς ἐκάστοτε συμφέροντας ἐκ τῶν λόγων. Ἐγὼ δὲ ἀπέρχομαι πρὸς τὸ πλοῖον, εἰς σὲ ἐγκαταλείψας ταῦτα. Εἴθε δὲ νὰ ὀδηγήσῃ ἡμᾶς ὁ πομπαῖος Δόλιος ⁽¹⁾ Ἐρμῆς, καὶ ἡ Νίκη Ἀθηνᾶ ⁽²⁾ ἡ πολιούχος, ἧτις πάντοτε μὲ σώζει.

ΧΟΡΟΣ.

Τί πρέπει, τί πρέπει ἐγὼ, ὦ δέσποτα, ὦν ξένος εἰς ξένην χώραν, ν' ἀποκρύπτω καὶ τί νὰ λέγω πρὸς ἄνδρα ὑποπτον; Λέγε μοι. Διότι μία τέχνη τὴν ἄλλην ὑπερτερεῖ, καὶ φρόνησις ὑπάρχει εἰς ἐκεῖνον, ὅστις κατέχει τὸ θεῖον τοῦ Διὸς σκῆπτρον. Εἰς σὲ δ', ὦ τέκνον, ἅπαντα αὐτῆ ἡ ἐξουσία περιῆλθεν ἀρχαίῳθεν· διὰ τοῦτο λέγε μοι, εἰς τί θέλεις νὰ σὲ ὑπηρετήσω.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἐπὶ μὲν τοῦ παρόντος — διότι θέλεις βεβαίως νὰ ἴδῃς τὸν ἔσχατον ἐκεῖνον τόπον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου οὗτος

(1) Ὁ Ἐρμῆς, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μαίας, ἦν ὁ κατ' ἐξοχὴν ἄγγελος τῶν θεῶν, ὁ προστάτης τοῦ ἐμπορίου καὶ πώσης δολίας ἐπιχειρήσεως, δι' ὃ καὶ ἐκαλεῖτο Πομπαῖος, Ἀγοραῖος καὶ Δόλιος.

(2) Ἡ Ἀθηνᾶ, ὡς ἔφορος τῶν πόλεων ἐκαλεῖτο Πολιάς καὶ Πολιοῦχος καὶ ὡς τοιαύτη ἐλατρεύετο ἐν τῇ Ἀττικῇ (ἴδε Παυσ. 1. XXVI. 7 καὶ ἐ.).

κεῖται — βλέπε ἐκεῖ μετὰ θάρρους· ὁπότεν δ' ἔλθῃ ὁ φοβερὸς ἐκεῖνος ὄδοιπόρος ἐκ τῶν οἰκημάτων τούτων, προχωρῶν πάντοτε πλησίον τῆς χειρός μου προσπάθει νὰ με βοηθῆς συμφώνως πρὸς τὰ παρόντα.

ΧΟΡΟΣ.

Φροντίδα, τὴν ὁποίαν παλαιόθεν ἔχω ὑπ' ὄψιν μου, μοὶ λέγεις, ὦ ἄναξ, νὰ σὲ περιφρουρῶ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν μου κατὰ τὰς δυσχερεῖς σου πρὸ πάντων περιστάσεις. Τώρα δὲ λέγε μοι εἰς ποῖον μέρος διατρίβει καὶ κατοικεῖ, καὶ ποῖον χῶρον κατέχει. Διότι δὲν εἶναι ἀσύμφορον τὸ νὰ μάθω τίς ὁ τόπος, τίς ἡ κατοικία αὐτοῦ, ποῦ περιπατεῖ πλησίον ἢ μακρὰν, ἵνα μὴ ἐξαπατήσας με ἐφορμήσῃ ἀπὸ κανέν μέρους.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Βλέπεις βεβαίως ἐκεῖνον τὸν δύο ἔχοντα θύρας οἶκον, τὸ πέτρινον ἐκεῖνο σπήλαιον.

ΧΟΡΟΣ.

Ἄλλὰ ποῦ λείπει αὐτὸς ὁ ταλαίπωρος;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Φανερόν εἶναι εἰς ἐμέ, ὅτι βαδιζει ἐδῶ που πλησίον πρὸς ζήτησιν τροφῆς. Διότι τοιοῦτοτρόπως λέγεται ὅτι ζῆ αὐτός, φονεύων θηράματα μετὰ πόνου, ὁ ὑπὸ πόνου κατεχόμενος, διὰ τῶν πτερωτῶν του βελῶν, καὶ δὲν δύναται νὰ ἐξεύρῃ δι' ἑαυτὸν σωτηρίαν τινὰ τῶν συμφορῶν του.

ΧΟΡΟΣ.

Ἐγὼ τοῦλάχιστον εἰκτεῖρω τοῦτον, διότι, χωρὶς οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων νὰ τὸν περιποιῆται, χωρὶς νὰ βλέπῃ ὀφθαλμοὺς συντρόφου τινός, ὁ δυστυχής, πάντοτε μόνος, ὑπ' ἀγρίας μὲν ὑποφέρει νόσου, ἀδημονεῖ

δὲ διὰ πᾶν πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἐκάστοτε χρειάζεται! Πῶς ἄρά γε, πῶς ὁ δυστυχῆς ἀντέχει; ὦ παλάμαι τῶν θνητῶν! ὦ δυστυχῆ ἀνθρώπων γένη, εἰς ὅσους ὁ βίος δὲν εἶναι μέτριος! Οὗτος, ὅστις δὲν ὑπῆρξεν ἴσως κατώτερος οὐδενὸς τῶν πρωτευόντων οἰκῶν, ἤδη τῶν πάντων ἐστερημένος, διάγει τὸν βίον ἔρημος, μακρὰν τῶν ἄλλων, ἐν μέσῳ ποικιλοχρόων καὶ δασυμάλλων θηρίων, καὶ ὑπὸ τῶν πόνων καὶ τῆς ἀφορήτου πείνης οἰκτρῶς κατατρυχόμενος, ἀθεραπεύτους κόπους ὑφίστάμενος! Ἡ δὲ θρασύστομος ἡχὼ μακρόθεν ἀντηχεῖ, ὑπὸ τῶν πικρῶν του ἀναστεναγμῶν διεγειρομένη!

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Οὐδὲν ἐκ τούτων εἶναι παράδοξον εἰς ἐμέ. Διότι, ἐὰν ἔχω καὶ ἐγὼ φρόνησιν τινα, καὶ τὰ ἐκ τῆς σκληρᾶς Χρύσης (1) παθήματα ἐκεῖνα ὑπὸ τῶν θεῶν ἐπῆλθον εἰς αὐτόν, καὶ ὅσα τῶρα ὑποφέρει ἄνευ περιποιήσεως, ἀδύνατον εἶναι νὰ μὴ ἐπῆλθον τῇ ἀποφάσει θεοῦ τινος, ἵνα μὴ οὗτος τείνη πρότερον κατὰ τῆς Τροίας τὰ ἀνίκητα βέλη του, πρὶν ἔλθῃ ὁ χρόνος οὗτος, καθ' ὃν λέγεται ὅτι πρέπει ἐκεῖνη νὰ κυριευθῇ ὑπὸ τούτων.

ΧΟΡΟΣ.

Κλειῖσον τὸ στόμα σου, ὦ παῖ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Διατί τοῦτο;

(1) Χρύση ἦν μικρά τις νῆσος πλησίον τῆς Λήμνου. Ἐν ταύτῃ ζητῶν ὁ Φιλοκτήτης τὸν βωμόν, εἰς ὃν ἐθυσίασεν ὁ Ἡρακλῆς κατὰ τῆς Τροίας ἐκστρατεύων, ἐδήχθη ὑπὸ τοῦ ὄψεως. Κατ' ἄλλους Χρύση ἦτο Νύμφητις, ἣτις κατηράσθη τὸν Φιλοκτήτην, μὴ ἐνδόντα εἰς τὰς αἰτηράς της ἀπαιτήσεις (Παυσ. 8. XXX 111. 4.).

ΧΟΡΟΣ.

Ἦκούσθη φωνή τις ἀνάλογος πρὸς ἄνδρα πάσχοντα.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἐρά γε πρὸς τοῦτο ἢ πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος; Πλήσει, πλήσει τὰ ὦτά μου εὐδιάκριτος φωνή ἀνδρὸς μετὰ δυσκολίας ἐπὶ τῆς ὁδοῦ συρομένου, καὶ δὲν με λανθάνει μακρόθεν ἢ βαρεῖα καὶ λυπηρὰ φωνή του! Διότι εὐδιακρίτως φωνάζει.

ΧΟΡΟΣ.

Ἄλλὰ λάβε, τέκνον μου. . . .

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Λέγε τί.

ΧΟΡΟΣ.

νέας φροντίδας, καθόσον οὐχὶ μακρὰν, ἀλλὰ πλησίον τοῦ τόπου τούτου εὐρίσκεται ὁ ἀνὴρ, μὴ ἐκβάλλων μελωδίαν αὐλοῦ, ὡς τις ἀγροδίαιτος ποιμὴν ἀλλ' ἢ εἰς δυστύχημά τι ἐμπεισὼν μακροῦ χους ἐκβάλλει κραυγὰς, ἢ βλέπων τὴν εἰς ἐπικίνδυνον λιμένα προσόρμησιν τοῦ πλοίου. Διότι φοβερόν τι προλέγει!

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ὦ ξένοι, ποῖοι ἄρα γε εἴσθε σεῖς, οἵτινες διὰ ναυτικῆς κώπης προσωρμίσθητε εἰς τὴν ἀλίμενον καὶ ἀκατοίκητον ταύτην γῆν; Ποίας πατρίδος ἢ ποίου ἄρα γε γένους δύναμαι ἐπιτυχῶς νὰ εἶπω ὅτι εἴσθε; Διότι ἔχετε μὲν σχῆμα στολῆς Ἑλληνικῆς, προσφιλεστάτης εἰς ἐμέ, ἐπιθυμῶ ὅμως νὰ ἀκούσω τὴν φωνήν σας. Καὶ μὴ καταληφθῆτε ὑπὸ δισταγμοῦ ἢ φόβου, μὴ ἐκπλαγῆτε βλέποντες ἐμὲ ἐξηγηριωμένον, ἀλλ' εὐσπλαγχνισθέντες ἄνδρα δυστυχῆ, μόνον, ἔρημον ἐνταῦθα, καὶ ἄνευ φίλων κακουχίας ὑφιστάμενον, ἐκβάλετε φωνήν, ἐὰν βεβαίως ὡς φίλοι ἔχετε ἐλθεῖ.

Ἄλλ' ἀποκρίθητε· διότι δὲν εἶναι πρέπον οὔτε ἐγὼ
 νὰ στερηθῶ τοῦτο ἐκ μέρους ὑμῶν, οὔτε ὑμεῖς ἐκ μέ-
 ρους ἐμοῦ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄλλ', ὦ ξένη, μάθε τοῦτο πρῶτον, ὅτι δηλαδή εἴ-
 μεθα Ἑλληγνες. Διότι τοῦτο ἐπιθυμεῖς νὰ μάθης.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ᾠ φιλτάτη φωνή! Ἐκπληξιν μοὶ ἐμποιεῖ καὶ μό-
 νον τὸ ὅτι ἤκουσα φωνὴν παρὰ τοιούτου ἀνδρὸς κα-
 τόπιν μακροῦ χρόνου! Τίς, ὦ τέκνον, σὲ προσώρμισε,
 τίς ἀνάγκη ἐνταῦθα σὲ ἐπλησίασε, τίς καταιγίς, τίς
 ἄνεμος φίλτατος; Εἶπέ μοι πάντα ταῦτα, ἵνα μάθω
 ποῖος εἶσαι.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἐγὼ κατάγομαι μὲν ἐκ τῆς περιρρεομένης νήσου
 Σκύρου (1), πλέω δ' εἰς τὸν οἶκόν μου, καὶ ὀνομάζομαι
 Νεοπτόλεμος, υἱὸς τοῦ Ἀχιλλέως· ἰδοῦ, γνωρίζεις
 τὸ πᾶν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ᾠ υἱὲ φιλτάτου πατρός, ὦ γόνε προσφιλοῦς χώ-
 ρας, ὦ θρέμμα τοῦ γέροντος (2) Λυκομήδους, μὲ ποῖον
 στόλον, πόθεν πλέων, εἰς τὴν γῆν ταύτην προσωρ-
 μίσθης;

(1) Ἰδοῦ τὴν περὶ αὐτοῦ ἀναφέρει ὁ Ἀπολλόδορ. (ἐν 3. 13. 8.)
 «Ὡς δὲ ἐγένετο ἐννεαετής Ἀχιλλεύς, ... Θέτις προειδυῖα ὅτι δεῖ
 στρατευόμενον αὐτὸν ἀπολέσθαι, κρύψασα ἐσθῆτι γυναικεῖα ὡς
 παρθένον παρέθετο εἰς Σκύρον παρὰ Λυκομήδει, κακεῖ τρεφόμε-
 νος, τῆ Λυκομήδους θυγατρὶ Δηϊδαμεία μίγνυται καὶ γίνεται
 παῖς Πύρρος αὐτῶ, ὁ κληθεὶς Νεπτόλεμος αὐτός».

(2) Ὁ Λυκομήδης οὗτος, ὁ βασιλεὺς τῆς Σκύρου, εἶναι ὁ κατα-
 κρημνίσας καὶ φονεύσας τὸν Θησέα.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἐκ τοῦ Ἰλίου ἤδη πλέω μετὰ τοῦ στόλου μου.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Πῶς εἶπες; Καθόσον σὺ βεβαίως δὲν εἶχες ἐξ ἀρχῆς ἐπιβίβασθῆ μεθ' ἡμῶν ἐπὶ τοῦ πρὸς τὸ Ἰλιον πλέοντος στόλου.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄλλὰ λοιπὸν μετέσχεας καὶ σὺ τούτου τοῦ πόνου;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Πλὴν, ὦ τέκνον, δὲν γνωρίζεις ἐμέ, τὸν ὁποῖον βλέπεις;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Πῶς νὰ γνωρίζω ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον οὐδέποτε μέχρη τοῦδε εἶδον;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Οὐδὲ τὸ ὄνομά μου λοιπὸν δὲν ἤκουσάς ποτε, οὐδὲ τὴν φήμην τῶν ἐμῶν συμφορῶν, ὑπὸ τῶν ὁποίων ἐγὼ κατετροχόμην;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Μάθε ὅτι ἐγὼ δὲν γνωρίζω τίποτε ἐξ ὧν με ἐρωτᾷς.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ᾧ κατὰ πολλὰ δυστυχῆς ἐγώ, κατὰ πολλὰ μισητὸς εἰς τοὺς θεοὺς! περὶ τοῦ ὁποίου, ἐν τοιαύτῃ εὐρισκομένου καταστάσει, οὐδεμία φήμη οὔτε διὰ τῆς πατρίδος μου διήλθεν, οὔτε δι' οὐδενὸς ἄλλου μέρους τῆς Ἑλληνικῆς γῆς· ἀλλ' οἱ ἀνοσίως ἐκρίψαντές με ἐνταῦθα γελῶσιν ἤδη ἐν σιγῇ τοῦτο κρατοῦντες, ἡ δὲ νόσος μου ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον αὐξάνει, καὶ μεγαλητέρα καθίσταται! ᾧ τέκνον, ὦ υἱὲ τοῦ πατρὸς Ἀχιλλέως, ἐγὼ δὰ εἶμαι ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἴσως ἔχεις ἀκούσει, ὅτι εἶναι κύριος τῶν τοῦ Ἡρακλέους ὀπλων, ὁ

υῖός τοῦ Ποίαντος, ὁ Φιλοκτῆτης, τὸν ὁποῖον οἱ δύο στρατηγὸι καὶ ὁ τῶν Κεφαλλήνων (1) βασιλεὺς αἰσχυρῶς ἔρριψαν ἐνταῦθα, ἔρημον, ὑπ' ἀγρίας κατατηκόμενον νόσσω, πληγωθέντα ὑπὸ τῆς ἀνθρωποκτόνου ἐχιδνης διὰ σκληροῦ δῆγματος· μετὰ τῆς ὁποίας νόσου ἔκεινοι, ὧ υἱέμου, ἀφήσαντές με ἐνταῦθα ἔρημον ἀπῆλθον, ὅταν ἐκ τῆς νήσου Χρύσης προσωρμίσθην ἐνταῦθα μετὰ τοῦ ναυτικοῦ στόλου! Τότε εὐθὺς ὡς εἶδον ἐκεῖνοι, ὅτι ἐγὼ κατόπιν τῆς πολλῆς μου ἀγωνίας ἐκοιμήθην εἰς τὴν παραλίαν ἐπὶ κοίλου τινὸς βράχου, ἐγκαταλιπόντές με ἀπῆλθον, ἀφήσαντες, ὡς εἰς ἄθλιόν τινα ἄνδρα, ὀλίγα τινὰ ῥάκη, καὶ μικρὰν τινα βοήθειαν τροφῆς· τὰ ὁποῖα εἶθε εἰς αὐτοὺς νὰ ἐπέλθωσι! Σὺ λοιπόν, ὧ τέκνον μου, μὲ ποῖαν ἐκπλήξιν, ἀφ' οὗ αὐτοὶ ἀπῆλθον, φαντάζεσαι ὅτι ἐγὼ ἠγέρθην ἐκ τοῦ ὕπνου; Πόσα νομίζεις ὅτι ἔχυσα δάκρυα; Πόσον διὰ τὰς συμφορὰς μου ἀνεστέναξα; Ἀφ' οὗ ἔβλεπον, ὅτι τὰ μὲν πλοῖα, μεθ' ὧν ἔπλεον, ἅπαντα ἀπῆλθον, οὐδεὶς

(1) Ἐνωσῆ τὸν Ὀδυσσεῖα. Ὑπὸ δὲ τοὺς Κεφαλλήνας περιλαμβάνει καὶ τοὺς Ἰθακησίουσ καὶ Ζακυνθίουσ. Διότι αἱ νῆσοι αὗται ἀρχαιότατα ἑκαλοῦντο ἅπασαι Τάφιοι ἢ Τηλεβοαί νῆσοι, ὧν οἱ κάτοικοι ἦσαν περιβόητοι πειραταί. Ταύτας κυριεύσας ὁ Ἀμριτρώων, τὰς παρέδωκεν εἰς τὸν ἐκ τῆς Ἀττικῆς Κέφαλον, ἐξ οὗ ὠνομάσθησαν πάντες οἱ κάτοικοι Κεφαλλῆνες. Τοῦ Κεφάλου τούτου ἀπόγονοι εἰσὶν οἱ δεχόμενοι τὸν Ἀρκείσιον, πατέρα τοῦ Λαέρτου, οὗ τινος υἱὸς ἦν ὁ Ὀδυσσεύς, ὅστις καὶ ἐθασίλευεν ἐφ' ὅλων τούτων τῶν νήσων (Ὁμ. Ἰλ. Β. 631).

• Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς ἦγε Κεφαλλῆνας μεγαθύμους
οἶρ' Ἰθάκην εἶχον καὶ Νήριτον εἰνοσίφυλλον
.....
οἳ τε Ζάκυνθον ἔχον ἢ δ' οἳ Σάμον ἀμυρεμένοτο».

δ'άνηρ ἦτο πλησίον μου, οὐδείς ὅστις νὰ μὲ βοηθήσῃ, οὐδ' ὅστις νὰ συνδράμῃ ἐμέ, ὑπὸ τῆς νόσου πάσχοντα! Πάντα δὲ παρατηρῶν δὲν εὕρισκον οὐδενὸς ἄλλου τὴν παρουσίαν, εἰμὴ τῆς λύπης, καὶ ταύτης μάλιστα πολλὴν ἀφθονίαν, ὦ τέκνον!

Ὁ μὲν λοιπὸν χρόνος κατοπιν ἄλλου χρόνου προῦχώρει, καὶ ἦτο ἀνάγκη ἐγὼ ὑπὸ τὴν μικρὰν ταύτην στέγην μόνος ἐμαυτὸν νὰ ὑπηρετῶ. Καὶ τὰ μὲν διὰ τὴν κοιλίαν μου κατάλληλα τὸ τόξον τοῦτο ἐξεύρισκε, τὰς πτερωτὰς τοξεῦον περιστεράς· ἀλλὰ πρὸς πᾶν, ὅ,τι ἤθελε φονεύσει τὸ ἐκ τῆς νευρᾶς ῥιπτόμενον τόξον μου, πρὸς τοῦτο μόνος ὁ ταλαίπωρος ἐσυρόμην, σύρων ὁ δυστυχῆς καὶ τὸν πληγωμένον πόδα μου! Καὶ ἔάν ἦτο ἀνάγκη νὰ λάβω καὶ ποτόν τι, καί, ἐπελθόντων πάγων ἐν καιρῷ χειμῶνος, ἂν ἤθελον νὰ κώψω ξύλα, ταῦτα πάντα συρόμενος ὁ ταλαίπωρος ἐξετέλουν! Πλὴν τούτων δὲν εἶχον πῦρ, ἀλλὰ πέτραν ἐπὶ πέτρας τρίβων, μόλις ἠδυνάμην νὰ παράγω ἀμυδρόν τι φῶς, τὸ ὁποῖον καὶ μὲ διασώζει ἐκάστοτε! Αὕτη τέλος πάντων ἡ στέγη, ἣν κατοικῶ, μετὰ τοῦ πυρὸς τὸ πᾶν μοὶ παρέχει, πλὴν τὸ νὰ μὴ νοσῶ. Ἦδη, ὦ τέκνον μου, ἄκουσον νὰ μάθῃς καὶ τινα περὶ τῆς νήσου. Εἰς ταύτην οὐδείς ναύτης δὲν πλησιάζει ἐκουσίως· διότι δὲν ὑπάρχει οὐδείς λιμὴν, οὐδείς τόπος, εἰς τὸν ὁποῖον πλέων, νὰ προσπορισθῇ κέρδος τι ἢ νὰ εὕρῃ φιλοξενίαν. Δὲν πλέουσιν ἐνταῦθα ὄσοι ἐκ τῶν ἀνθρώπων εἶναι σώφρονες· ἴσως ὁμως τις ἀναγκασθῇ ἀκουσίως νὰ προσορμισθῇ· διότι πολλὰ τοιαῦτα δύνανται νὰ συμβῶσι κατὰ τὸν μακρὸν τῶν ἀνθρώπων βίον. Οὕτοι, ὅταν ἐνταῦθα ἔλθωσιν, ὦ τέκνον μου, μὲ ἐλε-

οὔσι μὲν διὰ τῶν λόγων, καὶ ἐνίοτε ἐξ εὐσπλαγχνίας μοὶ δίδουσιν ὀλίγην τινὰ τροφήν ἢ τινὰ ἐνδυμασίαν· οὐδεὶς ὁμως, ὅταν τῷ ἀναφέρω, οὐδεὶς θέλει νὰ ἐκτελέσῃ τοῦτο, τὸ νὰ μὲ φέρῃ σῶον εἰς τὴν πατρίδα μου· ἀλλὰ κατατήκομαι ὁ ταλαίπωρος δέκα ὀλόκληρα ἤδη ἔτη, ἐν πείνῃ καὶ ἐν δυστυχίαις βόσκων τὴν ἀκόρεστον πληγὴν μου! Τοιαῦτα, ὦ υἱέ μου, μοὶ ἐπροξένησαν οἱ Ἀτρεΐδαι καὶ ὁ βίαιος Ὀδυσσεύς· διὰ τὰ ὅποια εἶθε οἱ Ὀλύμπιοι θεοὶ νὰ δώσωσιν εἰς αὐτοὺς νὰ πάθωσι ποτε κακὰ ἀντάξια τῶν ἰδικῶν μου!

ΧΟΡΟΣ.

Μοὶ φαίνεται ὅτι καὶ ἐγὼ ἐξ ἴσου πρὸς τοὺς ἐλθόντας ξένους εὐσπλαγχνίζομαι σέ, ὦ τέκνον τοῦ Ποίαντος.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἐπίσης καὶ ἐγὼ εἶμαι μάρτυς τῶν λόγων σου τούτων, καὶ γνωρίζω ὅτι εἶναι ἀληθεῖς, διότι καὶ ἐγὼ ἐδοκίμασα τοὺς κακοὺς Ἀτρεΐδας καὶ τὸν βίαιον Ὀδυσσεῖα.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Λοιπὸν ἀληθῶς καὶ σὺ ἔχεις παράπονόν τι κατὰ τῶν ὀλεθριωτάτων Ἀτρειδῶν, ὥστε, ὡς παθῶν, νὰ ἦσαι ὠργισμένος;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Εἶθε νὰ δυνηθῇ ποτε ἡ χεὶρ μου νὰ χορέσῃ τὴν ἐμήν ὀργήν, ἵνα μάθωσιν αἱ Μυκῆναι καὶ ἡ Σπάρτη, ὅτι καὶ ἡ Σκῦρος εἶναι μῆτηρ ἀνδρῶν γενναίων!

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Εὖγε, ὦ τέκνον· ἀλλὰ τίνος ἕνεκα τὸ μέγα τοῦτο μῖσος κατ' αὐτῶν τρέφων ἔχεις ἐλθεῖ ἐνταῦθα;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ὦ υἱὲ τοῦ Πείαντος, θὰ σοὶ εἶπω — πλὴν μόλις καὶ μετὰ βίας, ὅσα ἐγὼ ὑπ' αὐτῶν ἔπαθον, ἀκολουθήσας αὐτούς. Ἄφ' οὗ δηλαδή ἡ μοῖρα ἔφερεν εἰς τὸν θάνατον τὸν Ἀχιλλέα

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Οἶμοι! Μὴ εἶπης τίποτε πρότερον, πρὶν πρῶτον μάθω τεῦτο, ἀληθῶς ἀπέθανε τοῦ Πηλέως ὁ υἱός;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἀπέθανεν, οὐχὶ ὑπ' ἀνθρώπου τινός, ἀλλ' ὑπὸ θεοῦ, τοξευθεὶς, ὡς λέγουσι, καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἄλλ' ἐξ ἴσου εὐγενεῖς εἶναι καὶ ὁ φονεύσας καὶ ὁ φονευθεὶς· ἀπορῶ δ', ὦ τέκνον, ποῖον ἐκ τῶν δύο τὸ ἰδικόν σου πάθημα πρῶτον νὰ ἐξετάζω ἢ ἐκεῖνον νὰ θρηνῶ!

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Νομίζω τοῦλάχιστον ὅτι ἀρκετοὶ βεβαίως διὰ σέ, ὦ ταλαίπωρε, εἶναι οἱ ἰδικοὶ σου πόνοι, ὥστε νὰ μὴ στεναζῆς διὰ τὰ τῶν ἄλλων παθήματα.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ὅρθῶς ὠμολόγησας· ἔθεν εἶπέ μοι πάλιν ἐκ νέου τὸ ἰδικόν σου συμβάν, καθ' ὃ σέ προσέβαλον.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἦλθον πρὸς ζήτησίν μου ὁ θεῖος Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ τροφεὺς (1) τοῦ πατρός μου μετὰ ποικίλως ἐστολισμένου πλοίου, λέγοντες, εἴτε ἀληθῶς εἴτε καὶ ψευ-

(1) Τροφεὺς τοῦ Ἀχιλλέως ὑπῆρξεν ὁ Φοῖνιξ.

δῶς, ὅτι, ἀφ' οὗ ἀπέθανεν ὁ πατήρ μου, δὲν ἦτο συγκεχωρημένον εἰς οὐδένα ἄλλον νὰ κυριεύσῃ τὰ Πέργαμα ἐκτὸς ἐμοῦ. Ταῦτα, ὦ ξένε, τοιουτοτρόπως ἐκεῖνοι λέγοντες, δὲν μὲ ἐκράτησαν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀπὸ τοῦ νὰ ἐκπλεύσω ταχέως, πρὸ πάντων μὲν διὰ τὴν πρὸς τὸν ἀποθανόντα ἀγάπην, ἵνα ἴδω αὐτὸν ἄθαπτον· διότι δὲν τὸν εἶχον ἰδεῖ μέχρι τοῦδε· ἐκτὸς δὲ τούτου καλὸς λόγος ἦτο, εἰάν ἐπελθὼν ἤθελον κυριεύσει τὴν ἀκρόπολιν τῆς Τροίας. Ἦτο δὲ δευτέρα ἤδη ἡμέρα καθ' ἣν ἔπλεον, ὅτε ἐγὼ μετ' εὐνοϊκοῦ πλοῦς προσωρμιζόμενῃ εἰς τὸ πικρὸν Σίγειον· καὶ μόλις ἀπειβιάσθην, ἅπας ὁ στρατὸς περικυκλώσας μὲ ἤσπάζετο, ὀρκιζόμενοι ὅτι βλέπουσι πάλιν ζῶντα τὸν μὴ ὑπάρχοντα πλέον Ἀχιλλέα. Ἐκεῖνος μὲν λοιπὸν νεκρὸς ἔκειτο· ἐγὼ δ' ὁ δυστυχῆς, ἀφ' οὗ ἔκλαυσα ἐκεῖνον, μετ' οὐ πολὺν χρόνον ἐλθὼν πρὸς τοὺς ἀγαπητοὺς Ἀτρείδας, ὡς ἦτο ἐπόμενον, καὶ τὰ ὄπλα τοῦ πατρός μου ἀπῆτουν, καὶ ὅ,τι ἄλλο εἶχεν. Οὗτοι ὅμως μοὶ εἶπον — φεῦ! — λυπηρότατον λόγον! «Ἦ σπέρμα τοῦ Ἀχιλλέως, τὰ μὲν ἄλλα πατρικά σου πράγματα δύνασαι νὰ λάβῃς· τῶν ὀπλῶν ὅμως ἐκείνων εἶναι ἤδη κύριος ἄλλος ἀνὴρ, ὁ τοῦ Λαέρτου υἱός». Καὶ ἐγὼ δακρύσας, εὐθύς ἐπιτίθεμαι μὲ ὀργὴν βαρεῖαν, καὶ ὑπὸ τοῦ ἄλγους παραφερθεὶς λέγω· «Ἦ ἄθλιοι, ἀληθῶς ἐτολμήσατε νὰ δώσητε τὰ ἰδικά μου ὄπλα εἰς ἄλλον τινὰ ἀντ' ἐμοῦ, χωρὶς νὰ τὸ μάθω ἐγώ;» Ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς μοὶ εἶπε — διότι ἔτυχε νὰ ἦναι πλησίον· «Ναί, τέκνον, μοὶ ἔδωσαν δικαίως οὗτοι ταῦτα. Διότι ἐγὼ αὐτοπροσώπως ἔσωσα αὐτὰ καὶ ἐκεῖνον.» Καὶ ἐγὼ ὀργισθεὶς, εὐθύς ὕβριζον ἐκεῖνον μὲ πάσας τὰς

κακὰς ὕβρεις, χωρὶς οὐδενὸς νὰ φεισθῶ, διότι ἤθελε νὰ μὲ ἀφαιρέσῃ τὰ ὄπλα μου. Ἐκεῖνος δέ, μέχρι τοῦ σημείου τούτου ἔλθων, ἂν καὶ δὲν εἶναι ὀργίλος, ὁμως πειραχθεὶς δι' ὅσα ἤκουσε, ταῦτα μοὶ ἀπήντησε· «Δὲν ἦσο ἐκεῖ, ὅπου καὶ ἡμεῖς ἤμεθα, ἀλλ' ἔλειπες ἐκεῖ, ὅπου δὲν ἔπρεπεν. Ὅθεν, ἐπειδὴ μάλιστα καὶ ὁμιλεῖς μετὰ θρασύτητος, δὲν εἶναι ποτε δυνατόν νὰ ἐκπλεύσης εἰς τὴν Σκυῖρον ἔχων ταῦτα». Τοιαύτας ὕβρεις ἀκούσας καὶ περιπεχθεὶς, πλέω πρὸς τὴν πατρίδα μου, ἐστερημένος τῶν κτημάτων μου ὑπὸ τοῦ κακίστου καὶ ἐκ κακῶν γεννηθέντος Ὀδυσσεώς! Καὶ δὲν αἰτιῶμαι ἐκείνον, ὅσον τοὺς ἀνωτέρους στρατηγοὺς· διότι πᾶσα ἡ πόλις καὶ ὅλος ὁ στρατὸς ἀνήκει εἰς τοὺς ἄρχοντας· ὅσοι δ' ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἀτακτοῦσιν, ἐκ τῶν συμβουλῶν τῶν διδασκάλων γίνονται κακοί. Ὅπως ὁ λόγος ἐλέχθη. Ὅστις δὲ μισεῖ τοὺς Ἀτρεΐδας εἴθε καὶ εἰς ἐμὲ ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς θεοὺς νὰ ἦναι φίλος.

ΧΟΡΟΣ.

ᾠ φίλη τῶν ὀρέων, ᾧ τῶν πάντων τροφὸς Γῆ (1), ᾧ μήτηρ αὐτοῦ τοῦ Διός, ἣτις κατοικεῖς περὶ τὸν μέγαν καὶ πολὺν χρυσοῦν ἔχοντα Πακτωλόν (2), σέ, ᾧ σεπτὴ μήτηρ, καὶ ἐκεῖ ἐπεκαλούμην, ὅτε παντοειδεῖς ὕβρεις ἐκ τῶν Ἀτρεΐδων πρὸς τοῦτον ἐξετοξεύοντο, ὅτε τὰ πατρικά του ὄπλα — τὸ ὑπέρτατον τοῦτο κόσμημα — παρέδιδον ἐκεῖνοι εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Λαέρτου, ᾧ μακαρία προστάτρια τῶν ταυροκτόνων λεόντων.

(1) Ἡ αὐτὴ θεότης ἐλέγετο καὶ Ῥέα.

(2) Ὁ Πακτωλὸς εἶναι ποταμὸς τῆς Λυδίας πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Τμώλου.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἐχοντες, ὡς φαίνεται, σαφές σύμβολον λύπης, ἔχετε πλεύσει πρὸς ἡμᾶς, ὦ ξένοι, καὶ συμφωνεῖτε μετ' ἐμοῦ, καὶ γνωρίζω ὅτι ταῦτα εἶναι ἔργα τῶν Ἀτρειδῶν καὶ τοῦ Ὀδυσσεύος. Διότι ἤξεύρω ὅτι αὐτὸς πάντα κακὸν λόγον διὰ τῆς γλώσσης του ἤθελεν ἐγγίσει καὶ πᾶσαν πανουργίαν, ἀπὸ τῆς ὁποίας οὐδὲν δίκαιον δὲν μέλλει ἐπὶ τέλους νὰ πράξῃ. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν μοὶ φαίνεται τόσον παράδοξον, ὅσον τὸ πῶς ἠνέχθη νὰ βλέπη ταῦτα ὁ μεγαλήτερος Αἴας!

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Δὲν ὑπῆρχε πλέον ἐν τῇ ζωῇ, ὦ ξένε· διότι οὐδέποτε, ἐὰν βέβαια ἔζη ἐκεῖνος, ποτὲ δὲν ἤθελον ἀπολέσει ταῦτα.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Πῶς εἶπας; Ἀληθῶς καὶ οὗτος ἐξηφανίσθη ἀποθανών;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Μάθε ὅτι ἐκεῖνος δὲν ὑπάρχει πλέον ἐν τῇ ζωῇ.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἀλλοίμονον ὁ ταλαίπωρος! Πλὴν οὔτε ὁ τοῦ Τυδέως (1) υἱός, οὔτε ὁ ὑπὸ τοῦ Σισύφου (2) πωληθεὶς υἱὸς τοῦ Λαέρτου, ποτὲ αὐτοὶ δὲν θέλουσιν ἀποθάνει; Διότι αὐτοὶ ἔπρεπε νὰ μὴ ζῶσι πλέον.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Οὐχὶ βεβαίως· γνώριζε καλῶς τοῦτο· καὶ μάλιστα εἰς μεγίστην ἤδη διατελοῦσιν ἀκμὴν μεταξὺ τοῦ στρατοῦ τῶν Ἀργείων.

(1) Ἐννοεῖ τὸν Διομήδην.

(2) Περὶ τούτου ἴδε ἐν Αἴαντι σελ. 42 σημ. 2.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Τί δὲ γίνεται ὁ παλαιὸς καὶ καλὸς μου φίλος ὁ Πύλιος Νέστωρ (1); διότι οὗτος ἤμπόδιζε τὰ κακουργήματα ἐκείνων, σοφᾶς δίδων συμβουλᾶς.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Καὶ ἐκεῖνος εἰς κακὴν εὐρίσκεται θέσιν, ἐπειδὴ πρὸ ὀλίγου ἀπέθανεν ὁ Ἀντίλοχος, ὅστις ἦτον υἱὸς του.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἀλλοίμονον! Δύο ἐξ ἴσου δεινὰ μοὶ εἶπες περὶ αὐτῶν, τοὺς ὁποίους ἐγὼ δὲν ἐπεθύμουν οὐδόλως νὰ ἀκούσω, ὅτι κατεστράφησαν. Φεῦ, φεῦ! Τί λοιπὸν πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν, ἀφ' οὗ οὗτοι μὲν ἔχουσιν ἀποθάνει, ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς εὐρίσκεται ἐνταῦθα, ἐν ᾧ ἔπρεπεν αὐτὸς ἀντὶ τούτων νὰ λέγηται νεκρός;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Σοφὸς ἀγωνιστῆς εἶναι ἐκεῖνος· ἀλλὰ καὶ αἱ σοφαὶ γυνῶμαι, ὧ Φιλοκτῆτα, συχνάκις περιπλέκονται.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἄλλ' εἰπέ μοι, πρὸς θεοῦ, ποῦ ἦτο τότε ὁ Πάτροκλος, ὅστις ἦτο ὁ φίλτατος τοῦ πατρός σου;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Καὶ οὗτος εἶχεν ἀποθάνει. Διὰ βραχέως δὲ λόγου θέλω εἰπεῖ εἰς σὲ τοῦτο· ὁ πόλεμος οὐδένα πονηρὸν ἄνδρα δὲν καταστρέφει εὐχαρίστως, ἀλλὰ τοὺς χρηστοὺς πάντοτε.

(1) Ὁ Νέστωρ ἦτο βασιλεὺς τῆς Πύλου, κειμένης παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀλφειοῦ ποταμοῦ. Διὸ καὶ καλεῖται Πύλιος, ἐνῶ ὁ Ὅμηρος καλεῖ αὐτὸν Γερήνιον ἐκ τῆς Γερήνης πόλεως τῆς Μεσσηνίας.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Συμφωνῶ μετὰ σοῦ· καὶ δι' αὐτὸ ἴσα ἴσα θέλω σὲ ἐρωτήσαι περὶ τίνος ἀναξίου μὲν ἀνθρώπου, φοβεροῦ ὁμως κατὰ τὴν γλῶσσαν καὶ σοφοῦ, ποῦ εὐρίσκεται τῶρα;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Περὶ τίνος ἄλλου, ἐκτὸς τοῦ Ὀδυσσέως, μὲ ἐρωτᾷς;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Δὲν ἤθελον τοῦτον νὰ εἶπω. Ἄλλ' ὑπῆρχε Θερσίτης τις, ὅστις δὲν ἤθελεν ἀρκεσθῆ νὰ εἶπη ἅπαξ ἐκεῖνο, τὸ ὅποῖον οὐδεὶς δὲν ἤθελεν ἐπιτρέψει· τοῦτον γνωρίζεις, ἐὰν ὑπάρχη ἐν τῇ ζωῇ;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Δὲν εἶδον αὐτόν, ἀλλ' ἤκουσα ὅτι αὐτὸς ζῆ (1) ἀκόμη.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἐπόμενον ἦτο· ἐπειδὴ οὐδὲν ἀκόμη κακὸν δὲν ἐχάθη, ἀλλὰ καλῶς περιφρουροῦσιν αὐτὰ οἱ θεοί· καὶ πῶς τὰ μὲν πανοῦργα καὶ δόλια χαίρουσιν ἐπαναφέροντες αὐτὰ ἐκ τοῦ Ἄδου, τὰ δὲ δίκαια καὶ τὰ χρηστὰ ἐκεῖ πάντοτε ἀποστέλλουσι. Ποῦ πρέπει νὰ κατατάξῃ τις ταῦτα, πῶς νὰ τὰ ἐπαινέσῃ, ὅταν ἐπαινῶν τὰ θεῖα, εὔρω τοὺς θεοὺς κακοὺς;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἐγὼ μὲν, ὦ υἱὲ Οἰταίου πατρός, τοῦ λοιποῦ πλέον θέλω φυλάττεσθαι μακρόθεν βλέπων τὸ Ἴλιον καὶ τοὺς Ἀτρεΐδας· ὅπου δ' ὁ χειρότερος ἔχει ἰσχὺν μεγαλύτεραν τοῦ καλοῦ ἀνθρώπου, καὶ περιφρονοῦνται

(1) Ὁ Θερσίτης εἶχε τότε φονευθῆ ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως, ὅτε οὗτος ἐφόνευσε καὶ τὴν Πενθεσίλειαν, ὁδηγοῦσαν ἐν τάγμα Ἀμαζόνων (ἴδε Παιστ. 5. XI. 6).

τὰ χρηστὰ ἔργα, καὶ ὁ δειλὸς ὑπερισχύει, τούτους ἐγὼ τοὺς ἄνδρας δὲν θέλω ἀγαπήσει ποτέ. Ἄλλ' ἡ βραχώδης Σκυῖρος θέλει εἶναι τοῦ λοιποῦ ἀρκετὴ εἰς ἐμέ, ὥστε νὰ εὐχαριστοῦμαι ἐν τῷ οἴκῳ μου. Τώρα δὲ ἄς πορευθῶ εἰς τὸ πλεῖον. Καὶ σύ, ὦ υἱὲ τοῦ Ποϊάντου, χαῖρε, ὅσον τὸ δυνατόν χαῖρε· καὶ εἶθε οἱ θεοὶ νὰ σὲ ἀπαλλάξωσιν ἐκ τῆς νόσου, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν σου. Ἡμεῖς δ' ἄς ὑπάγωμεν, ἵνα, ὅταν ὁ θεὸς συγχωρήσῃ εἰς ἡμᾶς ν' ἀποπλεύσωμεν, τότε νὰ εἴμεθα ἕτοιμοι πρὸς τοῦτο.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Λοιπόν, ὦ τέκνον μου, ἀνιχωρεῖτε ;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Βεβαίως· διότι ὁ καιρὸς μᾶς λέγει νὰ σκεπτώμεθα περὶ τοῦ ἀπόπλου οὐχὶ μακρόθεν μᾶλλον, ἀλλὰ πλησίον.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἄλλ' ἐν ὀνόματι τοῦ πατρός, ἐν ὀνόματι τῆς μητρός σου, ὦ τέκνον, ἐν ὀνόματι παντός ὃ,τι ἐν τῷ οἴκῳ σου ἔχεις προσφιλές, ὡς ἰκέτης σὲ καθικετεύω, μὴ μὲ ἐγκαταλείψῃς ταιουτοτρόπως μόνον, ἔρημον, εὐρισκόμενον ἐν μέσῳ τῶν συμφορῶν τούτων, τὰς ὁποίας βλέπεις καὶ ὅσας ἄλλας ἤκουσας· ἀλλὰ θεώρησόν με ὡς τι πάρεργον. Δυσχερὲς μὲν πολὺ — τὸ γνωρίζω — εἶναι τὸ φορτίον τοῦτο· ἀλλ' ὅμως συγκατάνευσον. Εἰς τοὺς ἐνδόξους ἄνδρας καὶ τὸ αἰσχρὸν βεβαίως εἶναι μισητόν, καὶ τὸ χρηστὸν εἶναι ἐντιμον. Εἰς σὲ δέ, ἐὰν ἐγκαταλείψῃς τοῦτο, θέλει προσαφθῆ ὄνειδος οὐχὶ ἐντιμον· ἐὰν ὅμως τὸ πράξῃς, ὦ υἱέ μου, μέγιστον δόξης βραβεῖον θέλεις λάβει ἐὰν φθάσω ἐγὼ ζῶν εἰς τὴν πατρίδα μου Οἴτην. Ἐμπρός· ὁ μόχθος οὗτος δὲν

θέλει διαρκέσει ὀλόκληρον ἡμέραν· τόλμησον· τοποθέτησόν με ὅπου θέλεις, εἰς τὴν ἀντλίαν (¹), εἰς τὴν πρῶραν, εἰς τὴν πρύμνην, ὅπου τέλος μέλλω ὀλιγώτερον νὰ δυσχρεστῶ τοὺς πλησίον ἱσταμένους. Συγκατάνευσον· ἐν ὀνόματι αὐτοῦ τοῦ προστάτου τῶν ἰκετῶν Διός, πείσθητι· πίπτω εἰς τὰ γόνατά σου, ἂν καί, χωλὸς ὢν, δὲν ἔχω δύναμιν ὁ ταλαίπωρος! Ἄλλὰ μὴ μὲ ἀφήσης τοιοιτοτρόπως ἔρημον, χωρὶς νὰ βλέπω ἄνθρωπον, ἀλλ' ἢ εἰς τὸν ἰδικόν σου οἶκον φέρε με σῶον, ἢ εἰς τὰ οἰκήματα τοῦ ἐν τῇ Εὐβοίᾳ Χαλκῶδοντος· καὶ ἐκεῖθεν δὲν ἀπαιτεῖται μακρὸς πλοῦς μέχρι τῆς (Ἰῆτις καὶ τῆς Τραχινίας) κορυφῆς καὶ τοῦ καλιρρόου Σπερχειοῦ, ἵνα μὲ παρουσιάσης εἰς τὸν προσφιλῆ μου πατέρα, τὸν ὁποῖον πρὸ παλαιοῦ ἤδη χρόνου φοβοῦμαι ἐγώ, μήπως μοῦ ἔρυγε. Διότι πολλάκις διὰ τῶν ἐνταῦθα ἐρχομένων παρήγγελλον εἰς αὐτόν, ἰκετευτικὰς ἀποστέλλων παρακλήσεις, ἵνα ὁ ἴδιος μετὰ στόλου ἔλθων μὲ σῶση καὶ μὲ φέρῃ εἰς τὸν οἶκον. Ἄλλ' ἢ ἔχει ἀποθάνει, ἢ, νομίζω, οἱ ἀγγελιοφόροι ὀλίγον, ὡς εἶναι ἐπόμενον, διὰ τὴν τύχην μου φροντίζοντες, κατεσπευσμένως τὸν πλοῦν πρὸς τὴν πατρίδα των διηύθυνον. Νῦν δέ, ἐπειδὴ εἰς σὲ ὡς εἰς ὄδηγὸν καὶ συγχρόνως ὡς εἰς ἄγγελον καταφεύγω, σὺ σῶσόν με, σὺ ἐλέησόν με, παρατηρῶν ὅτι πάντα τὰ ἀνθρώπινα εἶναι δεινὰ καὶ ἐπικίνδυνα, ἄλλοτε μὲν εὐτυχῆ καθιστάμενα, ἄλλοτε δὲ τούναντίον ἀποβαίνοντα. Πρέπει δ' ὁ ἄνθρωπος νὰ βλέπῃ τὰ δεινὰ, ὅταν

(¹) Ἐννοεῖ εἰς τὸ μέρος τῆς τρύπιδος (καρίνας) τοῦ πλοίου, ἔνθα ἐμαζεύοντο ἅπαντα τὰ ἀκάθαρτα νερά.

εὐρίσκηται μακρὰν τῶν συμφορῶν· καὶ ὅταν τις εὐτυχῆ
διάγη ζωὴν, τότε πρὸ πάντων πρέπει νὰ προσέχη περὶ
τῆς ζωῆς του, ἵνα μὴ ἀκουσίως καταστρέψῃ αὐτήν.

ΧΟΡΟΣ.

Εὐσπλαγχνίσθητι αὐτόν, ὦ ἄναξ. Ἄνεφερε πολλῶν
ἀφορήτων πόνων βασάνους, ὅσας οὐδεὶς ἐκ τῶν φί-
λων μου εἶθε νὰ μὴ ὑποστῆ. Ἐὰν δ', ὦ ἄναξ, μισῆς
τοὺς σκληροὺς Ἀτρείδας, ἐγὼ μὲν τὸ ἐξ ἐκείνων προ-
ελθὸν κακὸν εἰς κέρδος τούτου μεταβάλλων, ἤθελον
μεταφέρει αὐτόν ἐπὶ καλιπλόου καὶ ταχέως πλοίου εἰς
τὸν οἶκόν του, ὅπου διακαῶς ἐπιθυμεῖ, διαφυγὼν τὴν
ἐκ τῶν θεῶν ἐχθρίκην.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Πρόσεξον μήπως σὺ τώρα μὲν δειχθῆς πως πρόθυ-
μος, ὅταν ὁμῶς ἐμπλησθῆς ἐκ τῆς νόσου του πλησίον
ἰστάμενος, μήπως τότε δὲν φανῆς πλέον ὁ αὐτὸς ὡς
πρὸς τοὺς λόγους τούτους.

ΧΟΡΟΣ.

Ἄπαγε. Δὲν εἶναι ποτε δυνατόν νὰ λάβῃς ἀφορμὴν
νὰ προσάψῃς δικαίως εἰς ἐμέ τὸ ὄνειδος τοῦτο.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄλλ' αἰσχρὸν βεβαίως εἶναι νὰ φανῶ ἐγὼ ὑποδεέ-
στερος σοῦ ὡς πρὸς τὸ νὰ πράττω τὸ εἰς τὸν ξένον
τοῦτον ἀρμόζον. Ἄλλ', ἐὰν τὸ ἐγκρίνης, ἄς ἀποπλεύ-
σωμεν ἄς ἀπέλθῃ ταχέως· διότι καὶ τὸ πλοῖον θέλει
φέρει αὐτόν καὶ δὲν θέλει τὸν ἀρνηθῆ. Μόνον οἱ θεοὶ
εἶθε νὰ διαφυλάττωσι σώους ἡμᾶς καὶ ἐκ ταύτης τῆς
γῆς καὶ ὅπου ἀλλαγῶ ἀπ' ἐδῶ θελήσωμεν νὰ πλεύ-
σωμεν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ᾠ φιλάττη μὲν ἡμέρα, προσφιλέστατε δ' ἄνερ, καὶ ἀγαπητοί μου ναῦται, πῶς ἤθελον δυνηθῆναι νὰ φανερώσω δι' ἔργου εἰς ὑμᾶς πόσον μὲ κατεστήσατε προσφιλῆ; Ἄς ἀπέλθωμεν, ὦ υἱέ μου, ἀφ' οὗ ἀποχαιρετήσωμεν τὴν ἐντὸς ἀκατοίκητον κατοικίαν, ἵνα μάλιστα μάθῃς διὰ τίνων μέσων ἔζων, καὶ πόσον φύσει ὑπῆρξα ὑπομονητικός. Διότι νομίζω, ὅτι πᾶς ἄλλος ἐκτὸς ἐμοῦ, οὐδ' αὐτὴν μόνην τὴν θέαν ἰδῶν, δὲν ἤθελε δυνηθῆναι νὰ ὑπομείνῃ ταῦτα· ἐγὼ ὁμως ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ἐδιδάχθην νὰ ὑπομένω τὰ κακά.

ΧΟΡΟΣ.

Σταθῆτε· ἄς μάθωμεν. Διότι ἄνδρες δύο, ὁ μὲν εἰς ναύτης τοῦ πλοίου σου, ὁ δ' ἄλλος ξένος, πρὸς ἡμᾶς προχωροῦσι, παρὰ τῶν ὁποίων εἰδήσεις λαβόντες πάλιν εἰσέρχεσθε.

ΕΜΠΟΡΟΣ.

ᾠ υἱέ τοῦ Ἀχιλλέως, διέταξα τὸν συνάδελφον τοῦτον, ὅστις μετὰ δύο ἄλλων ἦτο φύλαξ τοῦ πλοίου σου, νὰ μοί εἴπῃ περὶ σοῦ, ποῦ ἄρά γε εὑρίσκεσο, ἐπειδὴ βεβαίως σὲ συνήντησα, χωρὶς ποσῶς νὰ ἐλπίζω τοῦτο, ἀλλὰ τυχαίως πως προσορμισθεὶς πρὸς τὴν αὐτὴν χώραν. Διότι πλέων ὡς πλοίαρχος μετ' οὐ πολλοῦ στόλου ἐκ τοῦ Ἰλίου πρὸς τὸν οἰκόν μου, εἰς τὴν καλιστάφυλον Πεπάρηθον (1), ἄμχ ἤκουσα παρὰ τῶν ναυτῶν, ὅτι πάντες οἱ ἐνταῦθα καταπλεύσαντες ἦσαν ἰδιχοί σου, καλὸν ἐνόμισα νὰ μὴ ἐξακολουθήσω ἐν σιγῇ

(1) Πεπάρηθος· νῆσος τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἐξαιρέτων παράγουσα οἶνον.

τὸν πλοῦν μου, πρὶν σοὶ εἶπω τι, ἀνταμειφθεῖς ἐπαξίως. Οὐδὲν βεβαίως δὲν γνωρίζεις σὺ ἐκ τῶν ἀφορώντων σέ αὐτόν, ὁποίας δηλονότι νέας ἀποφάσεις ἔχουσιν οἱ Ἄτρεϊδαι διὰ σέ· καὶ ὄχι μόνον ἀποφάσεις, ἀλλ' ἔργα ἐκτελούμενα καὶ μὴ βραδύνοντα πλέον.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄλλ' ἢ μὲν διὰ τὴν ἀγγελίαν σου ταύτην εὐγνωμοσύνη, ὡς ξένη, προσφιλῆς θέλει διαμείνει ἐν ἐμοί, ἐὰν βέβαια δὲν ἦμαι φύσει κακός· ἀλλ' ἀνάπτυξόν μοι ὅσα μοι εἶπες, ἵνα μάθω τί νεώτερον περὶ ἐμοῦ βούλευμα μοι ἀγγέλλεις ἐκ μέρους τῶν Ἀργείων.

ΕΜΠΟΡΟΣ.

Πρὸ ὀλίγου ἐξέπλευσαν μετὰ στόλου πρὸς καταδίωξίν σου ὁ γέρων Φοῖνιξ καὶ οἱ υἱοὶ (1) τοῦ Θησέως.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἴνα διὰ τῆς βίας πάλιν με φέρωσιν ἢ διὰ τοῦ λόγου;

ΕΜΠΟΡΟΣ.

Δὲν γνωρίζω· ἀκούσας δὲ ταῦτα ἤλθον ἵνα σοὶ τὰ ἀναγγείλω.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἀληθῶς λοιπὸν ὁ Φοῖνιξ καὶ οἱ συναυταί του μετὰ τσαύτης ὀρμῆς πρᾶττουσι ταῦτα χάριν τῶν Ἀτρειδῶν;

ΕΜΠΟΡΟΣ.

Γνωρίζω ὅτι ἐκτελοῦνται ταῦτα καὶ δὲν βραδύνουσι πλέον.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Πῶς λοιπὸν ὁ Ὀδυσσεὺς δὲν ἦτο ἔτοιμος νὰ πλεύσῃ ἀθύρμητος πρὸς ταῦτα; ἢ φόβος τις ἐκώλυεν αὐτόν;

(1) Οἱ υἱοὶ τοῦ Θησέως ἐκαλοῦντο Ἀκάμας καὶ Δημορῶν.

ΕΜΠΟΡΟΣ.

Ἄλλ' ἐκεῖνος, καθὼς καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Τυδέως, ἐναντίον ἄλλου ἀνδρὸς ἠτοιμάζοντο, ὅταν ἀπέπλεον ἐγώ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ποῖος ἄρα γε ἦτον οὗτος, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐπλεεν αὐτὸς ὁ Ὀδυσσεύς;

ΕΜΠΟΡΟΣ.

Ἦτο εἷς . . . ἀλλ' εἶπέ μοι πρῶτον ποῖος εἶναι οὗτος· ὅσα δὲ καὶ ἂν λέγῃς, μὴ λέγε αὐτὰ μεγαλοφώνως.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Οὗτος εἶναι ὁ ἐνδοξὸς σου Φιλοκτῆτης, ὦ ξένη.

ΕΜΠΟΡΟΣ.

Μὴ μὲ ἐρωτᾷς λοιπὸν περισσότερα, ἀλλ' ὅσον δύνασαι ταχέως ἐκπλευσον μακρὰν τῆς χώρας ταύτης, σώζων σεαυτὸν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Τί λέγει αὐτός, ὦ υἱέ μου; Τί ἄρα γε ἐν τῷ σκότει μηχανᾶται κατ' ἐμοῦ ὁ ναύτης; οὗτος διὰ τῶν πρὸς σέ λόγων του;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Δὲν γνωρίζω ἀκόμη τί λέγει· πρέπει δ' αὐτὸς φανερὰ νὰ λέγῃ ὅ,τι θὰ εἶπῃ πρὸς σέ καὶ πρὸς ἐμέ καὶ πρὸς τούτους.

ΕΜΠΟΡΟΣ.

ὦ σπέρμα τοῦ Ἀχιλλέως, μὴ μὲ διαβάλλῃς πρὸς τὸν στρατόν, μὲ τὸ νὰ λέγω ὅσα δὲν πρέπει· πολλάς ἐγὼ παρ' ἐκείνων εὐεργεσίας λαμβάνω ἐξυπηρετῶν αὐτούς, ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατὸν εἰς πτωχὸν ἀνθρώπον.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἐγὼ διάκειμαι δυσμενῶς πρὸς τοὺς Ἀτρείδας, οὗτος δ' εἶναι φίλος μου μέγιστος, ἐπειδὴ μισεῖ τοὺς

Ἄτρείδας. Πρέπει ἐπομένως σύ, ἀφ' οὗ ἤλθες πρὸς ἐμὲ ὡς φίλος, νὰ μὴ ἀποκρύψῃς ἀφ' ἡμῶν οὐδένα ἐξ ὧτων λόγων ἤκουσας.

ΕΜΠΟΡΟΣ.

Συλλογίσθητι τί πράττεις, ὦ τέκνον.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Καὶ πρὸ πολλοῦ ἐγὼ τὸ ἐσυλλογίσθηην.

ΕΜΠΟΡΟΣ.

Σὲ θέλω θεωρήσει αἷτιον τούτων.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Θεώρησόν με καὶ λέγε.

ΕΜΠΟΡΟΣ.

Λέγω· ἐναντίον τούτου δύο ἄνδρες, ὡς ἤκουσας, ὁ υἱὸς τοῦ Τυδέως καὶ ὁ βίαιος Ὀδυσσεὺς πλέουσι, ὀρκισθέντες ὅτι ἀναμφιβόλως ἢ διὰ τοῦ λόγου πείσαντες θέλουσι φέρεи αὐτόν, ἢ διὰ τῆς βίας καὶ τῆς ἰσχύος των. Καὶ ταῦτα πάντες οἱ Ἀχαιοὶ ἤκουον παρὰ τοῦ Ὀδυσσεως, φανερὰ λέγοντος αὐτά. Διότι· οὗτος εἶχε θάρρος μεγαλύτερον ἀπὸ τὸν ἄλλον, ὅτι θὰ πράξῃ ταῦτα.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄλλὰ τίνας ἔνεκα οἱ Ἄτρεῖδαι, κατόπιν τοσούτου χρόνου, τόσῳ πολλὴν φροντίδα ἔλαβον διὰ τοῦτον, τὸν ὁποῖον ἐπὶ πολὺν ἤδη χρόνον εἶχον ἀποδιώξει; Τίς πόθος κατέλαβεν αὐτούς, ἢ τίς βία καὶ ἐκδίκησις ἐκ τῶν θεῶν, οἵτινες βεβαίως τιμωροῦσι τὰ κακὰ ἔργα;

ΕΜΠΟΡΟΣ.

Ἐγὼ θὰ σὲ πληροφορήσω λεπτομερῶς περὶ τούτου, διότι πιθανὸν νὰ μὴ ἔχῃς ἀκούσει εὐδέν. Ὑπῆρχεν εὐγενῆς τις μάντις, υἱὸς μὲν τοῦ Πριάμου, ὠνομάζετο δὲ μὲ τὸ ὄνομα Ἐλενος, τὸν ὁποῖον εὗτος, ὁ ὑπὸ πάν-

των οἱ αἰσχυρῶν καὶ ἀτιμωτικῶν λόγων ὑβριζόμενος, ὁ δόλιος Ὀδυσσεύς, ἐν καιρῷ νυκτὸς ἐξελθὼν μόνος, συνέλαβε, καὶ δέσμιον αὐτὸν ἀπάγων, ἔδειξεν ἐν τῷ μέσῳ τῶν Ἀχαιῶν τὸ καλὸν τοῦτο θήρευμα· οὗτος λοιπὸν καὶ παντοῖα ἄλλα εἰς αὐτοὺς ἐχρησιμοδότησε, καὶ πρὸς τούτοις ὅτι ποτὲ δὲν θὰ δυνηθῶσι νὰ κυριεύσωσι τὰ φρούρια τῆς Τροίας, εἰάν δὲν ἤθελον φέροι αὐτὸν ἐκ ταύτης τῆς νήσου, ἐπὶ τῆς ὁποίας τώρα κατοικεῖ, διὰ τοῦ λόγου πείσαντες αὐτόν. Καὶ εὐθὺς ἅμα ὁ τοῦ Λαέρτου υἱὸς ἤκουσε τὸν μάντιν ταῦτα εἰπόντα, ὑπεσχέθη ὅτι ἀμέσως θέλει φέροι καὶ παρουσιάσει τὸν ἄνδρα τούτον ἐγώπιον τῶν Ἀχαιῶν· καὶ κυρίως μὲν ἐνόμιζεν, ὅτι θέλει λάβει αὐτὸν πεισθέντα ἐκουσίως, εἰάν ὅμως δὲν ἤθελε πεισθῆ, θὰ ἐλάμβανεν αὐτόν, χωρὶς νὰ θέλη· καὶ ὑπέσχετο, ὅστις δῆποτε θέλει νὰ τοῦ κώψη τὴν κεφαλὴν, εἰάν δὲν κατορθώσῃ ταῦτα! Ἦκουσας ἤδη, ὦ υἱέ μου, τὰ πάντα. Σὲ συμβουλεύω δὲ νὰ σπύσης καὶ σὺ καὶ πᾶς ἄλλος, εἰάν περίτινος φροντίζητε.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἀλλοίμονον ὁ ταλαίπωρος! Ἀληθῶς ἐκεῖνος, ὁ καθ' ὅλα βλαβερός, ὠρκίσθη, ὅτι πείσας θέλει φέροι ἐμὲ εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς; Ὄντως θέλω πεισθῆ τοιοῦτοτρόπως ἀποθανῶν καὶ ἐκ τοῦ Ἄδου εἰς τὸ φῶς νὰ ἀνέλθω, καθὼς ὁ πατήρ (1) ἐκεῖνου.

(1) Ὁ φύσει πατήρ τοῦ Ὀδυσσεύς Σίσυφος ἐλέγετο ὅτι μέλλων ν' ἀποθάνῃ παρήγγειλεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα νὰ τὸν ἀφήσῃ ἄταφον. Κατελθὼν δ' εἰς τὸν Ἄδην, κατήγγειλεν εἰς τὸν Πλούτωνα τὴν γυναῖκά του, διότι τὸν ἀρῆκεν ἄταφον, καὶ ἐζήτησε τὴν ἄδειαν ν' ἀνέλθῃ εἰς τὴν γῆν ἕνα τιμωρῆσῃ αὐτήν. Ἀνελθὼν δὲ δὲν

ΕΜΠΟΡΟΣ.

Δὲν γνωρίζω ἐγὼ ταῦτα· ἀλλ' ἐγὼ μὲν πορεύομαι πρὸς τὸ πλοῖόν μου, εἰς ὑμᾶς δ' εἴθε ὁ θεὸς νὰ παράσχη τὰ ὠφελιμώτερα.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Δὲν εἶναι λοιπόν, ὦ υἱέ μου, φοβερόν τοῦτο, τὸ νὰ ἐλπίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ Λαέρτου ὅτι θὰ δυνηθῇ ποτε νὰ μὲ φέρῃ εἰς τὸ πλοῖόν του καὶ νὰ μὲ παρουσιάσῃ ἐν τῷ μέσῳ τῶν Ἀργείων; Ἀδύνατον! Εὐκολώτερον ἤδυναμην νὰ ἀκούσω τὴν λίαν μισητοτάτην εἰς ἐμὲ ἐχιδναν, ἣτις μὲ κατέστησε τοιοῦτοτρόπως χωλόν! Ἐν τούτοις τὰ πάντα ὑπ' ἐκείνου δύνανται νὰ λεχθῶσι, τὰ πάντα δύνανται νὰ τολμηθῶσιν. Οὕτω καὶ τῶρα γνωρίζω ὅτι θὰ ἔλθῃ. Ἀλλ', ὦ τέκνον, ἄς ἀπερχώμεθα, διότι πολὺ πέλαγος διαχωρίζει ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πλοίου τοῦ Ὀδυσσεύς. Ἄς ὑπάγωμεν. Βεβαίως ἢ κατάλληλος σπουδῆ, ὅταν καταπαύσῃ ὁ κόπος, ἐπιφέρει συνήθως ὕπνον καὶ ἀνάπαυσιν.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Λοιπόν, ὅταν ὁ ἐκ τῆς πρῶρας πνέων ἄνεμος καταπαύσῃ, τότε θέλομεν ἀποπλεύσει· διότι ἤδη ἀνθίσταται.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Πάντοτε ὁ πλοῦς εἶναι καλός, ὅταν ἀποφεύγῃ τις τὰ κακά.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Οὐχί· ἀλλὰ καὶ εἰς ἐκείνους ταῦτα εἶναι ἐναντία.

ἐπέστρεψεν εἰς τὸν Ἄδην πλέον, μέχρις οὐ διὰ τῆς βίας ἤναγκάσθη εἰς τοῦτο.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Δὲν ὑπάρχει ἄνεμος ἐναντιούμενος εἰς ληστής, αἵ-
τινες διὰ τῆς βίας ζητοῦσι νὰ κλέψωσι καὶ ἀρπάσωσιν.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄλλ' ἐὰν θέλῃς, ἄς πηγαίνωμεν, ἀφ' οὗ λάβῃς ἀπ'
ἐντὸς πᾶν τοῦ ὁποίου ἔχεις ἀνάγκην καὶ μεγάλην
ἐπιθυμίαν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἄλλ' ὑπάρχουσί τινα, τὰ ὁποῖα χρειάζομαι, ἂν καὶ
δὲν θέλω πολλὰ πράγματα.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Τί εἶναι τοῦτο, τὸ ὁποῖον δὲν ὑπάρχει ἐντὸς τοῦ
πλοίου μου;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Μοῦ εὐρίσκεται φύλλον τι, διὰ μόνου τοῦ ὁποίου
ἀποκοιμίζω ἐκάστοτε τὴν πληγὴν ταύτην, ὥστε λίαν
νὰ καταπραύνω αὐτήν.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Λάβε λοιπὸν αὐτό. Ἄλλὰ τί ἄλλο ἀκόμῃ ἐπιθυμεῖς
νὰ λάβῃς;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Παρατηρῶ μήπως παραμεληθὲν μοῦ διέφυγέ τι τῶν
τόξων τούτων, ἵνα μὴ τὸ ἀφήσω καὶ τὸ λάβει ἄλ-
λος τις.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἀληθῶς λοιπὸν ταῦτα, τὰ ὁποῖα τώρα κρατεῖς εἶ-
ναι τὰ πεφημισμένα σου τόξα;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ταῦτα εἶναι, τὰ ὁποῖα βαστάζω εἰς τὰς χεῖράς μου,
καθόσον βεβαίως δὲν ἔχω ἄλλα.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄρα γε εἶναι δυνατόν ὥστε καὶ ἐκ τοῦ πλησίον νὰ τὰ ἰδῶ, καὶ νὰ τὰ βαστάσω, καὶ νὰ τὰ προσκυνήσω ὡς θεόν;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Εἰς σὲ βεβαίως, ὦ τέκνον, καὶ τοῦτο θέλει γείνει, καὶ ὁ,τιδήποτε ἄλλο ἐκ τῶν ἐμῶν πραγμάτων ἤθελεν εἶναι συμφέρον εἰς σέ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐπιθυμῶ τοῦτο· ἡ ἐπιθυμία μου ὁμως εἶναι τοιαύτη· ἐὰν μοὶ ἦναι συγκεχωρημένον, ἤθελον τὸ ζητήσει, ἂν ὁμως ὄχι, ἄς μείνῃ.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Καὶ δικαίως ὁμιλεῖς, ὦ τέκνον, καὶ εἶναι τοῦτο συγκεχωρημένον εἰς σέ, ὅστις μόνος μοὶ παρέσχες νὰ βλέπω τὸ φῶς τοῦτο τοῦ ἡλίου, ὅστις μοὶ παρέσχες νὰ ἰδῶ τὴν γῆν τῆς Οἴτης, νὰ ἰδῶ τὸν γέροντα πατέρα μου, νὰ ἰδῶ τοὺς φίλους μου, ὅστις τέλος μὲ κατέστησας ἀνώτερον τῶν ἐχθρῶν μου, ἐν ᾧ ἤμην κατώτερος αὐτῶν. Ἐχε θάρρος. Θέλει ἐπιτραπῆ εἰς σὲ καὶ νὰ ἐγγίσης ταῦτα, καὶ νὰ τὰ ἀποδώσῃς πάλιν εἰς ἐμὲ τὸν δώσαντα αὐτά, καὶ νὰ καυχηθῆς ὅτι σὺ μόνος ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἕνεκα τῆς ἀρετῆς σου ἔλαβες ταῦτα· δὲν δυσσαρεστοῦμαι διὰ τοῦτο, διότι σὲ εἶδον καὶ σὲ εὔρον φίλον μου· καθόσον καὶ ἐγὼ εὐεργεσίαν ⁽¹⁾ παρέχων ἀπέκτησα ταῦτα. Ἐπειδὴ, ὅστις γνωρίζει εὐεργετηθεὶς νὰ εὐεργετῆ, οὗτος δύναται νὰ γείνη φίλος προτιμώτερος ὅλων τῶν πραγμάτων.

(1) Εὐηργέτησε τὸν Ἡρακλέα, ἀνάψας τὸ πῦρ, ὑφ' οὗ ἐκεῖνος κχτεκάη.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Δύνασαι ἤδη νὰ εἰσέλθῃς ἐντός.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Καὶ σὲ βεβαίως θὰ εἰσάξω ἐκεῖ· διότι ἔνεκα τῆς νόσου μου ἐπιθυμῶ νὰ σὲ λάβω συμβουηθὸν μου.

ΧΟΡΟΣ.

*Ἦκουσα μὲν νὰ λέγωσι, δὲν τὸ εἶδον ὁμῶς, ὅτι ὁ πανίσχυρος τοῦ Κρόνου υἱὸς συλλαβὼν ἔδρασε εἰς δρομαίως τρέχοντα τροχὸν τὸν Ἰξίωνα (¹), διότι ἐτόλμησέ ποτε νὰ πλησιάσῃ τὴν κλίνην τοῦ Διός. *Ἄλλον ὁμῶς οὐδένα μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν γνωρίζω, οὔτε ἤκουσα, οὔτε εἶδον, ὅστις νὰ περιέπεσεν εἰς δυστυχίαν ἀπεχθεστέραν τούτου, ὁ ὁποῖος χωρὶς νὰ κακοποιήσῃ τινά, χωρὶς νὰ αἰκαιοποιηθῇ τ' ἀλλότρια, ἀλλ' ὦν ἀνὴρ δίκαιος πρὸς τοὺς δικαίους, κατετήκετο τόσον ἀναξίως! Διὰ τοῦτο δὲ πρὸ πάντων θαυμάζω, πῶς ἄρά γε, πῶς, ἀκούων μόνον τὸν φλοῖσθον τῶν συγκρουομένων κυμάτων, πῶς ἄρά γε ὑπέμεινε τοιαύτην ἀξιοδάκρυτον ζωὴν ἐνταῦθα, ἔνθα μόνος εἶχεν ἐγκαταλειφθῆ, μὴ δυνάμενος νὰ βαδίσῃ, μηδ' ἔχων ἐγγώριόν τινα, πλησίον τοῦ ὁποίου νὰ ἀποκλαύσῃ, ἐκβάλλων ἀναστεναγμὸν δυσαρεστοῦντα τοὺς γείτονας, ἀποτόμως ἀντηχοῦντα, ἐπωδύνως αὐτὸν κατατρῶγοντα, τὸ αἷμά του ἐκπίνοντα! καὶ ἔστις νὰ κατευνάσῃ τὴν θερμοτάτην αἰμορραγίαν τὴν ἀναφωσμένην ἐκ τῶν πληγῶν τοῦ ὑπὸ τοῦ θηρίου πληγω-

(¹) Ὁ τῆς Θεσσαλίας βασιλεὺς Ἰξίων, ἐρασθεὶς τῆς Ἥρας ἐτιμωρήθη ὑπὸ τοῦ Διός, δέσαντος αὐτὸν εἰς τροχὸν ὀρμητικῶς τρέχοντα.

Θέντος ποδός του διὰ καταπραϋντικῶν φύλλων, ἐάν που ἤθελέ τι εὐρεθῆ, καὶ νὰ τὸ ἐκριζώσῃ ἐκ τῆς θρεπτικῆς γῆς. Ἐσύρετο δ' ἄλλοτε μὲν ἐδῶ ἄλλοτε δ' ἐκεῖ κυλιόμενος, ὡς παιδίον ἐστερημένον τῆς προσφιλοῦς τροφῆς του, ὅπου ἤθελεν εἶναι εὐχολος ἢ πορεία, ὅταν καταπαύσῃ ἢ τὴν καρδίαν δάκνουσα νόσος!

Δὲν ἐλάμβανεν ὡς τροφήν τὸν σπόρον τῆς ἱερᾶς γῆς οὔτε ἄλλο τι, ἐξ ὧν τρεφόμεθα ἡμεῖς οἱ πολυμήχανοι ἄνθρωποι, ἐκτὸς ἐάν ἤθελέ ποτε παράσχει τροφήν εἰς τὴν γαστέρα του διὰ τῶν ταχέων τόξων, καὶ τῶν πτερωτῶν βελῶν του! Ὡς ταλαίπωρος ψυχὴ ἐκείνου, ὅστις οὐδὲ τὸ τοῦ οἴνου ποτὸν ἐπὶ δέκα ὅλα ἔτη δὲν ἐδοκίμασεν· ἀλλὰ στρέφων τὰ ὄμματα πρὸς στάσιμόν τι ὕδωρ, ἐάν που τοιοῦτον ἤθελεν ἀνεύρει, ἐκεῖ πάντοτε διηυθύνετο! Τώρα ὁμως εὐδαίμων καὶ μέγας κατόπιν τῶν συμφορῶν ἐκείνων θέλει καταστῆ συναντήσας ἀγαθῶν ἀνθρώπων υἱόν, ὅστις κατόπιν πλήθους πολλῶν μηνῶν, φέρει αὐτὸν ἐπὶ θαλασσοπόρου πλοίου εἰς τὴν πατρικὴν του κατοικίαν πλησίον τῶν Μηλιάδων Νυμφῶν καὶ τῶν ὄχθων τοῦ Σπερχειοῦ, ὅπου ὁ χάλκῃν ἔχων ἀσπίδα ἀνὴρ (1) ἐπλησίασεν εἰς πάντας τοὺς θεοὺς, διὰ θείου πυρὸς λαμπρυνόμενος ὑπεράνω τῶν κορυφῶν τῆς Οἴτης!

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Προχώρει, ἐάν θέλῃς. Ἀλλὰ διατί ἄρά γε τριουτοτρόπως ἄνευ οὐδεμιᾶς αἰτίας σιωπᾶς καὶ μένεις ὡς περ ἐμβρόντητος;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἄα, ἄα!

(1) Ἐννοεῖ τὸν Ἡρακλέα.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Τί συμβαίνει;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Οὐδὲν φοβερόν· ἀλλὰ προχώρει, ὦ τέκνον.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Λοιπὸν πόνον τινα ὑπέστης ἐκ τῆς ὑπαρχούσης νόσου;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Οὐχὶ βεβαίως· ἀλλὰ νομίζω ὅτι εὐρίσκεται ἤδη εἰς ἀνακούφισιν. ὦ θεοί!

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Πρὸς τί οὕτως ἀναστενάζων προσκαλεῖς τοὺς θεοὺς;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἴνα αὐτοὶ ἔλθωσιν ὡς σωτῆρες εὐνοϊκοὶ πρὸς ἡμᾶς.
Ἄᾶ! ᾶᾶ!

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Τί ἄρά γε ἔπαθες; Δὲν θὰ μοὶ εἶπης, ἀλλ' οὕτω σιγὴν θέλεις τηρήσει; Φαίνεται δ' ὅτι εἰς κακόν τι εὐρίσκεσαι.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἐχάθην, τέκνον μου, καὶ δὲν θέλω δυνηθῆ νὰ ἀποκρύψω ἀπὸ ὑμᾶς τὴν ἀσθενείαν μου, ἄχ! ἄχ! μὲ διαπερᾶ, μὲ διαπερᾶ! ὦ ταλαίπωρος ἐγώ! Ἐχάθην, τέκνον μου! Κατεφαγώθην, τέκνον μου! Παπαῖ, παπαῖ! παπαππαπαῖ! Ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν, ἐάν, ὦ τέκνον μου, εὐρίσκηται εἰς χεῖράς σου πρόχειρον ξίφος τι, κτύπησόν με εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ποδός μου, ἀπόκωψον αὐτὸν ὅσον δύνασαι τάχιστα! Μὴ φεισθῆς τῆς ζωῆς μου. Ἐμπρός, ὦ υἱέ μου.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄλλὰ τί νέον τοσοῦτον αἰφνηδῶς ἐπῆλθε, διὰ τὸ ὁποῖον τοσαύτην βοήν καὶ ἀναστεναγμὸν ἐκβάλλεις;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Γνωρίζεις, ὦ τέκνον.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Τί συμβαίνει;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Γνωρίζεις, ὦ παῖ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Τί σοὶ συνέβη; Δὲν γνωρίζω.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Πῶς δὲν γνωρίζεις; παππαπαπαῖ!

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Φοβερόν τῳόντι εἶναι τὸ βᾶρος τοῦ νοσήματος!

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ὅντως φοβερόν καὶ ἄρρητον· ἀλλ' εὐσπλαγχνίσθητί με.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Τί ἄρά γε νὰ σοῦ κάμω;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Μὴ φοβηθῆς καὶ μὲ προδώσης. Διότι ἔχει ἐπέλθει αὕτη κατόπιν μακροχρονίων περιπλανήσεων, ἴσως διότι ἐχορτάσθη ἐκ τούτων.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Φεῦ! φεῦ! δυστυχῆς σύ! δυστυχῆς τῳόντι ἐκ παντοίων πόνων φανείς! θέλεις ἄρά γε νὰ σὲ βοηθήσω καὶ νὰ σὲ ἐγγίσω εἰς κανὲν μέρος;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Μὴ ποτε πράξης τοῦτο· ἀλλὰ λαβὼν τὰ τόξα μου ταῦτα, τὰ ὁποῖα πρὸ ὀλίγου μὲ ἐζήτης, σῶζε καὶ φύ-

λαττε αὐτά, ἕως οὗ παρέλθη τὸ πάθημα τοῦτο τῆς νόσου τὸ ἤδη κατέχον με· διότι συνήθως μὲ καταλαμβάνει ὕπνος, ὅταν παύσῃ τὸ κακὸν τοῦτο· καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παύσῃ πρότερον, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀφίνωμαι νὰ κοιμῶμαι ἐν ἡσυχίᾳ. Ἐὰν δ' ἐντὸς τοῦ χρόνου τούτου ἔλθωσιν ἐκεῖνοι, πρὸς θεοῦ, μὴ ἐγκαταλείψῃς ταῦτα εἰς ἐκείνους οὔτε ἐκουσίως οὔτε ἀκουσίως οὔτε διὰ τεχνάσματός τινος ἀπατηθεὶς, ἵνα μὴ γείνης φονεὺς καὶ σεαυτοῦ συγχρόνως καὶ ἐμοῦ, τοῦ ἰκέτου σου.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἔχε θάρρος, διότι θέλομεν φροντίσει περὶ τούτων. Δὲν θέλουσι δοθῆ ταῦτα εἰμὴ εἰς σέ καὶ εἰς ἐμέ· ἀλλὰ δός μοι αὐτὰ διὰ τὴν εὐτυχίαν ἡμῶν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἰδοῦ, δέχθητι αὐτά, ὦ υἱέ μου· ἐξιλέωσον ὁμως τὸν Φθόνον, ἵνα μὴ γείνωσι ταῦτα εἰς σέ αἷτια πολλῶν πόνων, καθὼς καὶ εἰς ἐμέ καὶ εἰς τὸν πρὸ ἐμοῦ κατέχοντα ταῦτα.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ὡ θεοί, εἴθε ταῦτα νὰ γείνωσιν εἰς ἡμᾶς· εἴθε καὶ τὸ ταξειδίον ἡμῶν νὰ καταστῆ εὐνοϊκὸν καὶ εὐκόλον, μέχρι τοῦ μέρους, ἐνθα οἱ θεοὶ νομίζουσι δίκαιον, καὶ διὰ τὸ ὅποιον ὁ στόλος ἐτοιμάζεται.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἄλλὰ φοβοῦμαι, ὦ παῖ, μήπως ἡ εὐχὴ φανῆ ἀνεκπλήρωτος. Διότι ἰδοῦ, πάλιν ὀλέθριον στάζει αἷμα ἐκ τοῦ βυθοῦ τούτου ἀναβλύζον, καὶ νέον τι ἀναμένω. Παπαῖ, φεῦ! Ἀλλοίμονον, ὦ ποῦς, ὅποῖα θέλεις μοὶ προξενήσει κακά! Πλησιάζει, προσέρχεται ἡ νόσος πλησίον. Οἴμοι! οἴμοι ὁ ταλαίπωρος! Ὑπομείνατε τὸ

πρᾶγμα, ποτὲ μὴ φύγητε. Ἄλλοίμονον! ὦ ξένη (1)
 Κεφαλλήν, εἴθε τὰ ἰδικά σου στήθη νὰ διεπέρα καθο-
 λοκληρίαν ὁ πόνος οὗτος. Φεῦ! οἴμοι, καὶ πάλιν, πάλιν οἴμοι! ὦ διπλοῖ στρατηλάται, ὦ Ἀγαμέμνον, ὦ Μενέλαε, πῶς ἤθελεν εἶναι δυνατὸν ὑμεῖς ἀντ' ἐμοῦ ἐπὶ ἴσον χρόνον νὰ ἔχγητε ταύτην τὴν νόσον; Οἴμοι, οἴμοι! ὦ θάνατε, θάνατε, διατί, ἐν ᾧ τοιουτοτρόπως καθ' ἐκάστην πάντοτε προσκαλεῖσαι, δὲν δύνασαι τέλος πάντων νὰ ἔλθης; Ἄλλ', ὦ τέκνον, ὦ γενναῖον τέκνον, λαβὼν κατάκαυσόν με, ὦ γενναῖε, διὰ τοῦ ἐπανελημμένως προσκαλουμένου τούτου πυρὸς τῆς Λήμνου. Καὶ ἐγὼ βεβαίως συγκατένευσά ποτε νὰ πράξω τεῦτο εἰς τὸν τοῦ Διὸς υἱόν, χάριν τῶν ὄπλων τούτων, τὰ ὅποια τώρα σὺ διαφυλάττεις. Τί λέγεις, ὦ παῖ; τί λέγεις; διατί σιωπᾶς; Ποῦ ἄρά γε συμβαίνει, ὦ τέκνον, νὰ εὐρίσκησαι;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Πρὸ πολλοῦ ὑπὸ λύπης κατέχομαι, στενάζων διὰ τὰς συμφορὰς σου.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἄλλ', ὦ τέκνον, ἔχε καὶ τι θάρρος· διότι ἡ νόσος μου αὕτη δξέως ἐπέρχεται καὶ ταχέως ἀπέρχεται. Ἄλλὰ σὲ καθικετεύω μὴ με καταλίπης μόνον.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἐχε θάρρος, θὰ μείνωμεν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἀληθῶς θὰ μείνης;

(1) Ἐννοεῖ τὸν Ὀδυσσεά ὅστις καλεῖται Κεφαλλήν, δι' ὃν λόγον ἐσημειώσαμεν ἐν σελ. 538 σημ. 1.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Θετικῶς γνῶριζε τοῦτο.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἐν τούτοις, ὦ τέκνον μου, δὲν θεωρῶ πρέπον νὰ σὲ καταστήσω ἔνορχον.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄλλὰ δὲν εἶναι συγκεχωρημένον εἰς ἐμὲ ν' ἀπέλθω ἄνευ σοῦ.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Δός μοι τὴν χεῖρά σου πρὸς πίστιν.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Σοὶ τὴν δίδω ὑποσχόμενος ὅτι θὰ μείνω.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἐχεῖ ἐμὲ τώρα, ἔχεῖ. . . .

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ποῦ λέγεις;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἐχεῖ ἐπάνω. . . .

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Τί παραφρονεῖς πάλιν; πρὸς τί παρατηρεῖς τὸν ἄνω ἐκεῖνον κύκλον;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἄφησον, ἄφησόν με.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ποῦ νὰ σὲ ἀφήσω;

ΦΙΛΟΚΤΗΣΗΣ.

Ἄφησόν με τέλος πάντων.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Δὲν θέλω νὰ σὲ ἀφήσω.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἐντελῶς θὰ μὲ καταστρέψῃς, ἂν μὲ ἐγγίσης.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Καὶ τέλος πάντων σὲ ἀφίνω, ἐὰν βέβαια σκέπτη-
σαί τι ὠφελιμώτερον.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

᾽Ω γῆ, δέχθητί με νεκρόν, εἰς οἷαν εὐρίσκομαι θέσιν.
Διότι τὸ κακὸν τοῦτο δὲν μὲ ἀφίνει πλέον νὰ ἀνορθωθῶ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Φαίνεται ὅτι ὕπνος μετ' οὐ μακρὸν χρόνον θέλει
καταλάβει τὸν ἄνδρα· διότι ἰδοῦ, ἡ κεφαλὴ του κλί-
νει πρὸς τὰ κάτω. Ἰδρῶς δ' ἐξ ὅλου τοῦ σώματός του
κατασταρίζει, καὶ μαύρη τις φλέψ διαρραγεῖσα ἐκρέει
αἷμα ἐκ τοῦ ἄχρου τοῦ ποδός του. Ἄλλ' ἄς ἀφήσω-
μεν, ὦ φίλοι, αὐτὸν ἡσυχον, ἵνα εἰς ὕπνον βυθισθῆ.

ΧΟΡΟΣ.

᾽Ω ᾽Υπνε τῶν ὀδυνῶν ἄπειρε, ᾽Υπνε ἄπειρε τῶν πό-
νων, εἴθε νὰ ἔλθῃς εἰς ἡμᾶς εὐνοϊκός, εὐμενής, εὐμε-
νής, ὦ ἄναξ· καὶ εἴθε νὰ διατηρήσῃς ἐπὶ τῶν ὀμμά-
των του τὴν αἴγλην ταύτην, ἣτις τώρα ἐπ' αὐτῶν ἔχει
ἐπιχυθῆ. Ἐλθέ, ἐλθέ, θεραπείαν ἐπιφέρων. ᾽Ω τέκνον,
σκέφθητι ποῦ θέλεις σταθῆ, ποῦ δὲ θέλεις πορευθῆ,
ποῖαν δ' ἐγὼ διὰ τὰ μετὰ ταῦτα φροντίδα θέλω λάβει.
Ἐννοεῖς ἤδη . . . Πρὸς τί θὰ μείνωμεν, ἵνα τί πρά-
ξωμεν; Ἡ κατάλληλος βεβαίως περίστασις, ὅταν
ὀδηγῆ τὴν περὶ εἰσοδῆποτε ἀπόφασιν, πολλὴν ἰσχὺν
ταχέως ἐπιφέρει.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄλλ' οὗτος μὲν δὲν ἀκούει τίποτε· ἐγὼ δὲ βλέπω
ὅτι εἰς μάτην τὰ τόξα ταῦτα ἐθηρεύσαμεν, ἐὰν ἐκ-
πλεύσωμεν ἄνευ τούτου. Διότι εἰς τοῦτον ἀνήκει ὁ
στέφανος, τοῦτον ὁ θεὸς εἶπε νὰ λάβωμεν. Τὸ δὲ νὰ

κομπάζωμεν διὰ πράγματα ἀτελῆ καὶ μὲ τὰ ψεύματα εἶναι αἰσχρὸν ὄνειδος.

ΧΟΡΟΣ.

Ἄλλὰ, τέκνον μου, ταῦτα μὲν ὁ θεὸς θέλει ἰδεῖ· ὅσας δ' ἀποκρίσεις μοὶ εἴπης εἰς τὸ ἐξῆς, μὲ ταπεινήν, μὲ ταπεινήν, ὦ τέκνον, φωνὴν λέγε αὐτάς· διότι ὁ τῆς νόσου ὕπνος εἶναι ἄϋπνος καὶ ἔτοιμος εἰς τὸ νὰ βλέπῃ τὰ πάντα. Ἄλλ' ὅ,τι δύνασαι συμφερώτατον, ἐκεῖνο, ἐκεῖνο λάθρα σκέφθητι πῶς θέλεις πράξῃ. Διότι γνωρίζεις περὶ ποίων ὁμιλῶ· ἐὰν ταύτην τὴν γνώμην ἔχῃς περὶ τούτων, πολλαὶ βεβαίως ἀνεπανόρθωτοι συμφοραὶ δύνανται καὶ εἰς τοὺς συνετοὺς νὰ ἐπέλθωσιν. Κατάλληλος βεβαίως καιρὸς, κατάλληλος εἶναι εὖτος, ὦ τέκνον· ὁ ἀνὴρ κλειστοὺς ἔχει τοὺς ὀφθαλμούς, εἶναι ἄνευ βοηθείας, κεῖται ἐξηπλωμένος καὶ εἰς ὕπνον βεβουθισμένος, (γλυκὺς δ' εἶναι ὁ θερμὸς ὕπνος), δὲν ἐξουσιάζει οὔτε χεῖρας, οὔτε πόδας οὔτε ἄλλο τι τῶν μελῶν του· ἀλλὰ φαίνεται ὡς τις πλησίον τοῦ Ἄδου εὐρισκόμενος. Σκέφθητι ἐὰν καταλλήλως ὁμιλῆς· ἐκεῖνο ὁμως, τὸ ὁποῖον εἰς τὸν νοῦν μου ἐμπεριέχεται, ὦ υἱέ μου, εἶναι ὅτι ἄριστος πόνος εἶναι ὁ μὴ προξενῶν φόβον.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Σὲ προτρέπω νὰ σιωπήσῃς, καὶ νὰ μὴ ἀπομακρυνθῆς τῆς φρονήσεως. Διότι ὁ ἀνὴρ κινεῖ τὰ ὄμματά του καὶ ἐγείρει τὴν κεφαλὴν του.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἦ φῶς, τὸν ὕπνον διαδεχθέν, ὦ ἀπίστευτος καὶ ἀνέλπιστος ἐνταῦθα διατριβὴ τῶν ξένων τούτων! Διότι οὐδέποτε, ὦ παῖ, δὲν ἠδυνάμην ἐγὼ νὰ πιστεύσω

τοῦτο, ὅτι σὺ θὰ ἀνεχθῆς μετὰ τосαύτης εὐσπλαγχνίας νὰ ὑπομείνης τὰ παθήματά μου, πλησίον ἰστάμενος καὶ βοηθῶν με. Οὐδέποτε βεβαίως οἱ Ἄτρεϊδαι— οἱ ἀγαθοὶ ἐκεῖνοι στρατηλάται — οὐδέποτε δὲν ἤθελον ἀνεχθῆ τόσον εὐκόλως νὰ ὑπομείνωσι τοῦτο. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ ἰδική σου, ὦ τέκνον, φύσις εἶναι εὐγενῆς καὶ ἐξ εὐγενῶν κατάγεται, πάντα ταῦτα εὐχερῶς ἐξετέλεσας, ἂν καὶ γέμων ἐκ τῆς βοῆς καὶ τῆς δυσσομίας μου. Καὶ νῦν, ἐπειδὴ νομίζω ὅτι ἤδη ἐπῆλθε λησμοσύνη τις καὶ ἀνάπαυσις ἐκ τοῦ κακοῦ τούτου, σὺ αὐτός, ὦ τέκνον, σήκωσόν με, σὺ, ὦ τέκνον, ἀνόρθωσόν με, ἵνα, ὅταν ποτὲ μὲ ἀφήσῃ ὁ κόπος, πορευθῶμεν εἰς τὸ πλοῖον καὶ μὴ ἀναβάλλωμεν τὸ ταξεῖδιον.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄλλὰ χαίρω μὲν ἰδὼν σε παρὶ ἐλπίδα ἄνευ ὀδυνῶν βλέποντα καὶ ἀναπνέοντα ἀκόμη· διότι τὰ σημεῖα τῶν συμφορῶν σου τούτων ἐδείκνυον ὅτι δὲν ζῆς πλέον. Τώρα δὲ ἐγέρθητι· εἰάν ὁμως ἦναι μᾶλλον ἀρεστὸν εἰς σέ, θὰ σὲ κομίσωσιν οὗτοι· διότι δὲν θὰ ὀκνήσωσι νὰ κοπιάσωσιν, ἐπειδὴ βεβαίως τοιοῦτοτρόπως καὶ σὺ καὶ ἐγὼ ἀπεφασίσαμεν νὰ πράξωμεν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἐπαινῶ ταῦτα, ὦ παῖ, καὶ σήκωσόν με σὺ, ὅπως δύνασαι· τούτους δ' ἄφησον, ἵνα μὴ πρὸ τοῦ δέοντος μὲ βαρυνθῶσιν ἔνεκα τῆς δυσσομίας μου· διότι ἀρεστὸς εἶναι ὁ πόνος, τὸν ὅποιον ἐν τῷ πλοίῳ θὰ ὑφίστανται οὗτοι πλησίον μου εὐρισκόμενοι.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Θὰ γείνωσι ταῦτα· ἀλλ' ἐγείρου καὶ κάμνε δύναμιν καὶ σὺ ὁ ἴδιος.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἐγε θάρρος· ἡ συνήθεια βεβαίως θέλει μὲ ἀνορθώσει.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Φεῦ ! τί ἄρά γε δύναμαι ἐγὼ νὰ πράξω κατόπιν τούτων;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἄλλὰ τί συμβαίνει, ὦ παῖ ; Διατί ἄρά γε προέβης εἰς τοῦτον τὸν λόγον ;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Δὲν γνωρίζω ποῦ πρέπει νὰ στρέψω τὸν ἄπορον τοῦτον λόγον.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Περὶ τίνος δ' ἀπορεῖς σύ ; μὴ λέγε, ὦ τέκνον, τοιαῦτα.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄλλ' εἰς τοιοῦτον ἤδη πάθος εὐρίσκομαι.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Δὲν σὲ ἐπίσειεν ἄρά γε ἡ δυσχέρεια τοῦ νοσήματός μου, ὥστε νὰ μὴ μὲ φέρῃς ἐπὶ τοῦ πλοίου σου ;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Τὰ πάντα δυσχερῆ καθίστανται, ὅταν, ἀφήσας τις τὴν ἑαυτοῦ φύσιν, πράττῃ τὰ μὴ πρὸς αὐτὴν συμφωνοῦντα.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἄλλ' οὐδὲν βεβαίως ἐναντίον τοῦ γεννήτορός σου πράττετε, οὐδὲ λέγετε σύ, ὠφελῶν ἄνδρα ἀγαθόν.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἀνήθικος θέλω φανῆ· διὰ τοῦτο πρὸ πολλοῦ ἀδημονῶ.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Δὲν θὰ φανῆς τοιοῦτος δι' ὅσων τοῦλάχιστον πράττετε· δι' ὅσων ὁμως λέγετε, ἴσως.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ὦ Ζεῦ, τί νὰ πράξω; Ἐκ δευτέρου νὰ συλληφθῶ καχός, κρύπτων ὅσα δὲν πρέπει, καὶ λέγων τοὺς αἰσχροτέρους λόγους;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ὁ ἀνὴρ εὖτος, εἴν ἐγὼ δὲν ἔχω ἐκ φύσεως κακὴν γνώμην, φαίνεται ὅτι θέλει ἐκπλεύσει προδώσας καὶ καταλιπὼν ἐμέ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἐγὼ ποτὲ δὲν θέλω σὲ ἐγκαταλείψει· τὸναντίον δὲ πρὸ πολλοῦ διὰ τοῦτο ἀδμημονῶ, μὴ δηλαδὴ σὲ φέρω παρὰ τὴν θέλησίν σου.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Τί ἄρά γε λέγεις, ὦ τέκνον; Καθόσον δὲν ἐννοῶ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Τίποτε δὲν θέλω ἀποκρύψει ἀπὸ σοῦ. Πρέπει δηλαδὴ σὺ νὰ πλεύσης εἰς τὴν Τροίαν πρὸς τοὺς Ἀχαιοὺς καὶ πρὸς τὸν στόλον τῶν Ἀτρειδῶν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Οἴμοι! τί εἶπες;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Μὴ ἀναστέναζε, πρὶν μάθης.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ποῖον μάθημα; τί ἄρά γε διανοεῖσαι νὰ πράξεις εἰς ἐμέ;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Πρῶτον μὲν θέλω σώσει σὲ ἐκ τοῦ καχοῦ τούτου, ἔπειτα δὲ μετὰ σοῦ ἐλθὼν θέλω λεηλατήσῃ τὰς πεδιάδας τῆς Τροίας.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Καὶ ταῦτα ἀληθῶς διανοεῖσαι νὰ ἐκτελέσης;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Πολλή ἀνάγκη εἰς ταῦτα μὲ πιέζει· ὅθεν σὺ μὴ θυμώσης ἀκούων αὐτά.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἄπωλέσθην ὁ ταλαίπωρος, ἐπροδόθην! Τί ἔχεις πράξει κατ' ἐμοῦ, ὦ ξένε; Ἄποδος μοι ὅσον δύνασαι ταχέως τὰ τόξα.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄλλὰ δὲν εἶναι δυνατόν· διότι καὶ τὸ νόμιμον καὶ τὸ συμφέρον μὲ κάμνουσι νὰ ἀκούω τοὺς ἐν τέλει.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ᾠ πῦρ, καὶ μέγα φόβητρον, καὶ μισητότατον τέχνασμα φοβεραῆς δολιότητος, ὅποια σὺ μοὶ ἐπροξένησας, πόσον μὲ ἠπάτησας! Καὶ δὲν αἰσχύνησαι, ὦ ἄθλιε, βλέπων ἐμὲ τὸν παρακαλῶντά σε, τὸν ἰκέτην σου; Ἀφῆρεσας τὴν ζωὴν μου λαβὼν τὰ τόξα μου. Ἄποδος μοι αὐτά, σὲ παρακαλῶ, ἀπόδος μοι, σὲ καθικεύω, ὦ τέκνον. Ἐν ὀνόματι τῶν πατρῶων θεῶν, μὴ ἀφαιρέσης τὴν ζωὴν μου! Ἀλλοίμονον, ὁ ταλαίπωρος! Πλὴν οὐδὲ μοὶ ἀπαντᾷ πλέον, ἀλλ' ὡς μὴ μέλλων ποτὲ νὰ μοὶ τὰ ἀποδώσῃ, τοιουτοτρόπως πάλιν στρέφει τὸ βλέμμα. ᾠ λιμένες, ὦ ἀκρωτήρια, ὦ συνδιαιτήσεις ὀρεινῶν θηρίων, ὦ κατακρημνισμένοι βράχοι, εἰς ὑμᾶς ταῦτα, διότι δὲν γνωρίζω οὐδένα ἄλλον, εἰς τὸν ὅποιον νὰ ἀποτανθῶ, εἰς ὑμᾶς τοὺς παρόντας καὶ εἰς ταῦτα συνηθίσαντας μετὰ θρήνων διηγούμαι, ὅποια ἔργα πρὸς ἐμὲ διέπραξεν ὁ υἱὸς τοῦ Ἀχιλλέως! Ὁρκισθεὶς νὰ μὲ μεταφέρῃ εἰς τὴν πατρίδα μου, ζητεῖ εἰς τὴν Τροίαν νὰ μὲ φέρῃ! Προτείνας τὴν δεξιάν τευ χεῖρα, ἔλαβε καὶ κατακρατεῖ τὰ ἱερά μου τόξα τοῦ

Ἡρακλέους, τοῦ υἱοῦ τοῦ Διός, καὶ θέλει νὰ τὰ παρ-
 ρουσιάσῃ ἐνώπιον τῶν Ἀργείων! Φανταζόμενος ὅτι
 καταβάλλει ἄνδρα ἰσχυρόν, διὰ τῆς βίας μὲ ἀπάγει,
 καὶ δὲν γνωρίζει ὅτι φονεύει νεκρόν, ἢ σικιὰν καπνοῦ,
 ἢ μάταιον εἶδωλον! Διότι ποτὲ βεβαίως δὲν ἤθελε κατα-
 βάλλει ἐμὲ ἔχοντα τὰς δυνάμεις μου, καθόσον καὶ εἰς
 τοιαύτην εὐρισκόμενον κατάστασιν δὲν ἤθελε δυνηθῆ,
 ἐὰν δόλον δὲν μετεχειρίζετο. Τώρα ὁμως ἠπατήθην ὁ
 δυστυχῆς! Τί πρέπει νὰ πράξω; Ἀλλ' ἀπόδος μοι
 ταῦτα. Ἀλλὰ νῦν τοῦλάχιστον ἐλθὲ εἰς τὸν νοῦν σου!
 Τί λέγεις; σιωπᾶς; Τίποτε δὲν εἶμαι ὁ δυστυχῆς! Ὡ
 σχῆμα διθύρου πέτρας, ἐκ νέου πάλιν θέλω εἰσελθεῖ
 εἰς σὲ μὴ ἔχων τὰ τόξα μου, μὴ ἔχων τὴν τροφήν μου·
 ἀλλὰ θέλω καταξηρανηθῆ ἐν τῷ σπηλαίῳ τούτῳ μόνος,
 μὴ δυνάμενος οὔτε πτερωτόν τι ὄρνεον, οὔτε ὄρεινόν
 τι ζῶον διὰ τῶν τόξων τούτων νὰ φονεύσω· τούναν-
 τίον ἐγὼ ὁ ταλαίπωρος ἀποθανών, θέλω παρέξει τρο-
 φὴν εἰς ἐκείνους, ὑπὸ τῶν ὁποίων ἐτρέφόμεν, καὶ ἐκεῖ-
 νοι, τοὺς ὁποίους πρότερον ἐθήρευον, εὗτοι ἐμὲ θέλουσι
 νῦν θηρεύσει! φόνον δ' ἀντὶ φόνου θέλω ἀποτίσει ὁ τα-
 λαίπωρος, ἕνεκα τούτου, τοῦ νομιζομένου ὅτι δὲν γνω-
 ρίζει οὐδὲν κακόν! Εἶθε νὰ μὴ ἀποθάνῃς πρότερον, πρὶν
 ἢ μάθω, ἐὰν ἴσως θέλῃς μεταβάλλει γνώμην· εἰδεμῆ,
 κακῶς εἶθε νὰ καταστραφῆς.

ΧΟΡΟΣ.

Τί θέλομεν πράξῃ; Εἰς σέ, ὦ ἄναξ, ἔγκειται καὶ
 τὸ νὰ ἐκπλεύσωμεν ἡμεῖς, καὶ τὸ νὰ ὑποχωρήσωμεν
 εἰς τοὺς λόγους τούτου.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Εἰς ἐμὲ τοῦλάχιστον δεινῆ τις συμπάθεια πρὸς τὸν

ἄνδρα τοῦτον ἔχει ὑπείσέλθει, εὐχί τώρα πρῶτον, ἀλλὰ καὶ πρὸ πολλοῦ.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἐλέησόν με, ὦ παῖ, ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν, μὴ καταλίπης εἰς σεαυτὸν ὄνειδος μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ἔξαπατήσας ἐμέ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄλλοίμονον! τί νὰ πράξω; Εἶθε ποτὲ νὰ μὴ ἐμελλον νὰ ἐγκαταλείψω τὴν Σχῦρον· τόσον διὰ τὰ παρόντα δυσανασχετῶ.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Δὲν εἶσαι σὺ κακός· ἀλλ' ὑπὸ κακῶν ἀνδρῶν διδαχθεὶς αἰσχρά, φαίνεσαι ὅτι προβαίνεις εἰς ταῦτα. Τώρα ὅμως ἀποδίδων αὐτὰ εἰς ἄλλους, εἰς τοὺς ὁποίους ἀρμόζουσιν, ἐκπλευσον, ἀφήσας εἰς ἐμέ τὰ ἰδικά μου ὄπλα.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Τί νὰ πράξωμεν, ὦ ἄνδρες;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

᾽Ω χάριστε ἀνθρώπε, τί πράττετε; Δὲν ἀπέρχεσαι παραδῶσας εἰς ἐμέ τὰ τόξα ταῦτα;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἄλλοίμονον! Τίς εἶναι ὁ ἀνὴρ εὖτος; Τὸν Ὀδυσσεά ἄρά γε ἀκούω;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Τὸν Ὀδυσσεά, καλῶς γινώριζε τεῦτο, ἐμέ, τὸν ὁποῖον βλέπεις.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἄλλοίμονον! Ἐπροδόθην καὶ ἐχάθην! Οὗτος λοιπὸν ἦτο ὁ συλλαβὼν με καὶ σφετερισθεὶς τὰ ὄπλα μου!

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Ἐγώ, καλῶς γινώριζε τοῦτο, ὄχι ἄλλος· ὁμολογῶ ταῦτα.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἀπόδος μοι, ἄφησόν μοι, ὦ τέκνον μου, τὰ τόξα.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Καὶ ἂν θέλῃ, δέν θά δυνηθῆ ποτε νὰ πράξῃ τοῦτο· ἀλλὰ καὶ σὺ πρέπει ὁμοῦ μὲ ταῦτα νὰ ἀκολουθήσῃς, ἢ διὰ τῆς βίας θά σέ φέρωσιν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἐμέ, ὦ κακῶν κάκιστε καὶ αὐθαδέστατε, οὔτοι θέλουσι φέρεϊ διὰ τῆς βίας;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Ἐὰν βεβαίως δέν ἀκολουθήσῃς ἐκουσίως.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἦ γῆ τῆς Λήμνου (1), καὶ πανίσχυρος τοῦ Ἡφαίστου λάμψις, εἶναι ἄρά γε δυνατόν νὰ ἀνεχθῆτε ταῦτα, ἐὰν οὗτος βιαίως μὲ ἀπαγάγῃ ἐκ τῶν ὑμετέρων κόλπων;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Ὁ Ζεὺς εἶναι, μάθε τοῦτο, ὁ Ζεὺς εἶναι ὁ ἄρχων τῆς χώρας ταύτης, ὁ Ζεὺς, ὑπὸ τοῦ ὁποίου ἀπεφασίσθησαν ταῦτα· ὑπηρετῶ δ' ἐκεῖνον ἐγώ.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἦ μῖσος, ὅποια μηχανᾶσαι νὰ λέγῃς! θεοὺς παρεμβάλλων, τοὺς θεοὺς ψευδεῖς καθιστᾶς.

(1) Ἐν Λήμνῳ κατ' ἐξοχὴν ἐτιμᾶτο ὁ Ἡφαιστος, καὶ ὑπὸ τὴν Λῆμνον εἶχεν ἅπαντα τὰ ἐργαστήριά του, δι' ὧν κατεσκευάζε πᾶν μεταλλικὸν ἀριστούργημα. Ἐν ταύτῃ κατεκρημνίσθη ποτὲ ὑπὸ τοῦ Διός, ὅτε καὶ ἀπώλεσε τὸν ἕτερον πόδα. (Ἴδε Ἀπολ. 1.3.5).

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Οὐχί, τούναντίον ἀληθεῖς· τὴν ὁδὸν ταύτην πρέπει
νὰ ἀκολουθήσωμεν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Δὲν παραδέχομαι ἐγὼ ταῦτα.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Ἐγὼ τὰ παραδέχομαι. Πρέπει νὰ πεισθῆς εἰς ταῦτα.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἄλλοίμονον, ὁ ταλαίπωρος! Φανερόν πλέον εἶναι
ὅτι ἡμᾶς μὲν ὁ πατήρ ὡς δούλους ἐγέννησε, καὶ οὐχὶ
ὡς ἐλευθέρους.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Οὐχί· ἀλλ' ὁμοίους πρὸς τοὺς ἀρίστους, μετὰ τῶν
ὁποίων πρέπει σὺ νὰ κυριεύσῃς τὴν Τροίαν καὶ βιαίως
νὰ κατασκάψῃς αὐτήν!

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Οὐδέποτε βεβαίως, οὐδ' ἐὰν πρέπη ἐγὼ νὰ πάθω
πᾶν κακόν, ἐν ᾧ ὄσῳ ὑπάρχει εἰς ἐμὲ τὸ ὑψηλὸν ἔδαφος
τῆς χώρας ταύτης.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Τί δὲ σκοπεύεις νὰ πράξῃς;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Τὴν κεφαλὴν μου ταύτην θέλω καταθραύσει ἀπὸ
πέτρας εἰς πέτραν ἐξ ὕψους καταπεσών.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Συλλάβετε αὐτόν· ἄς μὴ εἶναι ταῦτα εἰς τὴν ἐξου-
σίαν του.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ᾠ χεῖρες, ὅποια πάσχετε δεσμευόμεναι ὑπὸ τοῦ
ἀνδρὸς τούτου, ἀφ' οὗ ἐστερήθητε τοῦ προσφιλοῦς
τόξου! ᾠ σὺ, ὅστις οὐδὲν ὑγιὲς οὐδ' ἔντιμον διαλο-

γίζεσαι, πῶς μὲ κατέλαβες, πῶς μὲ ἐδέσμευσας, λα-
θῶν ὡς ὄργανόν σου τὸν παῖδα τοῦτον, τὸν ἄγνω-
στον εἰς ἐμέ, τὸν ἀνάξιον μὲν διὰ σέ, λίαν δ' ἄξιον
δι' ἐμέ, ὅστις οὐδὲν ἄλλο ἐγνώριζεν εἰμὴ νὰ ἐκτελεῖ
τὸ διαταχθέν, καὶ ὅστις καὶ νῦν φαίνεται ὅτι λυπεῖται
καὶ δι' ὅσα αὐτὸς ἤμαρτε, καὶ δι' ὅσα ἐγὼ ἔπαθον! Ἄλλ'
ἢ κακὴ σου ψυχὴ, ἢ πάντα πάντοτε τ' ἀπόκρυφα
βλέπουσα, ἐν ᾧ αὐτὸς ἐκ φύσεως δὲν ἦτο τοιοῦτος, καὶ
ἐν ᾧ δὲν ἤθελεν, ὅμως αὐτὴ ἐδίδαξε τοῦτον νὰ ἦναι
σοφὸς εἰς τὰ κακά. Καὶ τώρα, ὦ ἄθλιε, συνδέσας ἐμὲ
διανοεῖσαι νὰ μὲ ἀπαγάγῃς μακρὰν τῆς ἀκτῆς ταύ-
της, ἐν τῇ ὁποῖα μὲ ἔρριψας ἀφελον, ἔρημον, ἄπολιν,
νεκρὸν μεταξὺ ζώντων! Φεῦ! Εἴθε νὰ ἐξωλοθρεύεσο
καὶ πολλάκις ἠυχῆθην τοῦτο ἐναντίον σου, πλὴν οὐ-
δὲν εὐχάριστον οἱ θεοὶ μοὶ ἀπονέμουσι· σὺ μὲν ἀγάλλ-
εσαι διότι ζῆς, ἐγὼ τοῦναντίον λυποῦμαι δι' αὐτὸ
τοῦτο, διότι ζῶ ἐν τῷ μέσῳ πολλῶν συμφορῶν ὁ τα-
λαίπωρος, περιγελῶμενος καὶ ὑπὸ σοῦ καὶ ὑπὸ τῶν
δύο στρατηγῶν τῶν υἱῶν τοῦ Ἀτρέως, εἰς τοὺς ὁποίους
παρέχεις τὰς ὑπηρεσίας ταύτας. Ἄν καὶ σὺ μὲν δι' ἀπά-
της (1) καὶ ἐξ ἀνάγκης ὑποταχθεὶς ἔπλευσας ὁμοῦ μὲ
τούτους· ἐμὲ δὲ τὸν τρισάθλιον, ἐν ᾧ ἐλουσίως ἔπλευ-
σα ἑπτὰ πλοῖα ὀδηγῶν, ἀτίμως μὲ ἔρριψαν, καθὼς
σὺ λέγεις, ἐκεῖνοι, καθὼς δ' ἐκεῖνοι, σύ. Καὶ τώρα

(1) Ὁ Ὀδυσσεὺς προσκαλούμενος ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος νὰ
συνεκστρατεύσῃ κατὰ τῆς Τροίας, ὑπεκρίθη τὸν μαινόμενον καὶ
ἠροτρία. Ἄλλὰ κατεδείχθη ἡ ὑποκρισία του ὑπὸ τοῦ Παλαμή-
δους, θέσαντος πρὸ τοῦ ἀρότρου τὸν υἱὸν τοῦ Ὀδυσσεῖος Τηλέμα-
χον, τὸν ὁποῖον οὗτος δὲν παρεῖδεν, ἀλλὰ παρεκκλίνας τὸ ἀρότρον
τὸν διέσωσε.

διατί μὲ ἄγεται ; διατί μὲ ἀπάγεται ; ἐμέ, ὅστις δὲν εἶμαι τίποτε, καὶ δι' ὑμᾶς πρὸ πολλοῦ ἔχω ἀποθάνει. Πῶς, ὦ μισητότατε εἰς τοὺς θεοὺς, τῶρα δὲν εἶμαι εἰς σέ χωλός, δυσώδης ; Πῶς θὰ ἦναι συγκεχωρημένον εἰς σέ, ὁμοῦ μὲ ἐμέ πλεύσαντα, νὰ προσφέρῃς θυσίας εἰς τοὺς θεοὺς ; Πῶς καὶ σπονδὰς ἀκόμη θὰ προσφέρῃς ; Διότι ταῦτα τότε ἐπροφασίζεσο, ἵνα ἐκβάλῃς ἐμέ. Κακῶς εἶθε νὰ καταστραφῆτε, καὶ θὰ καταστραφῆτε, διότι ἔχετε ἀδικήσει τὸν ἄνδρα τοῦτον, ἐὰν οἱ θεοὶ φροντίζωσι περὶ τῆς δικαιοσύνης. Γνωρίζω δ', ὅτι βεβαίως φροντίζουσι· ἐπειδὴ οὐδέποτε δὲν ἠθέλατε ἐκπλεύσει μετὰ τοσούτου στόλου ἕνεκεν ἑνὸς ἀνδρὸς ἀθλίου, ἐὰν θεῖα τις πληγὴ δὲν ἔφερον αὐτοὺς ἐνταῦθα πρὸς ἐμέ. Ἄλλ', ὦ πατρώα γῆ, ὦ ἐπιβλέποντες θεοί, τιμωρήσατε, τιμωρήσατε τοῦλάχιστον κατόπιν μακροῦ χρόνου σύμπαντας αὐτοὺς, ἐὰν πως καὶ ἐμέ εὐσπλαγχνίζησθε. Διότι ζῶ μὲν ζωὴν ἀθλίαν· ἐὰν ὁμως ἤθελον ἰδεῖ αὐτοὺς κατεστραμμένους, ἤθελον νομίσει ὅτι ἔχω διαφύγει τὴν νόσον.

ΧΟΡΟΣ.

Καὶ σκληρὸς εἶναι ὁ ξένος, καὶ σκληρὸν εἶπε λόγον, Ὀδυσσεῦ, καὶ μὴ ὑποχωροῦντα εἰς τὰς συμφοράς.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Πολλὰ ἠδυνάμην νὰ εἶπω πρὸς τοὺς λόγους τούτους ἐὰν μοὶ ἦτο ἐπιτετραμμένον· τῶρα ὁμως ἓνα μόνον λόγον δύναμαι νὰ εἶπω. Ὅπου δηλαδὴ χρειάζονται τοιαῦτα, τοιοῦτος εἶμαι καὶ ἐγώ· καὶ ὅπου γίνεται κρίσις περὶ δικαίων καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν, δὲν ἤθελες εὔρει οὐδένα ἄλλον εὐσεβέστερον ἐμοῦ. Πρὸς πάντας ὁμως ἐκ φύσεως ἐπιθυμῶ νὰ ὑπερισχύω, πλήν

πρὸς σέ· εἰς σέ τῶρα ἐκουσίως θέλω ὑποχωρήσει.
 Ἄφετε λοιπὸν αὐτόν, καὶ μὴ τὸν ἐγγίσητε πλέον.
 Ἄφετέ τον νὰ μείνη ἐνταῦθα. Οὐδ' ἔχομεν τὴν ἀνάγκην σου, ἔχοντες τὰ ὄπλα ταῦτα· ἐπειδὴ εὐρίσκεται πλησίον ἡμῶν ὁ Τεῦκρος, γνωρίζων ταύτην τὴν ἐπιστήμην, εἶμαι καὶ ἐγώ, ὅστις νομίζω ὅτι δὲν ἤθελον μεταχειρισθῆ, δὲν ἤθελον διευθύνει διὰ τῆς χειρός μου ταῦτα οὐδόλως χειρότερον σου. Ποίαν λοιπὸν ἀνάγκην ἔχομεν διὰ σέ; χαῖρε βαδίζων ἐπὶ τῆς Λήμνου· ἡμεῖς δ' ἄς ἀπέλθωμεν· καὶ ἴσως τὸ ἰδικόν σου γέρας ἀπονείμῃ εἰς ἐμὲ τιμὴν, τὴν ὁποίαν σὺ ἔπρεπε νὰ ἔχῃς.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἄλλοίμονον! Τί νὰ πράξω ὁ δυστυχής; σὺ θέλεις παρουσιασθῆ ἐν τῷ μέσῳ τῶν Ἀργείων κοσμηθεὶς μετὰ τὰ ἰδικά μου ὄπλα;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Μὴ μ' ἀνταπαντᾶς διόλου, καθόσον καὶ πορεύομαι.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἦ σπέρμα τοῦ Ἀχιλλέως, οὐδ' ὑπὸ τῆς ἰδικῆς σου φωνῆς δὲν θέλω ἀξιωθῆ προσφωνήσεως, ἀλλ' οὕτως ἀπέρχεσαι;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Προχώραί σύ· μὴ βλέπε ἐκεῖνον, ἵνα μὴ, ἂν καὶ εἶσαι γενναῖος, καταστρέψῃς τὴν τύχην ἡμῶν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Λοιπὸν καὶ ὑφ' ὑμῶν, ὦ ξένοι, θὰ ἐγκαταλειφθῶ ἤδη οὕτως ἔρημος, καὶ δὲν θέλετε εὐσπλαγχνισθῆ ἐμέ;

ΧΟΡΟΣ.

Ὁ νέος οὗτος εἶναι ναύαρχος ἡμῶν· ὅσα καὶ ἂν λέγῃ οὗτος εἰς σέ, ταῦτα καὶ ἡμεῖς σοὶ λέγομεν.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Θέλω μὲν ἀκούσει παρὰ τούτου ὅτι ἐκ φύσεως εἶμαι πλήρης συμπαθείας· ἀλλ' ὅμως μείνατε ἐδῶ, ἐὰν θέλη οὗτος, ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον, μέχρις οὗ καὶ οἱ ναῦται παρασκευάσωσι τὰ τοῦ πλοίου, καὶ ἡμεῖς προσευχηθῶμεν εἰς τοὺς θεούς. Καὶ ἴσως ἐν τῷ μεταξὺ τούτω λάβῃ καὶ οὗτος φρόνησιν τινα καλλιτέραν δι' ἡμᾶς. Ἡμεῖς μὲν λοιπὸν οἱ δύο ἄς ἀπέλθωμεν· ὑμεῖς δ', ὅταν σᾶς καλέσωμεν, νὰ σπεύσητε ταχέως.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ᾠ ψυχρὸν καὶ παγετῶδες σπήλαιον κοίλης πέτρας, πῶς βέβαια δὲν ἐμελλον, ὁ ταλαίπωρος, οὐδεποτέ νὰ σὲ ἐγκαταλείψω, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἀποθάνω πλησίον μου θὰ εὐρίσκεσαι. Ἀλλοίμονον εἰς ἐμέ! ᾠ ἄθλιον σπήλαιον πεπληρωμένον ἐκ τῆς ἐμῆς λύπης, τί πάλιν θέλει ἄρα γε εἶναι εἰς ἐμέ ἢ καθημερινὴ τροφή μου; Ποίαν θὰ ἔχω ἐλπίδα περὶ προμηθείας τροφῆς καὶ πόθεν θέλω εὔρει αὐτὴν ὁ ταλαίπωρος; Εἴθε τὰ εἰς τὸν αἰθέρα ἄνω πετῶντα πτηνὰ διὰ σφοδρᾶς ὀρμῆς νὰ μὲ ἀναρπάσωσι, δὲν ἀντέχω πλέον!

ΧΟΡΟΣ.

Σὺ βεβαίως, σὺ, ὦ δυστυχέστατε, ἐθεώρησας ἄξια εἰς σεαυτὸν ταῦτα, ἢ τύχη αὐτὴ δὲν ἐπῆλθεν εἰς σὲ ἀλλαχόθεν ἀπὸ μεγαλητέρου τινός.—Διότι ἐν ᾧ παρ εἶχετο εἰς σὲ νὰ ἐκλέξῃς μετὰ φρονήσεως, σὺ προὔτιμησας τὰ χειρότερα ἀντὶ τῆς συμφερωτέρας τύχης.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ᾠ δυστυχῆς, ὦ δυστυχῆς ἐγὼ καὶ ὑπὸ τῆς νόσου κατεστραμμένος, ὅστις θέλω ἤδη καταστραφῆ ἐνταῦθα, μακρὰν, ὁ ταλαίπωρος, μακρὰν παντὸς ἀνθρώπου

διαμένων, φεῦ, φεῦ! μὴ δυνάμενος πλέον νὰ προμηθευθῶ τροφήν, οὔτε νὰ συλλάβω πτηνὰ διὰ τῶν ὄπλων μου καὶ τῶν στιβαρῶν χειρῶν μου· ἀλλ' ἀπροσδόκητοι καὶ ἀπατηλοὶ δολίας καρδίας λόγοι μὲ ἐξηπάτησαν! Εἶθε νὰ ἔβλεπον αὐτὸν τὸν μηχανευθέντα ταῦτα ἐπὶ τὸν ἴσον χρόνον νὰ ὑποστῇ τὴν ἰδικήν μου ὀλεθρίαν νόσον!

ΧΟΡΟΣ.

Ἡ τύχη, ἣ ἐκ τῶν θεῶν σταλεῖσα τύχη προὔξενησεν εἰς σέ ταῦτα, καὶ οὐχὶ ὁ διὰ τῶν χειρῶν μου ἐκτελεσθεὶς δόλος. Ἐναντίον ἄλλων στρέψον τὴν μισητὴν καὶ ὀλεθρίαν κατάραν σου· καθόσον ἐγὼ διὰ τοῦτο φροντίζω, ἵνα μὴ ἀποκρούσης τὴν ἡμετέραν φιλίαν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἀλλοίμονον εἰς ἐμέ! Καὶ βεβαίως καθήμενός που ἐπὶ τῆς λευκῆς παραλίας τοῦ πόντου, μὲ περιγελαῖ, πάλλων διὰ τῆς χειρὸς τοῦ τὴν τροφήν ἐμοῦ τοῦ δυστυχοῦς, τὴν ὁποίαν οὐδεὶς ἐβάστασεν! ὦ τόξον προσφιλές, ἐκ τῶν προσφιλῶν χειρῶν μου βιαίως ἀρπασθέν, ἴσως βλέπεις που μετὰ λύπης, ἐὰν αἰσθησίν τινα ἔχης, ἐμέ, τὸν τοῦ Ἡρακλέους σύντροφον, μὴ δυνάμενον πλέον νὰ σέ μεταχειρισθῶ ὁμοίως εἰς τὸ ἐξῆς, ἀλλὰ δι' ἀπάτης ἀνδρὸς πολυμηχάνου θά ταξειδεύης, βλέπων ἀφ' ἑνὸς μὲν αἰσχροῦς ἀπάτας, ἀφ' ἑτέρου δὲ μισητὸν καὶ ἐχθρικὸν ἄνδρα, ὅστις ἀπείρους γεννᾷ αἰσχροτήτας, ὅστις συμφοράς, ὦ Ζεῦ, εἰς ἡμᾶς προὔξενησεν!

ΧΟΡΟΣ.

Ἐν μὲν ἐκ τῶν καθηκόντων τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τὸ νὰ λέγῃ τὴν ἀλήθειαν, ἕτερον δὲ τὸ νὰ μὴ ἐκφέρῃ διὰ τῆς γλώσσης του φθόνον καὶ λύπην πρὸς τὸν εἰπόντα

ταύτην. Καὶ ἐκεῖνος (1) εἰς ὑπὸ πολλῶν διαταχθεῖς; κοινήν εἰς τοὺς φίλους βοήθειαν ἐξετέλεσε τῇ συμβουλῇ τούτου (-).

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ὦ κυνήγια πτηνῶν, καὶ ἀγέλαι χαροπῶν ζώων, τὰ ὅποια ἔχει ὁ ὀρεινὸς οὗτος τόπος, δὲν θὰ φύγητε πλέον ἀπὸ τοῦ σπηλαίου μου, ὅταν πλησιάσητε τοῦτο. Διότι δὲν ἔχω τώρα εἰς τὰς χεῖράς μου τὴν προτέραν ἰσχύν τῶν βελῶν μου, ὧ δυστυχῆς ἐγώ! Ἄλλ' ἀνεμποδίστως ὁ χῶρος οὗτος θέλει καταλειφθῆ ὑφ' ὑμῶν, οὐδένα φόβον μὴ παρέχων πλέον εἰς ὑμᾶς. Προσέλθετε, τώρα καλὸν καὶ εὐχάριστον εἶναι νὰ κορέσητε τὸ φονικόν σας στόμα ἐκ τῆς καθημαγμένης σαρκός μου. Διότι πόθεν θέλω πορισθῆ τροφήν; Ποῖος δὲ τρεφεται μὲ ἀέρα μὴ ὦν πλέον κύριος οὐδενὸς ἐξ ὄσων παράγει ἢ τροφοδότις γῆ;

ΧΟΡΟΣ.

Ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν, εἴαν πως σέβησαι τὸν ξένον, πλησιάσον τὸν μετὰ παντοειδοῦς εὐνοίας πλησιάσαντά σε. Μάθε δέ, μάθε καλῶς, ὅτι εἰς σέ ἔγκειται τὸ νὰ ἀποφύγῃς τὴν νόσον ταύτην. Διότι αὕτη μὲν ὀλεθρίως σέ κατατρώγει, εἶναι δ' ἀδύνατον νὰ ὑπομένης ὑπερμέγεθες βᾶρος, μετὰ τοῦ ὁποίου αὕτη συγκατοικεῖ.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Πάλιν, πάλιν παλαιὰν μὲ ἀνέμνησας λύπην, ὦ ἄριστε τῶν πρότερον πλησιασάντων με. Διατί μὲ κατέστρεψας; τί ἔπραξας κατ' ἐμοῦ;

ΧΟΡΟΣ.

Πρὸς τί εἶπες ταῦτα;

(1) Δηλαδή ὁ Νεοπτόλεμος. (2) Τοῦ Ὀδυσσέως.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἐὰν σὺ ἤλπισας ὅτι θὰ μὲ φέρῃς εἰς τὴν μισητὴν εἰς ἐμὲ γῆν τῆς Τροίας.

ΧΟΡΟΣ.

Ἄλλὰ τοῦτο θεωρῶ συμφερώτατον.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἐγκαταλείψατέ με λοιπόν.

ΧΟΡΟΣ.

Προσφιλῆ εἰς ἐμέ, προσφιλῆ εἶναι ταῦτα, τὰ ὅποια εἶπες, καὶ ἐκουσίως θέλω πράξει αὐτά. Ἄς ὑπάγωμεν, ἄς ὑπάγωμεν εἰς τὰς ἐν τῷ πλοίῳ ὠρισμένας θέσεις ἡμῶν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Μὴ ἐν ὀνόματι τοῦ πρὸς ὃν προσευχόμεθα Διός, μὴ ἀπέλθῃς, σὲ καθικετεύω.

ΧΟΡΟΣ.

Ἥσύχαζε.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ᾠ ξένοι μείνατε, ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν.

ΧΟΡΟΣ.

Τί φωνάζεις;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Φεῦ, φεῦ! Θεέ, θεέ! Ἐχάθην ὁ ταλαίπωρος! ᾠ ποῦς, ποῦς, τί νὰ κάμω πλέον εἰς σὲ κατὰ τὴν μετὰ ταῦτα ζωὴν μου ὁ ταλαίπωρος; ᾠ ξένοι, ἔλθετε, πλησιάσατέ με πάλιν!

ΧΟΡΟΣ.

Ἵνα τί πράξωμεν μετὰ γνώμης διαφόρου ἐκείνων, τὰ ὅποια πρότερον ἔλεγες;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Δὲν εἶναι βεβαίως ἀξιοκατάκριτον διότι ὀμιλῶ ἄνευ φρονήσεως, ἀφ' οὗ εἰς τρικυμιώδη συμφορὰν εὐρίσκομαι.

ΧΟΡΟΣ.

Ἐλθέ λοιπόν, ὦ ταλαίπωρε, καθὼς σὲ συμβου-
λεύομεν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Οὐδέποτε, οὐδέποτε, γνῶριζε τοῦτο θετικῶς, οὐδ'
ἐὰν ἀκόμη ὁ πυρφόρος, ὁ ἀστραποβολῶν Ζεὺς ἐπέλθῃ,
καταφλέγων με μὲ τὰς τοῦ κεραυνοῦ φλόγας! Ἐξα-
φανισθήτω τὸ Ἴλιον, καὶ ὑπ' ἐκεῖνο πάντες ἐκείνοι,
ὅσοι ἠνέχθησαν μακρὰν νῆ με ῥίψωσι διὰ τὸ τοῦ ποδός
μου πάθος. Ἄλλ', ὦ ξένοι, μίαν τουλάχιστον χάριν
παράσχετε μοι.

ΧΟΡΟΣ.

Ποῖος εἶναι ὁ λόγος οὗτος, τὸν ὁποῖον θὰ εἶπῃς;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ξίφος, εἰ δυνατόν, ἢ πέλεκυν ἢ βέλος τι στείλατέ
μοι ἀπὸ κανέν μέρους.

ΧΟΡΟΣ.

Ἵνα τί ἄρά γε πράξης διὰ τῆς παλάμης σου;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Θέλω ἀποκώψει διὰ τῆς χειρός μου τὴν κεφαλὴν
καὶ πάντα μου τὰ μέλη. Τὸν θάνατον, τὸν θάνατον
ζητεῖ ἤδη ἡ ψυχὴ μου!

ΧΟΡΟΣ.

Διατί ἄρά γε;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ζητοῦσα τὸν πατέρα.

ΧΟΡΟΣ.

Εἰς ποῖον τῆς γῆς μέρος;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Εἰς τὸν Ἄδην· διότι δὲν εἶναι πλέον ἐν τῇ ζωῇ. ὦ
πόλις, ὦ πατρικὴ μου πόλις, πῶς νὰ ἦτο δυνατόν νὰ σέ

ἴδω ἐγὼ ὁ ὄντως ἄθλιος ἀνὴρ, ὅστις ἐγκαταλιπὼν τὸν ἱερὸν (1) ποταμὸν, ἐξέπλευσα ὡς βοηθὸς τῶν ἐχθρῶν μου Δαναῶν! Τίποτε δὲν εἶμαι πλέον!

ΧΟΡΟΣ.

Ἐγὼ μὲν καὶ πρὸ πολλοῦ ἤδη ἤθελον ἀπέλθαι μακρὰν σοῦ πρὸς τὸ πλοῖόν μου, ἐν δὲν ἔβλεπον τὸν μὲν Ὀδυσσεῖα πλησίον σπεύδοντα, τὸν δ' υἱὸν τοῦ Ἀχιλλέως ἐνταῦθα πρὸς ἡμᾶς διευθυνόμενον.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μοὶ εἴπῃς, διατί πάλιν ἐπιστρέψας ταχὺς σπεύδεις εἰς τὴν ὁδὸν ταύτην μετὰ τῆς αὐτῆς ὁρμῆς;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἵνα ἐπανορθώσω ὅσα ἀμικρήματα ἔπραξα κατὰ τὸν παρελθόντα χρόνον.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Φοβερὰ λέγεις. Καὶ ποῖα εἶναι ἡ ἀμαρτία σου;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἐκείνη, τὴν ὁποίαν πειθόμενος εἰς σέ καὶ εἰς σύμπαντα τὸν στρατὸν. . .

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Ἐπραξας ἔργον ποῖον, ἐξ ὧσων δὲν ἦτο πρέπον εἰς σέ;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἐπραξα, δι' αἰσχυρῶν ἀπατῶν καὶ δόλων ἐξαπατήσας τὸν ἄνδρα.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Τὸν ποῖον; Οἴμοι! Λοιπὸν τί νέον διανοεῖσαι;

(1) Ἐννοεῖ τὸν Σπερχεῖον ποταμὸν ἐκβάλλοντα εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Νέον μὲν οὐδέν· ἀλλ' εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Πριάντος,...

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Τί πρᾶγμα θὰ κάμῃς; Πῶς μὲ κατέλαβε φόβος τις!

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

παρὰ τοῦ ὁποίου ἔλαβον τὰ τόξα ταῦτα, εἰς τοῦτον
πάλιν. . .

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ᾠ Ζεῦ! τί θὰ εἶπῃς; Δὲν διανοεῖσαι ἄρα γε νὰ τῷ
τὰ δώσῃς;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Θέλω δώσει αὐτά, διότι τὰ ἔχω λαβὼν ταῦτα παρ'
αὐτοῦ αἰσχροῦς καὶ οὐχὶ δικαίως.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν, παίζων ἄρα γε λέγεις ταῦτα;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἐὰν ἦναι παιδιὰς τὸ νὰ λέγῃ τις τὴν ἀλήθειαν.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Τί λέγεις, υἱὲ τοῦ Ἀχιλλέως; Ποῖον εἶπες λόγον;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Δίς καὶ τρίς τὰ αὐτὰ λόγια θέλεις νὰ ἐπαναλαμ-
βάνω;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Ἄλλ' ἐξ ἀρχῆς οὐδ' ἅπαξ ἐπεθύμουν αὐτὰ νὰ ἀκούσω.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Καλῶς τώρα γινώριζε ταῦτα· ὅλον τὸν λόγον ἔχεις
ἀκούσει.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Ἵπάρχει τις, ὑπάρχει, ὅστις θέλει σὲ ἐμποδίσαι ἀπὸ
τοῦ νὰ πράξῃς τοῦτο.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Τί λέγεις ; Τίς θέλει εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις θὰ ἐμπο-
δίσει ἐμέ ἀπὸ τούτων ;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Σύμπας ὁ λαὸς τῶν Ἀχαιῶν, καὶ μεταξὺ τούτων
καὶ ἐγώ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄν καὶ ἐγεννήθης σοφός, δὲν λέγεις ὅμως οὐδένα
σοφὸν λόγον.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Σὺ ὅμως οὔτε λέγεις, οὔτε θέλεις νὰ πράττης σοφά.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄλλὰ ταῦτα, εἴναι ἤναι δίκαια, εἶναι προτιμώτερα
τῶν σοφῶν.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Καὶ πῶς εἶναι δίκαιον νὰ ἀποδώσης πάλιν εἰς ἐκεῖ-
νον ταῦτα, τὰ ὅποια μάλιστα ἔλαβες μὲ τὰ ἰδικά μου
σχέδια ;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄμαρτημα αἰσχρὸν διαπράξας, θέλω προσπαθήσει
νὰ ἐπανορθώσω τεῦτο.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Δὲν φοβεῖσαι δὲ τὸν στρατὸν τῶν Ἀχαιῶν, πράττων
ταῦτα ;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἐντὸς τοῦ δικαίου μου δὲν φοβοῦμαι τοὺς φοβερι-
σμούς σου, οὐδὲ θέλω κἂν πεισθῆ ὑπὸ τῆς δυνάμεώς
σου νὰ μὴ πράττω ταῦτα.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Ἐπομένως οὐχὶ κατὰ τῶν Τρώων ἀλλὰ κατὰ σοῦ
θέλομεν πολεμήσει.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

* Ἄς συμβῆ ὅ,τι εἶναι πεπρωμένον !

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Βλέπεις τὴν δεξιάν μου χεῖρα ἐγγίζουσαν τὴν λαβὴν τοῦ ξίφους ;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

* Ἀλλὰ καὶ ἐμὲ βεβαίως θέλεις ἰδεῖ τὸ αὐτὸ πράττοντα, καὶ μὴ βραδύνοντα πλέον.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

* Ἄλλ' ὅμως θὰ σὲ ἀρήτω· ἐλθὼν δὲ θέλω διηγηθῆ ταῦτα εἰς σύμπαντα τὸν στρατόν, ὅστις θέλει σὲ τιμωρήσει.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

* Ἐσωφρονίσθης· ἐάν δὲ τοιαύτην καὶ διὰ τὰ λοιπὰ φρόνησιν ἔχης, ἴσως δυνηθῆς νὰ ἄρῃς τὸν πόδα σου ἄνευ κλαυμάτων. Σὺ δέ, ὦ υἱὲ τοῦ Ηἰοίαντος, τὸν Φιλοκτήτην λέγω, ἐξελθε ἐγκαταλείψας τὰ πετρώδη οἰκήματά σου.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Τίς πάλιν θόρυβος καὶ βροῆ ἐγείρεται πλησίον τοῦ σπηλαίου ; πρὸς τί μὲ προσκαλεῖτε, ποίαν ἀνάγκην ἐλάβετε, ὦ ξένοι ; * Ἀλλοίμενον ! κακὸν εἶναι τὸ συμβάν ! * Ἦλθατε πάλιν ἄρά γε ἵνα προσθέσητε μέγα τι κακὸν εἰς τὰς προτέρας μου συμφοράς ;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

* Ἐχε θάρρος· ἄκουσον δὲ τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους ἤλθον νὰ σοὶ ἀναγγείλω.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Πλὴν φοβοῦμαι. Διότι καὶ προηγουμένως ἐκ λόγων καλῶν κακὰ ὑπέστην, εἰς τοὺς ἰδικούς σου λόγους πεισθεῖς.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Λοιπὸν δὲν εἶναι δυνατόν καὶ πάλιν νὰ μετανοήσω ;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Τοιοῦτος ἦσο κατὰ τοὺς λόγους, καὶ ὅτε μοῦ ἔκλεπτες τὰ τόξα· ἐφαίνεσο πιστός, ἐν ᾧ λαθραίως μὲ κατέστρεφες.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄλλὰ μὴ φοβοῦ τώρα· θέλω δὲ νὰ ἀκούσω παρὰ σοῦ, ποῖον ἐκ τῶν δύο ἔχεις ἀποφασίσει μένων ἐνταῦθα νὰ βασανίζησαι ἢ νὰ ἐκπλεύσης μεθ' ἡμῶν.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Παῦσον, μὴ εἶπῃς περισσότερα. Διότι ὅσα καὶ ἂν εἶπῃς, πάντα εἰς μάτην θὰ λεχθῶσι.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Τοιουτοτρόπως ἔχεις ἀποφασίσει ;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Καὶ περισσότερον μάλιστα παρ' ἔσόν λέγω.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄλλ' ἐπεθύμουν μὲν νὰ πεισθῆς εἰς τοὺς λόγους μου· ἐὰν ὁμως δὲν συμβαίῃ νὰ λέγω οὐδὲν κατάλληλον, καταπαύω.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Πάντα βεβαίως εἰς μάτην θέλεις εἰπεῖ. Διότι δὲν εἶναι ποτὲ δυνατόν νὰ ἀποκτήσης τὴν εὐνοίαν τῆς καρδίας μου σύ, ὅστις διὰ δόλων ἐξαπατήσας μὲ ἀπεστέρησας τὴν ζωὴν μου, καὶ ἔπειτα ἐλθὼν μὲ νοθετεῖς, αἰσχροτάτος υἱὸς ἀρίστου πατρὸς γενόμενος. Εἶθε νὰ ἐξολοθρευθῆτε πρὸ πάντων μὲν πάντες οἱ Ἄτρεῖδαι, ἢ τοῦλάχιστον ὁ υἱὸς τοῦ Λαέρτου καὶ σύ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Μὴ ἐπὶ πλέον ἐκφέρῃς κατάρας· ἀλλὰ λάβε ἐκ τῆς ἐμῆς χειρὸς τὰ βέλη ταῦτα.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Πῶς εἶπας ; Δευτέραν ἄρά γε φορὰν θὰ ἐξαπατηθῶμεν ;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἽΟρκίζομαι εἰς τὸν ἀγνὸν σεβασμὸν τοῦ ὑφίστου Διός.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἜΩ φιλτάτους εἰπὼν λόγους, εἴαν ἀληθῆ λέγῃς !

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Τὸ ἔργον πάραυτα φανερόν θέλει καταστῆ· ἀλλὰ πρότεινε τὴν δεξιάν σου χεῖρα, καὶ κράτει τὰ ὄπλα σου.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Ἐγὼ ὁμῶς ἀπαγορεύω τοῦτο, ἔστωσαν μάρτυρες οἱ θεοί, καὶ ὑπὲρ τῶν Ἀτρειδῶν καὶ ὑπὲρ ὀλοκλήρου τοῦ στρατοῦ.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἜΩ τέκνον, τίνοσ εἶναι ἡ φωνὴ αὐτῆ ; Τὸν Ὀδυσσεά ἄρά γε ἤκουσα ;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Σαφῶς τοῦτο γινώριζε, καὶ πλησίον μάλιστα βλέπεις ἐμέ, ὅστις διὰ τῆς βίας θέλω σὲ ἀποστείλει εἰς τὰς πεδιάδας τῆς Τροίας, καὶ εἴαν θέλῃ, καὶ ἂν δὲν θέλῃ ὁ υἱὸς τοῦ Ἀχιλλέως.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἄλλὰ δὲν θὰ χαρῆς βεβαίως διὰ τοῦτο, εἴαν ἀνορθωθῆ τοῦτο τὸ βέλος.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄ, μηδαμῶς ! μὴ, πρὸς θεοῦ, μὴ ρίψῃς τὸ βέλος.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἄφες πρὸς Θεοῦ, ἄφες τὴν χεῖρά μου, φίλτατόν μοι τέκνον.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄδύνατον νὰ σέ ἀφήσω.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Φεῦ! Διατί μὲ ἐμπόδισας νὰ φονεύσω διὰ τῶν τόξων μου ἄνδρα πολέμιον καὶ ἐχθρόν;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄλλ' οὔτε εἰς ἐμέ εἶναι ἔντιμον τοῦτο, οὔτε εἰς σέ.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἄλλὰ τέλος πάντων μάθε τοῦτο, ὅτι οἱ πρῶτοι τοῦ στρατοῦ, οἱ ψευδοκήρυκες τῶν Ἀχαιῶν, δειλοὶ μὲν εἶναι ἐν τοῖς ὄπλοις, ἐν δὲ τοῖς λόγοις θρασεῖς.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἔστω. Τὰ μὲν λοιπὸν τόξα σου ἔχεις ἤδη, καὶ οὐδὲν ὑπάρχει διὰ τὸ ὅποιον νὰ ἔχης ὀργὴν τινα ἢ μομφὴν ἐναντίον μου.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Συμφωνῶ. Ἐδειξας δ', ὦ τέκνον, τὴν φύσιν, ἐξ ἧς ἀνεβλάστησας, οὐχὶ ἐκ τοῦ Σισύφου ἀλλ' ἐκ τοῦ Ἀχιλλέως, ὅστις καὶ ὅτε μεταξὺ τῶν ζώντων ἠύρισκετο ἀρίστην φήμην εἶχε, καὶ νῦν ἐπίσης μεταξὺ τῶν τεθνεώτων εὕρισκόμενος.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἐχάρην διότι ἐπήρυσας καὶ τὸν πατέρα μου καὶ ἐμέ αὐτόν· ἄκουσον δὲ τῶρα ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἐπιθυμῶ νὰ ἀπολαύσης. Οἱ ἄνθρωποι τὰς μὲν ἐκ θεῶν δοθείσας τύχας εἶναι ἀνάγκη νὰ τὰς ὑποφέρωσιν· ὅσοι ὅμως εἰς ἔκουσίας περιπίπτουσι συμφοράς, καθὼς καὶ σύ, εἰς

τούτους δίκαιον εἶναι οὔτε συμπάθειαν νὰ ἔχη τις οὔτε νὰ τοὺς εὐσπλαγχνίζηται. Οὕτω καὶ σὺ ἔχεις ἐξαγριωθῆ, καὶ οὔτε συμβουλὴν τινα δέχεσαι, καὶ ἐάν τις μετ' εὐνοίας ὁμιλῶν σὲ συμβουλευῆ, μισεῖς τοῦτον, ὡς πολέμιον καὶ δυσμενῆ θεωρῶν αὐτόν. Ἄλλ' ὁμως θὰ σοὶ εἶπω τινά, ἐπικαλοῦμαι δὲ τὸν ἔφορον τῶν ὄρκων Δία· καὶ σκέφθητι καλῶς ταῦτα, καὶ γράφε αὐτὰ ἐντὸς τοῦ νοός σου. Σὺ λοιπὸν τὴν ἀλγεινὴν ταύτην νόσον ὑποφέρεις ἐκ θείας τύχης, πλησιάσας εἰς τὸν τῆς Χρύσης φύλακα, εἰς τὸν ὄφιν, ὅστις εἰς κρύφιον διαμένων μέρος φυλάττει τὸν ἀστέγαστον ναόν. Καὶ μάθε ὅτι ποτὲ δὲν θὰ ἐπιτύχης οὐδεμίαν τῆς βαρείας ταύτης νόσου θεραπείαν, ἐν ὅσῳ ὁ αὐτὸς ἥλιος ἐξ αὐτοῦ τούτου τοῦ μέρους ἀνατέλλει, καὶ εἰς αὐτὸ ἐκεῖνο πάλιν δύει, πρὶν ἢ σὺ αὐτὸς ἐκουσίως ἔλθῃς εἰς τὰς τῆς Τροίας πεδιάδας, καὶ ἐπιτυχῶν τοὺς παρ' ἡμῖν Ἀσκληπιάδας ἀπαλλαγῆς ἐκ τῆς νόσου ταύτης, καὶ ἀναδειχθῆς οὕτω ἐκπορθητῆς τῶν Περγάγων τῇ βοηθείᾳ τῶν τόξων τούτων καὶ ἐμοῦ. Πῶς δὲ γνωρίζω ὅτι ταῦτα οὕτως ἔχουσιν, ἐγὼ θὰ σοὶ εἶπω· εὐρίσκειται παρ' ἡμῖν ἀνὴρ τις ἐκ τῆς Τροίας αἰχμαλωτισθεὶς, ὁ ἄριστος μάντις Ἑλενος, ὅστις λέγει σαφῶς, ὅτι ἀνάγκη εἶναι νὰ γείνωσι ταῦτα, καὶ πρὸς τούτοις ἀκόμη ὅτι εἶναι ἀνάγκη ἐντὸς τοῦ παρόντος θέρους νὰ κυριευθῆ πᾶσα ἡ Τροία· εἰ δὲ μή, παραδίδει ἑαυτὸν ἐκουσίως εἰς σφαγὴν, ἐὰν ἀποδειχθῆ ψευδῆς λέγων ταῦτα. Ἄφ' οὗ λοιπὸν καλῶς ἤδη γνωρίζῃς ταῦτα, ἔλθε μεθ' ἡμῶν ἐκουσίως. Διότι καλὴ ἀπόκτησις εἶναι κριθεὶς σὺ μόνος ἄριστος ἐξ ὄλων τῶν Ἑλλήνων, ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς θεραπευτικὰς νὰ περιέλθῃς χειρας,

ἄφ' ἑτέρου δ' ὑπερτάτην νὰ ἀποκτήσης δόξαν, κυριεύων
τὴν πολυστένακτον Τροίαν!

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ᾠ ἀπεχθὴς ζωή, διατί ἄρά γε, διατί μὲ κρατεῖς
ζῶντα ἐδῶ ἐπάνω, καὶ δὲν μὲ ἀφήκες νὰ κατέλθω εἰς
τὸν Ἄδην; Ἀλλοίμονον! τί νὰ πράξω; πῶς νὰ ἀπει-
θήσω εἰς τοὺς λόγους τούτου, ὅστις εὐνοϊκῶς διακεί-
μενος μὲ συνεβούλευσεν; Ἀλλὰ νὰ ὑποχωρήσω λοι-
πόν; καὶ ἔπειτα πῶς ὁ δυστυχῆς θὰ βλέπω τὸ φῶς,
τοιαῦτα διαπράξας; Εἰς ποῖον θὰ δύναμαι νὰ ὀμιλῶ;
ᾠ πάντα τὰ περὶ ἐμὲ γινώσκοντες ὄφθαλμοί μου, πῶς
θέλετε ἀνεχθῆ νὰ ἴδῃτε ἐμὲ διατρίβοντα πλησίον τῶν
υἱῶν τοῦ Ατρῆως, οἵτινες μὲ κατέστρεψαν, πῶς πλη-
σίον τοῦ πανώλεθρίου υἱοῦ τοῦ Λαέρτου; Διότι δὲν μὲ
δαγκάνει τόσον ἡ λύπη τῶν παρελθόντων, ὅσον ἐκεί-
νων, τὰ ὅποια νομίζω καὶ προβλέπω ὅτι θὰ πάθω ὑπὸ
τούτων· διότι εἰς ὅσους ἡ ψυχὴ γείνη μήτηρ τῶν κα-
κῶν, πάντα τὰ κακὰ διδάσκει τούτους. Πρὸς δὲ τού-
τοις ἐγὼ θαυμάζω περὶ σοῦ διὰ τὸ ἐξῆς· ἐν ᾧ δηλαδὴ
ἔπρεπε μήτε σὺ αὐτός ποτε εἰς τὴν Τροίαν νὰ πορευ-
θῆς, καὶ ἡμᾶς ἀπὸ τούτου νὰ ἐμποδίξῃς, ἄφ' οὗ αὐτοὶ
σὲ καθύβρισαν, ἀναιδῶς ἀρπάσαντες τὸ πατρικόν σου
γέρας, ἔπειτα μετὰ τούτων σὺ συμμαχεῖς καὶ ἀναγ-
κάζεις ἐμὲ εἰς ταῦτα; Μή, ποτέ, ᾧ τέκνον! Ἀλλὰ,
συμφώνως πρὸς ὅσα ὠρκίσθης, πέμψον με εἰς τὴν πα-
τρίδα μου, καὶ σὺ ἐν Σκύρῳ διαμένων, ἄφησον αὐτοὺς
τοὺς κακοὺς κακῶς ν' ἀπολεσθῶσι. Καὶ τοιουτοτρόπως
διπλῆν μὲν ἐξ ἐμοῦ διπλῆν δὲ καὶ ἐκ τοῦ πατρός σου
θέλει ἀποκτήσει εὐγνωμοσύνην, καὶ δὲν θέλεις φανῆ,

ὠφελῶν τοὺς κακοὺς, ὅτι ὁμοῖος πρὸς τοὺς κακοὺς ἐγεννήθης.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ὅμιλεις μὲν δικαίως· ἀλλ' ὅμως ἐπιθυμῶ, ἵνα, πεισθεῖς εἰς τε τοὺς θεοὺς καὶ εἰς τοὺς λόγους μου, ἐκπλεύσης μετὰ τοῦ φίλου σου τούτου ἐκ ταύτης τῆς χώρας.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἐννοεῖς πρὸς τὰς πεδιάδας τῆς Τροίας καὶ πρὸς τὸν μισητότατον υἱὸν τοῦ Ἀτρέως, μετὰ τοῦ ἀθλίου τούτου ποδός μου;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄλλὰ συγχρόως καὶ πρὸς ἐκείνους, οἵτινες θέλουσι καταπαύσει τοὺς πόνους σου καὶ τὸν ἐμπυῶδη τοῦτον πόδα σου καὶ θέλουσι σὲ διασώσει ἐκ τῆς νόσου.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ὦ δεινὴν συμβουλήν συμβουλεύσας με! τί ἄρά γε λέγεις;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον βλέπω ὅτι καὶ δι' ἐμὲ καὶ διὰ σέ καλὸν θέλει ἀποβῆ.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Καὶ δὲν ἐντρέπεσαι τοὺς θεοὺς νὰ λέγῃς ταῦτα;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Διατί νὰ ἐντραπῆ αὐτοὺς ὁ εὐεργετῶν;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ὡς πρὸς τοὺς Ἀτρεΐδας λέγεις τὴν εὐεργεσίαν ταύτην ἢ ὡς πρὸς ἐμέ;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄφ' οὗ ἐγὼ εἶμαι φίλος σου, καὶ ὁ λόγος μου τοιοῦτος βέβαια θὰ ᾔηται.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Πῶς, ἀφ' οὗ θέλεις νὰ μὲ παραδώσης εἰς τοὺς ἐχθρούς;
 ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

᾽Ω φίλε, μάνθανε νὰ μὴ θρασύνησαι ἐν καιρῷ συμ-
 φορῶν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Θὰ μὲ καταστρέψης, σὲ ἤξεύρω, μὲ αὐτοὺς τοὺς
 λόγους.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Οὐδέποτε ἐγὼ τοῦλάχιστον· λέγω δ' ὅτι δὲν κατα-
 λαμβάνεις.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἐγὼ τοῦλάχιστον γνωρίζω ὅτι οἱ Ἄτρεῖδαι ἐνταῦθα
 μὲ ἔρριψαν.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄλλὰ σκέφθητι, ὅτι αὐτοί, οἵτινες σὲ ἐξέβαλον, αὐ-
 τοὶ πάλιν θὰ σὲ διασώσωσι.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ποτὲ δὲν θὰ θελήσω νὰ ἴδω τὴν Τροίαν.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Τί λοιπὸν ἡμεῖς δυνάμεθα νὰ πράξωμεν, ἐὰν δὲν δυ-
 νηθῶμεν νὰ πείσωμεν σὲ μὲ τοὺς λόγους εἰς οὐδὲν ἐξ
 ὧν λέγω; Τὸ εὐκολώτατον εἶναι ἐγὼ νὰ παύσω τὸν
 λόγον, σὺ δὲ νὰ ζῆς, ὅπως τῶρα ζῆς, ἄνευ σωτηρίας.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἄφησόν με νὰ πάθω ταῦτα, τὰ ὅποια πρέπει νὰ
 πάθω· ὅσα δὲ μοὶ ὑπεσχέθης, λαβὼν τὴν δεξιάν μου,
 νὰ μὲ πέμψης δηλαδὴ εἰς τὴν πατρίδα μου, ταῦτα
 πράξον εἰς ἐμέ, ὦ τέκνον· καὶ νὰ μὴ βραδύνης μηδὲ
 νὰ ἐνθυμηθῆς πλέον τὴν Τροίαν· διότι ἀρκούντως διὰ
 τῶν λόγων μου ἔχω θρηνήσει αὐτήν.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἐὰν θέλῃς, ἄς πηγαίνωμεν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

᾽Ω γενναῖον εἰπὼν λόγον!

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄντισήκωνε τώρα τὸν πόδα σου.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἐφ' ὅσον βέβαια ἐγὼ δύναμαι.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἄλλὰ πῶς θὰ διαφύγω τὴν ἐκ τῶν Ἀχαιῶν αἰτίαισιν;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Μὴ σέ μέλλει.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Τί θὰ κάμω, ἐὰν λεηλατῶσι τὴν χώραν μου;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἐγὼ πλησίον σου εὐρισκόμενος. . .

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ποίαν ὠφέλειαν θέλεις παράσχει εἰς ἐμέ;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

μὲ τὰ βέλη τοῦ Ἡρακλέους. . .

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Πῶς λέγεις;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Θέλω ἐμποδίσει αὐτοὺς νὰ πλησιάσωσιν ἐκεῖ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Πορεύου λοιπόν, ἀφ' οὗ προσκυνήσης ταύτην τὴν χώραν.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Ὅχι ἀκόμη, πρὶν ἢ ἀκούσης τοὺς ἡμετέρους λόγους, ὦ υἱὲ τοῦ Ποιάντος· ἔχε δ' ὑπ' ὄψιν σου ὅτι ἀκούεις μὲ τὰ ὠτά σου τὴν φωνὴν τοῦ Ἡρακλέους, καὶ τούτου τὴν μορφὴν βλέπεις! Ἦλθον δ' ἐνταῦθα χάριν σοῦ, ἀφήσας τὰς οὐρανιας ἑδρας, καὶ ἵνα σοὶ ἀναγγείλω τὰ βουλευμάτων τοῦ Διός, καὶ ἵνα ἐμποδίσω τὸ ταξείδιον, τὸ ὁποῖον ἐτοιμάζεις. Σὺ δ' ἐπάκουσον τοὺς λόγους μου. Καὶ πρῶτον μὲν θὰ σοὶ διηγηθῶ τὰς περιπετείας μου, πόσους δηλονότι κοπιάσας καὶ ὑποστάς κόπους, ἀθάνατον ἀρετὴν ἀπέκτησα, καθὼς δύνασαι ἤδη νὰ βλέπης. Καὶ εἰς σέ, καλῶς γινώριζέ το, τοῦτο εἶναι πε-

πρωμένον νὰ πάθης, κατόπιν δηλαδὴ τῶν κόπων τούτων ἐνδοξον ν' ἀποκτήσης ζωὴν. Ἐλθὼν δὲ μετὰ τούτου τοῦ ἀνδρὸς πρὸς τὴν Τρωϊκὴν πόλιν, πρῶτον μὲν θέλεις ἀπαλλαγῆ ἐκ τῆς ὀλεθρίας νόσου, καὶ ἀναδειχθεὶς πρῶτος, ἐξ ὄλου τοῦ στρατεύματος κατὰ τὴν ἀνδρείαν, τὸν μὲν Πάριν, ὅστις ἐγένετο αἴτιος τῶν κακῶν τούτων, διὰ τῶν ἐμῶν τόξων θέλεις ἀποστερήσει τὴν ζωὴν, καὶ θέλεις ἐκπορθῆσει τὴν Τροίαν, καὶ λάφυρα εἰς τὰ ἀνάκτορά σου θέλεις ἀποστείλει πρὸς τὸν πατέρα σου Ποίαντα εἰς τὴν βραχῶδη Οἶτην, τὴν πατρίδα σου, λαβὼν αὐτὰ ἀριστεῖα ἐκ τοῦ στρατεύματος. Ὅσα δ' ἂν λάβῃς λάφυρα ἐκ τοῦ στρατοῦ τούτου, φέρε αὐτὰ εἰς τὸν ἐμὸν τάφον, ὡς ἐνθύμησιν τῶν τόξων μου. Καὶ εἰς σέ, ὦ υἱὲ τοῦ Ἀχιλλέως, ταῦτα συμβουλεύω. Διότι οὔτε σὺ ἄνευ τούτου δύνασαι νὰ κυριεύσῃς τὴν Τρωϊκὴν χώραν, οὔτε οὗτος ἄνευ σοῦ· ἀλλ' ὡς σύντροφοι λείοντες φυλάσσετε οὗτος σέ καὶ σὺ τοῦτον. Ἐγὼ δὲ θέλω πέμψει πλησίον τοῦ Ἰλίου τὸν Ἀσκληπιόν, ἵνα παύσῃ τὴν νόσον σου, διότι πρέπει δευτέραν φοράν αὕτη νὰ κυριευθῆ διὰ τῶν τόξων μου. Τοῦτο ὅμως ἔχετε ἐν τῷ νῶ ὑμῶν, ὅταν λεηλατῆτε τὴν χώραν, νὰ δεικνύητε εὐσέβειαν πρὸς τοὺς θεοὺς· καθόσον πάντα τὰ ἄλλα δευτερεύοντα θεωρεῖ ὁ πῖτῆρ Ζεὺς. Διότι ἡ εὐσέβεια δὲν συναποθνήσκει μετὰ τῶν θνητῶν, ἀλλὰ καὶ ἐὰν οὔτοι ζῶσι, καὶ ἂν ἀποθάνωσιν, αὕτη δὲν χάνεται.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ὦ σύ, ὅστις ποθητὴν μοὶ ἐξέπεμψας φωνὴν, καὶ κατόπιν πολλοῦ χρόνου ἀνεφάνης, δὲν θέλω ἀπειθήσει εἰς τοὺς λόγους σου!

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Καὶ ἐγὼ τὴν γνώμην ταύτην ἀσπάζομαι.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Μὴ λοιπὸν ἐπὶ πολὺν χρόνον βραδύνετε νὰ πρά-

